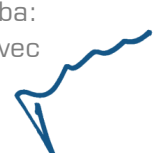

Nacionalni inštitut za javno zdravje
LETNO POROČILO
za leto 2022

Stoletje izkušenj za zdravo prihodnost

KAZALO

1. UVOD	5
1.1 UVODNI NAGOVOR PREDSEDNIKA SVETA ZAVODA	7
1.2 UVODNI NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA ZAVODA	8
2. OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA	9
3. PREDSTAVITEV ZAVODA	12
4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2022	13
4.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	15
4.1.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje zavoda	15
4.1.2 Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila.....	15
4.1.3 Interni akti zavoda.....	16
4.2 VIZIJA NIJZ	17
4.3 POSLANSTVO	17
4.4 DOLGOROČNI CILJI ZAVODA	18
4.5 LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ DOLGOROČNIH CILJEV	19
4.6 SISTEM VODENJA KAKOVOSTI	20
4.7 OCENA DOSEŽENIH CILJEV	22
4.7.1 REALIZACIJA LETNIH CILJEV	22
4.7.2 REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA	24
4.7.2.1 Letni program v okviru izvajanja javne službe v letu 2022 – financirano s strani Ministrstva za zdravje.....	24
4.7.2.2 Program dela za plačnika ZZS v letu 2022	68
4.7.2.3 Izvajanje terciarne dejavnosti v letu 2022	79
4.7.2.4 Druge storitve javne službe.....	80
4.7.2.6 Raziskovalni in razvojni projekti.....	87
4.7.2.7 Druge dejavnosti.....	89
4.7.3 POSLOVNI IZID	104
4.7.4 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA	104
4.8 OCENA USPEŠNOSTI S POMOČJO KAZALNIKOV, VKLJUČNO Z OCENO GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	107
4.8.1 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA	107
4.8.2 FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA.....	107
4.9 OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	109
4.10 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI	111
4.11 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA	112
4.12 DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH	114
4.12.1 PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA.....	114
4.12.1.1 Analiza kadrovanja in kadrovske politike.....	114
4.12.1.3 Izobraževanje, specializacije in pripravništva	117
4.12.1.4 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem	118
4.12.2 POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2022	119
4.12.3 POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2022	120

5. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2022	121
5.1 RAČUNOVODSKO POROČILO - PRILOGE	122
5.2 POJASNILA RAČUNOVODSKEGA POROČILA.....	123
5.2.1 POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA.....	123
5.2.1.1 Sredstva	123
5.2.1.2 Obveznosti do virov sredstev.....	131
5.2.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV	136
5.2.2.1. Analiza prihodkov	136
5.2.2.2 Analiza odhodkov.....	138
5.2.2.3 Poslovni izid	140
5.2.3 POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA	143
5.2.3.1 Ugotavljanje poslovnega izida po obračunskem načelu	143
6. PRILOGE.....	144

1. UVOD

Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) je edini terciarni zdravstveni zavod na področju javnega zdravja v Sloveniji, katerega glavni namen je proučevanje in načrtovanje ukrepov ter varovanje in zviševanje ravni zdravja prebivalstva Republike Slovenije s pomočjo ozaveščanja prebivalstva ter vzpostavljenih presejalnih programov in drugih preventivnih ukrepov. Naše poslanstvo je z medresorskim povezovanjem prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije. Glavne dejavnosti NIJZ zajemajo spremljanje in ocenjevanje zdravja prebivalstva in sistema zdravstvenega varstva, prepoznavanje groženj zdravju in oblikovanje ukrepov za njihovo obvladovanje, vodenje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter krepitev zdravja in oblikovanje strokovnih podlag za sprejemanje zdravju prijaznih politik, programov in ukrepov za preprečevanje bolezni.

Pri načrtovanju in razvoju programov dela v letu 2022 smo sledili ključnim strateškim dokumentom in iz njih izhajajočih strateških načrtov, kot so *Resolucija nacionalnega plana zdravstvenega varstva 2016–2025* z naslovom »Skupaj za družbo zdravja« (ResNPZV), *Strategija Svetovne zdravstvene organizacije »Zdravje 2020«*, *Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2016–2025* z naslovom »Dober tek Slovenija«, *Strategija za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem 2012–2020*, *Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028*, *Resolucija o nacionalnem programu na področju prepovedanih drog 2014–2020*, *Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV 2017–2025* idr.

Letni delovni načrt za leto 2022 smo uspešno realizirali; med najpomembnejše dosežke NIJZ v letu 2022 sodijo:

- Nadaljnje aktivnosti na področju implementacije Nacionalnega programa duševnega zdravja z vzpostavljanjem mreže centrov za duševno zdravje odraslih ter otrok in mladostnikov in aktivnostmi za zmanjševanje posledic epidemije covid-19 na duševno zdravje;
- Vzpostavitev, vodenje in upravljanje strokovne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 na NIJZ, s ključno vlogo koordiniranja in strateškega usmerjanja odziva na pandemijo covid-19 v Sloveniji. Skupina je bila zadolžena za spremljanje pojavljanja in širjenja virusa SARS-CoV-2 in covid-19 ter pripravo strokovnih izhodišč in predlogov za odziv glede na gibanje epidemije; pripravo usmeritev za cepljenje in promocijo cepljenja, komuniciranje ter spremljanje drugih posledic v družbi, ki so povezane z epidemijo ter pripravo odzivov nanje;
- Izvajanje aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov o čakalnih dobah in številu čakajočih pacientov ter krepitev digitalizacije v povezavi z zdravstveno dejavnostjo – s posebnim poudarkom na povzetku zdravstvenih podatkov o pacientu;
- Prenovljena zbirka zunajbolnišničnih obravnav – postopna nacionalna implementacija se je začela že v letošnjem letu;
- Objava podatkov večine zbirk, tudi tekočih raziskav in zdravstvenih kazalnikov na NIJZ Podatkovnem portalu;
- Priprava nove verzije MKB-10-AM in povezanih šifrantov ter drugih dokumentov.

Številne izvedene aktivnosti in ključni izdelki NIJZ v letu 2022, ki imajo še posebej pomembno vlogo za razvoj javnega zdravja v Sloveniji, so:

- Pripravili smo informacije in gradiva za uporabnike in strokovnjake na področju duševnega zdravja, prehrane in telesne dejavnosti, življenjskega sloga in ranljivih skupin ter izvedli številne aktivnosti krepitev zdravja v regijah in lokalnih okoljih.
- Izvedli smo celostno vsebinsko in tehnično prenovo največje spletne svetovalnice za mladostnike v Sloveniji, www.tosemjaz.net.
- Izdali in ponatisnili smo interaktivni priročnik za samopomoč v čustveni stiski za mladostnike *Kaj lahko naredim, da mi bo lažje?*, tudi v digitalizirani izdaji.
- Pričeli smo z razvojem in implementacijo preventivnega programa *Psihološka prva pomoč*.
- Odzivali smo se na grožnje javnemu zdravju tako s področja nalezljivih bolezni kot zdravja in okolja.
- V okviru EPISARI smo zagotovili epidemiološko spremljanje resnih akutnih okužb dihal, ki zahtevajo sprejem v bolnišnice, potrjenih primerov okužbe s covidom-19, v mreži vseh slovenskih bolnišnic.
- Pripravili smo in redno posodabljali vsa navodila in priporočila za obvladovanje pandemije covid-19 za različne zdravstvene in nezdravstvene deležnike.
- Osveščali smo strokovno javnost ob pričetku izvajanja cepljenja proti pnevmokoknim okužbam s polisaharidnim cepivom, proti covidu-19 ter proti gripi za starejše in kronične bolnike.
- Redno smo posodabljali navodila in priporočila za cepljenje proti covidu-19.
- Vzpostavili smo operativni center NIJZ za krizno upravljanje.
- Izvajali smo nacionalno panelno raziskavo o pandemski izčrpanosti zaradi sindemije covid-19 SI-PANDA.
- Izvedli smo izboljšave in nadgradnje informacijskih rešitev eZdravja (Centralni register podatkov o pacientih – CRPP, eNaročanje, eRecept, Portal zVEM, eTriaža, Teleradiologija, Referenčne ambulante, eRCO).
- Pripravili smo *Zdravstveni statistični letopis*.
- Izvedli in objavili smo podatke nacionalne ankete o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah (PREMs).
- Pripravili in posredovali smo podatke za mednarodne organizacije v skladu z vprašalniki in navodili mednarodnih organizacij (WHO, OECD, EUROSTAT ...) ter sodelovali pri pripravi mednarodnih publikacij (pregledi vsebin, ki se nanašajo na slovenske podatke).
- NIJZ je bil imenovan kot predstavnik Republike Slovenije pri številnih Joint Action projektih, ki so financirani s strani zdravstvenega programa Evropske unije.
- Pripravili smo strokovna priporočila za delo na področju priprave na porod in starševstvo, vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike, zobozdravstvene vzgoje ter aktivnosti centrov za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrov v času epidemije covid-19.
- Izvajalcem preventivnih programov na primarni ravni zdravstvenega varstva smo zagotavljali strokovno podporo ter pripravili navodila za izvajanje storitev v času veljavnosti ukrepov za omejevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2.
- Pripravili smo poročilo o porabi zdravil v bolnišnicah.

1.1 UVODNI NAGOVOR

PRESEDNIKA SVETA ZAVODA

Spoštovani,

vodenje Sveta NIJZ, najvišjega organa, ki skrbi za nadzor nad delovanjem inštituta, obenem pa ima pomembno vlogo pri pregledu nad uresničevanjem usmeritev NIJZ, sem prevzel z zavezo, da bom skupaj z ostalimi članicami in člani Sveta skrbel za strokoven ter transparenten nadzor nad poslovanjem inštituta ter posebno pozornost namenil uravnoteženi in dvosmerni komunikaciji in s tem prispeval k povrnitvi ugleda inštituta v slovenski javnosti. Prizadevanja vodstva in zaposlenih na NIJZ za uspešno poslovanje se izkazujejo v vzajemnem zaupanju in ciljno usmerjenem vodenju ter delovanju, katerega pozitivni rezultati so bili vidni v preteklem letu.

V preteklem letu se je NIJZ tako v poslovnem kot strokovnem delu soočil z novimi izzivi, ki so se odrazili v nujnih, a dobrodošliih vsebinskih in organizacijskih spremembah. Svet zavoda se je v preteklem letu sestal na petih rednih, sedmih dopisnih in dveh izrednih sejah, na katerih je med drugim na podlagi odločitev Vlade RS, ki so zadevale spremembo vodenja inštituta, imenoval generalnega in strokovnega direktorja inštituta, kar zagotavlja učinkovito in transparentno upravljanje ter vodenje inštituta. Svet zavoda je na podlagi pripravljenega gradiva strokovnih služb NIJZ obravnaval predlog čistopisa *Sklepa o ustanovitvi*, ki je bil v zadnjem letu večkrat spremenjen, in *Statuta NIJZ*. Vlada RS je decembra 2022 sprejela nov *Sklep o ustanovitvi NIJZ*, ki predstavlja realizacijo *Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema*. Svet zavoda bo v letu 2023 na podlagi novega *Sklepa o ustanovitvi NIJZ*, obravnaval tudi novi *Statut NIJZ*, k čemur ga zavezuje ustanovitelj.

Prav tako je v preteklem letu Svet posebno pozornost namenil odpravi nepravilnosti v NIJZ, k čemur nas je pozvalo Računsko sodišče RS. Nepravilnosti so bile skladno s pozivom pravočasno in ustrezno odpravljene. V prihodnjem letu bosta opravljeni tako notranja kot zunanja revizija dela in poslovanja NIJZ skladno s predpisi, ki jih NIJZ nalaga ustanovitelj. Skladno s predpisi bo Svet zavoda v pričetku leta 2023 obravnaval in podal mnenje k *Letnemu programu dela in finančnemu poročilu NIJZ za leto 2022* ter obravnaval *Letni program dela in finančni načrt NIJZ 2023*.

Ker so zaposleni nepogrešljiv gradnik inštituta in temelj za uresničevanje poslanstva ter vizije NIJZ, na pobudo predstavnika zaposlenih v Svetu redno razpravljamo o predlogih zaposlenih, ki se nanašajo na poslovanje in delo inštituta ter položaj zaposlenih v njem. Ob tem me izredno veseli, da zaposleni s svojimi strokovnimi predlogi aktivno sodelujejo pri prizadevanjih za nadaljnji razvoj in krepitev odličnosti inštituta.

V svojem imenu ter imenu Sveta zavoda NIJZ se zahvaljujem vodstvu in zaposlenim v NIJZ za odlično, strokovno ter izjemno konstruktivno sodelovanje, h kateremu bomo stremeli tudi v prihodnjem letu.

Dr. Mitja Blaganje, predsednik Sveta NIJZ

1.2 UVODNI NAGOVOR GENERALNEGA DIREKTORJA ZAVODA

Spoštovani,

vodenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje ni zgolj upravljanje in zagotavljanje nemotenega delovanja in poslovanja institucije, ki v slovenskem in mednarodnem merilu predstavlja zelo pomemben strokovni doprinos k zagotavljanju, ohranjanju in kontinuiranem razvoju na področju javnega zdravja. Za uspešne rezultate se v prvi vrsti zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, obenem pa tudi Svetu zavoda NIJZ za strokovnost pri bdenju nad poslovanjem inštituta. S skupnimi močmi, znanjem in izkušnjami, še naprej stremimo k našemu osnovnemu poslanstvu, ohranjanju in zagotavljanju ter krepitvi javnega zdravja vseh prebivalcev v Sloveniji. Ob tem nas k doseganju ciljev na področju naslavljanja in sodelovanja pri oblikovanju politik na področju javnega zdravja vodi naš slogan »Z znanjem do boljšega zdravja«.

Nacionalni inštitut za javno zdravje se je v preteklem letu soočil s številnimi izzivi, med drugim tudi z novim načinom vodenja in upravljanja inštituta, kjer smo se osredotočili na transparentnost in učinkovitost. Z vzajemnim sodelovanjem s ključnimi deležniki smo uspeli narediti pomemben korak naprej na vseh področjih, nenazadnje tudi pri oblikovanju in implementaciji politik, ki se neposredno nanašajo na področje javnega zdravja. Slednje lahko s ponosom izkazujemo z dolgotrajnim strokovnim razvojem in prispevkom v luči doprinosa v številnih projektih in programih, priložnost, da si drznemo in zmoremo stopiti na stopnico, ki nas vodi navzgor. Za to smo lahko hvaležni za stoletje izkušenj, ki jih bomo s ponosom obeležili v prihodnjem letu.

Poleg strokovnega razvoja in napredka je pomembno tudi pozitivno finančno poslovanje. V preteklem letu smo na podlagi stabilnega financiranja, uspešnega načrtovanja in realizacije programa dela znova dosegli pozitiven rezultat, ob tem pa pokrili izgubo iz preteklih let. Na podlagi tega bomo v prihodnje lahko še bolj kakovostno skrbeli za izvajanje aktivnosti na področju javnozdravstvenih vsebin in politik z opolnomočenimi strokovnjaki, kar je ob transparentnem in pozitivnem finančnem poslovanju inštituta tudi ena izmed glavnih prioritet.

Z najboljšimi željami in s poslanico, da lahko samo skupaj zmoremo narediti korak naprej, se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam za še eno uspešno leto v zgodovini inštituta.

Doc. dr. Branko Gabrovec, generalni direktor NIJZ

2. OSEBNA IZKAZNICA ZAVODA

IME: Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ),
National Institute of Public Health

LOGOTIP: Nacionalni inštitut
za javno zdravje

SEDEŽ: Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana

MATIČNA ŠTEVILKA: 6462642000

DAVČNA ŠTEVILKA: SI 44724535

ŠIFRA UPORABNIKA: 27758

ŠTEVILKA TRANSAKCIJSKEGA RAČUNA: 011006000043188

TELEFON, FAX: + 386 1 2441 400, + 386 1 2441 447

SPLETNA STRAN: www.nijz.si

USTANOVITELJ: Vlada Republike Slovenije

DATUM USTANOVITVE: 25. 7. 2013

VREDNOST KAPITALA:

DEJAVNOSTI:

Vlada RS je dne 25. 7. 2013 sprejela akt o ustanovitvi NIJZ, ki je s svojim delovanjem začel 1. 1. 2014. Ustanovljen je bil na podlagi določil dopolnitev *Zakona o zdravstveni dejavnosti*, ki določa, da NIJZ opravlja naslednje dejavnosti:

- proučevanje zdravja in zdravstvenega stanja prebivalstva;
- spremljanje in vrednotenje zdravstvenega varstva ter proučevanje dostopnosti z vidika zadovoljevanja potreb prebivalstva ter priprava strokovnih podlag za načrtovanje zdravstvenih zmogljivosti;
- vodenje in upravljanje zbirk podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva v skladu s posebnimi predpisi, načrtovanje, koordinacija razvoja in spremljanje delovanja informacijskih sistemov, ki podpirajo zbiranje in izmenjavo zdravstvenih podatkov ter kazalnikov javnega zdravja, nudenje statističnih in drugih javno dostopnih podatkov s področja zdravstvenega varstva za ponovno uporabo v skladu s predpisi;
- spremljanje in proučevanje dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, in priprava predlogov ukrepov za zgodnje odkrivanje in omilitev njihovega vpliva, izdelava celovitih ocen tveganj za zdravje, spremljanje nalezljivih bolezni, vključno z okužbami, povezanimi z zdravstveno oskrbo ter zgodnje zaznavanje in odzivanje na dogodke, ki pomenijo nevarnost za javno zdravje;
- načrtovanje programov, vključno s programom cepljenja in zaščite z zdravili, in ukrepov za obvladovanje nalezljivih in drugih bolezni, povezanih s posebnimi izpostavljenostmi v naravnem okolju;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje in izvajanje programov za krepitev zdravja in preprečevanje bolezni;
- načrtovanje, spremljanje, vrednotenje, upravljanje in izvajanje preventivnih in presejalnih programov v zdravstveni dejavnosti;

- zagotavljanje strokovne podpore ministrstvu in inšpektoratu, pristojnemu za zdravje, strokovna podpora v postopkih presoj vplivov posegov na okolje in zdravje ljudi v skladu s posebnimi predpisi;
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje javnih politik in programov na področju javnega zdravja in zdravstvenega varstva, sodelovanje pri pripravi strokovnih podlag za uvajanje novih metod dela v zdravstveni dejavnosti in presoji zdravstvenih tehnologij;
- sodelovanje z NLZOH in drugimi znanstveno raziskovalnimi inštitucijami na področju javnega zdravja;
- sodelovanje v delovnih telesih uradnih inštitucij na nacionalni ravni, na ravni Evropske unije in na mednarodni ravni;
- seznanjanje strokovne in splošne javnosti o stanju, raziskavah in ugotovitvah na področju javnega zdravja;
- obveščanje in osveščanje splošne javnosti za dvig zdravstvene pismenosti;
- pedagoško, znanstveno raziskovalno in izobraževalno delo na področju javnega zdravja; ter
- druge naloge v skladu s posebnimi predpisi.

Vlada RS je v letu 2022 Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje, št. 00704-469/2022/2 z dne 22. 12. 2022 in v letu 2023 Sklep o spremembah Sklepa o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje, št. 00704-7/2023 z dne 12. 1. 2023.

Z *Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (ZZPPZ)* (Uradni list RS, št. 65/00, 47/15, 31/18, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOP DVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk in 206/21 – ZDUPŠOP) je bil v upravljanje NIJZ prenesen zdravstveni informacijski sistem eZdravje, ki vključuje naslednje zbirke podatkov: Centralni register podatkov o pacientih, eNapotnica in eNaročilo, eRecept, Evidenca uporabnikov za oddaljeni dostop do zNET, eTriaža, TeleKap, eKomunikacije, Evidenca teleradioloških preiskav in Evidenca uporabnikov eZdravja.

Poleg nalog iz prejšnjega odstavka NIJZ opravlja tudi druge naloge na področju javnega zdravja, določene s posebnimi predpisi.

NIJZ izvaja tudi dejavnost preskrbe Republike Slovenije s cepivi in imunoglobulini za izvajanje programa cepljenja in zaščite z zdravili.

Naloge NIJZ v skladu z *Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti* (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) zajemajo sledeče:

- 86.909 Druge zdravstvene dejavnosti;
- 46.460 Trgovina na debelo s farmacevtskimi izdelki ter medicinskimi potrebščinami in materiali;
- 58.110 Izdajanje knjig;
- 58.120 Izdajanje imenikov in adresarjev;
- 58.130 Izdajanje časopisov;
- 58.140 Izdajanje revij in druge periodike;
- 58.190 Drugo založništvo;
- 58.290 Drugo izdajanje programja;
- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij;
- 62.010 Računalniško programiranje;
- 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih;
- 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov;
- 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti;
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti; obratovanje spletnih portalov;

- 63.120 Obratovanje spletnih portalov;
- 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje;
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije;
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije;
- 72.200 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju družboslovja in humanistike;
- 74.900 Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti;
- 85.320 Srednješolsko poklicno in strokovno izobraževanje;
- 85.421 Višješolsko izobraževanje;
- 85.422 Visokošolsko izobraževanje;
- 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;
- 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje;
- 86.220 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost;
- 88.999 Drugo drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve;
- 91.011 Dejavnost knjižnic;
- 91.012 Dejavnost arhivov.

3. PREDSTAVITEV ZAVODA

ORGANI ZAVODA:

- svet zavoda,
- generalni direktor,
- strokovni direktor in
- strokovni svet zavoda.

Svet zavoda je najvišji organ upravljanja in ima sedem članov: štiri predstavnike ustanovitelja, enega predstavnika zavarovancev (imenuje ustanovitelj na predlog Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije) enega predstavnika uporabnikov (imenuje ustanovitelj na predlog nevladnih organizacij s področja varstva pacientovih pravic ali samoupravne lokalne skupnosti, v kateri ima sedež) in enega predstavnika zaposlenih.

Generalni direktor predstavlja in zastopa zavod ter odgovarja za zakonitost njegovega poslovanja. Odgovarja ustanovitelju za poslovni uspeh zavoda in za uravnoteženje poslovnih ter strokovnih interesov.

Strokovni direktor vodi, usklajuje in odgovarja za strokovno dejavnost zavoda.

Strokovni svet je kolegijski strokovni organ zavoda, ki načrtuje, obravnava in usmerja strokovno dejavnost zavoda.

PODROBNEJŠA ORGANIZACIJA ZAVODA

NIJZ sestavljajo naslednje notranje organizacijske enote:

- Centralna enota in skupne strokovne službe, Trubarjeva 2, Ljubljana;
- Območna enota Celje, Ipavčeva 18, Celje;
- Območna enota Koper, Vojkovo nabrežje 4a, Koper;
- Območna enota Kranj, Gosposvetska ulica 12, Kranj;
- Območna enota Ljubljana, Zaloška 29, Ljubljana;
- Območna enota Maribor, Prvomajska ulica 1, Maribor;
- Območna enota Murska Sobota, Ulica Arhitekta Novaka 2b, Murska Sobota;
- Območna enota Nova Gorica, Vipavska cesta 13, Rožna Dolina, Nova Gorica;
- Območna enota Novo mesto, Muzejska 5, Novo mesto;
- Območna enota Ravne na Koroškem, Ob Suhi 5b, Ravne na Koroškem.

Poleg območnih enot NIJZ iz prejšnjega odstavka so v okviru Centralne enote z razčlenjevanjem dejavnosti po namenu, ciljih in delovnih procesih na NIJZ za posamezna strokovna področja oblikovane tudi naslednje notranje organizacijske enote:

- Center za proučevanje in razvoj zdravja,
- Center za nalezljive bolezni,
- Center za zdravstveno ekologijo,
- Center za zdravstveno varstvo,
- Center za upravljanje programov preventive in krepitev zdravja,
- Center za zgodnje odkrivanje raka,
- Center za informatiko v zdravstvu,
- Center za komuniciranje,
- Center za duševno zdravje,
- Zdravstveno podatkovni center,
- Center Šola javnega zdravja ter
- Operativni center NIJZ za krizno upravljanje.

VODSTVO ZAVODA

NIJZ vodi generalni direktor, doc. dr. Branko Gabrovec.

4. POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2022

Odgovorni osebi:
doc. dr. Branko Gabrovec,
generalni direktor

prof. dr. Ivan Eržen,
strokovni direktor

POSLOVNO POROČILO VSEBUJE NASLEDNJA POJASNILA:

Poročilo o doseženih ciljih in rezultatih predpisuje *Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna – Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10:*

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika.
2. Dolgoročne cilje posrednega uporabnika, kot izhaja iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oziroma področnih strategij in nacionalnih programov.
3. Letne cilje posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela.
4. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce (indikatorje), določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti.
5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela.
6. Oceno uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let.
7. Oceno gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oziroma župan in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kakovosti poslovanja posrednega uporabnika.
8. Oceno notranjega nadzora javnih financ.
9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi.
10. Oceno učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem pa na gospodarstvo, socialo, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora.
11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in kadrovske politike in poročilo o investicijskih vlaganjih.

4.1 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

4.1.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje zavoda:

- *Zakon o zavodih* (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96 in 36/00 – ZPDZC in 127/06 – ZJZP);
- *Zakon o zdravstveni dejavnosti* (Uradni list RS, št. 23/05 – UPB2, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13 in 88/16 – ZdZPZD, 64/17 in 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPdVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – Odl. US in 141/22 - ZNUNBZ);
- *Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju* (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21 in 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS in 141/22 - ZNUNBZ);
- *Zakon o zdravniški službi* (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18, 66/19 in 199/21);
- Določila *Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2022* z aneksom;
- Pogodbe o izvajanju programa zdravstvenih storitev za pogodbeno leto 2021 z ZZZS s priložo finančni načrt za 2022;
- Pogodbe z MZ o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2022.

4.1.2 Zakonske in druge pravne podlage za pripravo letnega poročila:

- *Zakon o javnih financah* (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13 in 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – Odl. US);
- *Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023* (Uradni list RS, št. 187/21, 206/21 – ZDUPŠOP, 129/22, 140/22 – ZSDH-1A in 150/22 – ZIPRS2324));
- *Zakon o računovodstvu* (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE);
- *Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti* (Uradni list RS, št. 33/11);
- *Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna* (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10);
- *Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava* (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21););
- *Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava* (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19, 10/21, 203/21 in 158/22));

- *Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava* (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18);
- *Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev* (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15);
- *Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov* (Uradni list RS, 46/03);
- *Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu* (Uradni list RS, št. 108/13);
- *Uredba o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2021 in 2022* (Uradni list RS, št. 3/21 in 203/21) *Uredba o delovni uspešnosti iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu* (Uradni list RS, št. 97/09 in 41/12);
- *Pravilnik o določitvi obsega sredstev za delovno uspešnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu v javnih zavodih iz pristojnosti Ministrstva za zdravje* (Uradni list RS, št. 7/10, 3/13);
- *Navodilo v zvezi z razmejitvijo dejavnosti javnih zdravstvenih zavodov na javno službo in tržno dejavnost Ministrstva za zdravje* (št. dokumenta 0140-114/2022/3 z dne 19. 5. 2022).

4.1.3 Interni akti zavoda

- *Sklep o ustanovitvi Nacionalnega inštituta za javno zdravje s spremembami in dopolnitvami;*
- *Statut Nacionalnega inštituta za javno zdravje;*
- *Pravilnik o notranji organizaciji NIJZ;*
- *Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest NIJZ;*
- *Pravilnik o delovnem času;*
- *Pravilnik o računovodstvu in finančnem poslovanju;*
- *Pravilnik o knjiženju in razporejanju prihodkov in stroškov po vrstah dejavnosti (javna služba/tržna dejavnost) na NIJZ;*
- *Pravilnik o popisu terjatev in obveznosti;*
- *Pravilnik o davčnem potrjevanju računov;*
- *Pravilnik o nagrajevanju zaposlenih iz naslova povečanega obsega dela;*
- *Pravilnik o uporabi varne sobe;*
- *Pravilnik o varstvu osebnih podatkov;*
- *Pravilnik o hrambi dokumentarnega gradiva;*
- *Pravilnik o nabavi in javnem naročanju – čistopis;*
- *Pravilnik o uporabi službenih mobilnih telefonov;*
- *Pravilnik o osebni varovalni opremljenosti zaposlenih v NIJZ;*
- *Pravilnik o raziskovalni in razvojni dejavnosti ter raziskovalnih nazivih;*
- *Pravilnik o javnih pozivih;*
- *Hišni red NIJZ;*
- *Pravilnik o tajnih podatkih na NIJZ.*

4.2 VIZIJA NIJZ

Inštitut je ugleden, nacionalno in mednarodno prepoznan inštitut, ki pomembno vpliva na zdravje prebivalcev, kakovost bivalnega okolja, vode in hrane ter zaščito prebivalcev pred nalezljivimi boleznimi.

Inštitutu zaupajo prebivalci Slovenije, politiki in odločevalci.

Inštitut združuje vse deležnike v zdravstvu v skupnem cilju izboljšanja zdravja prebivalstva.

Inštitut ključno vpliva na razvoj in prispeva k uspešnosti sistema zdravstvenega varstva v Sloveniji.

Inštitut ima ključno vlogo v programih in projektih za krepitev in varovanje zdravja.

Inštitut je pomembna raziskovalna in učna ustanova.

Inštitut ponuja zaposlitev v spodbudnem in prijetnem delovnem okolju.

Inštitut je ključna strokovna institucija, ki se povezuje v mrežo podobnih institucij in ima povezavo z mednarodnimi organizacijami, kot so: Združeni narodi, Svetovna zdravstvena organizacija, ECDC, EMCDDA itd.

Strateška razvojna področja z dolgoročnimi cilji NIJZ so opredeljena v *Strateškem razvojnem načrtu Nacionalnega Inštituta za javno zdravje za obdobje 2017–2025*, »SKUPAJ ZA ZDRAVJE« (delovna verzija).

Dolgoročni strateški cilji odražajo osnovno usmeritev NIJZ. Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela, kjer je jasno razvidna povezava strateških ciljev z letnimi cilji.

4.3 POSLANSTVO

Poslanstvo NIJZ je prispevati k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije.

Skupaj s partnerji NIJZ zagotavlja vir podatkov in informacij, ki so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in politik za doseganje boljšega zdravja.

NIJZ prepoznava ključne izzive na področju javnega zdravja prebivalstva, vključno z determinantami, ki vplivajo na zdravje, in predlaga ukrepe za izboljšanje zdravja, vpliva na njihovo udeležanje ter ocenjuje njihovo uspešnost in učinkovitost.

NIJZ spremlja sistem zdravstvenega varstva, pripravlja analize delovanja sistema in predlaga ukrepe za večjo dostopnost in učinkovitost ter razvoj prioritet.

NIJZ prepoznava morebitne grožnje zdravju, ocenjuje tveganja in pripravlja ukrepe za varovanje in zaščito zdravja.

Z raziskovanjem in mednarodnim sodelovanjem NIJZ prispeva k novim spoznanjem, krepi strokovne kompetence zaposlenih in sodelavcev ter razširja nova vedenja in dobre prakse.

4.4 DOLGOROČNI CILJI ZAVODA

VREDNOTENJE IN ANALIZE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA STANJA

Cilj 1: NIJZ bo s proučevanjem zdravstvenega stanja prebivalcev in dejavnikov, ki vplivajo na zdravje, postal trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih informacij in analiz za oblikovanje javnih politik s področja zdravstvenega varstva, določanje prioritet in predlogov ukrepov za krepitev zdravja.

VREDNOTENJE IN ANALIZE SISTEMA ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Cilj 2: NIJZ bo s proučevanjem sistema zdravstvenega varstva postal zanesljiv, trajnosten in dostopen vir na dokazih temelječih ocen, analiz in napovedi o potrebah prebivalcev po zdravstvenih storitvah, z namenom določanja prioritet in predlogov ukrepov za zagotavljanje pravične dostopnosti do zdravstvenega varstva.

ZAGOTAVLJANJE PODATKOV

Cilj 3: NIJZ bo zagotavljal pravočasne in kakovostne podatke in informacije, ki bodo na voljo za pripravo kazalnikov, raziskav, ocen in poglobljenih analiz za uporabo med ključnimi deležniki in notranjimi uporabniki. NIJZ bo racionaliziral in optimiziral zbirke podatkov s področja zdravja in zdravstvenega varstva ter zagotovil večjo kakovost podatkov. Z uvedbo ustreznih informacijskih orodij bo zbiranje podatkov poenostavljeno. Z izboljšanim upravljanjem zbirk podatkov in z uvajanjem novih orodij za obdelavo podatkov bo omogočena zanesljiva in kakovostna podpora raziskavam, ocenam in analizam zdravja ter zdravstvenega stanja. Cilj vključuje tudi upravljanje zbirk podatkov s področja eZdravja.

PRIPRAVLJENOST ZA OBVLADOVANJE ZDRAVSTVENIH TVEGANJ IN NEVARNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 4: NIJZ bo okrepil osrednjo točko za zaznavanje nevarnosti za zdravje ljudi, vključno z zgodnjim zaznavanjem, izdelavo (hitrih) ocen tveganja ter koordinacijo hitrega odzivanja in komuniciranja z javnostmi.

UKREPI IN PROGRAMI ZA KREPITEV ZDRAVJA, ZGODNJE ODKRIVANJE IN PREPREČEVANJE BOLEZNI

Cilj 5: NIJZ bo razvijal in posodabljal javnozdravstvene programe za krepitev in varovanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti v zdravju. NIJZ bo te programe spremljal, vrednotil in izvajal usposabljanja.

Cilj 6: NIJZ bo upravljal in vrednotil programe za preprečevanje in zgodnje odkrivanje bolezni, kateri v Sloveniji že potekajo, ter okrepil izvajanje pristopov za vključevanje ranljivih oseb.

ZAGOTAVLJANJE ZNANJ ZA STROKOVNJAKE, KI S SVOJIMI UKREPI VPLIVAJO NA JAVNO ZDRAVJE

Cilj 7: NIJZ bo s programi usposabljanja naslovil potrebe po temeljnih in specialističnih znanjih za različne strokovnjake, ki delujejo na področju javnega zdravja. V programe usposabljanja bomo vključevali tudi druge strokovnjake in državne uslužbenke, ki se pri svojem delu srečujejo z javnim zdravjem.

RAZISKOVANJE NA PODROČJU JAVNEGA ZDRAVJA

Cilj 8: NIJZ bo z večanjem obsega in uspešnosti raziskav prispeval k razvoju novih znanj in pristopov v javnem zdravju.

ZAGOVORNIŠTVO, KOMUNICIRANJE IN MOBILIZACIJA SKUPNOSTI ZA ZDRAVJE

Cilj 9: NIJZ bo nadgradil in na novo vzpostavil učinkovita orodja za komuniciranje z javnostmi in zagovorništvo.

RAZVOJ, IMPLEMENTACIJA IN UPRAVLJANJE STORITEV eZDRAVJA

Cilj 10: NIJZ bo z upravljanjem in razvojem storitev eZdravja zagotavljal informiranje prebivalcev in dostop do lastnih zdravstvenih podatkov, ter povezovanje in izmenjevanje zdravstvene dokumentacije med izvajalci zdravstvene dejavnosti s ciljem še bolj varne, uspešne in kakovostne zdravstvene obravnave.

4.5 LETNI CILJI ZAVODA, KI IZHAJAJO IZ DOLGOROČNIH CILJEV

CILJI NA PODROČJU POSLOVANJA ZAVODA (izhajajo iz sanacijskega načrta)

1. Zagotoviti nemoteno izvajanje dejavnosti, potrebnih za zagotavljanje ključnih funkcij javnega zdravja.
2. Vzpostaviti poslovanje brez izgube.
3. Optimizirati vse vrste stroškov in odhodkov.
4. Zagotoviti pogoje za razvoj dejavnosti.
5. Proučiti možnost pridobivanja novih programov in projektov.

LETNI CILJI PO PODROČJIH DELA

Iz dolgoročnih ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni v letnih programih dela. Posamezna področja dela so opisana v realizaciji programa, izpostavljeni so ključni dosežki/izdelki.

V *Finančnem načrtu za leto 2022* so bila izpostavljena naslednja ključna področja:

1. Izvajanje zavez, ki izvirajo iz dolgoročnih nacionalnih dokumentov s področja krepitev zdravja in preprečevanja bolezni;
2. Nacionalna implementacija storitev eZdravja;
3. Prenova programa za obdelavo podatkov zunajbolnišnične zdravstvene statistike; krepitev zdravja zaposlenih (ZUBSTAT);
4. Strokovna podpora aktivnostim za izboljšanje ponudbe zdravju koristnih in omejevanja zdravju nekoristnih živil v prehrani, vključno z nadaljevanjem aktivnosti za zmanjševanje uživanja soli;
5. Krepitev zavedanja javnosti o pozitivnih učinkih cepljenja ter izvajanje drugih ukrepov za izboljšanje precepljenosti prebivalstva;
6. Aktivnosti na področju preprečevanja odpornosti mikrobov proti zdravilom;
7. Izboljšanje komunikacije z javnostmi ob pojavu dogodkov, ki pomenijo nevarnost za zdravje prebivalstva;
8. Krepitev informiranosti in osveščenosti prebivalstva o varni pitni vodi ter aktivnosti za povečano dostopnost do nje;
9. Razširitev sodelovanja z lokalnimi skupnostmi pri pripravi ukrepov za izboljšanje stanja v okolju;

10. Prenova smernic za azbest ter priprava sanacijskih programov za območja, ki so prekomerno obremenjena s škodljivimi snovmi;
11. Krepitev delovanja strokovnih timov za nenalezljive bolezni in za nalezljive bolezni na območni ravni;
12. Aktivnosti v povezavi s HSPA in aktivnosti načrtovanja mreže javne zdravstvene službe, vključno z aktivnostmi za dosledno uveljavitev registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti ter analizo kakovosti in dostopnosti zdravstvene dejavnosti;
13. Implementacija RIZDDZ;
14. Izvajanje nalog v času epidemije.

Letni program dela so sestavljale delovne naloge, ki so temeljile na strateških in letnih ciljih. Vsaka delovna naloga je bila opredeljena z vzpostavitvenim dokumentom. Delovne naloge so lahko bile kratkoročne, srednjeročne ali dolgoročne, predstavljale so osnovni element načrtovanja, izvajanja in vrednotenja aktivnosti na NIJZ. Izpolnjevanje ciljev, aktivnosti in dosežki so navedeni po posameznih poglavjih.

4.6 SISTEM VODENJA KAKOVOSTI

NIJZ ima vzpostavljen sistem vodenja kakovosti skladno z zahtevami mednarodnega standarda SIST EN ISO 9001:2015 **Sistemi vodenja kakovosti – Zahteve (ISO 9001:2015)**, znotraj katerega izpolnjuje zavezo poslanstva in vizije ter smernic vodenja in delovanja NIJZ.

Poslanstvo in sprejete vrednote so nam podlaga za oblikovanje politike kakovosti. S politiko kakovosti se zavezujemo slediti viziji in ciljem v skladu s strateškimi usmeritvami NIJZ. Konkretni cilji, ki izhajajo iz vodil vodenja in delovanja, so usmerjeni v udejanjanje poslanstva ter opredeljeni v letnih planih dela.

Cilji v okviru politike kakovosti NIJZ:

- Cilj 1:** Povečati zadovoljstvo odjemalcev na način, ki omogoča razvijanje uspešnega partnerskega sodelovanja s spremljanjem njihovega zadovoljstva.
- Cilj 2:** Doseči večjo učinkovitost in kakovost storitev ter izdelkov, ki so rezultat stalnega izboljševanja procesov in procesnih aktivnosti.
- Cilj 3:** Visoka strokovnost in neodvisnost, ki skladno s strateškimi usmeritvami NIJZ prispeva v dobrobit javnega zdravja.
- Cilj 4:** Nadgrajevati ustvarjalno okolje, ki vzpodbuja izboljšave in odgovornosti zaposlenih za sprejete naloge.

NIJZ ima skupno trinajst procesov – šest osnovnih in sedem podpornih – ter proces Vodenje inštituta, ki vključuje tudi podproces – Koordinacija območnih enot.

Procesi delujejo interaktivno za namen doseganja rezultatov, ki so v skladu s cilji NIJZ. Izvajanje nalog je procesno naravnano. Tak pristop narekuje dejstvo, da je za učinkovito in uspešno doseganje zastavljenih ciljev potrebno tesno sodelovanje različnih skupin strokovnjakov – od tistih, ki zbirajo podatke, do tistih, ki te podatke uporabljajo pri pripravi informacij in predlagajo ukrepe, do tistih, ki ukrepe dejansko tudi izvajajo. Povezovanje je potrebno tako na horizontalni kot na vertikalni ravni. Z organizacijskega vidika je to zelo zahtevna oblika delovanja, je pa za naše potrebe v bistvu edina, ki je dolgoročno lahko uspešna.

Delovanje sistema vodenja kakovosti NIJZ se na letni ravni preverja v sklopu presoje certifikacijskega organa (zunanja presoja) in notranje presoje, z vodstvenim pregledom, kontinuiranim spremljanjem delovanja procesov, zadovoljstva odjemalcev, z obvladovanjem tveganj kot tudi z drugimi nadzori ter mehanizmi.

V letu 2022 je na podlagi obsega certifikacije NIJZ – izvajanje storitev na področju javnega zdravja: spremljanja zdravstvenega stanja in zdravstvenega varstva, varovanje in krepitev zdravja, preprečevanje bolezni ter raziskovanje in izobraževanje na področju javnega zdravja, certifikacijski organ SIQ izvedel redno presojo vzdrževanja certifikata NIJZ z oznako Q-1811. V poročilu je certifikacijski organ SIQ navedel niz pozitivnih ugotovitev, neskladnosti z zahtevami ISO 9001:2015 ni zaznal, podanih pa nam je bilo sedem priporočil, s pomočjo katerih bomo delovanje procesov še izboljšali.

V letu 2022 smo izvedli tudi notranjo presojo sistema vodenja kakovosti, katere rezultati se nanašajo na zahteve glede delovanja procesov skladno s smernicami za vodenje in delovanje NIJZ ter zahtevami ISO 9001:2015. Notranji presojevalci so ugotovili niz pozitivnih ugotovitev, izdali so štiri neskladnosti, štiri priporočila in eno izboljšavo za učinkovitejše izvajanje procesov.

Z zavedanjem, da lahko le s pravočasnim prepoznanjem, obvladovanjem in zmanjševanjem ter odpravo tveganj na področju delovanja NIJZ naredimo največ, imamo vzpostavljen celosten pregled in obravnavo tveganj po posameznih področjih dela. Tveganja so evidentirana v registrih, obvladujemo pa jih skladno z dogovorjeno metodologijo.

Eno izmed ključnih področij kakovosti je ozaveščenost zaposlenih, zato z delovanjem procesov seznanjamo vse zaposlene tako preko predstavnikov, ki koordinirajo kakovost (PKK), kot tudi preko intranetne strani Vibe.

Prizadevamo si, da politiko kakovosti razumemo in izvajamo na vseh nivojih, lokacijah in področjih dela enako, prav v ta namen pa je bil v letu 2022 posodobljen tudi *Poslovník za vodenje in delovanje NIJZ*. Poslovník v strnjeni obliki podaja osnovno predstavitev načina vodenja in delovanja javnega zavoda, v pomoč pa je tako vsem, ki morajo poznati in razumeti način dela in delovanja NIJZ.

Glede na stalnost sprememb smo le-te obvladovali načrtno in sistematično, pri čemer smo upoštevali možne posledice sprememb, celovitost vodenja in razpoložljivost virov; s slednjim pa bomo nadaljevali tudi v prihodnje.

4.7 OCENA DOSEŽENIH CILJEV

KP - KAZALNIKI*	leto 2022 (v EUR)
KP1 - dodana vrednost na zaposlenega = vsi prihodki – stroški materiala in nabavne vrednosti blaga – stroški storitev/povprečno število zaposlenih iz ur	48.157
KP2 - EBIT = vsi prihodki – vsi stroški + stroški obresti	1.151.755
KP3 - EBITDA = vsi prihodki – vsi stroški + stroški obresti + strošek amortizacije	3.874.766
KP5 - povprečna neto plača na zaposlenega = neto strošek plač/število zaposlenih	1.891,64
KP8 - stopnja pokritosti dolgoročnih sredstev in sredstev v upravljanju = lastni viri in dolgoročne obveznosti/dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	1,07
KP10 - povprečno število dni izobraževanja = število vseh dni izobraževanj/število zaposlenih	

4.7.1 REALIZACIJA LETNIH CILJEV

Iz dolgoročnih oz. strateških ciljev izhajajo kratkoročni in srednjeročni cilji, ki so podrobneje razčlenjeni spodaj:

Tabela 4.7.1 Realizacija letnih ciljev, ki so navedeni pod točko 4.5
(priporočilo so vrednostni kazalci, sicer opisni)

Letni cilji	Realizirane naloge	Nerealizirane naloge	Odstotek realizacije
Pozitivno poslovanje v letu 2022.	Cilj, da bi poslovali pozitivno, je bil dosežen.		100 %
Zagotovitev preglednosti poslovanja, s posebnim poudarkom na prikazu prihodkov in odhodkov po posameznih vsebinsko in organizacijsko opredeljenih področjih.	Preglednost poslovanja je zagotovljena, kot je bilo načrtovano.	Potrebno je še dogovoriti kriterije in ključne za delitev določenih stroškov med letom.	90 %

Letni cilji	Realizirane naloge	Nerealizirane naloge	Odstotek realizacije
Stalno izboljševanje poslovnih procesov z namenom zniževanja stroškov organizacije, skrajševanja časa in izboljševanja kakovosti izdelkov/storitev.	DA		100 %
Priprava izhodišč za <i>Strategijo digitalizacije slovenskega zdravstva</i> (eZdravja).	Cilji in naloge so realizirani.	Strategija digitalizacije slovenskega zdravstva je bila objavljena 13. 01. 2023.	100 %
Vzpostaviti osnovne pogoje za uresničevanje zavez iz <i>Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja</i> .	Vzpostavitev osnovne strukture upravljanja NPDZ. Izvajanje usposabljanj. Izdaja osnovnih komunikacijskih gradiv programa. Načrt spremljanja in evalvacije implementacije NPDZ.	Vzpostavitev interdisciplinarnih delovnih skupin in Izvajanje celovitega upravljanja NPDZ (sredstva niso bila v celoti zagotovljena).	90 %
Poenoteno komuniciranje o cepljenju na nacionalni in lokalni ravni.	DA		100 %
Izvedba programa <i>Varno s soncem</i> v vrtcih in osnovnih šolah.	DA		100 %
Razvoj upravljanja preventivnega programa za otroke in mladostnike na primarni ravni.	Cilj in naloge niso bile realizirane v celoti.	Izvajanje celovitega upravljanja ni bilo vzpostavljeno (sredstva niso bila zagotovljena), izveden je bil razpis za ustanovitev interdisciplinarnih delovnih skupin in njihovo imenovanje, izvedeno je bilo komuniciranje s ciljnim javnostmi.	20 %

4.7.2 REALIZACIJA DELOVNEGA PROGRAMA

4.7.2.1 Letni program v okviru izvajanja javne službe v letu 2022 – financirano s strani Ministrstva za zdravje

Obrazec 1: Poročanje o programu javnega zdravja 2022

PROUČEVANJE, RAZVOJ IN KREPITEV ZDRAVJA

Na dokazih temelječe informacije so podlaga za odločanje in ukrepanje posameznikov, strokovnjakov in zdravstvene politike. Informacije predstavljajo podlago za razvoj ukrepov in programov na področjih preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja bolezni ter pripravo predlogov programov na področju javnega zdravja. Tudi v letu 2022 smo Ministrstvu za zdravje in drugim resorjem nudili pomoč pri oblikovanju strateških dokumentov in politik, ki imajo neposreden ali posreden vpliv na zdravje, ter strokovno podporo pri izvajanju že sprejetih strateških dokumentov in akcijskih načrtov.

Pri izvajanju nalog smo upoštevali aktualne izzive na področju javnega zdravja ter potrebe prebivalstva, ki izhajajo iz dosedanjih ocen zdravja in dejavnikov tveganja, ki najbolj vplivajo na zdravje prebivalcev Slovenije. Okvir našega delovanja na tem področju predstavljajo sprejeti strateški dokumenti in pripravljene akcijske načrte, in sicer: *Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025* »Skupaj za družbo zdravja« (ReNPZV16–25), *Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025*, »Dober tek Slovenija«, *Nacionalni program za obvladovanje sladkorne bolezni*, *Strategija RS za zdravje otrok in mladostnikov v povezavi z okoljem*, *Strategija obvladovanja demence v Sloveniji do leta 2020*, *Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028* – program MIRA (ReNPDZ18–28), *Alkoholna politika v Sloveniji*, *Strategija preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV/AIDS*, *Nacionalni program na področju prepovedanih drog*, *Državni načrt za obvladovanje raka* ter drugi in pripadajoči akcijski načrti.

V programu dela za leto 2022 smo si na področju proučevanja in krepitve zdravja poleg nalog, ki jih izvajamo vsako leto, zadali tudi več prioritarnih nalog. Na večini nalog je delo potekalo skladno z zastavljenim časovnim planom, pri nekaterih nalogah pa je prišlo do časovnega zamika oz. je njihova izvedba vprašljiva, predvsem zaradi neurejenega financiranja. V nadaljevanju izpostavljamo tako že zaključene naloge, kot tudi ovire pri njihovem doseganju.

Neenakosti v zdravju: tudi v letu 2022 smo nadaljevali s komunikacijo in diseminacijo izsledkov publikacije ter sodelovali v medsektorskih aktivnostih. Publikacija o neenakostih v zdravju 2021 je bila predstavljena na *Training Week on PHC Performance Measurement and Management*. Predstavitev priporočil za obvladovanje neenakosti 2021, v sklopu odziva na razvoj WHO *Take stock on health equity*, pa maja 2022 na povabilo MZ.

Zdravje v občini: pripravljene in objavljene so bili podatki za leto 2022, pripravljena je bila nova, uporabniku bolj prijazna in izboljšana informacijska platforma: <https://obcine.nijz.si/>. Izbrali smo občino zdravja 2022, in sicer občino Logatec. Sodelovali smo v strokovni komisiji Zlatega kamna, ki izbira razvojno najbolj prodorno občino v Sloveniji. To je v letu 2022 postala Ajdovščina.

Pandemska izčrpanost: pripravljeno in objavljeno je bilo poročilo po 19. izvedbi raziskave SI-PANDA: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/panda_porocilo_po_19_valu_koncno_0.pdf, poteka analiza obeh presečnih raziskav o vplivu pandemije covid-19 na življenje v Sloveniji. Izvedli smo razpis za tretji sklop panelne raziskave, ki je posvečena predvsem problematiki cepljenja proti covidu-19, pridobivanju informacij

v zvezi s pandemijo, duševnemu zdravju in dolgemu covidu. Objavljena so bila poročila po 20. izvedbi raziskave: <https://www.cepimose.si/wp-content/uploads/2022/10/SI-PANDA-20.-IZVEDBA-POROCILO-21.10.2022.pdf> in 21. izvedbi raziskave: <https://www.cepimose.si/wp-content/uploads/2022/11/PANDA-21.-izvedba-23.11.2022.pdf>.

Spremljanje demence: pripravljena je bila analiza podatkov za potrebe *Strategije obvladovanja demence v Sloveniji, Alzheimer's Innovation Readiness Index* <https://www.alzint.org/resource/alzheimers-innovation-readiness-index-2021/>. Pripravljeno poglavje: Lovrečič, Barbara, Lovrečič, Mercedes. Epidemiološke ocene prevalence demence v Sloveniji. V: Lovrečič, Barbara (ur.), Lovrečič, Mercedes (ur.). Javnozdravstveni izzivi demence. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 13-22. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>, DOI: 10.3986/9789610506966_01. [COBISS.SI-ID 135924483]. Mreženje je potekalo na nacionalnem in mednarodnem nivoju, obenem pa tudi nacionalno in mednarodno sodelovanje, soorganizacija in izvedba 3. konference *Stanje in izzivi na področju Alzheimerjeve bolezni v Sloveniji: v luči nove realnosti* <https://youtu.be/X0o-AxLctoM>; izpostavljamo sledeče: udeležba 5 evroposlancev, predsednica Alzheimer International, moderiral Božidar Voljč, sodelovali MZ in MDDSZ ter drugi ugledni strokovnjaki, preko 300 udeležencev. Pri predsedniku republike je bil 31. 8. 2022 ustanovljen Svet za obvladovanje demence kot posvetovalno telo predsednika RS. Člani Sveta za obvladovanje demence so poleg najvišjih predstavnikov izvršilne in zakonodajne veje oblasti še prepoznavni strokovnjaki s področja demence, tudi z NIJZ. Objavljenih je bilo več člankov s področja ekonomskih posledic demence v Sloveniji, in sicer *Izzivi pandemije na področju demence, Spremljanje demence v Sloveniji* itd. Potekalo je redno sodelovanje z MZ, MDDSZ – redna srečanja na sejah, sodelovanje pri pripravi Strategije in AP, redna izmenjava informacij in podatkov, soorganizacija nacionalne konference in sodelovanje resorjev na nacionalni konferenci z mednarodno udeležbo, redni sestanki in koordinacija strokovne skupine ter redno sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki.

Spremljanje bremena poškodb: delo na publikaciji *Poškodbe v Sloveniji: 10-letni trendi in vpliv pandemije* (analiza umrljivosti in hospitalizacij) poteka skladno s planom. Publikacija je v procesu recenzije. Izveden je bil pregled literature o vplivu pandemije na gibanje poškodb v prometu, doma, pri športu in rekreaciji. Pripravljena je bila predstavitev za predavanje *Ocena tveganja za padce pri starejših za izobraževanja CUPPKZ: Preventivna obravnava starejše osebe*. Pripravljena je bila e-publikacija za strokovne delavce v vrtcu *Enostavni ukrepi za boljšo varnost otrok v vrtcu* (uskladitev vsebine s šolskim sektorjem, lektoriranje, oblikovanje, objava). Dodatna analiza podatkov in dopolnitev poglavij; priprava *Seznama za preverjanje varnosti na zunanjih površinah vrtca, na sprehodu, v prometu*; pregled komentarjev programa *Zdravje v vrtcu* in spremembe besedila; izvedba izobraževanja za strokovne delavce v vrtcu po objavi nove izdaje *Priporočil za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih*. Objava na spletni strani NIJZ: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/priporocila_za_vrtce_2022.pdf. Pripravljena je bila video vsebina *Poskrbimo za varnost otroka v prvih mesecih življenja (0–5 mes.)* za pediatrične ambulante: <https://www.youtube.com/watch?v=VSnsHg5GT30>, za spletno stran NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/poskrbimo-za-varnost-otroka-v-prvih-mesecih-zivljenja> in spletni portal za starše ZDAJ: <https://zdaj.net/izpostavljeno/poskrbimo-za-varnost-otroka-v-prvih-mesecih-zivljenja-video/>. Videovsebina *Poskrbimo za varnost otroka, ko začne sedeti in se plaziti (6–10 mes.)* za pediatrične ambulante: priprava prve verzije scenarija.

Breme bolezni na podlagi DALY metodologije: pripravljen je načrt fazne izvedbe študije bremena bolezni, zbrani so desetletni podatki umrljivosti – vzroki smrti. Poteka analiza kakovosti, povezane s slabo definiranimi vzroki smrti. Izveden je bil dogodek *COVID-19 Disease Burden Training School* od 30. 3. 2022 do 1. 4. 2022 (s 25 tujimi in 5 domačimi udeleženci), soorganizacija slovenskih ter tujih strokovnjakov (COST action EBoDN, PHIRI).

Na področju duševnega zdravja smo v letu 2022 izvajali naloge, namenjene prepoznavanju potreb na področju duševnega zdravja ter pripravi ustreznih javnozdravstvenih odzivov. Izvedena je bila analiza raziskave o pismenosti o duševnem zdravju, ki je vključila nacionalno reprezentativen vzorec in dala

pomembne podatke o znanju, stališčih o različnih duševnih motnjah ter namerah iskanja pomoči, kakor tudi o stanju duševnega zdravja v času pandemije. Pripravili smo analize o stanju pozitivnega duševnega zdravja med splošnim prebivalstvom Slovenije pred in med pandemijo (prva tovrstna raziskava na tem področju) in raziskali dejavnike, ki so med pandemijo pomembno vplivali na pojavnost nizkega in visokega pozitivnega duševnega zdravja. V okviru programa *To sem jaz* je bila opravljena analiza 20-letne baze skoraj 40.000 spletnih vprašanj mladostnikov (strojna klasifikacija vprašanj). Na podlagi podatkov, pridobljenih iz *Ankete o alkoholu, tobaku in drugih drogah*, izvedene v letu 2018, je bila pripravljena tudi *Statistična publikacija o nacionalnih podatkih s področja treh vrst nekemičnih zasvojenosti; zasvojenost z internetom, videoigrami in igrami na srečo*. Objavili smo več znanstvenih prispevkov, med drugim smo v dveh znanstvenih člankih poročali o rezultatih validacije slovenskih verzij instrumentov za prepoznavanje zasvojenosti z internetom in zasvojenosti z družbenimi omrežji. Prav tako je bilo objavljenih več člankov na temo duševnega zdravja v času epidemije, temelječih na podatki iz *Raziskave o doživljanju epidemije med študentsko populacijo*, v kateri smo pridobili podatke skoraj 6.000 rednih študentov.

Skladno z raziskovalnimi ugotovitvami smo pričeli z razvojem programa *Psihološke prve pomoči* (<https://www.zadusevnozdravje.si/pomagam-drugemu/kako-pomagam/>). V letu 2022 smo pripravili štiri smernice za področja paničnega napada, samomorilne ogroženosti, depresije in pitja alkohola. Za populacijo otrok in mladostnikov so bili pripravljene, natisnjene in široko distribuirane plakati s psihoedukativnimi sporočili oz. stripi na temo soočanja z duševno stisko. V okviru programa *To sem jaz* je bil izdan interaktivni priročnik za samopomoč *Kaj lahko naredim, da mi bo lažje? Veščine za vsakdan in viri opore v stiski* (<https://www.tosemjaz.net/prirocniki/kaj-lahko-naredim-da-mi-bo-lazje/>). Priročnik je podprt s QR kodami, ki bralca vodijo do spletnih rubrik, baze zvočnega gradiva in vodenih vaj za samopomoč. Priročnik je izšel v tiskani izdaji v skupni nakladi 14.000 izvodov: opravljena je bila distribucija brezplačnih izvodov v vse osnovne in srednje šole ter dijaške domove v Sloveniji, ob prvem ponatisu še v strokovne službe na področju zdravstva in socialnega varstva. *Smernice za uporabo zaslonov pri otrocih in mladostnikih* (in letaki za starše s ključnimi sporočili glede uporabe zaslonov) so bile ponatisnjene v nakladi 30.000 izvodov (letaki v nakladi 100.000 izvodov) in so bile distribuirane vsem deležnikom, ki se pri svojem delu soočajo s problematično rabo zaslonov, in smo jih identificirali kot ključne pri naslavljanju omenjene problematike, kot so na primer vrtci, osnovne in srednje šole in njihove podružnice, ostale relevantne strokovne službe na področju zdravstva in socialnega varstva ter izobraževanja. V sklopu projekta skupnega ukrepanja JA impleMENTAL smo opravili oceno stanja in potreb na področju duševnega zdravja ter preprečevanja samomora in na podlagi ugotovitev pripravili predloge pilotnih intervencij, ki se bodo izvajale v letu 2023. V mednarodnem prostoru smo svoje znanje in izkušnje delili v okviru iniciativ Svetovne zdravstvene organizacije (Pan-European Mental Health Coalition in Mental Health Data Working Group) ter mednarodnih strokovnih srečanj (Evropski kongres psihologov, Evropska konferenca duševnega zdravja, Evropska konferenca javnega zdravja). Na ravni Slovenije smo obeležili svetovni dan preprečevanja samomora ter svetovni dan duševnega zdravja, v okviru katerega so bili izvedeni različni dogodki v vseh regijah Slovenije.

V okviru programa *To sem jaz* so strokovnjaki v spletni svetovalnici odgovorili na 2.500 vprašanj mladih, zabeležili smo 140.000 obiskovalcev spletne strani, oba kazalnika sta višja kot v letu 2021. Uvedena je bila nova oblika spletnega svetovanja – chat svetovanje. Spletišče *To sem jaz* je bilo celostno vsebinsko in tehnično prenovljeno, za kar smo prejeli nagrado WEBSI – Digitalni presežki Slovenije (<https://www.tosemjaz.net/>). Po vsebinski prenovi imajo uporabniki spletišča dostop do 250 preverjenih prispevkov v 9 vsebinskih sklopih. Uveden je bil tematski e-Mesečnik za mladostnike (od maja izdanih 8 tematskih števil). V šolskem letu 2021/22 je bilo po preventivnem modelu *To sem jaz* izvedenih 873 preventivnih delavnic. Vključenih je bilo več kot 11.000 učencev in dijakov. Delavnice je izvedlo 157 pedagoških delavcev iz 101 osnovne in srednje šole. Skupno je bilo izvedenih 32 predstavitev, izobraževanj in predavanj iz programa *To sem jaz* za več kot 2.200 udeležencev.

Nadaljevali smo s promocijo smernic za postvencijo v šoli *Ko se zgodi samomor učenca ali dijaka*, ki smo jih v letu 2022 distribuirali še med vse šolske zdravnike ter posredovali in predstavili timom vseh centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter odraslih. Smernice smo predstavili tudi na evropskem simpoziju o samomorilnem vedenju, kjer so bile zelo pozitivno sprejete.

V letu 2022 smo nadaljevali z razvojem vsebine *spanje* kot pomembne determinante duševnega in telesnega zdravja. Spanje je predstavljeno na spletnih straneh NIJZ, programa MIRA, programa ZDAJ in programa *Skupaj za zdravje*. S konferenco *Mladostniki in spanje* ter mini kampanjo *Dober spanec, bister um, vse dobro* smo obeležili svetovni dan spanja, natisnili in distribuirali smo plakate in trganke s priporočili za spanje za otroke, mladostnike in odrasle ter pripravili elektronske verzije delovnih listov za mladostnike. Vsebine o spanju so bile predstavljene na več strokovnih srečanjih, komunicirali smo jih tudi preko različnih medijev. Pripravili smo znanstveni prispevek o pomanjkanju spanja med odraslimi, ki je bil objavljen v zborniku *Javno zdravje in COVID-19*.

Mednarodna raziskava HBSC: raziskava je bila izvedena, podatki so bili poslani v mednarodno čiščenje, pripravljena je bila publikacija *Mladi izven sistema* (izvedba HBSC raziskave med udeleženci PUM-O): https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/mladi_izven_sistema_koncna_2022.pdf.

Tobak: za publikacijo o učinkih tobačne zakonodaje (ZOUTPI) med dijaki 2. letnikov srednjih šol v Sloveniji so bile opravljene analize, nekateri podatki so bili prvič predstavljeni že na simpoziju ob svetovnem dnevu brez tobaka 30. 5. 2022. Publikacija je poslana v lekturo, recenzijo in oblikovanje in bo izdana v začetku leta 2023. Izvedeni sta bili obeležitvi svetovnega dneva brez tobaka 31. 5. 2022 in Dneva brez cigarete 31. 1. 2022. Podatki o tobaku pripisljivi umrljivosti so pripravljene in bodo do konca februarja 2023 objavljeni na podatkovnem portalu NIJZ. Z MZ smo tesno sodelovali, ob sprejetju direktive smo sodelovali na tiskovni konferenci, aktivno smo sodelovali na sestankih koordinacijske skupine in sestankih v zvezi z ZOUPTI, pripravljali s tem povezane argumentacije in strokovna mnenja. Redno smo se udeleževali sestankov ekspertne skupine pri EK in nudili strokovno podporo MZ. Imeli smo tudi redne sestanke skupine deležnikov na področju tobaka.

Na področju prepovedanih drog naloge potekajo skladno s planom in skladno z vsakoletno pogodbo z Evropsko agencijo o spremljanju drog in odvisnosti od drog (EMCDDA). Sodelovali smo z MZ pri pripravi nacionalne strategije na področju prepovedanih drog. Aprila letos je bila s strani EMCDDA narejena finančna revizija delovanja Informacijske točke, ki je bila brezhibna in s pohvalami. Pridobili smo certifikat EMCDDA za delovanje naše Informacijske točke in to kot četrta država od 29. Prevedenih in objavljenih je bilo več kratkih publikacij EMCDDA pod skupnim naslovom *Zdravstveni in družbeni odzivi na problematiko drog*:

https://www.nijz.si/sl/publikacije?field_ciljna_skupina_publikacije_tid=All&field_podrocje_publikacije_tid=1097&field_tip_publikacije_tid=All&field_oblika_publikacije_tid=All&field_letu_objave_tid=1749. Pripravljeno je bilo *Nacionalno poročilo o stanju na področju drog v Sloveniji 2022*, predstavljeno na Vladni komisiji za droge in posredovano na EMCDDA: <https://nijz.si/publikacije/nacionalno-porocilo-o-stanju-na-podrocju-drog-2022-v-angleskem-jeziku/>.

Pripravljena sta bila kratka povzetka raziskave o uporabi alkohola, tobaka in prepovedanih drog v Sloveniji v slovenskem in angleškem jeziku: *The use of illicit drugs, cannabis for health purposes and abuse of prescription medicines among the population of Slovenia – abstract*: <https://nijz.si/publikacije/the-use-of-illicit-drugs-cannabis-for-health-purposes-and-abuse-of-prescription-medicines-among-the-population-of-slovenia-abstract/>. Skupaj z mrežo centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog so bila pripravljena priporočila: *Predoziranje z opioidnimi drogami in nalokson za domačo uporabo*: <https://nijz.si/publikacije/predoziranje-z-opioidnimi-drogami-in-nalokson-za-domaco-uporabo/>. Sodelovali smo pri evropski spletni raziskavi o uporabi drog 2021, v kateri je bilo vključenih 21 držav EU in Švica. Povzetki so objavljeni: https://www.emcdda.europa.eu/publications/data-fact-sheets/european-web-survey-drugs-2021-top-level-findings-eu-21-switzerland_sl. Objavljeno je bilo poročilo *Evidenca obravnave uporabnikov drog v letu obravnave 2021 – neprekinjena obravnava* <https://nijz.si/publikacije/evidenca-obravnav-uporabnikov-drog-v-letu-obravnav-2021-neprekinjena-obravnav>

[obravnave-2021-neprekinjena-obravnavava/](#). Pripravljeno je bilo letno EWS poročilo, 12 mesečnih poročil za regijski EWS sistem in za nacionalni EWS sistem, 25 EWS sporočil za nacionalne deležnike in izveden nacionalni EWS sestanek. Pripravili smo objavo za javnost ob 26. juniju, ki je Mednarodni dan boja proti zlorabi drog in nezakonitemu trgovanju z drogami. Skupaj z OE Ljubljana, MZ, MIZŠ in MDDSZ smo izvedli že 16. nacionalno konferenco ob mesecu preprečevanja zasvojenosti z naslovom: *Kaj družba daje mladim?* <https://nijz.si/dogodki/16-nacionalna-konferenca-ob-mesecu-preprecevanja-zasvojenosti-kaj-druzba-daje-mladim/>. NIIJZ je aktivno sodeloval pri pripravi Resolucije *Promocija celovite in na znanstvenih podlagah utemeljene preventive* (angl. Promoting comprehensive and scientific-based early prevention), ki je bila sprejeta na CND OZN marca 2022 na Dunaju: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prepovedane-droge/komisija-ozn-za-droge-potrdila-slovenski-predlog-resolucije-promocije-preventive/>.

Na področju alkohola smo spremljali njegovo porabo v različnih populacijskih skupinah ter analizirali zdravstvene kazalnike tvegane in škodljive rabe alkohola, tudi v povezavi z epidemijo covid-19. V reviji *Zdravstveno varstvo* je bil objavljen članek z naslovom *Spremembe v rabi alkohola in tobaka v Sloveniji med 1. valom pandemije SARS-CoV-2*. Objavljena je bila publikacija *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v Sloveniji v obdobju 2013–2018, trendi*:

<https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/01/Poraba-alkohola-in-zdravstvene-posledice-rabe-alkohola-v-obdobju-2013-%E2%80%932018-trendi.pdf>. Objavljen je bil članek *Changes in alcohol consumption among different population groups during the SARS-CoV-2 pandemic. Outcomes of the Slovenian national cross-sectional survey (SI-PANDA)*: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9603144/>. Zagotavljali smo strokovno podporo MZ pri pripravi *Akcijskega načrta omejevanja porabe alkohola in zmanjševanja škodljivih posledic rabe alkohola v Sloveniji* in zagotavljali delovanje spletnega portala MOSA.

Nadaljevali smo z delom na merilih za vrednotenje intervencij na področju javnega zdravja za namen prepoznavanja in izbire dobrih praks, merila so bila posodobljena in predstavljena MZ. Nadaljevali smo s sodelovanjem z nevladnimi organizacijami in pilotnim preizkušanjem/testiranjem meril na posameznih programih s področja alkohola. Izvedeno je bilo vrednotenje petih intervencij NVO Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija in Vozim - zavod za inovativno izobraževanje (ta del je bil financiran s strani MZ preko *Javnega razpisa za sofinanciranje programov na področju varovanja in krepitve zdravja do leta 2022*). Načrt za e-platformo za izmenjavo dobrih praks ni bil pripravljen zaradi preobremenjenosti z drugimi nalogami, kadrovske podhranjenosti in prevzema dodatnih nalog zaradi daljše bolniške odsotnosti. Prestavljen je v leto 2023.

Prehrana in telesna dejavnost: izvedene so bile aktivnosti v podporo simbolu *Prava izbira* v skladu s časovnico, prehranske smernice za VIZ so v zaključni fazi, naloga strokovnega spremljanja prehrane v VIZ s svetovanjem se izvaja v skladu s prilagojenim planom, objavljeno je bilo nekaj strokovnih mnenj na prošnjo staršev/VIZ, aktivnosti podpore projektu *Tradicionalni slovenski zajtrk* (v nadaljevanju: TSZ) so dogovorjene na ravni medresorske skupine. Evalvacija projekta TSZ, poročilo o izvedbi TSZ bo objavljeno predvidoma v začetku leta 2023. Poglobljena evalvacija *Šolske sheme* s pripravo poročila se izvaja, analize podatkov so pripravljene, poročilo bo končano v začetku leta 2023.

Podpora organizirani študentski prehrani in izvedbi projekta: naloga je realizirana, usposabljanje izvedeno preko videokonference, preko imenovane delovne skupine pri MDDSZ posredovani razpisni kriteriji v podporo izbiri ponudnikov s prehransko ugodnejšo ponudbo. Nacionalna raziskava o kakovosti šolskih obrokov se izvaja v skladu s projektno časovnico in bo zaključena konec leta 2023. Izvedene so bile aktivnosti v podporo simbolu *Prava izbira* v skladu s projektno časovnico, izjave za medije, promocija med deležniki, objavljeno na <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/novo-razviti-simbol-prava-izbira-oznacuje-prehransko-ustreznejse-obroke/> in v <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/prava-izbira-prehransko-ugodnejša-ponudba-obrokov/>. Smernice za zdravo prehranjevanje za dojenčke so v fazi pregleda in usklajevanja. Zdravstveni vidik prehranskih smernic za VIZ je bil poslan v avgustu na ZRSŠ v proceduro uradnega potrjevanja, pridobljena je bilo mnenje RSK za pediatrijo, načrtuje se podpora implementaciji smernic

z novim šol. letom. Naloga strokovnega spremljanja prehrane v VIZ s svetovanjem se izvaja v skladu s prilagojenim planom, izdelana je bila analiza ankete o šolski prehrani med VIZ, izdelana strokovna mnenja za posamezne VIZ, nekaj tudi na prošnjo VIZ in Inšpektorata za šolstvo, izvedena so bila regijska posvetovanja za VIZ (objava <https://nijz.si/obmocna-enota-maribor/varno-in-zdravo-prehranjevanje-v-solah-in-vrtcih-v-podravju/>), začela se je prenova vodil za strokovno spremljanje. Objavljenih je bilo več znanstvenih člankov, vezanih na izvedeno EU Menu študijo (status vitamina B12 v slovenski populaciji, priprava metodološko poglobljenega članka o prehranskih vnosih ...); objava članka v ZdravVar o sistematičnem pregledu prehranskega vnosa in preskrbljenosti z vitaminom D v Sloveniji; v pripravi je članek o sistematičnem pregledu prehranskih indeksov in priprava prispevka o varčni prehranski košarici za laične in strokovne javnosti. Pripravljen je bil pregled stanja za poročilo: *Zmanjševanje sladkorja v prehrani in sladkih pijačah ter regulacija živil*. Izvedena je bila obeležitev tedna dojenja in SDH (objavljeno). SDH: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/16-oktober-2022-svetovni-dan-hrane-vec-bi-morali-storiti-za-vecjo-dostopnost-in-prepoznavnost-zdravih-prehranskih-izbir>, TD: <https://nijz.si/zivljenjski-slog/prehrana/svetovni-teden-dojenja-2022/>.

Na področju javnega zdravja otrok in mladostnikov je bilo v zvezi z implementacijo *Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva za otroke in mladostnike* in nadaljevanja vzpostavitve strukture nacionalne koordinacije podanih več predlogov financiranja nalog za aneks k SD2022 za Program ZDAJ, ki pa niso bili realizirani. Naloga zaradi pomanjkanja finančnih in kadrovskih virov ne poteka po načrtu. Izvajanje nalog v skladu z novelo *Pravilnika o preventivnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni* je močno ovirano. Programski svet in delovne skupine še niso bile imenovane oz. so bile imenovane šele konec leta 2022. Podanih je bilo več pobud za sestanek na MZ na Direktoratu za javno zdravje glede izvajanja nalog NIIJ v okviru upravljanja programa in reševanja problematike, ki je sami na NIIJ brez podpore Programskega sveta Programa ZDAJ in Delovnih skupin, kot jih opredeljuje novela, ne moremo razreševati. V teku leta je bilo zagotovljeno delno začasno financiranje programa iz sredstev letnega programa nalog javnega zdravja.

Nacionalna koordinacija programa vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike (v nadaljevanju: VZOM) ter bodoče starše in nacionalna in regijska koordinacija Slovenske mreže zdravih šol je potekala skladno s planom. Poudarek je bil predvsem na vzpostavljanju poročanja dejavnosti VZOM preko eSZBO (redno poročanje, popraviljanje napak, pregled podatkov, obveščanje poročevalcev), izvedeni trije sestanki skupine VZOM (nacionalno/regijska koordinacija), ožje delovne skupine delujejo v skladu s planom (vzpostavljena nova skupina za evalvacijo programa VZOM), prav tako obveščanje izvajalcev o novostih pri gradivih (kartonke, zloženke, strokovne smernice za sodelovalno starševstvo), izvedena so bila redna regijska srečanja in sestanki. Izvedena so bila tri regijska srečanja mreže zdravih šol. Aktivno smo sodelovali v evropski mreži SHE: prevodi in diseminacija SHE gradiv v šole in v projektu Erasmus + (promocija zdravja v šolskem okolju).

Promocija zdravja za bodoče starše: NIIJ je sodeloval pri vpisu babištva v *Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije* in nominaciji *Babištvo: znanje, veščine in prakse* za Unescov *Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva*. Ponatisnjen in distribuiran je bil vodnik *Pričakujemo dojenčka* in zloženke *Izberimo varno opremo za dojenčka*. <https://zdaj.net/wp-content/uploads/2020/01/Pric%CC%8Cakujemo-dojenc%CC%8Cka-VSEBINA-KONC%CC%8CNA-elektronski-vir.pdf>.

Pripravljen je bil predlog sprememb *Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva* in predstavljen RSK za ginekologijo in porodništvo ter RSK za javno zdravje. Poteka priprava utemeljitve potrebe po upravljanju preventivnih programov na področju reproduktivnega zdravja. Izvedeno je bilo strokovno srečanje *Perinatalno duševno zdravje 2022* (2. 6. 2022).

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/dogodki/program_perinatalno_dusevno_zdravje_2022.pdf. Izdana je bila 2. posodobljena verzija znanstvene monografije *Obporodno duševno zdravje* (junij 2022). <https://zdaj.net/wp-content/uploads/2019/05/Dusevno-zdravje-v-obporodnem-obdobju.pdf>, izveden izbor kartonke za promocijo sodelovanja z dojenčkom ter branja. Pripravljen in objavljen je bil prispevek za obeležitev

Svetovnega tedna dojenja na temo *Očka in dojenje*. Izvedene so bile vse aktivnosti v zvezi s ponatisom vodnika *Pričakujemo dojenčka* in zloženke Izberimo varno opremo za dojenčka. <https://zdai.net/wp-content/uploads/2020/01/Pric%CC%8Cakujemo-dojenc%CC%8Cka-VSEBINA-KONC%CC%8CNA-elektronski-vir.pdf>. Sodelovanje s tremi prispevki na strokovnem posvetu *Sodelovalno starševstvo - različne stroke za skupno dobro* (3 izvedbe februar, marec, april 2022). Priprava gradiv za zbornik srečanja in razdelilnika za promocijske materiale. Priprava in objava Strokovnih smernic https://zdai.net/wp-content/uploads/2022/07/Strokovne-smernice_Sodelovalno-starševstvo-sodelovanje-strok-za-skupno-dobro-eknjiga.pdf.

Preprečevanje nasilja: izvedena nacionalna konferenca *Obrazi nasilja v življenju otrok in mladostnikov* <https://www.nijz.si/sl/nacionalni-posvet-slovenske-mreze-zdravih-sol-obrazi-nasilja-v-zivljenju-otrok-in-mladostnikov-19> ter prispevek ob svetovnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami. Na prošnjo MZ smo sodelovali pri pregledu in komentiranju *Direktive o preprečevanju nasilja nad ženskami*, implementacija Istanbulske konvencije. Priprava 4 prispevkov za prenovljeno spletno stran *To sem jaz* (prispevek o spletnem nasilju; prispevek o intimno-partnerskem nasilju, prispevek o nasilju na splošno ter prispevek o spletnem nasilju na podlagi spola). Aktivno sodelovanje na fokusni skupini projekta TRACeD - *Spoprijemanje s spletnim nasiljem nad dekleti in mladostnicami zaradi spola* (angl. Tackling gender based cyberviolence among adolescent girls and young women) (na prošnjo FDV za sodelovanje). Pripravljen je bil algoritem za ukrepanje v primeru e-pošte/klica na pomoč z znaki nasilja v družini ali nasilja nad otrokom na elektronske naslove programa MIRA. Predstavitve prispevka *Nasilje nad ženskami v času pandemije covid-19 in javno zdravje: Poznan problem, nove okoliščine* na Kongresu preventivne medicine. <https://www.spm.si/gradiva-kongres-2022/>

Zdravje delavcev: priprava analize začasne nezmožnosti za delo za leto 2021 s posebnim poudarkom na analizi bolniškega staleža (v nadaljevanju: BS) zaradi kostno-mišičnih obolenj, duševnih motenj in BS zaradi covid-19 po spolu, starostnih skupinah, po SKD dejavnosti (poklicih) in po zdravstvenih regijah je potekala skladno s planom. Pripravljena je bila analiza celokupne in dolgotrajne (nad 365 dni) začasne nezmožnosti za delo od leta 2015 do leta 2021 po starosti in spolu, po razlogih in najpogostejših vzrokih po skupinah bolezni (MKB-10 klasifikacija), po SKD dejavnostih ter po zdravstvenih regijah. Dodatno smo analizirali vpliv pandemije covid-19 in uveljavljenih protikoronskih ukrepov na gibanje zdravstvenega absentizma v Sloveniji v letih 2020 in 2021. 17. 1. 2022 je bila izvedena predstavitve podatkov o začasni nezmožnosti za delo in predlaganih ukrepov ter aktivnosti za obvladovanje zdravstvenega absentizma na OE ZZKS Koper. Implementacija *Nacionalne platforme za promocijo zdravja na delovnem mestu (PZD)* (<https://pzd.razvoj.dev/>), katere osnovni namen je dvig ozaveščenosti in informiranje delodajalcev, delojemalcev, strokovnjakov in drugih deležnikov o koristih in metodah v promociji zdravja na delovnem mestu, še ni bila realizirana zaradi neodzivnosti pristojnih ministrstev (MZ in MDDSZ). Zaključek in evalvacija projekta *Promocija aktivnosti za preprečevanje kostno-mišičnih obolenj in psihosocialnih tveganj v Sloveniji (PKMO)* in (zaključno poročilo 30. 3. 2022). Ključni izdelek projekta PKMO je interaktivno spletno orodje, ki je brezplačno dostopno na www.pkmo.si. Spletno orodje PKMO vsebuje nabor ukrepov za preprečevanje novih in obvladovanje obstoječih KMO in PST na delovnem mestu. Spletno orodje je namenjeno delodajalcem, delojemalcem, promotorjem zdravja, strokovnjakom s področja varnosti in zdravja pri delu ter drugi zainteresirani javnosti in ima približno 15.000 uporabnikov. V okviru projekta PKMO so bili v letu 2022 pripravljeni znanstveni prispevki: (i) Zerbo Šporin Dorjana, Kozinc Žiga, Prijon Tacijana, Šarabon Nejc. *The prevalence and severity of sick leave due to low back disorders among workers in Slovenia: analysis of national data across gender, age and classification of economic activities*. International journal of environmental research and public health: Vol. 19, iss. 1, art. 131 (2022), str. 1-18. Dostopno na: <https://doi.org/10.3390/ijerph19010131>; (ii) Zerbo Šporin Dorjana, Kozinc Žiga, Prijon Tacijana, Šarabon Nejc. *The prevalence and severity of sick-leaves due to musculoskeletal disorders among workers in water supply; sewerage, waste management and remediation activities: analysis of Slovenian 2015 - 2019 national data*. International Archives of Occupational and Environmental Health (objavljeno na spletu 03. 1. 2023). Dostopno na <https://doi.org/10.1080/19338244.2022.2162474>; (iii) Zerbo Šporin Dorjana,

Kozinc Žiga, Prijon Tacijana, Šarabon Nejc. *Prevalence and duration of sick leave due to the most common work-related musculoskeletal disorders among 37 928 workers in the accommodation and food services activities in Slovenia: a nationwide 5-year study*. *Tourism Management Perspectives* (že sprejet v recenzijo).

Ranljive skupine: koordinacija Delovne skupine za begunce iz Ukrajine in povezanih aktivnosti <https://www.nijz.si/sl/zdravje-beguncev-in-migrantov>. Sodelovanje z WHO Evropa v mednarodni raziskavi, ki bo med ukrajinskimi begunci v Sloveniji ocenila dostopnost in izkušnje z zdravstvenim sistemom ter identificirala ovire, s katerimi se pri tem srečujejo: <https://www.nijz.si/sl/raziskava-o-pozitivnih-in-negativnih-izkusnjah-ukrajinskih-beguncev-povezanih-z-zdravstveno-oskrbo-v>.

Povezani v mreži EuroHealthNet-a smo spremljali javnozdravstveno aktualno dogajanje na EU ravni in prispevali k odzivom javnega zdravja v tem prostoru, še posebej glede na sindemijo covid-19. Nadaljevali smo tudi sodelovanje s Svetovno zdravstveno organizacijo v okviru mreže EVIPNet.

Ključni izdelki na področju proučevanja in razvoja zdravja v letu 2022 so:

- vzpostavljeno sledenje pandemski izčrpanosti SI-PANDA, izvedenih 21 izvedb panelne raziskave ter objavljena poročila in drugi strokovni in medijski prispevki;
- nova, uporabniku bolj prijazna informacijska platforma *Zdravja v občini*;
- objavljeno poročilo *Zdravje v občini* za leto 2022 in podeljena plaketa *Občina Zdravja za leto 2022*;
- publikacija *Mladi izven sistema* (izvedba HBSC raziskave med udeleženci PUM-O);
- poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v Sloveniji v obdobju 2013–2018, trendi;
- pripravljeno *Nacionalno poročilo 2022 o stanju na področju prepovedanih drog* v angleškem jeziku;
- resolucija *Promocija celovite in na znanstvenih podlagah utemeljene preventive* (angl. Promoting comprehensive and scientific-based early prevention), ki je bila sprejeta na CND OZN marca 2022 na Dunaju;
- publikacija *Spremljanje demence v Sloveniji. Epidemiološki in drugi vidiki*;
- analiza področja pismenosti o duševnem zdravju v Sloveniji;
- razvoj programa *Psihološka prva pomoč*;
- interaktivni priročnik za samopomoč *Kaj lahko naredim, da mi bo lažje?*;
- celostna vsebinska in tehnična prenova spletišča *To sem jaz*;
- publikacija: *Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih* (2. prenovljena izdaja);
- analiza celokupne in dolgotrajne (nad 365 dni) začasne nezmožnosti za delo od leta 2015 do leta 2021;
- nadgradnje vsebin spletne strani <http://zdaj.net>.

NALEZLJIVE BOLEZNI – SPREMLJANJE, PREUČEVANJE IN OBVLADOVANJE

Spremljanje nalezljivih bolezni pomeni neprekinjeno, sistematično zbiranje, analiziranje in posredovanje podatkov o nalezljivih boleznih različnim deležnikom v državi in mednarodno.

Epidemiološko spremljanje je temeljni kamen javnega zdravja. Podatki, ki jih zberemo, služijo za zaznavanje dogodkov, ki lahko pomenijo grožnjo javnemu zdravju (prijava nalezljivih bolezni in izbruhov), izvajanju in načrtovanju učinkovitih ukrepov (cepljenje), spremljanju trendov in raziskavam na področju nalezljivih bolezni.

Po preliminarnih podatkih je bilo v Sloveniji v letu 2022 prijavljenih 875.350 vseh nalezljivih bolezni (incidenca 17.109/100 000 prebivalcev), od tega je bilo 842.425 prijav okužb s SARS-CoV-2 (covid-19), 16.216/100 000 prebivalcev. Prejeli smo 503 prijave izbruhov, povzročenih s SARS-CoV-2 (covid-19).

V letu 2022 je bila še vedno prioriteta naloga epidemiološke službe obvladovanje epidemije covid-19. Epidemiološka služba je bila neprestano vključena v potek epidemije, obravnavo primerov in izbruhov.

Hkrati smo ves čas sodelovali z vsemi deležniki pri oblikovanju predlogov ukrepov za zamejitev širjenja virusa SARS-CoV-2, pri komuniciranju različnih ukrepov in pri ocenjevanju učinkovitosti posameznih ukrepov z epidemiološkega stališča.

Na NIJZ smo ustanovili skupino s ključno vlogo koordiniranja in strateškega usmerjanja odziva na pandemijo covid-19 v Sloveniji - Delovna skupina za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 (v nadaljevanju Posvetovalna skupina). Naloge Posvetovalne skupine so bile spremljanje pojavljanja in širjenja virusa SARS-CoV-2 in covid-19 ter priprava strokovnih izhodišč in predlogov za odziv glede na gibanje epidemije; priprava usmeritev za cepljenje in promocijo cepljenja; spremljanje drugih posledic v družbi, ki so povezane z epidemijo, ter priprava odzivov nanje. Posvetovalno skupino sestavljajo člani s področja epidemiologije, infektologije, imunologije, mikrobiologije, javnega zdravja, naravoslovno-tehniških in družboslovnih ved, ki delujejo v 10 delovnih paketih. Multidisciplinarnost skupine je velika prednost pri obravnavi kompleksnih javnozdravstvenih izzivov. Posvetovalna skupina se je v letu 2022 sestala na 16 sejah, pripravila 19 strokovnih mnenj in v avgustu 2022 izdala *Strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023*. Dokument je bil posredovan odločevalcem, na voljo pa je tudi za splošno javnost.

V okviru epidemiološkega spremljanja okužb s SARS-CoV-2 smo nadaljevali z epidemiološkim spremljanjem resnih akutnih okužb dihal, ki zahtevajo sprejem v bolnišnice, potrjenih primerov covid-19, v mreži vseh slovenskih bolnišnic za akutno oskrbo (EPISARI). S strani bolnišnic smo pridobivali podatke na tedenski ravni in pripravljali podatke, ki smo jih posredovali ožji in širši javnosti. Izsledke smo objavili tudi v mednarodni reviji Eurosurveillance. V sodelovanju z NLZOH smo pričeli z vzpostavljanjem novega sistema spremljanja virusa SARS-CoV-2 v odpadnih vodah. Sistem predstavlja ogrodje za razvoj širšega sistema spremljanja povzročiteljev NB v odpadnih vodah. Na področju covid-19 smo na NIJZ nudili strokovno podpro pri nadgradnji in vzdrževanju aplikacije *#Ostanizdrav*, namenjene anonimnemu digitalnemu obveščanju stikov primerov covid-19. V letu 2022 smo izvedli evalvacijo delovanja aplikacije ter usmerjali konsistentno pot razvoja, usklajeno na ravni EU.

V letu 2022 smo razvili metodologijo in sistem ter vzpostavili spletno stran *modeliranje.nijz.si*, kjer smo prvič v zgodovini inštituta razvili in dnevno predstavljali širši javnosti izsledke modeliranja, projekcij in scenarijev na področju nalezljivih bolezni/covid-19.

V sklopu mreže EuroMOMO (*angl.* European mortality monitoring) smo vzpostavili tedensko spremljanje splošne umrljivosti, v katerega so vključeni vsi umrli ne glede na vzrok smrti. Pri tem ocenjujemo

odstopanja opazovane umrljivosti od pričakovane umrljivosti, modelirane na podatkih o splošni umrljivosti v letih 2015–2019.

V letu 2022 smo poglobljeno epidemiološko in laboratorijsko spremljali izbrane povzročitelje zoonoz, zajete v slovenski in evropski zakonodaji. Zaznali in obravnavali smo sporadične primere črevesnih nalezljivih bolezni oziroma zoonoz ter sodelovali pri obravnavi izbruhov nalezljivih bolezni. NIJZ, Nacionalni laboratorij za zdravje okolje in hrano (NLZOH) in Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) so se o tveganjih za javno zdravje medsebojno obveščali. V sodelovanju z UVHVVR, Zdravstvenim inšpektoratom RS ter NLZOH smo v skladu z evropsko zakonodajo in epizootiološko in epidemiološko situacijo izdali *Letni nacionalni program monitoringa zoonoz*. V sodelovanju z Veterinarsko fakulteto v Ljubljani smo organizirali srečanje *Eno zdravje 2022*.

V letu 2022 smo okrepili delovanje mreže za spremljanje gripe, covid-19 in drugih akutnih okužb dihal. Povečali smo število ambulant, ki tedensko poročajo podatke z namenom boljše pokritosti in večjega števila poročevalcev za izboljšanje zanesljivosti ocene razširjenosti akutnih okužb dihal. V skladu s priporočilom ECDC in SZO smo priporočili povečanje odvzema vzorcev v mrežni populaciji, izvajanje multiplikih RT-PCR na vseh zbranih vzorcih in sekveniranje celotnega genoma pri dokazani SARS-CoV-2 okužbi, v kolikor je mogoče. Beležili smo dober odziv mrežnih ambulant, sproti smo spremljali pravočasnost poročanja in dotoka kužnin. Pripravljali smo tedenska poročila poteka sezone in jih objavljali na spletni strani NIJZ. Podatke smo redno posredovali mednarodni skupnosti v tesnem sodelovanju z mikrobiološko stroko. Z epidemiološkimi podatki o RSV smo podprli delovanje strokovne skupine za izdelavo smernic predpisovanja palvizumaba rizičnim otrokom. Ob pojavu aviarne influence pri prostoživečih pticah in prvem pojavu HPAI H5N1 pri perutnini v Sloveniji smo odziv uskladili z veterinarsko stroko.

Spremljanje vektorskih bolezni v letu 2022 je potekalo na ustaljen način preko prijave posameznih primerov. Enako kot prejšnja leta smo beležili primere lymške borelize in klopnege meningoencefalitisa (KME). Ponovno smo pričeli z anketiranjem prijavljenih primerov KME z namenom, da pridobimo podatek o natančnejši geografski razširjenosti in predhodnih cepljenjih. Avtohtonih primerov okužbe z virusom Zahodnega Nila nismo zaznali, tudi importirane vektorsko prenosljive bolezni so bile zaznane v manjšem obsegu kot v predpandemskem obdobju. Spremljali smo globalne trende in poročali ECDC ter SZO. Sodelovali smo z Zavodom za transfuzijsko medicino (ZTM) pri pripravi priporočil za krvodajalce po vrnitvi iz endemskih in ogroženih območij. S strokovnega stališča smo bili v podporo ZTM pri odločitvi glede uvedbe presejanja krvodajalcev na WNV in ostalih strokovnih vprašanjih. Sodelovali smo z veterinarsko stroko.

Na področju cepljenja smo v letu 2022 v skladu z *Zakonom o nalezljivih boleznih* pripravili predlog *Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2023* in *Navodila za izvajanja Programa*, pripravljali smo predloge novih in posodabljali obstoječa nacionalna priporočila za cepljenje, jih usklajevali s pristojnimi strokovnjaki, pridobivali mnenja članov *Posvetovalne skupine za cepljenje* (PSC), objavljali priporočila in navodila za cepljenje na spletni strani NIJZ, obveščali strokovno javnost ter nudili dnevne konzultacije izvajalcem cepljenja. Zagotavljali smo enotno izvajanje varnega cepljenja v državi. Zaradi pandemije covid-19 smo pripravljali priporočila za varno izvajanje cepljenja v obdobju epidemije. Posodabljali smo obstoječe algoritme ukrepanja v primeru pojava bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem. Analizirali in interpretirali smo podatke epidemiološkega spremljanja bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem. V letu 2022 smo ob pričetku izvajanja cepljenja proti pnevmokoknim okužbam s polisaharidnim cepivom, za starejše in kronične bolnike, osveščali strokovno in splošno javnost, novost smo predstavili na strokovnem srečanju in posodobili informativna gradiva na spletni strani.

Analizirali in interpretirali smo podatke o precepljenosti prebivalstva, ki omogočajo oceno zaščite prebivalstva pred boleznimi, ki jih preprečujemo s cepljenjem, in analizirali ter ocenjevali neželene učinke

po cepljenju. Pripravljali smo preliminarna in letna poročila o precepljenosti in neželenih učinkih po cepljenju, ki so bila objavljena na spletni strani NIJZ. Pripravili smo letno poročilo o izvajanju programa cepljenja v Sloveniji v letu 2022 *Joint Reporting Form on Immunization* in ga posredovali WHO. Poleg tega smo pripravili tudi ocenjevalno poročilo glede napredka pri eradicaciji otroške paralize za nacionalno verifikacijsko komisijo, ki je bila posredovana WHO. V 2022 se je pri izvajalcih cepljenja nadaljevala implementacija *Elektronskega registra cepljenih oseb in neželenih učinkov po cepljenju* (eRCO), ki jo v okviru eZdravja vodi NIJZ. Za spremljanje nacionalne kampanje cepljenja proti covidu-19 smo na podlagi podatkov, ki so jih izvajalci cepljenja posredovali v eRCO, še naprej vzdrževali javno dostopen interaktivni prikaz podatkov o poteku cepljenja in precepljenosti v Sloveniji, ki se je dnevno posodabljal. Redno smo spremljali prijave neželenih učinkov po cepljenju proti covidu-19 in si izmenjevali podatke o neželenih učinkih z Javno agencijo za zdravila. Na podlagi zbranih podatkov smo pripravljali redna tedenska, nato pa dvotedenska poročila, ki so bila tudi javno objavljena, ter druge analize za različne deležnike.

Koordinirali smo nacionalno epidemiološko spremljanje okužbe s HIV, spolno prenesenih okužb (SPO) in hepatitisa B na osnovi podatkov o: (a) prijavljenih primerih; (b) spreminjanju deleža okuženih s HIV med osebami, ki injicirajo droge (OID), moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM), bolniki s SPO in nosečnicami ter (c) spreminjanju kazalnikov tveganih vedenj med MSM in OID. Objavili smo rezultate s predlogi za preprečevanje in obvladovanje v poročilih.

Intenziviralo se je delo na rednem spremljanju mrež hitrega obveščanja (IHR in EWRS) s pripravljenimi poročili, ocenami tveganja, ustreznim ukrepanjem in obveščanjem. Nadgradili smo sodelovanje z zdravstvenimi in ne-zdravstvenimi deležniki na področju svetovanja, spremljanja situacije, načrtovanja ukrepov v skladu z *Mednarodnim zdravstvenim pravilnikom* in priporočili Evropske Komisije, s poudarkom tudi na pripravljenosti in razvoju strategije odzivanja za primere bio-terorizma.

V začetku leta zaradi omejevanja množičnih srečanj ni bilo aktivnosti na področju proaktivnega osveščanja organizatorjev množičnih prireditev. Kjer pa so takšne prireditve vendarle bile, smo se aktivno vključili s svetovanjem in odzivanjem na morebitna tveganja za širjenje okužbe. V nadaljevanju je stekel proces nadgradnje sistema.

V sklopu projekta SHARP smo organizirali srečanje partnerjev delovnega paketa 5 v Ljubljani na temo implementacije MZP na izbranih področjih delovanja javnega zdravja, tudi v okviru izkušenj pri obvladovanju pandemije covid-19. Nadaljevalo se je delo na področju priprave strategije nadzora v primeru kemijskih nesreč.

V letu 2022 smo, kot vodja delovnega paketa, intenzivirali delo na projektu TERROR z zagotavljanjem zastavljenih ciljev v delovnem paketu 2. Organizirali smo delavnico vseh deležnikov (varnost, policija, kriminalisti, civilna zaščita in zdravstvo) z namenom izboljšanja medsebojnega sodelovanja pri zaznavanju in odzivanju na možna teroristična tveganja. Sodelovali smo tudi pri aktivnostih ostalih delovnih paketov, predvsem pri vzpostavljanju mreže deležnikov, ki delujejo na področju obvladovanja terorističnih groženj.

Vzpostavljen je bil Operativni center NIJZ za krizno upravljanje – OCKU/EOC. Opremljeni in prenovljeni so bili prostori, namenjeni delovanju tega centra. Delovna skupina je pripravila *Osnovni načrt delovanja OCKU/EOC*, ki predstavlja osnovni strateški dokument OCKU/EOC, na podlagi katerega operativni center deluje. V okviru rednih sestankov je tedensko potekala obravnava pomembnih tveganj za javno zdravje v svetu in doma ter presoja, ali potrebe za ustrezen odziv na posamezno tveganje za javno zdravje presegajo redne kadrovske kapacitete posameznih centrov NIJZ.

Delovna skupina je pripravila in izvedla enomesečno izobraževanje za specializante o katastrofni medicini v sklopu obveznega kroženja specialistov javnega zdravja. Na podlagi izkušenj pri strokovnem

epidemiološko-higienskem svetovanju organizatorjem predsedovanja RS Svetu EU je OCKU/EOC v letu 2022 nudil strokovno pomoč tudi organizatorjem Blejskega strateškega foruma.

Proti antibiotikom odporne bakterije predstavljajo velik problem pri zdravljenju okužb in veliko breme za zdravstvo. Slovenija skupaj s še 29 državami Evropske unije in Evropskega gospodarskega prostora (EU in EGP) od leta 2000 sodeluje v evropski mreži EARS-Net (*angl.* European Antimicrobial Resistance Surveillance Network), v kateri se zbirajo podatki iz rednega dela medicinskih mikrobioloških laboratorijev. Zbirajo se podatki izbranih bakterijskih izolatov iz krvi in likvorja bolnikov s sumom na invazivno okužbo. Do konca junija vsako leto v Sloveniji zaključimo z zbiranjem in analizo podatkov za preteklo leto in jih na ustaljen način posredujemo koordinatorju v Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (*angl.* European Centre for Disease Prevention and Control, ECDC). Podatki mreže EARS-Net iz preteklih let kažejo na velike razlike v deležu odpornih izolatov glede na bakterijsko vrsto, antibiotik in geografsko področje oziroma državo. V Sloveniji so bili deleži odpornosti pri vseh spremljanih bakterijah v zadnjih letih blizu povprečja EU/EGP. Strokovnjaki posebno pozornost posvečajo večkratno odpornim bakterijam, med katerimi predstavljajo velik izziv proti karbapenemom odporne bakterije.

V okviru spremljanja porabe protimikrobnih zdravil sodelujemo v mreži za epidemiološko spremljanje porabe protimikrobnih zdravil (*angl.* European Surveillance of Antimicrobial Consumption Network, ESAC-Net), ki zbira referenčne podatke o rabi protimikrobnih zdravil v skupnosti in v bolnišnicah v državah EU in EEA/EFTA preko Evropskega sistema za epidemiološko spremljanje (TESSy). Do julija vsako leto v Sloveniji zaključimo z zbiranjem in analizo podatkov za preteklo leto in jih na ustaljen način posredujemo koordinatorju v Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (*angl.* European Centre for Disease Prevention and Control, ECDC) ter pripravimo letno poročilo o porabi protimikrobnih zdravil ter sodelujemo pri Evropskem dnevu antibiotikov (*angl.* World Antimicrobial Awareness Week; WAAW) ter pripravi strokovnih vsebin.

Z epidemiološkimi podatki o nalezljivih boleznih in izbruhih smo obveščali splošno in strokovno javnost preko spletnih strani NIJZ in preko medijev.

Obvladovanje pandemije je izrazito povečalo pritisk javnosti po potrebnih strokovnih informacijah, ki smo jih z novimi spoznanji stroke nenehno dopolnjevali in prilagajali strategiji obvladovanja širjenja covid-19. Opravljali smo strokovno podporo resornim ministrstvom. Odgovarjali smo na poslanska vprašanja in zahteve po informacijah javnega značaja.

Zaključek triletnega evropskega povezovalnega projekta o skupnem ukrepanju na področju odpornosti mikroorganizmov proti protimikrobnim zdravilom in okužb, povezanih z zdravstveno oskrbo (*angl.* Joint Action on Antimicrobial Resistance and Healthcare-Associated Infections EU-JAMRAI).

Ključni izdelki v letu 2022:

- *Strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023:*
https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/11/strokovna_izhodišca_in_usmeritve_za_pripravljenost_in_odzivanje_na_okužbe_z_virusom_sars-cov-2.pdf.
- Spletna stran Posvetovalne skupine, na kateri so objavljeni zapisniki in ostali javno dostopni dokumenti, povezani z delom posvetovalne skupine in delovnih paketov:
<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/koronavirus/posvetovalna-skupina-za-spremljanje-gibanja-virusa-sars-cov-2/>.
- Dodatna nadgradnja digitalizacije področja elektronskega načina spremljanja okužb s SARS-CoV-2;

- Dnevno in tedensko spremljanje okužb s SARS-CoV-2 (covid-19):
 - Covid-19 v dnevnikih številkah
 - Covid-19 v tedenskih številkah
 - Umrljivost v tedenskih številkah
 - Spremljanje covid-19 v bolnišnicah- EPISARI
 - Spremljanje umrljivosti
 - Interaktivni prikaz otrok, mladostnikov in zaposlenih v VIZ
 - Interaktivni prikaz cepljenja proti covidu-19
 - Neželeni učinki po cepljenju
 - Delež pozitivnih HAGT testov
 - Spremljanje okuženih oseb in njihovih kontaktov:
<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/koronavirus/>
- Tedenska poročila *Spremljanje okužb s SARS-CoV-2 na področju vzgoje in izobraževanja v šolskem letu 2020/21 in Navodila vzgojno-izobraževalnim zavodom (VIZ) in dijaškim domovom (DD) ob sumu ali potrjenem primeru okužbe s SARS-CoV-2 v zavodu:*
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodilo_vodstvu_viz_v.9.pdf;
- *Poročilo o raziskavi #OstaniZdrav 2022:*
<https://nijz.si/publikacije/porocilo-o-raziskavi-ostanizdrav-2022/>
- *Navodila za karanteno, izolacijo ter navodila za osebe, ki so bile izpostavljene okužbi s SARS-CoV-2:*
<https://www.nijz.si/sl/izolacija>;
- Tedenska poročila epidemiološkega spremljanja resnih akutnih okužb dihal, ki zahtevajo sprejem v bolnišnice, potrjenih primerov covid-19, v mreži bolnišnic za akutno oskrbo (EPISARI) objavljena na spletnih straneh NIJZ;
- Modeliranje, projekcije in scenariji na področju covid-19: <https://modeliranje.nijz.si/>;
- Tedensko poročilo spremljanja mreže EuroMOMO:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/gumb_4- smrti_v_povezavi_s_covid-19_20221114.pdf;
- Program monitoringa zoonoz 2022:
<https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/UVHVVR/Varna-hrana/Porocila-bioloska-varnost/Program-monitoringa-zoonoz-2022.pdf>;
- Srečanje eno zdravje 2022: <https://nijz.si/dogodki/strokovni-posvet-eno-zdravje-2022/>;
- Tedenska poročila o gripi, akutnih okužbah dihal in covidu-19 v okviru mrežnega spremljanja:
<https://www.nijz.si/sl/tedensko-spremljanje-gripe-in-drugih-akutnih-okuzb-dihal-v-sezoni-20212022>;
- Tedenska poročila o incidenci klopnega meningoencefalitisa in lymške borelioze:
<https://www.nijz.si/sl/tedensko-spremljanje-lymske-borelioze-in-klopnega-meningoencefalitisa>;
- Vzpostavljeni prostori OCKU/EOC z osnovno informacijsko-komunikacijsko opremo in vzpostavitev internih postopkov delovanja (Načrt vzpostavitve Operativnega centra NIJZ za krizno upravljanje);
- Načrt dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje ob pojavu epidemije/pandemije nalezljive bolezni v Republiki Sloveniji;

- Tedenska poročila Sekretariatu in ministrstvu o epidemiološki situaciji v svetu in doma ter priporočila za izvedbo dogodkov v času predsedovanja Slovenije Svetu EU;
- Poročila spremljanja sistemov hitrega obveščanja in meddržavnega sodelovanja (EWRS in IHR);
- Celomesečno izobraževanje o katastrofni medicini za specializante;
- Poročila spremljanja sistemov hitrega obveščanja in meddržavnega sodelovanja (EWRS in IHR);
- Pripravljen predlog *Programa cepljenja in zaščite z zdravili za leto 2023* in *Navodila za izvajanje Programa*;
- Priprava vloge za Zdravstveni svet za širitev programa cepljenja proti pnevmokoknim okužbam s polisaharidnim cepivom za starejše in kronične bolnike;
- Pripravljeno poročilo o izvajanju in napredku programa izkoreninjenja otroške paralize ter eliminaciji ošpic in rdečk v Sloveniji za Svetovno zdravstveno organizacijo;
- Pripravljeno letno poročilo o izvajanju programa cepljenja v Sloveniji v letu 2022 (Joint Reporting Form on Immunization) za Svetovno zdravstveno organizacijo;
- Objavljena poročila o precepljenosti različnih skupin našega prebivalstva:
<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-precepljenosti-deleza-cepljenih/>;
- Objavljena poročila o spremljanju neželenih učinkov po cepljenju v Sloveniji:
<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/cepljenje/spremljanje-nezelenih-ucinkov/>;
- Interaktivni prikaz cepljenja proti covidu-19 v Sloveniji:
[https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYWQ3NGE1NTMtZWJkMi00NzZmLWFiNDItZDc5YjU5MGRkOGMyIiwidCI6ImFkMjQ1ZGFILTQ0YTAtNGQ5NC04OTY3LTVjNjk5MGFmYTQ2MyIsImMiOiI9](https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYWQ3NGE1NTMtZWJkMi00NzZmLWFiNDItZDc5YjU5MGRkOGMyIiwidCI6ImFkMjQ1ZGFILTQ0YTAtNGQ5NC04OTY3LTVjNjk5MGFmYTQ2MyIsImMiOiI9;);
- Redna poročila o spremljanju neželenih dogodkov po cepljenju proti covidu-19 v Sloveniji:
<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/koronavirus/dnevno-spremljanje-okuzb-s-sars-cov-2-covid-19/>;
- Priprava in posredovanje podatkov mednarodnim deležnikom (ECDC, WHO, EMCDDA, EFSA ...);
- Predstavitev rezultatov na strokovnem dogodku ob Evropskem dnevu antibiotikov, ki ga organizira Nacionalna medresorska komisija za smiselno rabo protimikrobnih zdravil v Sloveniji pri Ministrstvu za zdravje:
<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/DELOVNA-TELESA/Odpornost-invazivnih-bakterij-v-evropski-mrezi-EARS-Net-v-2020.pdf>;
- Objava prispevka ob Evropskem dnevu antibiotikov na spletni strani NIJZ:
<https://www.nijz.si/sl/ob-evropskem-dnevu-18-november-in-svetovnem-tednu-antibiotikov-18-24-november>;
- Poročilo *Poraba protimikrobnih zdravil v Sloveniji v letu 2021*:
<https://nijz.si/publikacije/poraba-protimikrobnih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2021/>;
- Objavljeno letno poročilo *Okužba s HIV v Sloveniji v 2021*:
<https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=oku%C5%BEba+s+HIV+v+sloveniji>;
- Objavljeno *Poročilo o prijavljenih primerih okužbe s HIV v Sloveniji ob svetovnem dnevu aidsa*:
<https://nijz.si/nalezljive-bolezni/zadnje-novice-s-podrocja-nalezljivih-bolezni/ob-svetovnem-dnevu-aidsa-v-sloveniji-okuzbo-s-hiv-dobro-obvladujemo/>;

- Objavljena četrletna poročila *Okužba s HIV v Sloveniji*:
<https://nijz.si/?s=Prijavljeni+primeri+oku%C5%BEbe+s+HIV+v+Sloveniji+%C4%8Cetrletno+poro%C4%8Dilo%2C+1.+julij+%E2%80%93+30.+september+2022&id=10690>;
- Objavljena četrletna poročila Spolno prenesene okužbe v Sloveniji:
<https://nijz.si/publikacije/cetrletno-porocilo-o-spo-za-obdobje-1-julij-2015-30-september-2015/>.

OKOLJE IN ZDRAVJE

Kakovostno bivalno okolje, zrak (zunaj in v notranjih prostorih), varnost in kakovost živil, pitne vode ter potrošniških izdelkov so pomembni dejavniki zdravja. Ob tem moramo posebno pozornost posvetiti najbolj občutljivim in ranljivim skupinam prebivalstva, ki jih neugodne bivanjske razmere še posebej prizadenejo in omejujejo.

1. Biološki dejavniki tveganja

Izdelali smo številna strokovna mnenja za Zdravstveni inšpektorat RS, Ministrstvo za zdravje RS ter druge deležnike glede tveganja za pojav in širjenje nalezljivih bolezni ob različnih bioloških dejavnikih tveganja.

V prvi polovici leta 2022 je bila večina nalog vezana na preprečevanje okužb s SARS-CoV-2.

Izdelali smo nova, oziroma prenovili obstoječa higienska priporočila z namenom zaščite zdravja prebivalcev. Pripravili smo različna priporočila za ravnanje prebivalcev v vsakdanjem življenju ter za različne dejavnosti, ob katerih prihajajo prebivalci v neposreden stik z izvajalci storitev. Prenovili smo higienska navodila za vrtce, šole in univerze ter dijaške in študentske domove v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport RS. Ob tem smo sodelovali s Centrom za nalezljive bolezni in z drugimi različnimi deležniki: Ministrstvom za zdravje RS, ZIRS, Ministrstvom za infrastrukturo RS, različnimi športnimi ustanovami, Gospodarsko zbornico Slovenije, Obrtno podjetniško zbornico Slovenije ...

Pri pripravi higienskih priporočil smo uporabljali rezultate mednarodno priznanih raziskav, dobre tuje prakse in znanje o načinih prenosa virusa ter preživetju virusa, ki se spreminja in dopolnjuje. Večina priporočil je bilo objavljenih na spletni strani NIJZ: Priporočila za izvajanje dejavnosti (covid-19) <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.

V medijih smo sodelovali s pripravo odgovorov na številna različna vprašanja novinarjev.

Od julija 2022 smo sodelovali v Posvetovalni skupini za spremljanje širjenja SARS-CoV-2, ki deluje v okviru NIJZ. Sodelovali smo v DP2 (Okoljski dejavniki in higiena) ter DP8 (Vzgoja in izobraževanje). Pripravljali smo strokovna stališča ter odgovore, ki so bili naslovljeni na Posvetovalno skupino glede predmetne problematike.

Na področju varnosti živil smo sodelovali na sestankih EFSE in drugih znanstvenih mrež EU na področju živil ter zastopali stališča Slovenije.

Prenovili smo številne vsebine s področja Varnosti živil. Prenovljene in nove vsebine so objavljene na spletni strani NIJZ: <https://nijz.si/en/podrocja-dela/moje-okolje/varnost-zivil>.

Pripravili smo stališče o varni uporabi napitkov iz avtomatov v primeru razglašenega ukrepa prekuhanja pitne vode na nekem območju.

V CZE imamo odprt naslov okolje@nijz.si, na katerega prejemamo najrazličnejša vprašanja javnosti glede ravnanja za preprečevanje širjenja okužb s SARS-CoV-2 ter tudi druga vprašanja s področja zdravja in okolja (uporaba mask, učinkovitost različnih mask, uporaba druge osebne varovalne opreme, razkuževanje, razkužila, prezračevanje, čiščenje zraka, učinkovitost UVC, ozona, glede ukrepov v gostinskih lokalih, v javnem prevozu, čiščenju in prezračevanju večstanovanjskih stavb, o samozaščitnih ukrepih na prireditvah in predstavah, vprašanja iz vrtcev in šol v zvezi s SARS-CoV-2 ipd.). Pojasnjevali smo tudi druge vsebine zdravja v povezavi z okoljem (pojav komarjev, DDD, mišja mrzlica, klopi, uporaba repelentov v vrtcih, kopičenje odpadkov v bivalnem okolju, nehigienske stanovanjske razmere, plesni v bivalnem okolju ...).

Sodelovali smo v skupini za obravnavo problematike beguncev. Pripravili smo dokument *Zagotavljanje ustreznih higiensko tehničnih razmer v prostorih za begunce*, ki je predviden za organizacijo sprejemnega centra in nadaljnjo nastanitev v že obstoječih objektih s komunalno infrastrukturo ter z upoštevanjem prisotnosti virusa SARS-CoV-2 v populaciji.

Sodelovali smo v medresorski delovni skupini (v sestavi Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za zdravje, NIJZ in URSZR) za pripravo predloga sprememb in dopolnitev *Uredbe o sredstvih in opremi za osebno in skupinsko zaščito*, ki se nanašajo na odziv ob izbruhu nalezljive bolezni.

Aktivno smo sodelovali na strokovnem srečanju *Eno zdravje s prispevkom: Opičje koze – čiščenje in razkuževanje*.

Aktivno smo sodelovali pri izvedbi seminarja *Katastrofne medicine* s prispevkom o varnosti živil v izrednih razmerah.

2. Ocenjevanje vplivov na zdravje v okviru postopkov celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) in postopkov presoje vplivov na okolje (PVO)

Delo v okviru delovne skupine »Presoje vplivov na okolje (PVO)« je v letu 2022 na področju izdelave mnenj za potrebe Ministrstva za zdravje (MZ) sledilo zastavljenemu planu. Za potrebe MZ smo izdelali 395 mnenj.

Število naročil za izdelavo mnenj za potrebe MZ še vedno narašča. Za ponazoritev večanja obsega dela v letih 2016 do 2022 prikazujemo število izdelanih mnenj v navedenem obdobju:

- 1. 1.–31. 12. 2016: 152 mnenj,
- 1. 1.–31. 12. 2017: 164 mnenj,
- 1. 1.–31. 12. 2018: 224 mnenj,
- 1. 1.–31. 12. 2019: 257 mnenj,
- 1. 1.–31. 12. 2020: 310 mnenj,
- 1. 1.–31. 12. 2021: 354 mnenj,
- 1. 1.–31. 12. 2022: 395 mnenj.

Mnenja, ki jih naroča MZ, izdelujemo v zahtevanih rokih, brez zamud.

Mnenja so se nanašala na različne planske dokumente in z njimi povezana okoljska poročila ali poročila o vplivih na okolje. 338 jih je bilo vezanih na različne planske dokumente, 18 na izdajo okoljevarstvenih soglasij za posege v okolje, 25 na spremembe zakonodaje, preostalih 14 pa na različne druge teme, povezane z okoljem in zdravjem. Med drugim smo izdelali mnenja za državne prostorske načrte (DPN) za sedem polj za postavitve vetrnih elektrarn, dve za državne ceste in daljnovode, po eno mnenje pa za sončno elektrarno in železniško progo, ter večje število mnenj za različne nacionalne programe, strategije in načrte.

V planu za leto 2022 je bila predvidena tudi izdelava osnutka splošnih smernic za prostorsko načrtovanje z vidika vplivov na zdravje ljudi. Zaradi sprememb, uvedenih z novelo *Zakona o urejanju prostora* (ZUreP-3), ta del plana za leto 2022 ni bil realiziran. Zakon med drugim določa, da mora biti področje smernic, ki jih pripravljajo nosilci urejanja prostora, urejeno s podzakonskim aktom. Osnutek *Uredbe o smernicah nosilcev urejanja prostora* je bil v javni obravnavi, nanj smo posredovali pripombe.

Redno sodelujemo na koordinacijskih sestankih Direktorata za prostor, graditev in stanovanja kot zastopniki Ministrstva za zdravje (okvirno 10 sestankov na leto za posamezna področja: energija, ceste, železnice ...).

Projekt RES Slovenia: Barrier identification workshop plan

Sodelovali smo na delovnih sestankih projekta, ki je namenjen prepoznavanju ovir za umeščanje obnovljivih virov energije v Sloveniji (hidroelektrarne, sončne in vetrne elektrarne). Tudi v tem primeru zastopamo Ministrstvo za zdravje.

Delovna naloga Zvočno okolje

Pripravili smo spletno objavo za Mednarodni dan ozaveščanja o hrupu.

Izdelali smo 48 mnenj/priporočil/nasvetov za občane, ki nas prosijo za pomoč pri reševanju problematike hrupa v njihovem bivalnem okolju.

3. Fizikalni dejavniki tveganja iz okolja

V okviru strokovnega področja Zmanjševanje škodljivih vplivov okolja na zdravje ljudi – fizikalni dejavniki tveganja iz okolja obravnavamo problematiko s treh področij: UV sevanje, onesnažen zrak (zunanji, notranji) in azbest. Ob veliki angažiranosti vseh sodelujočih smo uspeli realizirati predviden plan za leto 2022.

Na področju UV sevanja smo nadaljevali z izvajanjem aktivnosti za spreminjanje vedenjskih vzorcev otrok in mladostnikov glede izpostavljanja UV sevanju (sončni žarki, umetni viri), s čimer želimo dolgoročno zaustaviti trend naraščanja pojavljanja rakavih obolenj kože v Sloveniji.

V prijavljenih vrtcih in osnovnih šolah smo v pomladanskem delu šolskega leta 2021/22 izvedli program *Varno s soncem*, kjer smo celostno predstavili problematiko UV sevanja in pripravili gradiva za udeležence. Izobraževanja za strokovne delavce vrtcev in šol, v katera smo pritegnili strokovnjake različnih področij, so potekala preko spleta. Udeležba je bila odlična, saj je bilo vključenih 41.841 predšolskih otrok in 37.348 osnovnošolcev – skupaj 79.189, kar je najvišje število sodelujočih do sedaj. Z vsebinami programa je seznanjenih še veliko več otrok, saj so usmeritvam programa večinoma sledili vrtci v celoti in ne le v program prijavljenimi oddelki. Več o izvedbi programa *Varno s soncem* v 2022 je dostopno v zaključnem poročilu na: <https://www.nijz.si/sl/varno-s-soncem>.

Pred poletjem 2022 smo posodobili tudi dokument *Ultravijolično (UV) sevanje in zdravje*, namenjen splošni javnosti in dostopen na:

https://nijz.si/wpcontent/uploads/2022/04/ultravijolicno_sevanje_in_zdravje.pdf.

V drugi polovici leta 2022 smo pripravili e-gradivo za mladostnike (in tudi starejše), kratek filmček *O ultravijoličnem sevanju in njegovih učinkih na zdravje*. Oblikovanje je bilo financirano v sklopu projekta *Pametno s soncem za zdravo in mladostno kožo*. Filmček je v prvi fazi dostopen ob zaključku izpolnjene ankete *Odnos mladih do zagorelosti – spletna anketa z individualnimi priporočili*, v spomladanskem času 2023 pa bo prestavljen tudi splošni javnosti.

Zadnja 3 leta je v okviru strokovne delovne skupine, katere pobudnik in koordinator je NIJZ, potekala priprava *Smernic za zadostno preskrbljenost prebivalcev Slovenije z vitaminom D*. Kljub velikim delovnim obremenitvam, s katerimi se je srečavala večina članov delovne skupine zaradi obvladovanja pandemije SARS-CoV-2, smo v letu 2022 zaključili večino dokumenta. V letu 2023 bo opravljen strokovni pregled že izdelanih poglavij, priprava zaključnega poglavja s priporočili in potrjevanje Smernic na pristojnih RSK-jih.

S ciljem zmanjševati in preprečevati bolezni, ki nastanejo zaradi izpostavljenosti onesnaženemu zraku, smo nadaljevali z informiranjem prebivalstva, s poudarkom na ogroženih populacijskih skupinah. Prebivalstvo smo s priporočili spodbujali k doslednemu upoštevanju in izvajanju »zaščitnih ukrepov«. Objavili smo načrtovana gradiva in odgovarjali na telefonska in pisna vprašanja prebivalcev in medijev. Glede sezonske pogojenosti onesnaženosti zraka smo do aprila in od oktobra dalje pretežno obravnavali problematiko delcev PM, v vmesnem obdobju pa problematiko ozona. Do konca maja smo posodobili in objavili dokument o vplivih ozona na zdravje in priporočenem ukrepanju, dostopno na:

https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/07/priporocila_ozon_24052022.pdf.

V oktobru smo objavili posodobljen dokument o vplivih delcev PM na zdravje in priporočenem ukrepanju, dostopno na:

https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/09/pm_priporocila_za_prebivalce_september2022_k.pdf.

Od oktobra do decembra 2022 smo sodelovali na tiskovni konferenci ARSO, v radijskih oddajah na temo onesnaženega zraka v kurilni sezoni ter odgovarjali na vprašanja medijev. S problematiko delcev PM smo se v minulem letu intenzivno srečevali tudi v poletnem času, ko smo odgovarjali na vprašanja različnih javnosti v zvezi z onesnaženostjo zraka na Primorskem zaradi obsežnega gozdnega požara na Krasu.

V zvezi s problematiko notranjega zraka smo, zlasti za osveščanje strokovnih delavcev vrtcev in šol, sodelovali pri pripravi gradiv, ki so sicer prednostno usmerjena k spodbujanju intenzivnega prezračevanja in s tem preprečevanju širjenja SARS-CoV-2 v zaprtih prostorih. V tej zvezi smo odgovarjali na telefonska in pisna vprašanja prebivalcev in medijev in pripravljali mnenja za različne javnosti.

Hkrati z reševanjem problema širjenja SARS-CoV-2 in povzročiteljev ostalih respiratornih obolenj smo se glede kakovosti zraka v notranjih prostorih posvetili tudi drugim onesnaževalom v zraku. Pripravili smo prijavo na CRP *Predlog metodologije za oceno tveganja za zdravje ljudi zaradi sproščanja hlapnih in pol-hlapnih organskih spojin iz gradbenih in finalizacijskih materialov ter opreme v notranji zrak prostorov*.

V letu 2022 smo nadaljevali tudi z izvajanjem aktivnosti za informiranje in osveščanje prebivalcev o vplivih azbesta na zdravje ljudi ter o pomenu varnega odstranjevanja azbesta iz bivalnega okolja. Podajali smo odgovore na telefonska in pisna vprašanja prebivalcev in medijev ter nudili podporo ZIRS v zvezi s problematiko prisotnosti dotrajanih azbestnih izdelkov v bivalnem okolju, pomenom za zdravje, varnim odstranjevanjem azbestnih materialov ter zaščito pri tem.

Na spletu je objavljeno gradivo

https://nijz.si/wp-content/uploads/2018/03/azbest_v_nasem_okolju_20.11.2017_0.pdf.

V času spomladanskih čistilnih akcij smo objavili posodobljeno gradivo *Priporočila za prebivalce o ravnanju z azbestnimi odpadki ob čistilnih akcijah*.

Glede priporočil za ravnanje pri zamenjavah azbestno cementnih vodovodnih cevi smo ponovno pregledali objavljeno mednarodno strokovno literaturo ter vzpostavili stik z MOP.

Z novimi podatki smo posodobili kazalnike iz sklopa *Okolje in zdravje*, ki povezujejo podatke o onesnaženem zraku z obolevnostjo oziroma umrljivostjo (*Umrljivost dojenčkov zaradi bolezni dihal, Astma in alergijske bolezni pri otrocih, Izpostavljenost prebivalcev in otrok onesnaženemu zraku zaradi delcev PM₁₀, Umrljivost zaradi bolezni dihal, Izpostavljenost prebivalcev ozonu*) ter kazalnika *Incidenca*

malignega mezotelioma in umrljivost in Incidenca kožnega melanoma pri odraslih. Objavljeni so na spletni strani ARSO.

Problematiko onesnaženega zraka in azbesta smo predstavili tudi na seminarju *Katastrofna medicina*.

4. Kemijski dejavniki tveganja iz okolja

Kemikalije z nevarnimi lastnostmi lahko škodljivo vplivajo na naše zdravje in okolje. Za področje je vzpostavljena delovna skupina, v okviru katere zaznavamo, ocenjujemo in se odzivamo na prisotnost in uporabo kemikalij v okolju (tla, voda, zrak, hrana, materiali v stiku z živili, predmeti splošne uporabe, regulirani proizvodi). Toksikovigilanco smo spremljali izpostavljenost glifosatu pri prebivalcih severovzhodne Slovenije, predstavitev je bila izvedena na strokovnem posvetu Društva za varstvo rastlin Slovenije. Več: https://dvr.bf.uni-lj.si/wp-content/uploads/2022_Zbornik_izvleckov_SPVR.pdf. Spremljali smo prijave s področja kozmetovigilance in nutrivigilance.

V poročevalskem letu 2022 smo vpeljali nove pristope, metodologije in prikaze rezultatov na področju ocenjevanja izpostavljenosti in tveganja.

- Podatke raziskave *Poglobljena ocena tveganja za zdravje otrok zaradi izpostavljenosti arzenu v občini Zagorje ob Savi* smo prikazali s prostorskimi sloji z uporabo programskega orodja GIS ArcMap in ob tem raziskovali metodologijo in primernost podatkov iz epidemioloških raziskav za prostorske prikaze.
- Izpostavljenost arzenu in svincu z oceno tveganja pri odraslih smo prikazali v obliki kazalnikov *Okolje in zdravje* (ZD33 in ZD34). Prav tako smo v obliki kazalnika prikazali vnos kovin v človeško telo s hrano (ZD15). Več na: <http://kazalci.arso.gov.si/>.
- Nadaljevali smo z ocenjevanjem *Izpostavljenosti prebivalcev Slovenije onesnaževalom v ribah in drugi morski hrani na slovenskem trgu* v okviru priprave *Nacionalnih priporočil glede varnega uživanja rib*. Pričeli smo z oceno izpostavljenosti prebivalcev Slovenije dioksinom in dioksinom podobnih PCB. Izpostavljenost bomo ocenili deterministično in probabilistično z orodjem MCRA (<https://mcra.rivm.nl/>).
- Delali smo na sistematičnem pregledu literature s področja raziskav HBM v Sloveniji, izvedenih v obdobju zadnjih 20 let.
- V nastajanju je terminološki slovar za področje ocene tveganja.
- Ocenili smo tveganje za poškodbe kože zaradi popisovanja teles ob vstopu v prvi letnik srednje šole. Obravnavano temo smo komunicirali v obliki plakata z naslovom *Tveganja, povezana s popisovanjem kože prvošolcev srednjih šol*, ki smo ga naslovili na ravnatelje vseh srednjih šol v Sloveniji ob začetku šolskega leta, ko je tema še posebej aktualna. Plakat je dostopen na: <https://nijz.si/wp-content/uploads/2017/08/Tveganja-povezana-s-popisovanjem-koze-prvosolcev-srednjih-sol.pdf>.
- Na mednarodnem toksikološkem kongresu, ICT 2022, smo predstavili rezultate raziskave *Development of an environmental indicator for tetrachlorodibenzodioxins, tetrachlorodibenzofurans and dioxin like polychlorinated biphenyls in human milk*.
- Z oceno izpostavljenosti splošne populacije niklju preko uživanja različnih živil smo proučili in kritično ovrednotili uporabljene metodološke pristope na področju ocenjevanja prehranske izpostavljenosti ter na podlagi izsledkov ocenili izvedljivost in potrebo po morebitni nacionalni raziskavi v Sloveniji. Več: <https://www.spm.si/gradiva-kongres-2022/>.

- Na področju vplivov okolja na zdravje ljudi smo nudili strokovno podporo Zdravstvenemu inšpektoratu RS glede varnosti sestavin prehranskih dopolnil, varnosti živil in materialov v stiku z živili.
- V zvezi z uporabo fitofarmaceutskih sredstev v bližini naselij v občini Slovenj Gradec smo pripravili strokovno mnenje za MZ.
- Pregledali in komentirali smo poročila in mnenja Zdravstvene podskupine Medsektorske delovne skupine glede možnosti izenačitve MEV sosežiga in sežiga v cementarni Salonit Anhovo ter svetovali o nadaljnjih korakih (MZ).
- Za delovno skupino za pripravo strategije upravljanja s tveganji zaradi rastlin in rastlinskih izvlečkov v prehranskih dopolnilih (*angl.* The Heads of Food Safety Agencies Working Group on "Food supplements") smo pripravljali relevantne nacionalne podatke.
- Sodelovali smo pri pripravi seznama aktivnih snovi fitofarmaceutskih sredstev in njihovih metabolitov, ki bi jih bilo smiselno dodati v nabor pesticidov za monitoring podtalnice, ter podali komentarje na program monitoringa pitne vode za 2023 glede nabora parametrov aktivnih snovi in metabolitov pesticidov.
- Za predlog nove *Uredbe o pitni vodi* smo preučili nove kemijske parametre in zanje določili mejne vrednosti.
- Dopolnili smo vsebine za smernice MZ glede uporabe izdelkov, ki vsebujejo industrijsko konopljo (*Cannabis sativa* L.), kanabidiol (CBD) in druge kanabinoide.
- Sodelovali smo pri pripravi napotkov glede uporabe prehranskih dopolnil pri nosečnicah in doječih materah.
- Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin smo pomagali pri pripravi hitrih ocen tveganja glede prisotnosti kemijskih dejavnikov tveganja v živilih za športnike.
- Posameznikom smo izdelali mnenje o ravneh svinca v krvi in patoloških hematoloških parametrih ter mnenje o škodljivosti sredstev za zaščito lesa v zaprtih prostorih.

Sodelavci delovne skupine so aktivno sodelovali v številnih nacionalnih in mednarodnih povezavah, odborih in ekspertnih skupinah.

V okviru delovanja Evropske agencije za varnost hrane (EFSA) smo krepili znanstveno sodelovanje in izmenjavo informacij na nacionalnem in mednarodnem nivoju. NIJZ je imenovana organizacija, ki deluje na področjih dela EFSA v povezavi s hrano, zato smo koordinirali nacionalne aktivnosti v znanstvenih mrežah s področja kemijskih dejavnikov tveganja (materiali v stiku z živili, nanotehnologija, nova živila).

Sodelovali smo na sestanku ekspertnega odbora za materiale v stiku z živili pri Svetu Evrope in vodili skupino za emajl v stiku z živili.

Sodelovali smo v ekspertni skupini Evropske Komisije za materiale v stiku z živili, ter v skupini za pripravo definicije proizvedenega nanomateriala.

Sodelovali smo s predavanji o migracijah snovi iz embalaže v živila in migraciji nanodelcev iz embalaže v živila na Akademiji za embalažo. Razvoj ocene tveganja kemikalij in nacionalno strategijo smo predstavili na EFSA Risk Assessment Research Academy.

Udeležili smo se delavnic svetovalnega odbora v sklopu projekta *ZaVEM/Eles Strokovna podpora pri ozaveščanju deležnikov o problematiki električnih in magnetnih polj pri prehodu 220 kV omrežja*

Beričevo-Divača na 400 kV, kjer smo pripravili poročilo s pomisleki in predlogi glede vzpostavitve omrežja visokonapetostnih daljnovodov v Sloveniji.

V sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo in Ministrstvom za zdravje: Uradom za kemikalije smo organizirali 14. Posvet *Kemijska varnost za vse: Snovi, ki vzbujajo zaskrbljenost* (Kranj, 1. december 2022). Program in predstavitve predavanj dostopni na:

<https://nijz.si/moje-okolje/kemijska-varnost/14-posvet-kemijska-varnost-za-vse/>.

Pregledali in posodobili smo vsebine s področja kemijske varnosti za spletno stran NIJZ. Pripravili smo komunikacijska gradiva za ozaveščanje javnosti glede tveganj v povezavi z energijskimi pijačami.

Odgovarjali smo na vprašanja splošne javnosti s področja kemijskih dejavnikov iz okolja.

Sodelovali smo pri pripravi visokošolskega učbenika ter drugih publikacij:

- Šostar-Turk S, Rozman U, Blaznik U, Hrženjak V, Golja V, Mušič E, Nahtigal B, Perharič L, Pajnikar M, Vrbnjak D. *Kemijski dejavniki tveganja v prehrani*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba, 2022. DOI:10.18690/um.fzv.2.2022.
- Rok-Simon M, Grilc E, Grošelj-Grenc M, Plevnik-Vodušek V, Fischinger , Bratina N, Vesel, Žnidaršič Reljič Š, Jagrič Friškovec A, Vintar Spreitzer, Hojs A, Balanič, Uršič S, Kostnapfel T, Tekavčič Pompe M, Osredkar D, Perharič L, Ranfl M, Vidmar Ivan, Lužnik - Bufon T, Brcar Polona, Rok-Simon M (urednik). *Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih*. 3. dopolnjena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. <https://www.nijz.si>.
- Ponovni pregled in dopolnitev poglavja Toksikologija in Klinična farmakologija. Zupanič Slavec Z. *Zgodovina medicine in zdravstva na Slovenskem*, IV del.

V maju 2022 se je pričel projekt PARC (*angl.* Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals), ki bo pomembno prispeval k razvoju delovnega področja. V projektu PARC sodelujemo na več vsebinskih delovnih paketih:

- Spremljanje vnosa in izpostavljenost s podatki humanega monitoringa (zasnove in oblikovanje usklajenih metod, gradiv in raziskovalnih orodij; ugotavljanje povezav med izpostavljenostjo, zdravstvenimi izidi in biomarkerji učinka – NIJZ skupina vodi nalogo s področja izpostavljenosti najstnikov toksikološko relevantnim zvrstem arzena; izpeljave na HBM temelječih smernih vrednosti; upravljanje s podatki HBM in njihova analiza).
- Regulatorna ocena izpostavljenosti: agregirana ocena izpostavljenosti, ocena izpostavljenosti in tveganja pri mešanich kemikalij ter ocena vpliva na zdravje ljudi in indikatorji tveganja.
- Vzpostavili in koordinirali smo delo nacionalne mreže ocenjevalcev tveganj kemičnih snovi – nacionalno vozlišče PARC.

5. Odzivanje na naravne in druge nesreče

Odzivanje na naravne in druge nesreče za NIJZ predstavlja poseben izziv, saj vključuje različne sektorje in področja. NIJZ pokriva področje javnega zdravja. Odziv vodi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje, različni sektorji v njem sodelujejo glede na vsebino svojega dela, oz. lastnosti nesreče. Različne nesreče iz preteklosti so pokazale, da je primarni nivo odziva ustrezen in so nevarnosti v neposredni povezavi z nesrečo ustrezno obvladane. Pri povezanih nevarnosti še vedno prihaja do težav in vprašanj, na katere sistem odziva večkrat ne zagotovi celovitih odgovorov. V letu 2022 je v tem kontekstu smiselno omeniti vsaj dva dogodka: eksplozijo v tovarni Melamin v Kočevju, dne 12. 5. 2022, in izpust kromovega trioksida na območju Zreč, dne 26. 10. 2022. V primeru eksplozije v Kočevju NIJZ ni bil aktiviran s strani

centra za obveščanje, obveščen je bil le s strani ARSO, prve informacije pa niso kazale potencialnih tveganj za javno zdravje. Šele po nadaljnjem raziskovanju smo ugotovili možnost tveganja za zdravje zaradi onesnaženja pitne vode in sprejeli potrebne ukrepe. V primeru uhajanja kromovega trioksida v Zrečah smo informacije prejeli šele tri tedne po dogodku in nato retrospektivno raziskovali možne vplive na zdravje. Oba dogodka kažeta precejšno neobčutljivost na zaznavo tveganj za zdravje, pomanjkljive protokole ravnanja in obveščanja ob izrednih dogodkih v industrijskih obratih, nedorečeno razmejitev med izrednim dogodkom in okoljsko nesrečo. Zato tudi v naprej ostaja pomembna naloga krepitev povezav in obveščanja med različnimi deležniki v primeru tovrstnih dogodkov, da bo možno hitro in učinkovito ukrepanje.

V letu 2022 smo nadaljevali delo v okviru projekta SHARP in oblikovali dodatne dokumente za ukrepanje na področju javnega zdravja, nadaljevali smo tudi z dopolnjevanjem krovnega vsebinskega dokumenta naloge *Nesreče – odziv na naravne in druge nesreče, ki bi lahko imele vpliv na javno zdravje*, ki zajema splošna priporočila za različne vrste nesreče, za različne ciljne skupine prebivalstva, upošteva možnost izpostavljenosti iz različnih virov iz okolja in določa časovnico ukrepanja. Vključeni smo v skupino za vzpostavitev Operativnega centra NIJZ za krizno upravljanje javnozdravstvenih tveganj (OCKU). Center bo skrbel za področje zbiranja in analiziranja podatkov ter odzivanja v primeru kriznih razmer. Vanj bodo vključeni strokovnjaki NIJZ različnih področij (nalezljive bolezni, okolje, duševno zdravje).

V okviru seminarja *Katastrofne medicine* smo predstavili področje odziva na kemične oz. okoljske nesreče. Pripravili smo tudi idejni osnutek modula za medsebojno komunikacijo in koordiniran odziv med relevantnimi partnerji NIJZ, ARSO, UVHVVR in NLZOH.

6. Podnebne spremembe in zdravje

V letu 2022 smo pripravili Sestavek ob izidu IPCC poročila za spletno stran: Poročilo medvladnega foruma za podnebne spremembe (IPCC), <https://www.nijz.si/sl/porocilo-medvladnega-foruma-za-podnebne-spremembe-ippc/>; ter prispevek za svetovni dan zdravja: Podnebne spremembe – vročinski valovi in zdravje ljudi, <https://www.nijz.si/sl/svetovni-dan-zdravja-2022-podnebne-spremembe-vrocinski-valovi-in-zdravje-ljudi/>.

Na 7. Kongresu preventivne medicine (Maribor, 13.maj 2022) smo predstavili problematiko umrljivosti zaradi vročinskih valov v Sloveniji po diagnozah, spolu, starostnih skupinah in mestnem ter podeželskem okolju, za leti 2006 in 2019.

Posodobili smo priporočila prebivalcem za ravnanje v vročih dneh in v mrazu ter z napotki za preprečitev težav, ki lahko nastanejo zaradi vročine in mraza: <https://www.nijz.si/sl/napotki-prebivalcem-za-ravnanje-v-vrocini-ko-je-med-nami-se-vedno-prisoten-virus-sars-cov-2>, <https://nijz.si/moje-okolje/zrak/priporocila-prebivalcem-za-ravnanje-v-mrzlem-vremenu/>.

S priporočili za ravnanje v vročih dneh smo dopolnili priporočila *Varno kopanje v površinskih vodah* – splošna priporočila za kopalce: <https://www.nijz.si/sl/varno-kopanje-v-povrsinskih-vodah/> in priporočila *Varno kopanje v površinskih vodah* - naravna kopališča in kopalna območja v Sloveniji kakovost kopalnih voda, njihove posebnosti in priporočila za kopalce po regijah: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/priporocila_povrsinske_vode_regije_2022_16_06_2022_koncna_verzija.pdf.

Odgovarjali smo na vprašanja prebivalcev in novinarjev v zvezi s tematiko obremenitve s toploto in vpliva vremena na zdravje.

Sodelovali smo pri pripravi *Poročila o stanju okolja v Republiki Sloveniji za leto 2022*.

Pripravili smo prispevek ob svetovnem dnevu zdravja 2022: *Podnebne spremembe – vročinski valovi in zdravje ljudi*.

Udeležili smo se sestanka skupine za podnebne spremembe in zdravje pri SZO in pripravili poročilo za MZ.

Pregledali smo vročinske valove v skladu z novejšo definicijo in podatke uporabili v prispevkih. Pripravili smo znanstveni članek, ki je bil objavljen v Medicinskih razgledih, z namenom, da predstavimo problematiko umrljivosti zaradi vročinskih valov v Sloveniji širši strokovni javnosti.

Pripravili smo Kazalnik: Umrli v obdobju vročinskih valov.

Pripravili smo predstavitev *Podnebne spremembe, zdravje in krizne razmere* za seminar Katastrofne medicine.

Pripravili smo osnutek *Ocene ranljivosti in tveganja zdravstva na podnebne spremembe v Sloveniji* v sodelovanju z ARSO, naloga se nadaljuje v leto 2023.

7. Zagotavljanje zdravja prebivalcev z izboljšanim dostopom do varne vode

Pitna voda je v Sloveniji ustavna kategorija. Iz Ustave: »Vsakdo ima pravico do pitne vode. Vodni viri so javno dobro v upravljanju države. Vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago. Oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko samoupravnih lokalnih skupnosti neposredno in neprofitno.« K zagotavljanju teh ustavnih pravic NIJZ prispeva s strokovnim delom.

Brez vode ni življenja, zato se moramo kot družba zavedati, kako pomembni so viri pitne vode za preživetje človeštva. Brez usklajenih in med seboj povezanih aktivnosti, ki temeljijo na sodobnem znanju in celostnem pristopu, ni mogoče ohraniti visoke kakovosti pitne vode.

Pitna voda je pogosto izpostavljena nevarnostim in nevarnim dogodkom. Tveganja lahko zmanjšamo ali izničimo s pametnim gospodarjenjem s pitno vodo in preprečevanjem onesnaževanja pitne vode z onesnaževali. Pomembno je gospodarjenje z odpadnimi vodami in vzpostavljanjem čistilnih naprav za odpadne vode, ki očistijo odpadne vode onesnaževal. V zadnjih letih je bilo izvedenih veliko aktivnosti na pripravi surove vode, kar značilno izboljša kakovost pitne vode.

Pitne vode

V letu 2022 smo sodelovali pri implementaciji nove *Direktive o pitni vodi* in pripravi *Uredbe o pitni vodi*. Proces še poteka. V okviru *Uredbe* so bile predlagane nove opredelitve nalog NIJZ, raziskovalna dela pri vključitvi novega in rezervnega vira pitne vode, ocena tveganja v hišnem vodovodnem omrežju (HVO), sanacijski ukrepi, implementacija WSP (*angl.* Water Safety Plan, SZO). Obravnavali smo pripombe na besedilo *Uredbe* po javni obravnavi. Potekalo je usklajevanje z URSK glede regulacije seznama snovi za pripravo vode in postopkov dezinfekcije.

V letu 2022 smo nadaljevali sodelovanje pri obravnavi problematike zagotavljanja zdravstvene ustreznosti pitne vode na vodovodu Rižana po izlitju kerozina in vodovodu Anhovo po kemičnem onesnaženju iz leta 2020 ter izdelali strokovna priporočila.

Sodelovali smo pri obravnavi več okoljskih nesreč, katerih posledica bi lahko bila onesnaženost virov pitne vode: industrijska nesreča v tovarni Melamin Kočevje in potencialni vpliv na vire pitne vode v Poljanski dolini, izlitje kemikalij v Sočo iz tovarne Srpenica in potencialni vpliv na vodovod Anhovo, izbruh požara na Krasu in potencialni vpliv na vir pitne vode Klariči v Brestanici pri Komnu. Podali smo

ukrepe za preprečitev onesnaženosti virov pitne vode in zaščite zdravja uporabnikov v povezavi s pitjem vode iz vodovoda ter smernice za vzpostavitev opazovalnega monitoringa pitne vode.

Sodelujemo v medresorski delovni skupini, ustanovljeni s sklepom ministra za okolje in prostor. Naloga skupine je celovita analiza nesreče v podjetju Melamin in priprava priporočil za preprečevanje podobnih nesreč v prihodnje.

Zagotavljali smo strokovno pomoč in spremljali izvajanje posegov pri reševanju posledic suše in pomanjkanja vode na Obalnem območju in prevozu dnevno do 3.600 kubičnih metrov surove vode iz Planine v Cepke pri Kopru, kjer se je voda ustrezno prečistila. Suša je prizadela tudi Vodovod Stari trg Lož, upravljavca Komunale Cerknica. Skupaj s predstavniki občine, občinskega in regijskega štaba civilne zaščite smo zagotavljali prevoz pitne vode iz Zajetja Malni v vodohran Obrh.

Obravnavali smo hidrično epidemijo na vodovodu Šempeter, JKP Žalec, do katere je prišlo zaradi izpada delovanja naprave za kloriranje pitne vode. Na osnovi ugotovitev na terenu smo dopolnili dokument o ravnanju ob ukrepu prekuhavanja pitne vode.

V izdelavi je algoritem ukrepanja v primeru pojava *F. tularensis*, kot odziv na izbruh tularemije v severno-primorski regiji, kjer smo prvič v Sloveniji potrdili prisotnost bakterije *F. tularensis* v vodi treh zasebnih vodovodov, namenjenih lastni oskrbi s pitno vodo (brez ustrezne priprave vode).

Nadaljevali smo z razvojem GIS prikaza o dostopnosti do pitne vode po naseljih in njene mikrobiološke kakovosti. Izvedli smo predstavitev zadnje različice na Kongresu preventivne medicine v Mariboru .

Za namen javne objave poteka urejanje in usklajevanje podatkov z NLZOH v bazi podatkov monitoringa pitne vode (MPV). Omejevalni dejavnik pri zagotavljanju podatkov je ažuriranje podatkov o oskrbi s pitno vodo po naseljih s strani upravljavcev vodovodov.

Namen aplikacije je izboljšati informiranost prebivalstva o kakovosti pitne vode, ki jo pijejo, in posledično vplivati na reševanje problematike, oziroma odpravo dejavnikov tveganja za zdravje uporabnikov na teh območjih.

Sodelovali smo pri izvedbi seminarja *Katastrofne medicine* s prispevkom *Voda in krizne razmere*.

Izdelali smo različna strokovna mnenja v zvezi s problematiko legionel v pitni vodi, največ zaradi neizvajanja ukrepov za preprečevanje legioneloz v hišnem vodovodnem omrežju za potrebe ZIRS.

Svetovni dan voda, 22. marca, smo obeležili s prispevkom in informativnim videom na temo *Podzemna voda – naredimo nevidno vidno*, dostopno na:

<https://nijz.si/moje-okolje/pitna-voda/22-marec-2022-svetovni-dan-voda-podzemna-voda-naredimo-nevidno-vidno/>.

Na povezavah v nadaljevanju so dostopne pregledne objave v povezavi s kakovostjo in dostopom do pitne vode v Sloveniji:

Letopis NIJZ, podatki za leto 2021: Poglavje 3: DETERMINANTE ZDRAVJA –DEJAVNIKI TVEGANJA, 3.7 OKOLJE, 3.7.1 MONITORING PITNE VODE. Gale I, Lara Ofentavšek. Monitoring pitne vode. Zdravstveni statistični letopis 2021: 1–14, dostopno na:

<https://nijz.si/publikacije/zdravstveni-statisticni-letopis-2021/>.

Kazalci okolja v Sloveniji - Kakovost pitne vode, dostopno na:

<http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/kakovost-pitne-vode-5?tid=16>.

Kopalne vode

Sodelovali smo pri reševanju problematike onesnaženja površinske kopalne vode na reki Kolpi – kopalno območje Primostek, skupaj s predstavniki ARSO, občine Metlika, Komunale Metlika, Medobčinske inšpekcije in redarstva občin Bele krajine in pri pripravi predloga *Programa ukrepov upravljanja kakovosti kopalne vode za Kopalno območje Kolpa, Primostek zaradi nedoseganja standardov kakovosti kopalne vode*.

V sodelovanju z ARSO, MO Koper in JP Marjetica Koper (urejenost odvajanja komunalnih in meteorčnih vod v zaledju) smo izvajali aktivnosti z zvezi z onesnaženostjo reke Badaševica in meteorčnega iztoka na kopalnem območju Žusterna na morju, ter sprejemanjem ukrepov za zaščito zdravja kopalcev.

Posodobili smo *Register kopalnih voda za leto 2019*: kopalnišča, bazeni, rezultati vzorčenja. *Poročilo o kakovosti bazenskih kopalnih voda za leto 2019* je še v pripravi.

Pripravili smo Kazalca okolja v Sloveniji – za kopalno vodo na površinskih vodah, dostopno na (<http://kazalci.arso.gov.si>):

[MR05] Kakovost kopalnih voda obalnega morja. Dostopno na: http://kazalci.arso.gov.si/sl/iskalnik?search_api_views_fulltext=kakovost+kopalnih+voda+obalnega+morja.

[VD09] Kakovost celinskih kopalnih voda. Dostopno na: http://kazalci.arso.gov.si/sl/iskalnik?search_api_views_fulltext=kakovost+celinskih+kopalnih+voda.

Posodobili smo priporočila za splošno javnost: *Varno kopanje v površinskih vodah, Naravna kopalnišča in kopalna območja v Sloveniji, Kakovost kopalnih voda, njihove posebnosti in priporočila za kopalce po regijah*. Priporočila so objavljena na spletni strani NIJZ.

Posodobili smo dokument *Protokol obveščanja in ukrepanja ARSO in NIJZ za odsvetovanje kopanja v kopalnih vodah na površinskih vodah (celinskih in morskih)*. Dokument ureja način obveščanja in ukrepanja Agencije RS za okolje (ARSO) in Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) v primeru onesnaženja kopalnih voda na površinskih vodah (celinskih in morskih).

Z ARSO smo sodelovali pri pripravi *Programa izvajanja monitoringa kakovosti kopalnih voda v letu 2022*. V času kopalne sezone smo spremljali rezultate preskušanj rednih in izrednih vzorcev kopalne vode in v primeru neskladnosti vzorca ravnali v skladu z algoritmom ocenjevanja in ukrepanja NIJZ-ARSO.

8. Okoljska epidemiologija

Vplivi sežiga in sosežiga odpadkov na zdravje

Aktivno smo delovali v delovni skupini za preučitev možnosti za izenačitev normativov dovoljenih emisij sosežigalnic s tistimi, ki veljajo za sežigalnice odpadkov. Pripravljali smo časovni načrt in ukrepe za namen okoljske sanacije v delih srednje Soške doline, kjer je to potrebno, ki bo zagotavljala varno in zdravo življenje tamkajšnjim prebivalcem.

Ob tem smo sodelovali z Ministrstvom za zdravje pri pripravi mnenj za splošno in ciljno javnost ter odgovarjali na novinarska vprašanja.

Pričeli smo z izvajanjem raziskovalnega projekta z naslovom *Ocena potencialnega vpliva sežiga in sosežiga odpadkov na zdravstvene posledice pri ljudeh: modelna študija na primeru cementarne Salonit Anhovo*, številka projekta V3-2236. Za razvoj in vpeljavo celostnega javnozdravstvenega pristopa smo

oblikovali konzorcij, ki vključuje strokovnjake s področja javnega zdravja (NIJZ, NLZOH, OI Ljubljana) in klinične medicine (UKC Ljubljana) ter okoljskih strok (ARSO, ULBF, UNG, GeoZS, IJS).

Razvoj modela za oceno sistemske alergijske reakcije in opredelitev dejavnikov tveganja pri populaciji slovenskih čebelarjev - pilotno testiranje

V raziskovalnem konzorciju smo skupaj s strokovnjaki s področja javnega zdravja (NIJZ, UL MF) in klinične medicine (Univerzitetni klinični center Golnik) razvili in vsebinsko validirali vprašalnik za oceno sistemske alergijske reakcije in opredelitev dejavnikov tveganja pri splošni populaciji. Podrobnejši opis protokola je dostopen v raziskavi Perčič S, Bojanić L, Košnik M, Kukec A. Natural history of the hymenoptera venom sensitivity reactions in adults: study design. International journal of environmental research and public health, 2022, 19: 1–15. Dostopno na: <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/103391747>.

Pri populaciji slovenskih čebelarjev smo z namenom priprave pilotnega testiranja najprej opravili sistematični pregled literature in meta-analizo (raziskovalni članek je v pripravi). Nato smo razvili orodje (vprašalnik) za opredelitev teže alergijske reakcije za strup kožekrilcev pri populaciji slovenskih čebelarjev ter ga vsebinsko validirali (raziskovalni članek je v presoji v znanstveni reviji).

Razvoj metodologije za oceno vpliva kakovosti zraka na zdravje (breme bolezni)

Mednarodni raziskovalni konzorcij (NIJZ, UL MF) in strokovnjaki iz finskega NIJZ smo oblikovali protokol za oceno vpliva kakovosti zraka na zdravje (breme bolezni) na ravni opazovanih prostorskih enot.

Opredelili smo prostorske enote opazovanja (občine, upravne enote), opazovana onesnaževala in opazovane zdravstvene izide glede na razpoložljivost podatkov.

Ključni izdelki na področju Okolja in zdravja v letu 2022

- Strokovna mnenja o nevarnosti pojava in širjenja nalezljivih bolezni ter o drugih bioloških tveganjih za zdravje: za MZ, ZIRS in ostale deležnike.
- Priporočila za ukrepanje v primerih bioloških groženj za zdravje in posledično zdravstvenih tveganj za splošno populacijo in ciljne skupine.
- Izdelane ocene vpliva bioloških dejavnikov tveganja na zdravje.
- Mnenja za državne prostorske načrte za vetrne elektrarne, za državne ceste, daljnovode, za sončno elektrarno in železniško progo ter večje število mnenj za različne nacionalne programe, strategije in načrte.
- Objava priporočil za javnost in bolj ogrožene skupine prebivalstva (v primeru požarov in drugih dogodkov, zaradi katerih je obstajala možnost večjega tveganja za zdravje prebivalstva): požar Belinka Ljubljana, požar na Krasu, Eksplozija v Melaminu Kočevje, požar Šentvid Ljubljana, požar Brod Ljubljana.
- Poročilo o aktivnostih in ugotovitvah NIJZ o možnem izpustu kromovega trioksida v tovarni Unior v Zrečah.
- Poročilo o aktivnostih NIJZ, izvedenih zaradi nesreče v tovarni Melamin.
- Ocena ranljivosti in tveganja zdravstva na podnebne spremembe v Sloveniji v sodelovanju z ARSO, naloga se nadaljuje v leto 2023.
- Poročilo o izvedbi programa *Varno s soncem 2022*.
- Priporočila za prebivalce: *Ravnanje ob povišanih koncentracijah delcev PM, Ravnanje ob povišanih koncentracijah ozona ter UV sevanje in zdravje*.

- Posodobljeni kazalniki iz sklopa Okolje in zdravje s področja povezave zdravja in onesnaženega zraka; incidenca malignega mezotelioma in umrljivost; incidenca kožnega melanoma pri odraslih.
- Izdelan filmček *O ultravijoličnem sevanju in njegovih učinkih na zdravje*.
- Objava prispevkov s področja onesnaženega zraka.
- Prikaz podatkov raziskave *Poglobljena ocena tveganja za zdravje otrok zaradi izpostavljenosti arzenu v občini Zagorje ob Savi* s prostorskimi sloji z uporabo programskega orodja GIS ArcMap in metodološke raziskave glede primernosti podatkov iz epidemioloških raziskav za prostorske prikaze.
- Predstavitev rezultatov raziskave *Development of an environmental indicator for tetrachlorodibenzodioxins, tetrachlorodibenzofurans and dioxin like polychlorinated biphenyls in human milk* na toksikološkem kongresu ICT 2022.
- Ocena izpostavljenosti splošne populacije niklju preko uživanja različnih živil s kritičnim vrednotenjem metodoloških pristopov.
- Soorganiziran 14. Posvet Kemijska varnost za vse: *Snovi, ki vzbujajo zaskrbljenost* (Kranj, 1. december 2022).
- Predlog besedila *Uredbe o pitni vodi za namen javne obravnave* – v sodelovanju z MZ, ZIRS, NLZOH, MOP.
- Analiza nesreče v tovarni Melamin – sodelovanje v medresorski delovni skupini, imenovani iz strani MOP.
- Izvedba tečaja iz katastrofne medicine za zdravnike specializante s prispevkom *Voda in krizne razmere*.
- Strokovna mnenja v zvezi s problematiko legionel v pitni vodi za ZIRS.
- Obeležitev Svetovnega dneva voda, 22. marca, s prispevkom in informativnim videom na temo *Podzemna voda – naredimo nevidno, vidno*.
- Oblikovanje in vsebinska validacija namenskega vprašalnika v okviru pilotnega testiranja ter pridobitev epidemioloških podatkov za opazovano populacijo.
- Predstavitev metodoloških pristopov in rezultatov na javnozdravstvenih in kliničnih znanstvenih in strokovnih srečanjih.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Analize sistema zdravstvenega varstva so pomembna podlaga za odločanje zdravstvene politike. Pri tem NIJZ sledi ključnim prioritetam Ministrstva za zdravje (MZ) in tako tudi opredeljuje prednostne naloge. Omejitev za te je seveda samo razpoložljivost kadrov, kateri za to področje potrebujejo precej specifična znanja.

V letu 2022 smo nadaljevali z delom pri pripravi podatkov, izračunov in projekcij v okviru prednostne naloge **načrtovanje števila zdravnikov specialistov po specialnostih s projekcijami**. Na žalost, smo zaradi odhoda dveh ključnih sodelavcev morali večino aktivnosti močno omejiti že med letom. Ob koncu leta in v začetku leta 2023 smo uspeli izpade nadomestiti, zato računamo, da bomo lahko izpad pripravljenih izdelkov za lani nadomestili v letu 2023. V primeru urologije pa smo se dogovorili za opredelitev obsega temeljnih obremenitev zaradi opredelitve potreb po urologih, ki bodo odraz tako potreb prebivalstva kot tudi zmogljivosti in razpoložljivosti kadra. RSK za urologijo nam je posredoval tudi katalog storitev

s časovnimi in celovitimi kadrovskimi normativi, kar je dobro izhodišče in model tudi za druge stroke. Z ZZS redno sodelujemo pri pridobivanju podatkov za izračune v analizah kadra in povpraševanja po storitvah v posameznih VZD.

V letu 2022 smo nadaljevali z nalogo **spremljanje in analiziranje dogajanja na področju čakalnih dob v ambulantni specialitiki in na področju hospitalizacije, ki je sestavljena iz dveh podnalog**, in sicer **Analize dostopnosti do zdravstvenih storitev in delo na projektu covid-19 in Optimizacije dostopnosti do zdravstvenih storitev v aktivnem sodelovanju z Ministrstvom za zdravje.**

Analiza dostopnosti do zdravstvenih storitev in delo na projektu COVID-19

- Pregled politik skrajševanja čakalnih dob v zdravstvu [Elektronski vir] : primerjalna analiza : projekt »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva« Kuhar, Marjeta,; Gabrovec, Branko ; Albreht, Tit; Vrsta gradiva - raziskovalno poročilo ; neleposlovne za odrasle; Založništvo in izdelava - Ljubljana : Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022; Jezik – slovenski.
- Dostopno prek:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/pregled_politik_skrajsevanja.pdf.

Optimizacija dostopnosti do zdravstvenih storitev – aktivno sodelovanje z Ministrstvom za zdravje

- 1.1. Aktivno sodelovanje v Strokovni delovni skupini na podlagi Sklepa št. C2711-21-951321 ministra za zdravje o imenovanju delovne skupine za pripravo izhodišč in aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov o čakajočih in čakalnih dobah (Sklep št. 024-40/2021/1 z dne 4. 11. 2021), ki so bile predvidene v planu dela VDDN, so bile realizirane, in sicer:
 - Sodelovanje pri pripravi predlogov sprememb in dopolnitev *Pravilnika o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dob* so bile posredovane Ministrstvu za zdravje;
 - Sodelovanje pri pripravi predlogov za izboljšanje kakovosti podatkov v sistemu e-Naročanje so bili posredovani Ministrstvu za zdravje;
 - Sodelovanje pri pripravi *Protokola ter enotnega šifranta VZD in VZS – NIJZ* ter šifranta za obračun zdravstvenih storitev – ZZS.
- 1.2. Aktivno sodelovanje v Strokovni Komisiji na podlagi Sklepa št. C2711-21-951302 pri ministru za zdravje za pripravo podlag za razpis in izbiro izvajalcev na podlagi *Nacionalnega razpisa za izboljševanje dostopnosti do zdravstvenih storitev za leto 2021 in 2022* (Sklep št. 170-12/2021/1 z dne 9. 3. 2021; Sklep št. 170-12/2021/18 z dne 12. 4. 2021), ki so/niso bile predvidene v planu dela VDDN, so bile realizirane, in sicer:
 - Sodelovanje ter udeležba na rednih tedenskih sestankov Klicnih centrov v okviru *Nacionalnega razpisa 2021/22 za skrajševanje čakalnih vrst v zdravstvu v prvem polletju* – od 1. 1. 2022 do 30. 6. 2022;
 - Priprava vprašalnika (protokola) za spremljanje NR 2021/22, na podlagi katerega so klicni centri izvajali anketiranje pacientov, vpisanih na čakalne sezname z vidika vključitve v NR 21/22 v drugem sklopu;
 - Priprava poročila o zagotavljanju enake in pravične dostopnosti do zdravstvenih storitev zunaj bolnišničnega in bolnišničnega zdravstvenega varstva v Sloveniji z naslovom: *Zaključno poročilo klicnih centrov z naslovom: Kakovost upravljanja in vodenja čakalnih seznamov v zdravstvu – II. sklop; Analiza poročil klicnih centrov v okviru Nacionalnega razpisa 21/22 za*

izboljšanje dostojnosti do zdravstvenih storitev Ministrstva za zdravje. Dostopno prek: Priloga: Analiza podatkov NR 21_22_DRUGI SKLOP_končna analiza 30062022.

Poleg tega so potekale naloge, ki so del rednega nabora nalog s področja analiz zdravstvenega varstva. Gre najprej za **analize kazalnikov kakovosti dela v bolnišnicah**, kar je že ustaljena naloga, ki izhaja iz nabora 78 predhodno opredeljenih kazalnikov. Tudi v letu 2022 smo za leto 2021 pridobili podatke kazalnikov kakovosti, ki jih izvajalci zdravstvenih storitev objavljajo na spletnih straneh in jih zbira Ministrstvo za zdravje. Ostale podatke sta posredovala Ministrstvo za zdravje in Zdravstveno podatkovni center NIJZ. Za večino kazalnikov smo pripravili analizo podatkov in podali komentarje ter pripravili uvod in uredili kazala. Letno poročilo o kazalnikih kakovosti je že objavljeno na spletni strani Ministrstva za zdravje.

Pripravljeni sta bili dve verziji šifranta VZS (13, 13.1), sodelovali smo pri »projektu« obširne prenovе **šifranta VZS** ter v okviru skupine »HSPA expert group« in pri SRSS projektu o kakovosti in varnosti v zdravstvu. Za potrebe vzdrževanja šifranta VZS so potekali: priprava Navodil in pojasnil pri uporabi šifranta VZS, sodelovanje sem s predsedniki RSK, izvajalci zdravstvenih storitev in predstavniki MZ ter pomoč uporabnikom šifranta VZS.

Nadaljevali smo z določenimi aktivnostmi na področju analitike bolnišničnih obravnav, med katerimi izpostavljam naslednje:

- Dopolnitev podatkov o bolnišničnih obravnavah zaradi amputacij v letih 2015–2019 s podatki za leti 2020 in 2021;
- Priprava opisa metodologije in tabel s podatki o bolnišničnih obravnavah za potrebe CRP glede sladkorne bolezni;
- Obdelave podatkov, priprava tabel o bolnišničnih obravnavah, dopolnjevanje komentarjev za potrebe CRP glede sladkorne bolezni;
- Priprava *Navodila za kodiranje sladkorne bolezni* in dopolnitev *Poročila za potrebe CRP glede sladkorne bolezni*.

V letu 2022 smo ponovno pripravili **tri publikacije s področja porabe zdravil**. Pripravili smo tako že ustaljeno publikacijo o **ambulantnem predpisovanju zdravil**, poleg tega pa v letu 2021 že četrtič celovito **poročilo o porabi zdravil v bolnišnicah**. Poleg obeh omenjenih poročil pa smo v letu 2022 pripravili tudi poročilo o porabi protimikrobnih zdravil, prav tako za leto 2021.

Tudi v letu 2022 smo pripravili **vrsto analiz ekonomskega bremena bolezni, ki so vse navedene v seznamu izdelkov spodaj ob koncu tega podpoglavja**. Pripravili smo analize porabe zdravil za zdravljenje bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva, med katere uvrščamo preko 150 bolezni, za Slovenijo, za obdobje 2016–2020, z namenom ugotovitve vpliva pojava pandemije covid-19 na predpisovanje in porabo tovrstnih zdravil. Poleg tega sta bili pripravljene analizi ekonomskega bremena teh bolezni, kot tudi **ekonomskega bremena demence** in **ekonomskega bremena alkohola** – posodobljeno za leta 2016–2020.

Prav tako sta bila v letu 2022 pripravljena **desetletna analiza gibanja kadra v patronaži za obdobje 2012–2021 ter posnetek mreže patronažnega zdravstvenega varstva za leto 2021**.

Za leto 2022 so kot končni rezultat na področju analiz sistema zdravstvenega varstva na voljo naslednji ključni izdelki:

- *Poročilo o kazalnikih kakovosti dela v bolnišnicah v letu 2021* – oddano v roku in z ohranjenim obstoječim modelom poročanja (oddano MZ, ki je poročilo objavilo na spletni strani MZ v okviru podstrani namenjen kakovosti zdravstvenega varstva - <https://www.gov.si teme/kakovost-zdravstvenega-varstva/>).
- *Poročilo o porabi zdravil v bolnišnicah v letu 2021* – poročilo, ki vključuje celotno porabo zdravil v bolnišnicah, tako po učinkovinah kot tudi po ocenjenih stroških porabe (dostopno na spletni strani NIJZ: <https://nijz.si/publikacije/poraba-zdravil-v-bolnisnicah-v-sloveniji-v-letu-2021/>).
- *Poročilo o ambulantno predpisanih zdravilih na recept v letu 2021* – ustaljeno poročilo objavljeno že junija 2021 (dostopno na spletni strani NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/publikacije/poraba-ambulantno-predpisanih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2021/>).
- *Poročilo o porabi protimikrobnih zdravil v letu 2021*, dostopno na spletni strani NIJZ: <https://nijz.si/publikacije/poraba-protimikrobnih-zdravil-v-sloveniji-v-letu-2021/>
- *Poročilo o številu zaposlenih v patronažnem zdravstvenem varstvu v letu 2021* – kadrovska mreža, dostopno na: <https://www.nijz.si/sl/podatki/evidenca-patronazne-zdravstvene-nege>.
- *Poročilo Ekonomske posledice tvegane in škodljivega pitja alkohola v Sloveniji v obdobju 2018–2020* – publikacija bo v kratkem dostopna na spletni strani NIJZ, vmesna analiza je dostopna tukaj: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/ekonomske_posledice_pitja_alkohola_2018-2019.pdf.
- *Ekonomska ocena demence - Zaključeno poročilo z naslovom - Ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2018–2020*: <https://nijz.si/publikacije/ekonomske-posledice-demence-v-sloveniji-v-obdobju-2015-2019/>
- *Ekonomske posledice bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji v obdobju 2016–2020*, v kratkem objava na spletni strani NIJZ.

Izpeljane so bile tudi aktivnosti komuniciranja s strokovno javnostjo, in sicer:

1.01 Izvirni znanstveni članek

JELENC, Marjetka, SEDLAK, Sabina, SIMONOVIC, Sandra. Vpliv pandemije covid-19 na porabo zdravil za zdravljenje bolezni mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji. *Revija za zdravstvene vede*. [Tiskana izd.]. 2022, vol. 9, no. 2, str. 19–30, tabele, graf. prikazi. ISSN 2350-3610. <https://www.jhs.si/index.php/JHS/article/view/134/133>, DOI: [10.55707/jhs.v9i2.134](https://doi.org/10.55707/jhs.v9i2.134).

JELENC, Marjetka, VIDOVIC, Maruška, SAMBT, Jože, SEDLAK, Sabina. Absenteeism due to dementia and its growing economic consequences in Slovenia in the period 2015-2019. *Collegium antropologicum*. 2022, vol. 46, no. 1, str. 63–67, ilustr. ISSN 0350-6134. <https://www.collantropol.hr/antropo/article/view/1821/1861>, DOI: [10.5671/ca.46.1.9](https://doi.org/10.5671/ca.46.1.9).

KOSTNAPFEL, Tatja, JANDL, Mateja, HOČEVAR-GROM, Ada, KOROŠEC, Aleš, KASTELIC, Andrej. Prescription opioids use and opioid-related mortality monitoring in Slovenia. *Heroin addiction and related clinical problems*. 2022, vol. 24, no. 1, str. 1-7, graf. prikazi. ISSN 1592-1638. <https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harc-p-archives-doi-articles.php>.

1.04 Strokovni članek

KOSTNAPFEL, Tatja, ŠUBELJ, Maja, SIMONVIČ, Zoran, JUDER KOGLER, Martina, KOROŠEC, Aleš, GLAVAN, Uroš, SERDT, Mojca, ČIŽMAN, Milan. Trendi porabe zdravil za sistemsko zdravljenje bakterijskih okužb v Sloveniji v letu 2020. *Isis* : glasilo Zdravniške zbornice Slovenije. [Tiskana izd.]. jan. 2022, leto 31, št. 1, str. 36–44, ilustr. ISSN 1318-0193. <http://online.pubhtml5.com/agha/vmbj/#p=50>.

HRIBOVŠEK, Tone, KOROŠEC, Aleš, KOSTNAPFEL, Tatja, SIMONČIČ, Mojca. Ambulantno predpisana zdravila. *Zdravstveni statistični letopis Slovenije*. 2020, str. 1–17, graf. prikazi. ISSN 2670-4528. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/publikacije/letopisi/2020/7.1_ambulantno_predpisana_zdravila_2020.pdf.

1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

KOSTNAPFEL, Tatja, KOROŠEC, Aleš. Predpisovanje zdravil v času epidemije covid-19 v letu 2020. V: KREGAR-VELIKONJA, Nevenka (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 11. mednarodna znanstvena konferenca = 11th international scientific conference : Novo mesto, 18. november 2021*. 1. izd. Novo mesto: Fakulteta za zdravstvene vede: = Faculty of Health Sciences, 2022. Str. 199–207. ISBN 978-961-95655-0-6. https://fzv.uni-nm.si/uploads/_custom/FZV_pripone/Simpozij/2021/Zbornik_2021_www.pdf.

1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci

ŠUBELJ, Maja, SIMONVIČ, Zoran, KOSTNAPFEL, Tatja, SERDT, Mojca, GLAVAN, Uroš, KOROŠEC, Aleš. Spremljanje porabe protimikrobnih zdravil v Sloveniji v letu 2020, ki ga je zaznamovala epidemija COVID-19 = Monitoring the use of antimicrobial drugs in Slovenia in 2020, marked by the COVID-19 epidemic. V: VRAČKO, Pia (ur.), et al. *Javno zdravje – dosežki, nova spoznanja in izzivi prihodnosti : zbornik izvlečkov*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva, 2022. Str. 67–68. <https://www.spm.si/gradiva-kongres-2022/>.

KOSTNAPFEL, Tatja, KOROŠEC, Aleš. Trendi predpisovanja zdravil v času epidemije COVID-19 v letu 2020 = Trends in prescription of medicines during the COVID-19 epidemic in 2020. V: VRAČKO, Pia (ur.), et al. *Javno zdravje – dosežki, nova spoznanja in izzivi prihodnosti : zbornik izvlečkov*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva, 2022. Str. 75. <https://www.spm.si/gradiva-kongres-2022/>.

SEDLAK, Sabina, JELENC, Marjetka. Absentizem in ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2018. V: KREGAR-VELIKONJA, Nevenka (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 11. mednarodna znanstvena konferenca = 11th international scientific conference : Novo mesto, 18. november 2021*. 1. izd. Novo mesto: Fakulteta za zdravstvene vede: = Faculty of Health Sciences, 2022. Str. 351–356. ISBN 978-961-95655-0-6. https://fzv.uni-nm.si/uploads/_custom/FZV_pripone/Simpozij/2021/Zbornik_2021_www.pdf.

SEDLAK, Sabina, LOVREČIČ, Barbara, SAMBT, Jože, JELENC, Marjetka. Ekonomsko breme demence v Sloveniji glede na rutinske podatkovne zbirke zdravstvenega varstva. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Javnozdravstveni izzivi demence*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 60–68, ilustr. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>.

SEDLAK, Sabina, LOVREČIČ, Barbara, SAMBT, Jože, JELENC, Marjetka. Ekonomsko breme demence v Sloveniji v obdobju 2015 – 2018 = Economic burden of dementia in Slovenia in the period 2015-2018.

V: VRAČKO, Pia (ur.), et al. *Javno zdravje – dosežki, nova spoznanja in izzivi prihodnosti : zbornik izvlečkov*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva, 2022. Str. 31. <https://www.spm.si/gradiva-kongres-2022/>.

JELENC, Marjetka, SEDLAK, Sabina. Health absenteeism due to dementia in Slovenia and its costs in the period from 2015–2018. *European journal of public health*. [Online ed.]. Oct 2022, vol. 32, suppl. 3, str. iii516. ISSN 1464-360X. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckac131.258>, DOI: [10.1093/eurpub/ckac131.258](https://doi.org/10.1093/eurpub/ckac131.258).

JELENC, Marjetka, SEDLAK, Sabina, SIMONOVIC, Sandra. Major economic burden of musculoskeletal and connective tissue diseases in Slovenia. *European journal of public health*. [Online ed.]. Oct 2022, vol. 32, suppl. 3, str. iii391. ISSN 1464-360X. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckac130.195>, DOI: [10.1093/eurpub/ckac130.195](https://doi.org/10.1093/eurpub/ckac130.195).

SEDLAK, Sabina, JELENC, Marjetka. Ocenjeno ekonomsko breme demence v obdobju 2015–2018 ter prilagoditev delovnega okolja v organizacijah. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *41th International Conference on Organizational Science Development = 41. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti : society's challenges for organizational opportunities = izzivi družbe za priložnosti organizacij : conference proceedings = konferenčni zbornik*. 41th International Conference on Organizational Science Development, March 23 - 25, 2022, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2022. Str. 907–915. ISBN 978-961-286-583-2. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/663/885/2035-1>, DOI: [10.18690/um.fov.3.2022.66](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.66).

JELENC, Marjetka, LOVREČIČ, Mercedes, KOROŠEC, Aleš, SEDLAK, Sabina. Predpisovanje zdravil za zdravljenje demence v Sloveniji v obdobju 2008 – 2020 = Prescribing medicines for the treatment of dementia in Slovenia in the period 2008 - 2020. V: VRAČKO, Pia (ur.), et al. *Javno zdravje – dosežki, nova spoznanja in izzivi prihodnosti : zbornik izvlečkov*. Ljubljana: Sekcija za preventivno medicino Slovenskega zdravniškega društva, 2022. Str. 113. <https://www.spm.si/gradiva-kongres-2022/>.

JELENC, Marjetka, LOVREČIČ, Barbara, KOROŠEC, Aleš, SEDLAK, Sabina. Trend predpisovanja zdravil za zdravljenje demence v Sloveniji v obdobju 2008–2020. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Spregovorimo o demenci : stanje in izzivi na področju Alzheimerjeve bolezni v Sloveniji : v luči nove realnosti ; online, 15. september 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Št. 5, str. 16–17. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/lovrecic_m_et_al_jz_2022-5.pdf.

SEDLAK, Sabina, LOVREČIČ, Barbara, SAMBT, Jože, JELENC, Marjetka. Zdravstvena odsotnost z dela zaradi demence v Sloveniji v obdobju 2015–2018. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Spregovorimo o demenci : stanje in izzivi na področju Alzheimerjeve bolezni v Sloveniji : v luči nove realnosti ; online, 15. september 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Št. 5, str. 12–13. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/lovrecic_m_et_al_jz_2022-5.pdf.

Soavtorstvo poglavja v znanstveni publikaciji: Complementary Health Insurance in Slovenia. In: Tavares, A. I. , editor. *Health Insurance [Working Title] [Internet]*. London: IntechOpen; 2022. [avtorji: Tit Albreht, Marjeta Kuhar, Valentina Prevolnik Rupel, Submitted: April 24th, 2022 Reviewed: May 4th, 2022 Published: June 14th, 2022.

Dostopno na: <https://www.intechopen.com/chapters/81988> doi: [10.5772/intechopen.105150](https://doi.org/10.5772/intechopen.105150).

Predstavitev prispevka na konferenci z naslovom »Why introduce value-based health care (VBHC) in Slovenia?« [Elektronski vir] Prevolnik Rupel, Valentina, Eva Turk, Marjeta Kuhar, Dorjan Marušič | angleški | 2022 Health economics for sustainable welfare systems [Elektronski vir] : program part D : book of abstracts : 13th European Conference of Health Economics, EUHEAOSLO 2022, 5-8 July 2022 : 5-

8 July 2022 ([Str. 510]). Dostopno na: <https://www.euhea.eu/files/content/files/Conferences/EuHEA - Normal/Program/EuHEA 2022 Program D - Abstracts.pdf>.

Kakovost upravljanja in vodenja čakalnih seznamov v zdravstvu – II. sklop; Zaključno poročilo Klicnih centrov: *Analiza poročila Klicnih centrov v okviru Nacionalnega razpisa 21/22 za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev Ministrstva za zdravje*, julij 2022. Dostopno na: <https://nijz.si/publikacije/kakovost-upravljanja-in-vodenja-cakalnih-seznamov-v-zdravstvu-ii-sklop/>.

UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV

V okviru javne službe na NIJZ poteka nacionalno upravljanje programa zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje, upravljanje *Nacionalnega programa duševnega zdravja*, zagotavljanje podpore ambulantam družinske medicine, programa odvajanja od kajenja QuitLine, programa *Zdravje v vrtcu* in programa *Slovenska mreža Zdravih mest*. Na NIJZ z namenom integracije upravljanja preventivnih programov za otroke, mladostnike, nosečnice in odrasle deluje stalna horizontalna delovna skupina.

Upravljanje preventivnih programov je bilo v letu 2022 pred izzivom reševanja posledic močno poslabšane dostopnosti do preventivnih programov in kontinuirane obravnave oseb s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi zaradi epidemije covid-19. NIJZ je zagotavljal strokovno podporo pri ponovnem vzpostavljanju programov in vključevanju uporabnikov. Izvajalcem preventivnih programov v primarnem zdravstvenem varstvu, skoraj izključno iz zdravstvenih domov, ki so (bili) ključni nosilci obvladovanja epidemije covid-19 v Sloveniji, smo nudili sistemsko in organizacijsko podporo pri vračanju na njihova osnovna delovna mesta.

Program zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje

Izvajali smo dejavnosti priprave, koordiniranja, vodenja in evalvacije programov vzgoje za zdravje, ki se izvaja v okviru primarne zdravstvene dejavnosti. Zasledovali smo cilje, ki se navezujejo na koordinirano in poenoteno izvajanje programa vzgoje za zdravje, dobro upravljanje programa, postavitve vsebinskih standardov in kadrovskega normativov za izvajanje vzgoje za zdravje, posodobitev spremljanja dejavnosti ter prenos znanj izvajalcem vzgoje za zdravje. V letu 2022 smo intenzivno pomagali in spodbujali izvajalce k sodelovanju z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami, jih spodbujali k izvajanju drugih dejavnosti vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike, jih informirali o novostih pri poročanju izvajanja dejavnosti, jim pomagali pri izvajanju dejavnosti (vzpostavljanje sodelovanja s šolami in vrtci ter drugimi). Vsi izvajalci, ki imajo v svojem okolju organizacije, ki vključujejo t.i. osipnike, izvajajo delavnice in dejavnosti tudi za to ciljno populacijo.

V programu vzgoja za ustno zdravje otrok in mladostnikov smo pripravili prvo verzijo prenovljenega programa. V maju 2022 smo izpeljali nacionalno strokovno srečanje izvajalcev vzgoje za ustno zdravje. Po več letih smo ponovno vzpostavili sodelovanje z regijskimi odgovornimi pedontologi (strokovno srečanje v novembru 2022), ki so, ob bolj aktivni vlogi NIJZ, pripravljene tudi sami prevzeti aktivnejšo vlogo pri razvoju, izvajanju, usmerjanju in spremljanju preventivnega zobozdravstvenega varstva otrok in mladostnikov.

Program ZDAJ

Za upravljanje preventivnega programa za otroke in mladostnike – Program ZDAJ je bilo v teku leta 2022 zagotovljeno delno začasno financiranje programa iz sredstev letnega programa nalog javnega zdravja. Za upravljanje programa reproduktivnega zdravstvenega varstva posebna sredstva niso bila zagotovljena.

Podrobnejše poročilo je v poglavju Proučevanje, razvoj in krepitev zdravja.

Nacionalni program duševnega zdravja

NIJZ je aktivno upravljal izvajanje *Nacionalnega programa duševnega zdravja* (NPDZ) – programa MIRA. Aktivnosti so bile, skladno s prioritetai NPDZ, usmerjene predvsem na področje vzpostavljanja mreže centrov za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter odraslih (podpora pri vzpostavljanju, izvajanje izobraževanj za zaposlene, organizacija dela, povezovanje deležnikov, izobraževanja za strokovne in laične javnosti, priprava sistemskih rešitev financiranja itn.). Zagotovljeno je bilo kontinuirano delovanje 14 interdisciplinarnih delovnih skupin in strokovnega sveta NPDZ (2 srečanja). V okviru nalog PKP5, ki so podprle izvajanje *Akcijskega načrta Nacionalnega programa duševnega zdravja za leto 2022–2023*, smo podprli širitev programa starševstva in programa za učitelje *Neverjetna leta* v dodatnih treh regijah in širitev programa psihološkega svetovanja otrokom, mladostnikom in odraslim v okviru svetovalnic Posvet – Tu smo zate v 4 novih okoljih/regijah (Portorož, Ljubljana, Celje, Kranj). Na področju duševnega zdravja delovno aktivnih prebivalcev smo izvedli strokovno srečanje *Kakšne rešitve za delavce in delovno okolje prinaša Nacionalni program za duševno zdravje* in nacionalno srečanje *Združimo moči – za dobro počutje na delovnem mestu*. Izdelali smo spletni iskalnik ponudnikov promocijsko-preventivnih vsebin s področja duševnega zdravja. Za krepitev duševnega zdravja starejših smo v sodelovanju z občinami in regijami organizirali 42 dogodkov *Dan odprtih vrat za starejše* in *Sejem dolgožive družbe* ter izdelali knjižice in letake s vsebinami duševnega zdravja za starejše prebivalstvo. Izvedli smo raziskavo o oceni stanja služb in storitev na področju duševnega zdravja ter raziskavo o oceni potreb za področje komuniciranja in destigmatizacije. Izdelali smo metodološki dokument za pregled vsebine izobraževalnih kurikulumov in s tem identifikacijo vrzeli na področju staranja, starejših ter dodatnih kompetenc zdravstvenih delavcev o duševnem zdravju. Na področju usposabljanja smo usposobili edukatorje za izvajanje WHO »Mental health GAP 2-dnevnih delavnic (mhGAP)« za izobraževanje nespécialističnega in nekliničnega kadra na področju duševnega zdravja. Po tem modelu smo izvedli usposabljanje diplomiranih medicinskih sester v patronažnem varstvu in v ambulantah družinske medicine. Posodobili smo *Akcijski načrt NPDZ 2022–2023*, ki je bil sprejet marca 2022. Na področju komuniciranja smo prenovili spletno stran programa MIRA (www.zadusevnozdravje.si), prenovili *Vire pomoči*, vključno z dokumentom v formatu PDF za digitalno manj spretne uporabnike, vzpostavili interaktivno podstran *Pot do pomoči* ter *Psihološka prva pomoč*.

Pisarna za podporo delovanja ambulant družinske medicine

Delovanje pisarne za podporo delovanja ambulant družinske medicine, ki jo je močno zaznamovala epidemija covid-19, je bilo v letu 2022 usmerjeno v zagotavljanje strokovne podpore pri ponovnem vzpostavljanju preventivnega programa in vključevanju uporabnikov. Ambulante družinske medicine (ADM) so v 2022 povečale obseg dela na raven 80-% realizacije v primerjavi z letom 2019.

QuitLine

Program odvajanja od kajenja QuitLine je nemoteno deloval v celotnem obdobju. Izvajali smo redne mesečne supervizije. Prenovili smo orodje za spremljanje oseb, ki poiščejo pomoč na telefonu za odvajanje od kajenja QuitLine.

Poročilo o delovanju programov *Zdravje v vrtcu* in *Slovenske mreže Zdravih mest* je vključeno v poglavju Proučevanje, razvoj in krepitev zdravja.

Ključni izdelki v letu 2022 na področju upravljanja preventivnih zdravstvenih programov so bili:

- Strokovno srečanje izvajalcev vzgoje za ustno zdravje.
- Nacionalna uvedba posodobljenega beleženja in spremljanja dejavnosti vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike (eSZBO).
- Akcijski načrt NPDZ 2022–2023 (sprejet marca 2022).
- Strokovna konferenca ob mesecu preprečevanja zasvojenosti – *Čas za odklop* (področje nekemičnih zasvojenosti).
- Aplikacija *Mamma Mia* za podporo ženskam v duševnih stiskah po rojstvu otroka.
- Nacionalno srečanje *Združimo moči – za dobro počutje na delovnem mestu*.
- Spletni iskalnik ponudnikov promocijsko-preventivnih vsebin s področja duševnega zdravja.
- *Dan odprtih vrat za starejše in Sejem dolgožive družbe* v 42 občinah.
- Raziskava o oceni stanja služb in storitev na področju duševnega zdravja; raziskava o oceni potreb za področje komuniciranja in destigmatizacije; metodološki dokument za pregled vsebine izobraževalnih kurikulumov in s tem identifikacijo vrzeli na področju staranja, starejših, ter dodatnih kompetenc zdravstvenih delavcev o duševnem zdravju.
- Poročilo o izvajanju preventivnih programov v obdobju epidemije covid-19 v letih 2020 in 2021 ter primerjava z letom 2019.
- Svetovalni telefon za pomoč pri opuščanju kajenja.

INFORMATIKA V ZDRAVSTVU IN eZDRAVJE

NIJZ se je v letu 2022 osredotočal predvsem na dvigovanje ravni uporabe rešitev eZdravja s strani končnih uporabnikov, izboljšanje kakovosti delovanja rešitev ter njihovo celovito vzdrževanje in nadgrajevanje v skladu s potrebami (glede na epidemiološko situacijo) oz. zakonskimi zahtevami. Hkrati si je NIJZ v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje prizadeval za promocijo eZdravja in priložnosti, ki jih ponujajo rešitve eZdravja ter zasnovo in razvoj novih funkcionalnosti rešitev eZdravja, ki bi še bolj pripomogle k celoviti in učinkoviti digitalizaciji slovenskega zdravstvenega sistema. Podatki na področju uporabe rešitev eZdravja so spodbudni, saj kažejo, da se rešitve eZdravja vse bolj uveljavljajo v vsakodnevem poslovanju slovenskega zdravstvenega sistema in so nepogrešljive v zaostrenih epidemioloških razmerah. Še vedno pa obstajajo določene težave glede točnosti poslanih podatkov (eNaročanje) in samega poročanja v rešitve eZdravja (CRPP), ki so posledica različnih dejavnikov. Vzporedno s tem je potrebno omeniti tudi znaten primanjkljaj finančnih virov na področju eZdravja, ki je znatno okrnil in spodkopal razvojne aktivnosti in načrtovane naloge v letu 2022. V letu 2023 bo potrebno prioritarno nasloviti primanjkljaj finančnih sredstev, če se želi eZdravje izogniti razvojni stagnaciji, v določenih scenarijih pa tudi morebitnim daljšim izpadom delovanja.

V sklopu upravljanja rešitev eZdravja in s ciljem povečevanja njihove uporabe je NIJZ skozi leto 2022 izvajal sledeče aktivnosti:

- upravljanje in koordinacija aktivnosti za razvoj, uvedbo in vzdrževanje rešitev eZdravja;
- spremljanje in vrednotenje uspešnosti in kakovosti rešitev eZdravja.

Eden izmed najpomembnejših razvojnih prebojev na področju eZdravja v letu 2022 je bil zasnova projekta za nadgradnjo CRPP in vzpostavitev *Registra demografskih in statusnih podatkov* (RDSP), ki bo

omogočal številne nove funkcionalnosti na področju CRPP, ki so bile načrtovane v letu 2022. Projekt bo v skladu z načrti in razpoložljivostjo sredstev realiziran v letu 2023.

NIJZ je v letu 2022 nadaljeval s promocijo eRecepta in z aktivnostmi za dodatno uporabo omenjene informacijske rešitve pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti. Cilji na področju eRecepta so bili zagotoviti še stabilnejše (še manj izpadov) in hitrejšo delovanje rešitve, ter spremembe v skladu s sprejetimi odločitvami strokovne skupine za eRecept. V letu 2022 je delež eReceptov v povprečju na mesečni ravni znašal preko 96 %, kar je v povprečju na mesečni ravni znašalo preko 1.250.000 eReceptov. eRecept je bil v razmerah epidemije nepogrešljivo orodje za ohranitev dostopnosti pacientov do zdravstvenih storitev in predstavlja eno izmed ključnih in najbolj uspešnih rešitev eZdravja.

Centralni sistem eNaročanja deluje stabilno in brez večjih težav. Delež izdanih eNapotnic v letu 2022 je na povprečni mesečni ravni znašal skoraj 95 %, kar v absolutnih številkah znaša več kot 354.000 eNapotnic v povprečju na mesečni ravni. Število eNapotnic je v letu 2022 znova naraslo, saj se številne zdravstvene storitve v letu 2021 niso izvedle zaradi omejitev, povzročenih z epidemijo covid-19. Določene težave se pojavljajo predvsem v smislu netočnih podatkov o čakalnih dobah. Težave še vedno ostajajo pri eNaročilih, ki so še vedno na nizki ravni. Ocenjujemo, da so glavni vzroki za to: neznanjenost (neusposobljenost) pacientov z novimi možnostmi naročanja, nezanesljivi podatki o čakalnih dobah, ki jih poročajo izvajalci zdravstvene dejavnosti, pomanjkanje Info-točk pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti, ki bi izvajali eNaročanje ipd. NIJZ bo tudi v prihodnjem obdobju skupaj z MZ in ZZS nadaljeval z aktivnostmi in ukrepi za povečanje uporabe eNaročanja in izboljšanje kakovosti podatkov o čakalnih dobah. V letu 2022 je bil izveden tudi *Nacionalni razpis za skrajševanje čakalnih dob*, ki je pacientom, ki na prioritetenih zdravstvenih področjih čakajo preko najdaljših dopustnih čakalnih dob, omogočil hitrejši dostop do zdravstvenih storitev.

NIJZ je v letu 2022 izvajal številne aktivnosti za vključitev še ne-vključenih izvajalcev zdravstvene dejavnosti v *Centralni register podatkov o pacientih* (CRPP). Izvajalci zdravstvene dejavnosti sicer še ne poročajo v celotnem obsegu vseh dokumentov, kljub vsemu pa se število dokumentov, ki jih pošiljajo v CRPP (in povzetek podatkov o pacientih - PPop), povečuje iz meseca v mesec. Vključitev v pošiljanje v CRPP v tem primeru pomeni, da javni zdravstveni zavod pošilja vsaj en tip dokumenta (izvid, odpustno pismo, PPop), oziroma da proizvede po dokumentih v CRPP.

Promocija in spodbujanje uporabe portala zVEM se je tekom leta 2022 izvajalo ob vsaki priložnosti (predstavitev, predavanje, komunikacija z uporabniki ipd.) in se bo tudi v prihodnje. Statistika uporabe portala zVEM kaže, da je bilo ob koncu leta 2022 registriranih preko 460.135 uporabnikov portala. V letu 2022 je portal zVEM zabeležil 15.458.382 obiskov portala, kar je manj kot v letu 2021, predvsem zaradi zmanjšanega interesa za EU DCP (skoraj 24 mil. obiskov v letu 2021; 1,9 mil. obiskov v letu 2020; 768.000 obiskov v letu 2019).

Vzdrževanje in razvoj informacijske platforme za Program Svit je potekalo oteženo glede na zahteve Strokovnega sveta Programa Svit. Saj je bila izvedba nalog na področju SVIT-a zelo omejena zaradi alokacije zaposlenih na področje dela Centra za nalezljive bolezni. Zaostale naloge bodo v skladu s planiranjem predvidoma izvedene v letu 2023.

Kljub hudim kadrovskim težavam (kritično pomanjkanje ustreznih kadrov na trgu dela, ki niso zainteresirani za zaposlitev v javnem sektorju) in velikem pomanjkanju finančnih sredstev je bil v letu 2022 velik delež načrtovanih nalog na področjih eZdravja in zagotavljanja IT podpore delovanju NIJZ realiziran. Zaradi omenjenih razlogov so določene načrtovane in začete naloge ostale nedokončane (njihova realizacija je zamaknjena v leto 2023), v prihodnjem obdobju pa ostaja ena izmed prioritetenih nalog razvoj in uvedba inovativnih rešitev na področju telemedicine, v kolikor bodo to dopuščale finančne, organizacijske in druge razmere v slovenskem zdravstvu.

Pregled ključnih aktivnosti NIJZ in realiziranih izdelkov na področju informatike v zdravstvu oz. eZdravja v letu 2022 zajema:

- Priprava izhodišč in aktivno sodelovanje v delovni skupini za pripravo *Nacionalne strategije digitalizacije slovenskega zdravstva* (eZdravja).
- eNaročanje – uvedba V3 pri izvajalcih.
- eNaročanje – nacionalni razpis za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev.
- Vizualna prenova, nadgradnja in dodatne funkcionalnosti na portalu zVEM.
- Priprava projektne dokumentacije za izvedbo projekta *Nadgradnja CRPP/IH infrastrukture*.
- Priprava projektne dokumentacije za izvedbo projekta *Nakup IKT strežniške in systemske opreme za potrebe eZdravja*.
- Teleradiologija - uvedba uporabniških dostopov v VS s certifikatom za radiološke inženirje.
- Vzpostavitev sistema za vpis nadomestnega zdravnika (VS).
- eTriaža – posodobitev vmesnika in dopolnitev z novimi funkcijami.
- Nadgradnja Telekapi (zagotovitev HA).
- Prenova poročil o eReceptih.
- Povečanje uporabe Teleradiologije.
- Nadgradnja CRPP za dosledno uveljavitev politike dostopa – preverjanje SAML na funkcijo Retrieve.
- Zajem podatkov o različicah virusa SARS-CoV-2 (sekvenciranje).
- Priprava projektne dokumentacije in zasnova *Registra redkih nemalighnih bolezni* (tehnična implementacija in uvedba je načrtovana v letu 2023).
- eRCO – vzdrževanje, selitev in nadgradnje (selitev na novejši strežnik, posredovanje neželenih učinkov na JAZMP, analitični modul na eRCO).
- Vzdrževanje in razvoj rešitve za izdajo DCP, posodabljanje v skladu z usmeritvami EU in spremembami poslovnih pravil.
- Vzdrževanje in razvoj aplikacije *#OstaniZdrav*.
- Razvoj in postopna vpeljava eSZBO v produkcijo.
- Priprava in oblikovanje *Načrta odzivanja na kibernetike incidente*.
- Izvedba popisa IT sredstev kritične infrastrukture in opravljena analiza tveganj.
- Priprava in oblikovanje politike posodobitve IT sredstev kritične infrastrukture.
- Prvi nivo podpore in razširjen nabor rešitev, ki jih PNP podpira (vse nove rešitve in nadgradnje obstoječih rešitev).

UPRAVLJANJE NACIONALNIH ZBIRK PODATKOV IN IZKAZOVANJE PODATKOV

Upravljanje nacionalnih zbirk podatkov vključuje zajem, kontrolo, shranjevanje, analiziranje, posredovanje in uporabo podatkov. NIJZ skrbi za zbirke podatkov, ki so določene v *Zakonu o zbirkah podatkov na področju zdravstvenega varstva* in nekaterih drugih zakonih s tega področja. Pri tem zagotavlja varstvo osebnih podatkov na eni strani in dosegljivost statističnih prikazov na drugi strani. Pomembne javnozdravstvene podatke prikazuje na svoji spletni strani, pripravlja pa tudi poročila različnim uporabnikom (posamezniki, raziskovalci, organizacije ipd.), med drugim tudi Svetovni zdravstveni organizaciji (WHO), Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), Statističnemu uradu

Evropske unije (Eurostat), Evropskemu centru za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDDA) in drugim mednarodnim organizacijam.

NIJZ je v letu 2022 zaključeval letne podatkovne zbirke večinoma za leto 2021 in sprotno obdeloval podatke za leto 2022, izvajal koordinacijo in izobraževanje poročevalcev (obveščanje in uvajanje poročevalcev o spremembah in dopolnitvah obrazcev ter Metodoloških navodil za zajem podatkov v letu 2022 ter pripravil *Metodološka navodila za zajem podatkov v letu 2023*), usklajeval podatke med posameznimi zbirkami, urejal pripadajočo dokumentacijo; ter pripravljala različne tipe baz za leto 2021 glede na življenjski cikel: o bolniškem staležu, bolnišničnih obravnavah, rehabilitacijah, izdanih receptih, poškodbah pri delu, zdravstveni vzgoji, sterilizacijah in umetnih osemenitvah, zobozdravstveni dejavnosti, izvajalcih zdravstvene dejavnosti, umrlih osebah, uživalcih prepovedanih drog, sterilizaciji, poročilu o delu komisije I. in II. stopnje za UPN in sterilizacijo, materinskih šolah, o patronažnem zdravstvenem varstvu, zunajbolnišničnih obravnavah, porodih in rojstvih, fetalnih smrtih, uporabi materničnih vložkov, rabi kontracepcije, vse skladno z zakonom, ki ureja področje zbirk podatkov na področju zdravstvenega varstva. Pripravljena je bila tudi analiza možnosti priprave podatkov o post-covidnem sindromu.

V letu 2020 in 2021 smo zaradi epidemije in s tem povezanimi zastoji v zdravstvenem sistemu zaznali problematiko netočnih podatkov o čakalnih dobah, saj izvajalci zdravstvene dejavnosti niso prenaročali pacientov, kar se je posledično v podatkovnem sistemu izkazovalo kot zmanjšanje števila čakajočih pacientov. V drugi polovici leta smo ponovno začeli pripravljati redna mesečna poročila o stanju na tem področju, skozi celotno leto pa smo tesno sodelovali z Ministrstvom za zdravje ter redno tedensko pripravljali aktualne podatke o čakalnih dobah in številu čakajočih. Prav tako smo redno tedensko pripravljali poročila o čakalnih dobah in številu čakajočih za Zdravstveni inšpektorat RS. V prvi polovici leta smo na spletni strani eZdravja¹ objavili videoizobraževanje o uporabi rešitve WebBI za izvajalce zdravstvene dejavnosti.

NIJZ skrbi za klasifikacije in šifrate ter pripravlja definicije za zdravstveni informacijski sistem. Uvaja tudi nove metodologije za spremljanje zdravja in zagotavljanje ključnih indikatorjev na področju javnega zdravja. Na mednarodni ravni deluje v ekspertnih skupinah za spremljanje kazalnikov na področju javnega zdravja. V letu 2021 sta bila posodobljena šifranta vrst zdravstvenih storitev (VZS) in vrst zdravstvenih dejavnosti (VZD), pripravljene so bile nove verzije povezovalnih šifrantov VZD-VZS na primarni ravni.

V letu 2022 smo na podlagi odločitev v okviru medinstitucionalne delovne skupine projekta SPP in uvedbe novih klasifikacij, vzpostavljene na ZZS, in MZ, prevedli ter pripravili in objavili potrebna gradiva za nacionalno uvedbo nove verzije AR-DRG sistema klasifikacij (avstralska modifikacija MKB-10, KTDP, standardi kodiranja (vse ver. 11), razvrščevalnik ver. 10).

V letu 2022 so bile vse aktivnosti povezane z nacionalno uvedbo preostalih vsebinskih področij v okviru *Spremljanja zunajbolnišničnih obravnav* (SZBO): področja poškodb in zastrupitev (POZA), patronažnega zdravstvenega varstva (PATR), preventivnega zdravstvenega varstva odraslih (PZVO), fetalnih smrti (FTSM), nosečnosti (NOST) in skupnega dela (SKUP).

V okviru uvedbe so bila izvedena številna izobraževanja (npr. o delu s spletno aplikacijo eSZBO, predstavitev vsebinskih področij ...) in mesečni delovni sestanki s skrbniki iz območnih enot NIJZ. Za vsebinsko področje *Patronažno zdravstveno varstvo* smo pripravili spletno učilnico PATR s celotno dokumentacijo in gradivi za pomoč pri prehodu na prenovljeno spremljanje patronažnih obravnav, pripravili smo tudi izobraževanje za izvajalce. Z namenom lažjega prehoda na prenovljeno beleženje in poročanje podatkov ter lažjo pripravo zalednih sistemov pri izvajalcih smo izvedli številne sestanke

¹ <https://ezdrav.si/wp-content/uploads/2022/05/Web-Bi-videoizobrazevanje.mp4>.

s ponudniki informacijskih storitev. Izvajalcem smo nudili tehnično in vsebinsko podporo pri razumevanju nadgradenj zalednih sistemov. Skladno s povratnimi informacijami, ki smo jih prejeli od ponudnikov informacijskih storitev in izvajalcev, smo dopolnili in objavili prenovljena metodološka gradiva (metodološka navodila, šifrante, specifikacije kontrol, obveznost poročanja, XSD sheme). Vsa metodološka gradiva po vsebinskih področjih SZBO so dosegljiva s spletne strani *Spremljanje zunajbolnišničnih obravnav* (SZBO): <https://nijz.si/podatki/podatkovne-zbirke-in-raziskave/spremljanje-zunajbolnisnicnih-obravnav-szbo/>. Za pomoč pri beleženju opravljenih zdravstvenih storitev v zunajbolnišnih obravnavah pri izvajalcih smo pripravili *Križni šifrant VZS in ZZS storitev za primarno raven*.

Pri obstoječem vsebinskem področju *Vzgoja za zdravje skupin* (VZSK) smo nadaljevali z delom na podatkovni zbirki. Nudili smo pomoč pri odpravljanju tehničnih napak, spremljali poročanje izvajalcev in vsebinske pripombe s strani izvajalcev vključili v nova metodološka navodila za leto 2023. Pri vsebinskem področju *Zdravstveno vzgojni centri/Centri za krepitev zdravja* (ZVCT) smo nadaljevali z zbiranjem podatkov.

Spremembe ZZDej v letu 2018 so zahtevale spremembe *Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu* (RIZDDZ), ki so bile zaključene jeseni 2019. V letu 2020 so v okviru možnosti, ki jih je narekovala epidemija, tekle aktivnosti za izboljšanje kakovosti podatkov v RIZDDZ, v letu 2022 pa se je nadaljevalo intenzivno povezovanje z Ministrstvom za zdravje za začetek uporabe RIZDDZ za beleženje novododeljenih dovoljenj in koncesij, z Zbornico zdravstvene in babiške nege ter z Zdravniško zbornico pa za dopolnitve podatkov, ki jih vodita obe zbornici. Prav tako je tekla intenzivna komunikacija z Univerzitetnim kliničnim centrom Ljubljana za izboljšanje podatkov o njihovih zaposlenih osebah.

V sklopu projekta *Dvig zdravstvene pismenosti v Sloveniji* (ZaPiS) so bile v letu 2022 opravljene statistične analize *podatkov Nacionalne raziskave o stališčih do duševnega zdravja*. Na podlagi podatkov so bili pripravljene trije znanstveni prispevki za znanstveno monografijo.

Decembra 2020 je NIJZ z namenom preučevanja pandemske izčrpanosti začel izvajati *Nacionalno raziskavo o vplivu pandemije na življenje* (SI-PANDA 2020/2021). Med drugim je bil namen raziskave oceniti pandemsko izčrpanost v času med in po pandemiji covid-19 v Sloveniji in razumevanje vedenja ljudi, kar omogoča identifikacijo tveganih skupin ter s tem iskanje ustreznih rešitev. Poudarek v raziskavi je bil na vplivu pandemije, ukrepov ter priporočil in odločitev na življenje ljudi. Raziskavo SI-PANDA smo v letih 2020–2022 izvajali na dva načina, in sicer s spletno raziskavo med panelisti v 19 izvedbah ter presečno-pregledno raziskavo v dveh ponovitvah. Do takrat je bila spletna raziskava izvedena v 19 izvedbah, zadnja je potekala v decembru 2021. V letu 2022 smo raziskavo SI-PANDA, zaradi aktualnosti pandemije covid-19 in s tem povezanimi vplivi, nadaljevali. V septembru 2022 smo nadaljevali s tretjim paketom izvedb raziskave. Raziskave od 20. izvedbe dalje imajo poudarek na okuženosti s covidom-19, dolgem covidu ter cepljenju proti covidu-19, vprašalnik pa se aktualno spreminja za vsako izvedbo; prilagajoč na trenutna priporočila, rezultate prejšnjih izvedb (npr. dodajanje simptomov dolgega covid) ter osvetljene tematike. Do marca 2023 je načrtovanih skupno 26 izvedb raziskave, še vedno pa so za vsako izvedbo posebej pripravljena poročila, ki so dostopna na: <https://nijz.si/sl/izsledki-panelne-spletne-raziskave-si-panda>.

V letu 2021 smo izvedli tudi presečno-pregledno raziskavo v dveh delih, z namenom vključitve ranljivih skupin ter preučevanja stanja v času slabših in boljših epidemioloških razmer. V letu 2022 smo v sodelovanju z drugimi centri NIJZ pričeli s podrobnejšim analiziranjem podatkov ter pisanjem znanstvene monografije. Niz spletnih raziskav nam je dal ažurne podatke za preučevanje vpliva pandemije covid-19 na življenje ljudi, s presečno raziskavo pa smo zajeli ranljive skupine ter tudi spremembe na različnih področjih. Analizo presečnih rezultatov, primerjave rezultatov spletne raziskave in presečne raziskave oz. registrskih podatkov smo raziskali v dveh člankih in posterju, ki so bili predstavljeni na konferenci *Quality in Official Statistics*. Analize so pokazale dobre lastnosti spletne raziskave v primerjavi z registrskimi podatki o cepljenju in presečnimi anketnimi podatki.

Z namenom spremljanja učinkovitosti ukrepov zmanjševanja vnosa soli, povečanega vnosa zelenjave in preskrbljenosti z jodom pri odrasli populaciji v Sloveniji smo v letu 2022 izvedli *Nacionalno raziskavo spremljanja izločenega natrija, kalija in joda v 24-urnem urinu pri odraslih prebivalcih Slovenije* (ManjSoli.si). V projektu ManjSoli.si 2022 poleg NIJZ sodelujejo še UKC Ljubljana ter NUTRIS, z javnim naročilom pa je bil izbran zunanji izvajalec (Ipsos), ki je opravil terenski del raziskav. Pilotna raziskava je bila opravljena v marcu in aprilu 2022. Na podlagi izkušenj smo do septembra s partnerji projekta uvedli nekaj manjših sprememb za glavno raziskavo, ki je potekala od septembra do novembra 2022. Glavni namen raziskave je bil pridobiti podatke o preskrbljenosti odrasle populacije v Sloveniji z natrijem, kalijem in jodom ter oceniti deleže posameznih prepoznanih poti vnosa natrija/soli z živili na trgu v Sloveniji. Ti podatki bodo osnova za spremljanje učinkovitosti ukrepov zmanjševanja vnosa soli in povečanega vnosa zelenjave v sklopu *Nacionalnega programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025*. Prav tako bodo podatki podlaga za spremljanje učinkovitosti javnozdravstvenega ukrepa jodiranja soli. Glavna raziskava se je izvajala na nacionalno reprezentativnem vzorcu 2.000 odraslih prebivalcev Slovenije, starih od 25 do 64 let. Začetni vzorec oseb za pilotno in glavno raziskavo je pripravil Statistični urad RS na podlagi postavljenih kriterijev iz *Centralnega registra prebivalstva*. Izdelan je bil protokol terenske raziskave, ki je vključevala štiri dele, tri od teh je načrtoval oz. izvedel ZPC; anketni vprašalnik (socio-demografski podatki, prehranjevalne navade, odnos do soli in joda ...) za osebno in spletno anketiranje, telesne meritve (krvni tlak, srčni utrip, višina, teža, obseg pasu), zbiranje 24-urnega urina ter analiza 24-urnega urina v UKC Ljubljana. V pilotnem in tudi v glavnem delu raziskave smo dosegli cilj minimalno oz. zadostno zbranih 24-urnih vzorcev urina za nadaljnje analize.

V začetku leta 2022 smo na terenu izvedli šesti val mednarodne *raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju – HBSC 2022* (angl. Health Behaviour in School-Aged Children). Izvedba s pomočjo spletne ankete je potekala na vzorcu razredov 11-, 13-, 15- in 17-letnikov, izbranih osnovnih in srednjih šol. Pripravljena je bila prečiščena baza podatkov po mednarodni metodologiji, ki je bila poslana na mednarodno čiščenje, ter izvedene aktivnosti glede priprave nacionalnih spremenljivk. V raziskavi so bila vključena tudi vprašanja o izkušnjah mladostnikov s pandemijo covid-19. Izveden je bil tudi drugi val raziskave *Z zdravjem povezano vedenja med udeleženci programa Projektno učenje mlajših odraslih* (HBSC PUM-O).

NIJZ je v letu 2018 začel s projektom *Izdelava orodij in vzpostavitev mehanizmov za spremljanje izkušenj pacientov ter samooceno pacientov po določenih posegih* (PREMs, PROMs), kjer je sodeloval z nizozemskim inštitutom NIVEL. Marca 2019 je NIJZ izvedel prvo nacionalno raziskavo o izkušnjah odraslih pacientov z zunajbolnišnično specialistično zdravstveno obravnavo, v kateri je sodelovalo preko 8.000 pacientov in 149 zdravstvenih izvajalcev. ZPC je v letu 2020 razvil programsko kodo za avtomatično generiranje kvantitativnih in kvalitativnih rezultatov raziskave za posameznega izvajalca, kar pomeni, da bo v prihodnosti NIJZ lahko hitreje pripravil individualizirana poročila o izkušnjah pacientov z zdravstveno obravnavo za posameznega izvajalca. Oblikovano je bilo spletno mesto *Moja izkušnja, naše zdravstvo*, na katerem so dostopni podatki in rezultati nacionalnih raziskav o izkušnjah pacientov z zdravstvenim sistemom. V letih 2020, 2021 in 2022 smo nacionalno raziskavo o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah ponovili, in sicer v izmeničnih zdravstvenih dejavnostih. Na ta način smo v dosedanje raziskave vključili dejavnosti kirurgija, gastroenterologija, otorinolaringologija, diabetologija, endokrinologija in presnovne bolezni, dermatovenerologija, pulmologija, nevrologija in nevrokirurgija, kardiologija, oftalmologija, ginekologija in porodništvo, ortopedija in urologija. V letu 2022 smo raziskavo prvič izvedli tudi v dejavnosti onkologija z radioterapijo. Odziv pacientov je bil v letu 2022 boljši kot pretekla leta, prejeli smo preko 9.000 vprašalnikov. Za raziskavo smo pridobili pozitivno mnenje Komisije RS za medicinsko etiko. V letu 2021 smo pri zunanjem izvajalcu naročili izdelavo psihometrične analize in testiranja vprašalnika, na osnovi katere smo v letu 2022 naredili spremembe in izboljšave orodja za specialitiko. Izvajalcem, ki so sodelovali v raziskavi, smo poslali povratno anketo o koristnosti in možnih izboljšavah PREMs raziskave v specialističnih ambulantah.

V letu 2018 je bil razvit tudi vprašalnik o izkušnjah odraslih pacientov z akutno bolnišnično oskrbo, prva nacionalna bolnišnična raziskava je potekala v začetku decembra 2019, sodelovalo je 22 zdravstvenih izvajalcev. V raziskavo so bila vključena področja splošna kirurgija, interna medicina, ginekologija ali porodništvo, ortopedija in onkologija (zadnji dve dejavnosti sta bili vključeni le pri enem izvajalcu). V letu 2020 zaradi pandemije covid-19 izvedba ni bila mogoča. Ponovno smo raziskavo izvedli v letu 2021 v enakih zdravstvenih dejavnostih kot v letu 2019, pri čemer smo za področje ortopedije vključili vse izvajalce, v letu 2022 pa smo raziskavo uspešno ponovili. Izvajalcem, ki so sodelovali v raziskavi, smo poslali povratno anketo ter pridobili njihovo mnenje o koristnosti in možnih izboljšavah PREMs raziskave. Za raziskavo smo pridobili pozitivno mnenje Komisije RS za medicinsko etiko. V letu 2021 smo pri zunanjem izvajalcu naročili izdelavo psihometrične analize in testiranja vprašalnika, na osnovi katere smo leta 2022 izvedli precejšnje vsebinske spremembe in izboljšave orodja za akutne bolnišnice.

Z ozirom na uspešnost in dobro sprejetost raziskav o izkušnjah odraslih pacientov z zdravstvenim sistemom pri različnih deležnikih želimo PREMs raziskave razširiti na pediatrično populacijo. Namen raziskave je dobiti vpogled v izkušnje z bolnišničnimi zdravstvenimi obravnavami neposredno s strani pediatričnih pacientov. Številne evropske države so čedalje bolj osredotočene na vlogo pacienta kot osrednje točke v zdravstvenem sistemu, kar se kaže pri večji vključenosti pacientov pri odločanju in ocenjevanju zdravstvenega procesa. V Sloveniji smo zato avgusta 2021 imenovali delovno skupino pri NIJZ za implementacijo PREMs inštrumentov pri hospitaliziranih pediatričnih pacientih. Delovno skupino sestavljajo strokovnjaki s področja pediatrije, javnega zdravja, psihologije, metodologije in statistike. Odločili smo se, da glede na omejene vire, velikost pediatrične populacije in delovanje slovenskega zdravstvenega sistema ne bomo razvijali lastnih inštrumentov za merjenje izkušenj otrok, ampak da smo med možnimi tujimi inštrumenti izbrali najboljše primere vprašalnikov za prevod in prilagoditev v slovenskem prostoru. Oblikovali smo tri vprašalnike, in sicer spletni vprašalnik za starše otrok, starih od 0 (1 mesec) do 8 let, papirnat vprašalnik za otroke, stare 9–13 let in spletni vprašalnik za mladostnike, stare 14–18 let. V letu 2022 smo izvedli kognitivno testiranje vseh štirih vprašalnikov ter razvili metodologijo raziskave. Med oktobrom in decembrom 2022 je nato potekala pilotna raziskava o izkušnjah pediatričnih pacientov oz. njihovih staršev z zdravstveno obravnavo v akutnih bolnišnicah v štirih pilotnih okoljih (Pediatrična klinika UKC Ljubljana, UKC Maribor, SB Jesenice in SB Slovenj Gradec). Na podlagi rezultatov in izkušenj pilotne raziskave načrtujemo izvedbo nacionalne raziskave, naredili bomo popravke vprašalnikov in izboljšave metodologije.

V letu 2022 smo razvili predlog spletnega portala *Kakovost zdravstvenega sistema*, ki bi združeval podatke o kazalnikih kakovosti, izkušnjah pacientov z zdravljenjem (PREMs) na vseh treh nivojih zdravstvene oskrbe (primarna, sekundarna, terciarna) ter podatke o izidih zdravljenja (PROMs) za izbrana stanja. Namenjen bi bil tako pacientom pri odločanju, katerega izvajalca izbrati, kot tudi izvajalcem za potrebe »benchmarkinga«. Oblikovan je bil spletni demo vsebine in delovanja portala. Spletni portal smo večkrat predstavili Ministrstvu za zdravje, ki je bilo ideji vzpostavitve takšnega portala zelo naklonjeno.

V letu 2022 smo bili zelo aktivni v okviru OECD projekta PaRiS *Ocena izkušenj in izidov zdravstvene oskrbe pacientov s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi v ambulantah družinske medicine*, kjer je NIJZ eden izmed partnerjev. Pripravili smo znanstveni prispevek na temo kulturne prilagoditve/adaptacije obeh vprašalnikov PaRiS ter sodelovali pri izvedbi pilotne raziskave.

Na spletnih straneh NIJZ je bil v zadnjih letih vsebinsko ter organizacijsko **prenovljen in dopolnjen Podatkovni portal NIJZ**². V letu 2022 je bil portal ponovno tehnično in oblikovno posodobljen, predvsem zaradi zagotavljanja informacijske varnosti, pa tudi nadgradnje portala v višjo verzijo z namenom boljše

² <https://podatki.nijz.si/>.

uporabniške izkušnje. Kot vsako leto, je bil tudi osvežen z zadnjimi dostopnimi podatki, objavljenimi v skladu s koledarjem objav³, kjer so vnaprej napovedane objave pooblaščenih izvajalcev državne statistike ter dopolnjen z več novimi kazalniki (kot na primer; regionalni podatki kazalnika *Zdrava leta življenja*). Tako je bilo v letu 2022 na *Podatkovnem portalu NIJZ* objavljenih skoraj 480 tabel in 10 povezav na druge objave podatkov.

Ministrstvo za javno upravo je v vzpostavilo *Nacionalni portal odprtih podatkov Slovenije OPSI*⁴, ki je zgrajen na odprtokodni programski opremi. OPSI predstavlja enotno nacionalno spletno točko za objavo odprtih podatkov za celotni javni sektor. Tudi v letu 2022 smo nadaljevali z objavami povezav datotek in metapodatkov *Podatkovnega portala NIJZ* na portalu OPSI – *Odprti podatki Slovenije* (<https://podatki.gov.si/>). Objava povezav na podatke je umeščena v področje Zdravja.

Posredovanje podatkov mednarodnim organizacijam ter uporabnikom, ki želijo po meri pripravljene podatke, je pomemben del celotne diseminacije podatkov in informacij.

V letu 2022 je bilo preko poštnega predala edamis@nijz.si prejetih 25 zahtevkov (obsežnih strukturiranih vprašalnikov) s strani mednarodnih in slovenskih organizacij, hkrati pa so bili oddane tudi anonimizirane baze podatkov⁵ in metapodatki na podlagi zavezujočih uredb Evropske komisije.

Najobsežnejši del sta predstavljala dva mednarodna vprašalnika, ki z dodatnimi vprašanji in poizvedbami ter pripravo dodatnih pojasnil in potrditvijo podatkov/kazalnikov običajno predstavljajo večmesečno korespondenco z mednarodnimi organizacijami. Zaradi obsežnosti vsebin je potrebna medorganizacijska koordinacija znotraj Slovenije (SURs, ONKO, ZZS, URSVS, MZ, IRSSV, SSZ, FŠ, Zdravniška zbornica, Združenje zavarovalnic ...) in NIJZ.

Ključna obsežna vprašalnika mednarodnih organizacij sta:

- the OECD Health Data 2022 Questionnaire
- 2022 OECD/Eurostat/WHO-Europe Joint Questionnaire on Non-Monetary Health Care Statistics.

Poleg prej navedenih vprašalnikov, smo v poštni predal prejeli še 13⁶ večjih zahtev za pripravo podatkov, kazalnikov in dodatnih pojasnil o podatkih. Poleg podatkovnih zahtev smo z Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) sodelovali tudi pri pregledu mednarodno zelo odmevne publikacije *Draft version Health at a Glance: Europe 2022*, ki povzema celoten spekter podatkov, objavljenih na OECD podatkovnem portalu ter drugih mednarodnih inštitucijah.

³ <https://nijz.si/podatki/koledar-objav-za-leto-2022/> .

⁴ <https://podatki.gov.si/>.

⁵ COD, EHIS, ESAW, EODS ...

⁶ Seznam:

- Kazalniki trajnostnega razvoja
- OECD (koord. SURS) - Regional Questionnaire
- IDAC Working Group 2 - Child-specific indicators development and data on children on the move
- WHO – UN IGME Draft Child Mortality Estimates
- WHO - Vital Registration data_Population_Deaths
- WHO HFA – DB
- WHO - LowBirthweight_and_PretermBirths
- OECD - National Capacity to Conduct Subgroup Analysis of OECD Health Statistics Indicators
- OECD - Draft version Health at a Glance: Europe 2022
- ILO - Questionnaire for the 2022 update of the ILOSTAT database
- UNICEF - Request for Low Birth-weight data
- MZ - Nacionalna strategija kadri MZ
- MZ - Kolateralni škoda COVID-19 - Vprašalnik o spremljevalnih posledicah COVID-19 - Vprašalnik o spremljevalnih posledicah COVID-19.

V obdobju od januarja do decembra 2022 smo v statistično pisarno prejeli 257 povpraševanj oziroma zahtevkov za pripravo podatkov. Do konca leta 2022 smo izvedli oziroma zaključili 248 zahtevkov. Ostali zahtevki (9) so še v izvedbi (7) ali pa podatki niso bili naročeni (2). Odgovorili smo tudi na 82 vprašanj, ki so zahtevala usmeritev ali kratka pojasnila. Za večino zaključenih povpraševanj je bilo potrebno obračunati stroške dela. V kolikor so bili podatki že pripravljeni in/ali objavljeni na *Podatkovnem portalu NIJZ* ali v publikacijah, so bili pripravljeni in posredovani brezplačno. Iz tega razloga so tudi obračunani stroški nižji, saj je na portalu objavljenih čedalje več podatkov.

Pomembno diseminacijsko orodje so tudi publikacije podatkov, krovno publikacijo pa predstavlja *Zdravstveni statistični letopis Slovenije*, ki prinaša informacije in podatke z različnih področij zdravja in zdravstvenega varstva. Publikacija bo za podatke leta 2021 vizualno osvežena in je trenutno še v zaključni fazi priprave, objava pa je predvidena v spomladanskem času 2023. Hiter pregled zdravstvenega stanja populacije nudi že objavljen plakat *Zdravje v Sloveniji 2021*:

https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/12/NIJZ_plakat_Zdravje_v_Sloveniji_FINAL_A4_splet.pdf.

NIJZ deluje tudi kot pooblaščen izvajalec v sistemu državne statistike za področje zdravja, zdravstvenega varstva in varstva pri delu. NIJZ tu uspešno izvaja naloge, kot so v soglasju s SURS definirane v vsakokratnem letnem programu statističnih raziskovanj, o čemer tudi poroča skupaj z drugimi izvajalci v sistemu državne statistike v *Poročilu o izvajanju Letnega programa statističnih raziskovanj* (glej <http://www.stat.si/StatWeb/LegislationAndDocuments/StatSurveys>).

Ključni izdelki na področju zagotavljanja podatkov in informacij o zdravju in zdravstvenem varstvu v letu 2022 so bili:

- Letne podatkovne baze za leto 2021 s spremljajočo dokumentacijo (metapodatki) in metodološka navodila za leto 2023;
- Obdobne podatkovne baze za leto 2022, podatkovni prikazi in informacije po ad hoc zahtevkih;
- Tedenska poročila o čakalnih dobah in številu čakajočih oseb;
- Prenovljena zbirka zunajbolnišničnih obravnav – postopna nacionalna implementacija;
- Spletna prijava nezgod in poškodb pri delu prek portala SPOT;
- Objava podatkov večine zbirk, tudi tekočih raziskav in zdravstvenih kazalnikov na *Podatkovnem portalu NIJZ*;
- Objava publikacije *Zdravstveni statistični letopis Slovenije* ter plakata *Zdravje v Sloveniji* na spletni strani NIJZ;
- S podatki za Slovenijo dopolnjeni mednarodni vprašalniki, za mednarodne organizacije: OECD, WHO, Eurostat, EMCDDA ...;
- Izdelki v skladu z veljavnim *Letnim programom statističnih raziskovanj za leto 2022*;
- Objavljeni podatki *Z zdravjem povezan vedenjski slog prebivalcev Slovenije* (CINDI 2020);
- Objavljena publikacija iz raziskave *Z zdravjem povezano vedenje mladostnikov* (HBSC raziskava med osipniki v PUM-O) z naslovom *MLADI IZVEN SISTEMA – Raziskava Z zdravjem povezana vedenja med udeleženci programa Projektno učenje mlajših odraslih*;
- Podatki nacionalne ankete o izkušnjah pacientov v specialističnih ambulantah (PREMs);
- Podatki nacionalne ankete o izkušnjah pacientov z akutno bolnišnično obravnavo (PREMs);
- Izvedba pilotne raziskave o izkušnjah pediatričnih pacientov z akutno bolnišnično obravnavo v štirih pilotnih okoljih;
- Zasnovan spletni portal *Kakovost zdravstvenega sistema*;
- Podatki *Nacionalne raziskave o stališčih do duševnega zdravja*;

- Podatki *Nacionalne raziskave o spremljanju izločenega natrija, kalija in joda v 24-urnem urinu pri odraslih prebivalcih Slovenije* (ManjSoli.si);
- Vzdrževane klasifikacije in šifranti za področje zdravstva;
- Izveden prevod ter pripravljena in objavljena gradiva za nacionalno uvedbo nove verzije AR-DRG sistema klasifikacij (avstralska modifikacija MKB-10, KTDP, standardi kodiranja (ver. 11));
- Pripravljene križni šifranti VZS – VZD.

NALOGE JAVNOZDRAVSTVENEGA TIMA NA OBMOČNI ENOTI NA PODROČJU NENALEZLJIVIH BOLEZNI V OKVIRU JAVNE SLUŽBE

Sodelavci na vseh območnih enotah so izvajali naloge vodenja podatkovnih zbirk, in sicer kot sodelavci v procesu zbiranja, kontrole podatkov, komunikacije in usklajevanja podatkov s poročevalci; informirali so poročevalce o novostih v metodoloških navodilih pri zbirkah NIJZ2, NIJZ3, NIJZ5, NIJZ6, NIJZ16, NIJZ48, NIJZ49, NIJZ50, NIJZ54, NIJZ60, NIJZ61. Poleg tega so kodirali podatke pri zbirki NIJZ5 in vnašali podatke v zbirko NIJZ16.

Na področju diseminacije podatkov in informacij so območne enote NIJZ sodelovale pri pripravi *Zdravstvenega statističnega letopisa*, pri diseminaciji in promociji uporabe orodja *Zdravje v občini/regiji* in odgovarjale na ad-hoc poizvedbe po podatkih in informacijah v lokalnih okoljih.

Javnozdravstveni tim območne enote je na področju krepitve zdravja in preventivnih programov izvajal regijsko koordinacijo slovenske *Mreže zdravih šol* in programa *Zdravje v vrtcu* ter usposabljanja zaposlenih v teh ustanovah za izvajanje različnih programov promocije zdravja v vrtčevskem in šolskem okolju; strokovno spremljal področje prehrane in svetoval vzgojno-izobraževalnim zavodom; koordiniral in strokovno usmerjal izvajalce preventivnih programov za zmanjšanje razširjenosti dejavnikov tveganja in zgodnje odkrivanje kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih; izvajal skupnostni pristop za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju ter strokovno usmerjal in koordiniral mrežo *Zdravih mest*; koordiniral in strokovno usmerjal izvajalce programov vzgoje za zdravje otrok in mladostnikov; sodeloval pri implementaciji *Strategije dolgožive družbe*; koordiniral aktivnosti na področju zagotavljanja zdravja otrok v povezavi z okoljem na regionalni ravni (zdravo s soncem, kemijska varnost, zmanjševanje negativnih posledic izpostavljenosti hrupu); obeleževal z zdravjem povezane svetovne dni; izvajal aktivnosti krepitve zdravja v lokalnih okoljih.

Območne enote NIJZ zagotavljajo administrativno in tehnično podporo delu zastopnikov pacientovih pravic.

4.7.2.2 Program dela za plačnika ZZS v letu 2022

UPRAVLJANJE PREVENTIVNIH ZDRAVSTVENIH PROGRAMOV

PROGRAM VZGOJE ZA ZDRAVJE OTROK IN MLADOSTNIKOV

V okviru programa dela za plačnika ZZS je potekalo nacionalno-območno upravljanje programa zdravstvene in zobozdravstvene vzgoje. Kontinuirano smo zagotavljali strokovno usmerjanje in podporo izvajalcem vzgoje za zdravje v regijah. Reševali smo aktualne izzive vstopanja zdravstvenih delavcev v vzgojno-izobraževalne ustanove in doseganja realizacije storitev v obdobju po zaključku epidemije covid-19 ter razvijali nove poti in pristope za boljše sodelovanje med VIZ in ZD.

V določenem obsegu so bili izvajalci programov še vedno premeščeni na covid delovišča, zato tudi vse dejavnosti še niso na ravni izpred epidemije – okrnjeno je bilo tudi delovanje vzgoje za zdravje in vzgoje za ustno zdravje v sodelovanju z vzgojnoizobraževalnimi ustanovami ter izvajanje priprave na porod in starševstvo. V analizi dejavnosti smo ugotovili, da se je v času epidemije (2020, 2021) le-ta zmanjšala med 33 in 66 %; udeležba na tečajih *Priprave na porod in starševstvo* se je zmanjšala za polovico. V letu 2022 je realizacija programov že dosegla pribl. 80 % ravni iz leta 2019.

Sodelavci z območnih enot NIJZ, ki so vključeni v naloge vzgoje za zdravje za otroke in mladostnike in vzgoje za ustno zdravje otrok in mladostnikov, so bili predvsem v prvem polletju v določenem obsegu prav tako premeščeni znotraj NIJZ na delovišča, povezana z epidemijo, kar je tudi vplivalo na izvedbo vseh zastavljenih nalog.

PROGRAM INTEGRIRANE PREVENTIVE KRONIČNIH NENALEZLJIVIH BOLEZNI PRI ODRASLIH – PROGRAM SKUPAJ ZA ZDRAVJE

NIJZ upravlja program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni, ki združuje Nacionalni program primarne preventive srčno-žilnih bolezni, razširjen program preventive kroničnih nenalezljivih bolezni v (referenčnih) ambulantah družinske medicine in delovanje zdravstvenovzgojnih centrov ter centrov za krepitev zdravja, v nov enovit program *Skupaj za zdravje*.

V letu 2022 smo implementirali delavnice za preprečevanje tvegane in škodljivega pitja alkohola, delavnice *Zdravi odnosi* in delavnice za obvladovanje sladkorne bolezni tipa II v vseh zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja. Podlaga za implementacijo so bila dodatna sredstva ZZS v *Splošnem dogovoru 2022*.

Prenovili smo program *Temeljnega izobraževanja za promocijo zdravja in preprečevanje kroničnih bolezni v primarnem zdravstvenem varstvu* – teoretični in praktični del ter vzpostavili spletne učilnice in webinarjski način dela. Izvedli smo 4 izvedbe teoretičnega dela *Temeljnega usposabljanja za izvajalce iz ZVC/CKZ* v obliki webinarja in 1 izvedbo praktičnega dela usposabljanja. Zaradi uvedbe novih delavnic za preprečevanje tvegane in škodljivega pitja alkohola, delavnice *Zdravi odnosi* in delavnic za obvladovanje sladkorne bolezni tipa II, smo izvedli po 2 dodatni praktični usposabljanji za izvajalce teh delavnic ter 1 dodatno osvežitveno usposabljanje. Izvedli smo 2 modula *Temeljnega izobraževanja* za DMS v ADM – modul preventiva, 3 module za KOPB in astmo, 3 module za organizacijo dela v ADM, 2 modula za arterijsko hipertenzijo in 4 obnovitvene module za področje duševnega zdravja za DMS v ADM. Izvedli smo usposabljanje *Nadgrajene preventivne obravnave I. in II. del za izvajalce patronažnega varstva*. Izvedli smo obdobjna srečanja vodij in timov v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja. Izpeljali smo 14. letno konferenco izvajalcev preventive za odrasle, z dogodkom smo obeležili tudi 20-letnico programa *Skupaj za zdravje* (prej program CINDI).

Upravljanje preventivnih programov je bilo v letu 2022 pred izzivom reševanja posledic močno poslabšane dostopnosti do preventivnih programov in kontinuirane obravnave oseb s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi zaradi epidemije covid-19. NIJZ je zagotavljal strokovno podporo pri ponovnem vzpostavljanju programov in vključevanju uporabnikov. Razvili smo kompetenčni model vodenja CKZ in pripravili izobraževalni modul za vodje CKZ. Pripravili smo priročnik *Izvajanje integrirane preventive KB v ADM; Priročnik za diplomirane medicinske sestre*. Pripravili smo *Priročnik za izvajanje aktivnosti preventive in krepitve zdravja na daljavo*. Izdelali smo *Navodilo za izvajanje preventivne obravnave starejše osebe na domu* (1. verzija) in algoritem za oceno in obravnavo oseb, ogroženih za padce v domačem okolju. Razvili smo vadbeni program multikomponentne vadbe za preprečevanje padcev za starejše. Na področju telesne dejavnosti smo priročnike delavnic posodobili s *Smernicami WHO za telesno dejavnost in sedeče vedenje*. Na področju prehranskih obravnav smo razvili pristope in orodja za izvedbo prehranskega presejanja, antropometrije in prehranske obravnave v ADM, ZVC/CKZ in patronažnem varstvu. Posodobili smo priročnik za izvajalce delavnice *Zdravo jem*. Na področju skupnostnega pristopa smo izdelali priročnik *Za zdravo skupnost – aktivnosti ZVC/CKZ za krepitev zdravja v lokalnih skupnostih*. *Priročnik za izvajalce iz ZVC/CKZ*. Izvedli smo raziskavo o neenakostih in ranljivostih v zdravju v širšem okolju ZD Sevnica, ZD Celje in ZD Vrhnika.

V odziv na povečano število prebolevnikov covid-19, ki so imeli po preboleli boleznimi zmanjšano telesno zmogljivost, in skladno s *Smernicami zdravstvene politike 2023*, smo posodobili *Priročnik za obravnavo oseb z dolgotrajnimi posledicami covid-19 v ZVC/CKZ*, ki smo ga izdali v letu 2021, ter promovirali izvajanje tega programa v ZVC/CKZ.

Zagotavljali smo delovanje mentorske mreže na področju psihoedukativnih intervencij in na področju sladkorne bolezni. Obe mreži zagotavljata mentorstvo izvajalcem teh obravnav v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja. Delovanje mentorskih mrež je bilo še posebej pomembno pri zagotavljanju strokovne podpore in supervizij izvajalcem v času po zaključku epidemije covid-19. S pomočjo regijskih odgovornih zdravnikov smo zagotavljali podporo ambulantam družinske medicine pri izvajanju preventive v času epidemije. Koordinirali smo tudi posebno mrežo izvajalcev svetovanj za tvegano in škodljivo pitje alkohola in delavnic *Zdravi odnosi*, z namenom strokovnega usklajevanja med izvajalci obravnav in supervizije. Zagotavljali smo delovanje mreže regijskih odgovornih zdravnikov.

Izdelali smo *Evalvacijsko poročilo poglobljenih in nekaterih temeljnih nemedikamentoznih obravnav v CKZ/ZVC v 2021, Letno in Polletno poročilo o izvajanju aktivnosti ZVC/CKZ v 2021*. Izdelali smo *Evalvacijo uspešnosti izvedenih poglobljenih nemedikamentoznih obravnav v ZVC/CKZ - področji zdravih odnosov in opuščanje tvegane in škodljivega pitja alkohola*. Zagotavljamo vsebinsko podporo delovanju aplikacije IPPO, ki jo uporabljajo novi integrirani CKZ.

Na področju preprečevanja tvegane in škodljivega pitja alkohola smo pripravili *Monografijo SOPA*, v kateri predstavljamo strokovne podlage in utemeljitev pristopa SOPA. Izdali smo *Priročnik za izvajanje delavnice Zdrav življenjski slog za brezposelne osebe*.

Zagotavljali smo delovanje spletnih strani državnih preventivnih programov *Skupaj za zdravje* (namenjen odrasli populaciji) in *Zdaj – Zdravje danes za jutri* (namenjen staršem, otrokom, mladostnikom in nosečnicam) ter spletne strani SOPA. Izvedli smo številne promocijske in medijske aktivnosti ter izpeljali medijsko kampanjo za promocijo programa *Skupaj za zdravje*. Pripravili smo *Strategijo komuniciranja programov preventive in krepitve zdravja*.

Založili in izdali smo preko 300.000 kosov gradiv za izvajalce in uporabnike programov preventive in krepitve zdravja.

Nadgradili in izboljšali smo nacionalno-območno upravljanje preventivnih programov na NIJZ z dokumentom *Ključne naloge območnih enot NIJZ pri upravljanju Programa Skupaj za zdravje* (pri udeležanju

javnozdravstvene vloge zdravstvenih domov v regiji in regijski koordinaciji organizacije in delovanja zdravstvenovzgojnih centrov in centrov za krepitev zdravja).

KOORDINACIJA IN UPRAVLJANJE IMPLEMENTACIJE CENTROV ZA DUŠEVNO ZDRAVJE (PROGRAM MIRA)

Aktivnosti v letu 2022 so bile usmerjene v nadaljnjo širitev mreže centrov za duševno zdravje odraslih ter otrok in mladostnikov (podpora pri vzpostavljanju, izvajanje izobraževanj za zaposlene, organizacija dela, povezovanje deležnikov, izobraževanja za strokovne in laične javnosti, priprava sistemskih rešitev financiranja itn.). V letu 2022 so bili vzpostavljeni novi CDZOM v Ljubljani (2 tima), v Mariboru (drugi tim) in v Celju (drugi tim) ter novi CDZO v Šentjurju (1 tim) in v Mariboru (drugi tim), okrepljene so bile tudi službe na terciarni ravni. Izdelali smo izhodišča za dogovarjanja v *Splošnem dogovoru* in v *Uredbi o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja*, posodobili seznam storitev ZZS, ter usklajevali organizacijske in kadrovske pogoje delovanja centrov za duševno zdravje.

Izobraževali in usposabljali smo strokovnjake, zaposlene v CDZ, in novo zaposlene koordinatorje na OE NIJZ. V letu 2022 smo izvedli prenovljen program 4 sklopov usposabljanja strokovnjakov v CDZOM. Na področju izobraževanja in usposabljanja strokovnega kadra iz CDZ je bilo v preteklem letu izvedenih 15 sklopov izobraževanj oz. 26 dni. Usposobljenost potrjujemo s pisnimi in ustnimi izpiti udeležencev. Poleg tega so se člani timov CDZOM, ki nimajo klinične specializacije, vključili v enoletno izobraževanje, ki poteka dva dni mesečno ter je primarno namenjeno specializantom pedopsihiatrije in ga organizira psihiatrična klinika Ljubljana in Pedopsihiatrični oddelek Pediatrične klinike UKC Ljubljana. Izvedli smo raziskavo o potrebah po izobraževanju diplomiranih medicinskih sester v CDZOM in o njihovi vlogi v timu CDZOM.

Izdelali smo prenovljena *Navodila za delovanje CDZ, Klinične poti* in *Protokole sodelovanja med različnimi službami na področju duševnega zdravja*.

Izdelali smo metodologijo, nabor kazalnikov in načrt spremljanja in evalvacije implementacije NPDZ in CDZ ter pripravili poročilo o delovanju mreže CDZ.

Komuniciranje programa MIRA smo izvajali preko spletne strani *zadusevnozdravje.si*, medijskih objav in kampanj proti diskriminaciji (antistigma) oseb s težavami v duševnem zdravju. Zasnovali smo interaktiven prikaz mreže virov pomoči, ki zajema tako deležnike v zdravstvu kot izven njega.

V okviru regijske koordinacije programa MIRA smo ocenjevali stanje in regijske potrebe v duševnem zdravju, povezovali lokalne in regionalne deležnike pri zagotavljanju pomoči osebam s težavami v duševnem zdravju, zagotavljali strokovno podporo in usmerjali delovanje mreže CDZOM in CDZO, organizirali in izvajali obeležitve svetovnega dneva duševnega zdravja in svetovnega dneva preprečevanja samomora ter promovirali in komunicirali program MIRA.

DRŽAVNI PROGRAM PRESEJANJA IN ZGODNJEGA ODKRIVANJA RAKA NA DEBELEM ČREVESU IN DANKI – PROGRAM SVIT

V letu 2022 je bilo v Program Svit povabljenih 314.803 oseb z urejenim obveznim zdravstvenim zavarovanjem. Komplet testerjev za odvzem dveh vzorcev blata za odkrivanje prikrite krvavitve je bil vsaj enkrat poslan 187.678 osebam. Za analizo primerne vzorce je v centralni laboratorij Programa Svit vrnilo 177.575 (94,16 %) oseb. Med analiziranimi osebami je imelo 168.018 (94,62 %) oseb negativen izvid in 9.557 (5,38 %) oseb pozitiven izvid. Opravljenih je bilo 9.445 kolonoskopij pri 9.045 osebah in potrjenih je bilo 6.887 histopatoloških preiskav. Odzivnost v program je bila v letu 2022 enaka 63,43 % in presejanih je bilo 178.477 oseb oz. 59,05 % povabljene populacije. Po do sedaj zbranih podatkih je bilo v letu 2022

odkritih 173 primerov raka debelega črevesa in danke in 1.757 oseb je imelo napredovani adenom, ki predstavlja večje tveganje za nastanek raka. V letu 2022 je Program Svit zaključil 7. presejalni krog.

Nadaljevali smo z intenzivnim sodelovanjem vseh treh presejalnih programov (Dora, Zora in Program Svit). V javnosti smo nastopali skupaj, vse od sporočil za medije do udeležbe na spletnih dogodkih in z enotnimi sporočili vabili ciljno javnost, da se odzove na vabila presejalnih programov, saj je to modra odločitev. Na ta način smo dosegli večjo vidnost v medijih in med ciljno populacijo programov.

Na podlagi ugotovitev *Nacionalne raziskave o učinkovitosti komuniciranja Programa Svit* smo v letu 2022 grafično in vsebinsko prenovili splošno zloženko Programa Svit. Pomembno orodje za promocijo programa za splošno javnost so terenski dogodki, ki smo jih v letu 2022 ponovno začeli izvajati. Od junija do novembra smo izvedli 25 dogodkov. Model debelega črevesa, ki je bil ključni element večine dogodkov, je ob strokovnem vodenju posebej izobraženih študentov medicine vedno pritegnil veliko pozornosti.

V marcu (nacionalna kampanja ob mesecu boja proti raku debelega črevesa in danke) in novembru 2022 smo izvedli kampanji Programa Svit *Prisluhni školjki*. Kampanji sta zajemali oglaševanje na televizijah in radijskih postajah, plakatnih mestih po Sloveniji in oglaševanje v različnih tiskanih medijih ter na internetu. Namenjeni sta bili spodbujanju odzivnosti na vabila v presejalni program.

Program Svit podpirajo različne organizacije in društva, s katerimi aktivno sodelujemo. Aprila je bila izvedena spletna predstavitev Programa Svit z ambasadorko programa in presejalnimi programi Zora in Dora za Društvo gluhih in naglušnih Slovenije. V aprilu smo Program Svit predstavili tudi članom Društva slepih in slabovidnih. Zveza slovenskih društev za boj proti raku nam je v maju 2022 podelila zlato plaketo za obvladovanje raka debelega črevesa in danke v času pandemije covid-19. V reviji *Veteran* je bil v decembru 2022 objavljen celostranski oglas Programa Svit z osebnim nagovorom ambasadorja programa. Preko internega komuniciranja v podjetjih je bil Program Svit predstavljen v Adriatic Group, Zavarovalnica Triglav, Mercator, Pošta Slovenije, OBI, Policija, Sindikat SVZV, Sintal, NLZOH.

Programa Svit se je 19. 5. 2022 predstavil strokovnjakom iz Hrvaške, Črne gore, Romunije in Nizozemske v okviru mednarodnega dogodka *Open days of Slovenian cancer screening*. Tridnevni dogodek smo izvedli skupaj s programoma Zora in Dora v Ljubljani.

Čez leto so potekale aktivnosti promocije programa za strokovno javnost z organizacijo strokovnih izobraževanj o Programu Svit za člane sekcij in društev medicinskih sester Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

15. 12. 2022 je potekalo spletno strokovno srečanje za izvajalce programa: *Svitov dan 2022*.

Prve smernice zagotavljanja kakovosti presejanja raka debelega črevesa in danke so bile objavljene leta 2016. Zaradi napredka stroke, novih izkušenj in spoznanj je v pripravi druga izdaja strokovnih smernic, ki so namenjene vsem, ki v presejalnem programu sodelujejo, tako zaposlenim v Centru za zgodnje odkrivanje raka (NIJZ) kot zdravstvenim delavcem na primarni ravni zdravstvenega varstva, predvsem pa gastroenterologom, patologom in njihovim sodelavcem.

S sodelovanjem v projektu EU-TOPIA-EAST Program Svit utrjuje ugled v mednarodni strokovni javnosti in deli izkušnje s področja presejanja za raka debelega črevesa in danke.

V mreženje za podporo implementaciji Programa Svit na regijski ravni so bile v letu 2022 vključene tudi območne enote NIJZ.

POROČILO O OPRAVLJENEM DELU NA OBMOČNIH ENOTAH NIJZ NA PODROČJU NALEZLJIVIH BOLEZNI

V letu 2022 smo spremljali gibanje nalezljivih bolezni (NB) v skladu z obstoječimi VDDN-ji, v katerih sodelujemo, obravnavali sporadične primere nalezljivih bolezni, ki zahtevajo epidemiološko poizvedovanje in intervencijo, zaznavali, spremljali clustre in izbruhe v posameznih regijah ter sami ali pa v sodelovanju s pristojnimi inšpekcijskimi službami priporočili ukrepe za omejevanje širjenja ter spremljali epidemiološko situacijo. Izvajalcem cepljenja v regijah smo nudili strokovno pomoč, prav tako komunicirali z laiki ter sodelovali v izjavah za medije obveščanja.

Na osnovi zakonsko določenega epidemiološkega spremljanja nalezljivih bolezni v regijah z namenom pravočasnega izvajanja ukrepov za njihovo preprečevanje in obvladovanje smo v letu 2022 na devetih območnih enotah (OE) skupno prejeli 34.682 prijav nalezljivih bolezni, vključno s spolno prenosljivimi boleznimi. Prijave smo dnevno, tedensko, mesečno in letno analizirali ter na podlagi teh informacij ocenjevali epidemiološko situacijo v regijah. V skladu z definicijami smo pri določenih nalezljivih boleznih opravili epidemiološko poizvedovanje.

Skozi vse leto, posebej pa še v času sezonskega pojavljanja gripe in akutnih okužb dihal, smo v okviru nacionalnega mrežnega spremljanja koordinirali delo vključenih zdravnikov. Zbirali, analizirali in pošiljali smo podatke na centralno enoto NIJZ. O izsledkih smo obveščali zdravstvene službe v regijah.

Tudi leto 2022 je bilo posebno v luči epidemije SARS-CoV-2. Naši naporji so bili usmerjeni v omejevanje širjenja covid-19. Na regijah smo do 14. 2. 2022 obravnavali 474.427 pozitivnih primerov, in njihovih kontaktov, opravili anketiranje s svetovanjem. Po 15. 2. 2022 smo se pri obravnavi potrjenih primerov osredotočali na kopičenje primerov, ki so se pojavili v DSO/SVZ.

Svetovali in sodelovali smo z mediji, lokalno skupnostjo, civilno zaščito, zdravstvenimi ustanovami, šolami, vrtci, z različnimi organizacijami ter posamezniki v regiji.

Obravnavali smo dogodke, ki bi lahko predstavljali potencialno tveganje za javno zdravje. Obravnavali smo 584 izbruhov nalezljivih bolezni, v katerih je od 132.319 izpostavljenih oseb skupno zbolelo 18.499 oseb. Obravnavali smo 53 kontaktnih izbruhov, 523 kapljičnih izbruhov, 7 alimentarnih izbruhov ter 1 hidrični izbruh. Med povzročitelji izbruhov smo dokazali norovirus (33), covid-19 (513), oslovski kašelj (1), rotavirus (11), virus Influenca (10), *Clostridium perfringens* (1), *Sapovirus* (1), garje (1), *Salmonella Typhimurium* (1), *Salmonella Enteritidis* (2), *E. coli* (1) in hepatitis A (2). V sedmih izbruhih povzročitelja nismo uspeli dokazati.

V letu 2022 smo obravnavali tudi multiregijski izbruh alimentarne infekcije, kjer je bil dokazan povzročitelj *Salmonella Enteritidis*. Zbolelo je 138 oseb, od tega je bilo potrjenih 94 primerov.

Na regionalnem nivoju smo sodelovali tudi pri spremljanju spolno prenosljivih okužb.

V primerih pojava NB, ki zahtevajo poglobljeno obravnavo, smo izvajali usmerjeno epidemiološko poizvedovanje z eventualnim odvzemom/načrtovanjem mikrobioloških vzorcev za ugotavljanje virov okužbe ter izvajali ustrezne ukrepe za preprečevanje širjenja bolezni.

V primeru groženj za javno zdravje (JZ) smo nudili strokovno podporo zdravstvenim službam v regijah, vrtcem, šolam, domovom za institucionalno varstvo, ter območnim izpostavam UVHVVR, ZIRS-u in ostalim deležnikom. V več primerih pojava nalezljive bolezni/izbruha smo sodelovali medregijsko, potrebna je bila izmenjava podatkov in informacij na različnih strokovnih nivojih (bolnišnice, zdravstveni domovi, NLZOH, MF, IMI, CNB, OE NIJZ, UVHVVR, ZIRS).

V regijah smo zdravstveni službi nudili neprekinjeno 24/7 epidemiološko pomoč.

Pomagali smo organizatorjem množičnih prireditev v regijah pri varni izvedbi dogodkov in bili pripravljeni na hiter odziv v primeru pojava NB.

Sodelovali smo pri izdelavi, oblikovanju in uvedbi različnih strokovnih vsebin (algoritmi, navodila, smernice ...), bodisi znotraj CNB skupine (centralna in območne enote) ali pa interdisciplinarno (sodelovanje s Centrom za zdravstveno ekologijo, z NLZOH, UVHVVR, ZIRS).

V ambulantah na OE NIJZ smo skupno obravnavali 292 oseb zaradi možnega suma na steklino – antirabična obravnava – ter 52 oseb zaščitili s cepljenjem proti steklini, kar skupaj pomeni 174 cepljenj. S cepljenjem proti steklini smo zaščitili tudi 57 študentov veterine in izvedli 169 cepljenj.

Izvedli smo tudi 3.673 cepljenj kot zaščito 1.920 posameznikov ob posebnih zdravstvenih in epidemioloških indikacijah (presaditev kostnega mozga, asplenija, kronična odpoved ledvic ...).

V ambulantah smo izvajali tudi zaščito posameznikov s cepljenjem proti KME, pnevmokoknim okužbam, hepatitisom, meningitisom, rumeni mrzlici, tifusu, tetanusu, davici, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, noricam, HPV, ošpicam, mumpsu, rdečkam in rotavirusom. Skupno smo opravili 29.923 samoplačniških cepljenj.

Proti covidu-19 smo izvedli 1.332 cepljenj pri 1.325 osebah.

Proti gripi smo izvedli 9.640 cepljenj kot zaščito 9.594 posameznikov.

V ambulantah za potnike, ki delujejo v okviru OE NIJZ, smo obravnavali potnike pred odhodom na potovanje, jim po potrebi predpisali antimalarično zaščito in izvedli potrebna cepljenja. Potnikom smo nudili obsežne informacije za zaščito zdravja na potovanju. Obravnavali smo 5.574 potnikov, izdali smo 1.204 receptov za antimalarike.

Na OE Kranj so do 31. 12. 2021 opravili 697 odvzemov kužnin za mikrobiološke preiskave (glive, garje, borelija, revma, spolno prenosljive okužbe ...) ter pet nazofaringealnih brisov na SARS-CoV-2.

Na OE Kranj pa so izvedli pri štirih osebah odvzem krvi na testiranje glede HIV okužbe.

V ambulanti medicine dela, športa in prometa (MDŠP) so opravili 136 preventivnih obdobjnih zdravniških pregledov, od tega je bilo 136 zaposlenih na NIJZ.

Nekatere območne enote nadaljujejo z mesečnim obveščanjem strokovne javnosti o gibanju nalezljivih bolezni v regiji. Prav tako smo bili aktivni pri objavljanju aktualnih regijskih novic na spletni strani NIJZ/Regije.

VDDN-ji s področja nalezljivih bolezni so izrazito operativni, pokrivajo področje storitev za ZZZS, antirabične obravnave, izvajanje cepljenj ter kemoprofilakso ob epidemioloških indikacijah ter samoplačniške ambulantne storitve, kar zahteva poenoteno delo tako v strokovnem smislu kot v okviru sistema kakovosti, kar zagotavljamo z rednimi tedenskimi sestanki vodij Enot za nalezljive bolezni in predstojniki za NB, ter ustrezno diseminacijo strokovnih informacij našim sodelavcem na OE.

Izdelki/indikatorji dosežkov:

- Regijska poročila o opravljenih cepljenjih predšolskih otrok in ostalih skupin prebivalstva, vključno z antirabičnimi obravnavami.
- Poročila o spolno prenosljivih okužbah za namene epidemiološkega spremljanja.
- Tedenska poročila o prijavljenih nalezljivih boleznih v regijah.
- Poročila za dogajanje v času pripravljenosti v štirih regijah v pripravljenosti.
- Tedenska poročila o gibanju ARI/GPB preko mreže izbranih zdravnikov v regijah.
- Izjave za javnost (klipping).

- Objavljene regijske novice (spletna stran NIJZ/Regije).
- Regijski epidemiološki vestnik (OE CE).
- Zbirno polletno poročilo o opravljenih storitvah za ZZS.
- Finančni prikazi o izvedenih samoplačniških storitvah po OE.

ZMANJŠEVANJA ŠKODE NA PODROČJU DROG (OE KOPER)

V letu 2022 smo izvajali nacionalni program zmanjševanja škode na področju drog, pri tem smo sledili *Resoluciji o nacionalnem programu na področju drog (2014–2020)*, ciljem *Akcijskega načrta na področju drog (2019–2020)* in *Strategiji preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV (2017–2025)*. Izvajali smo koordinacijo programov zmanjševanja škode, zagotavljali sterilni pribor za injiciranje, koordinirali zbiranje in odvoz odpadnih igel, zbirali in analizirali epidemiološke in druge podatke ter se odzivali na potrebe programov zmanjševanja škode in skupnosti.

V obdobju epidemije se je povečalo število brezdornih uporabnikov drog, število mladostnikov, ki redno uporabljajo prepovedane droge in število injicirajočih uporabnikov drog, ki so prvič iskali pomoč v programih zamenjave sterilnega pribora za uporabo drog. Slednje je rezultiralo z »odprtimi scenami« in pojavom vidne uporabe prepovedanih drog v skupnosti ter infektivnih odpadkov tako na javnih kakor tudi na zasebnih površinah. Ob izvajanju rednih nalog smo se aktivno odzivali na potrebe lokalnega okolja s ciljem varovanja javnega zdravja.

Koordinacija programov zmanjševanja škode (v nadaljevanju ZŠ)

V letu 2022 smo nadaljevali s koordiniranjem mreže programov zmanjševanja škode na področju drog. Mrežo sestavlja 11 programov, ki so razpršeni po celotnem območju Slovenije. Programi zamenjave sterilnega pribora potekajo v dnevni centrih in na terenu, ki ga terenski delavci izvajajo na lokacijah, na katerih se zadržujejo uporabniki. V tem obdobju so programi izvajali terensko delo v približno 60 krajih, na več kot 112 lokacijah po Sloveniji. V osmih programih so vzpostavljeni dnevni centri, ki ponekod delujejo na več lokacijah, šest programov je izvajalo terensko delo, od tega jih je bilo pet opremljenih z mobilno enoto, en program pa je izvajal klasično terensko delo na dveh lokacijah. Večina programov je namenjenih visoko tveganim uporabnikom prepovedanih drog, eden pa osebam, ki droge uporabljajo v nočnem življenju. V okviru mreže omenjenih programov delujeta tudi zavetišče za brezdorne uporabnike drog in varna hiša za ženske uporabnice drog. Z redno koordinacijo mreže in zagovorništvo programov zmanjševanja škode smo podpirali razvoj kakovostnejšega terenskega dela med visoko tveganimi uporabniki drog in hkrati preverjali potrebe po novih programih pomoči.

Tekom leta 2022 smo izvedeli pet sestankov s strokovnimi vodji programov ZŠ in spremljali izvajanje programov ter se sprotno odzivali na potrebe. Kar pomeni: zbiranje podatkov o uporabi drog med uporabniki programov, vnos in obdelava podatkov ter izdelava poročila; priprava prispevkov za NP na področju prepovedanih drog; hitro odzivanje na potrebe lokalne skupnosti. Tekom leta smo izvajali različnimi aktivnostmi, s katerimi smo spodbujali povezovanje in sodelovanje zdravstvenih in socialnovarstvenih služb na področju obravnave zasvojenosti, kar je rezultiralo z moderiranjem okrogle mize z naslovom *Z integracijo služb učinkovitejši pri implementaciji ukrepov na področju drog* na 9. slovenski konferenci o zdravljenju odvisnosti (9. 6. 2022).

Zagotavljanje sterilnega materiala za injiciranje drog

Program zamenjave sterilnega pribora za injiciranje je osnovno izhodišče za vse druge pristope v okviru zmanjševanja škode, ki so namenjeni injicirajočim uporabnikom drog, saj je olajšan dostop do sterilnega pribora pomemben tako zaradi preprečevanja okužb z nalezljivimi boleznimi kakor tudi zaradi boljšega dostopa do skrite populacije uporabnikov drog. NIJZ OE Koper zagotavlja sterilne materiale (igle in brizge,

alkoholne krpice, 'žličke' za pripravo droge, askorbinska kislina, žepni kontejnerji za odpadne igle) za varno uporabo prepovedanih drog za vse programe ZŠ v Sloveniji. V letu 2022 smo pripravili razpisno dokumentacijo za izvedbo javnega naročila za nakup materialov za varno injiciranje ter uspešno izvedli javno naročilo. Skrbeli smo tudi za sprotno nabavo materiala za injiciranje drog in dostavo tega materiala društvom, ki izvajajo program zamenjave sterilnega materiala ter vodili zaloge omenjenega materiala. Izvajala se je tudi sprotna nabava plastičnih posod za enkratno uporabo z zapiranjem za infekcijske odpadke, ki se zbirajo v programih, ter koordinacija odvoza infektivnega materiala. Te aktivnosti pomembno vplivajo na nizko razširjenost okužbe s HIV med uporabniki prepovedanih drog. Hkrati pa programi svetujejo o nevarnostih okužbe s hepatitisom C ter napotujejo uporabnike na testiranje za hepatitis C in jih motivirajo za zdravljenje.

Zbiranje epidemioloških podatkov na področju drog

V letu 2022 smo spremljali trende na področju uporabe prepovedanih drog z zbiranjem evidenc o izdanem in vrnjenem materialu za injiciranje in podatkov o porabi materialov ter številu kontaktov v programih ZŠ na področju drog ter podatkov o trendih na področju injiciranja drog. Izvedli smo *Anketo o uporabi drog med uporabniki programov ZŠ*. Podatke smo vnesli v bazo, jih analizirali in objavili v *Nacionalnem poročilu o stanju na področju drog 2022* ter v standardnih tabelah EMCDDA (Tabela 7: *High Risk Drug Use*; Tabla 10: *Harm Reduction*). Posodobili smo metodološko orodje (Excel tabelo) in pripravili metodološka navodila za zbiranje podatkov na zamenjavi sterilnega pribora za izračun problematične uporabe drog. Na podlagi pridobljenih podatkov smo pripravili regijske/lokalne ocene na področju problematične uporabe opioidov. V letu 2022 smo v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje pripravili strokovno gradivo za zagotovitev podaljšanja zaposlitve petih diplomiranih medicinskih sester, ki so zaposlene v zdravstvenih domovih in izvajajo zdravstveno nego med injicirajočimi uporabniki prepovedanih drog v mobilnih enotah programov ZŠ. Pripravili pa smo tudi načrt za izvedbo hitre ocene potreb po materialih za delo DMS v omenjenih programih.

Tudi v letu 2022 smo spremljali vpliv epidemije na ciljno populacijo visoko tveganih in brezdomnih uporabnikov prepovedanih drog in se odzivali na potrebe zaposlenih v programih ZŠ in lokalnih skupnosti. Programe smo podpirali pri uvajanju novih ukrepov in storitev in pri sodelovanju z javnimi zdravstvenimi programi na področju obravnave odvisnosti in drugimi programi na področju pomoči ranljivim družbenim skupinam. V letu 2022 smo spremljali, svetovali in podpirali omenjene programe pri vključevanju zasvojenih oseb iz Ukrajine v obravnavo.

Odzivi na potrebe na področju varovanja javnega zdravja v skupnosti

Aktivno smo se odzivali na pojav uporabe drog na javnih mestih s sodelovanjem na posvetih, okroglih mizah in osveščanjem splošne javnosti. V letu 2022 smo glede skrbi za »varno ravnanje z infektivnimi odpadki« izvedli naslednje aktivnosti: nabava plastičnih posod za enkratno uporabo z neprodušnim zapiranjem (za odpadek 18 001 03*), odvoz in strokovno uničenje odpadkov 18 01 03*; spremljanje ustreznosti zbiralnic infektivnih odpadkov v programih; zmanjševanje vidne uporabe drog v skupnostih in načrtovanje ukrepov ob pojavu posledic uporabe drog na javnih prostorih.

Sodelovanje pri aplikaciji programov zmanjševanja škode v lokalnih skupnostih

Tekom leta 2022 smo aktivno sodelovali v delovni skupini Mestne občine Ljubljana z namenom zmanjšanja »odprtih scen«, varovanja javnega zdravja, zmanjšanja kriminalitete, povezane z uporabo prepovedanih drog, in preprečevanja okužb z virusi nalezljivih bolezni.

Pri našem delu nastajajo materialni stroški v obliki poštne, čiščenja in za nabavo materiala, ki ga potem razdeljujemo.

PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA IZVAJANJE OBVEZNEGA PROGRAMA CEPLJENJA IN PRIPOROČLJIVIH CEPLJENJ

NIJZ je tudi v letu 2022 zagotavljal preskrbo s cepivi in specifičnimi imunoglobulini, ki se financirajo iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajanje *Programa cepljenja in zaščite z zdravili*. Plan je bil pripravljen na podlagi predloga letnega programa cepljenja in zaščite z zdravili, ki ga je NIJZ predlagalo Ministrstvo za zdravje.

Spremembe programa cepljenja v letu 2022 so sledeče:

- cepljenje za kronične bolnike in vse osebe stare 65 let in več s pnevmokoknim polisaharidnim cepivom se financira iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Tabela 4.2 Preskrba z zdravili za Letni program cepljenja.

Vrsta zdravila	Plan nabave 2022	Nabava 202	Nabava /plan 2022	Distrib. 2021	Distrib. 2022	Indeks 22/21
Humani imunoglobulin proti tetanusu	5.000	3.538	0,708	5.362	6.207	1,158
Humani imunoglobulin proti hepatitisu tipa B	100	10	0,100	4	1	0,250
Humani imunoglobulin proti steklini	200	150	0,750	110	140	1,273
Palivizumab 50 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	600	432	0,720	381	395	1,037
Palivizumab 100 mg - humana monoklonska protitelesa proti respiratornem sincicijskem virusu (RSV)	1.300	844	0,649	943	762	0,808
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	300	359	1,197	219	216	0,986
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	500	185	0,370	198	172	0,869
Cepivo proti meningokokom tipa B	1.500	370	0,247	500	437	0,874
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	25.295	19.280	0,762	19.958	25.966	1,301
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	3.000	15.800	5,267	970	5.300	5,464
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13-valentno)	48.000	36.200	0,754	37.613	35.910	0,955
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	35.000	14.816	0,423	35.036	39.327	1,122
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	35.000	15.000	0,429	26.520	32.510	1,226
Cepivo proti tuberkulozi z oslabiljenimi bakterijami	15.000	12.000	0,800	9.850	10.100	1,025
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	10					
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	53.000	28.003	0,528	25.471	30.712	1,206
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	40.000	9.355	0,234	9.477	10.561	1,114
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	335.000	249.000	0,743	226.320	166.290	0,735

Vrsta zdravila	Plan nabave 2022	Nabava 202	Nabava /plan 2022	Distrib. 2021	Distrib. 2022	Indeks 22/21
(financirano iz državnega proračuna)						
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	55.000	49.990	0,909	54.310	54.420	1,002
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	4.000	2.130	0,533	2.030	2.057	1,013
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle, dializne bolnike)	1.300	1.150	0,885	1.049	1.132	1,079
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	50	134	2,680	17	135	7,941
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	280	490	1,750	88	509	5,784
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	400	272	0,680	248	280	1,129
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslavljenimi virusi	45.000	38.090	0,846	38.750	39.240	1,013
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	450	380	0,844	316	388	1,228
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	1.000	650	0,650	573	381	0,665
Cepivo proti noricam z oslavljenimi virusi	200	80	0,400	73	85	1,164
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	33.700	23.000	0,682	22.485	26.321	1,171
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	0			7.513	246	0,033
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano	55.200	29.850	0,541	49.660	52.640	1,060

DISTRIBUCIJA IN LOGISTIKA CEPIV PROTI COVIDU-19

Celotna logistika in distribucija cepiv proti covidu-19 poteka preko centralnega logističnega sistema, ki ga je vzpostavil in ga upravlja NIJZ.

NIJZ sprejema naročila izvajalcev cepljenja in pripravi razdelilnik v skladu z določenimi prioritetami ter izraženimi potrebami cepilnih mest. NIJZ prevzema cepiva od dobaviteljev, shranjuje, razdeljuje, pripravlja in izdaja cepiva ter jih dostavlja v cepilne centre.

Pri pripravi načrta distribucije, shranjevanja in logistike se upošteva različne velikosti pakiranj posameznih cepiv in posebne temperaturne pogoje za transport in shranjevanje cepiv treh različnih platform:

- temperaturno območje od -60 °C do -90 °C,
- od -15 °C do -25 °C,
- od 2 °C do 8 °C.

Skupaj s cepivi poteka distribucija pribora (brizg, igel), topila za pripravo cepiv, navodil za uporabo, kartic in nalepk s podatki o cepivu.

Tabela 4.3 Prejem in izdaja cepiv proti covidu-19 v letu 2022.

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	PREJEM št. odmerkov	IZDAJA št. odmerkov
Comirnaty 30 mikrogramov/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	159254	948.870	257.262
Comirnaty 10 mikrogramov/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	159072	194.400	9.400
Comirnaty 3 mikrogrami/odmerek koncentrat za disperzijo za injiciranje	Pfizer	158909	28.800	300
Comirnaty Original/Omicron BA.1 (15/15 mikrogramov)/odmerek disperzija za injiciranje	Pfizer	158926	302.400	22.320
Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 (15/15 mikrogramov) /odmerek disperzija za injiciranje	Pfizer	158923	498.240	81.420
Comirnaty Original/Omicron BA.4-5 (5/5 mikrogramov)/odmerek koncentrat za disperzija za injiciranje	Pfizer	158902	9.600	500
Spikevax 0,2 mg/ml disperzija za injiciranje	Moderna	159242	131.800	25.600
Spikevax bivalent Original/Omicron BA.1 (50 mikrogramov/50 mikrogramov)/ml disperzija za inj.	Moderna	158924	276.200	5.150
Spikevax bivalent Original/Omicron BA.4-5 (50 mikrogramov/50 mikrogramov)/ml disperzija za inj.	Moderna	158905	158.800	1.350
JCOVDEN suspenzija za injiciranje	Janssen	159223		950
Nuvaxovid disperzija za injiciranje	Novavax	159027	139.000	5.000
Vaxzevria suspenzija za injiciranje	AstraZeneca	159233		200

PRESKRBA Z ZDRAVILI ZA ZDRAVLJENJE COVIDA-19

V skladu s pooblastili Ministrstva za zdravje je NIJZ izvedel nakup zdravil za zdravljenje covid-19, vzpostavil in organiziral sistem za prevzem, shranjevanje in razdeljevanje zdravil.

Tabela 4.4 Preskrba z zdravili za zdravljenje covid-19.

Vrsta zdravila	Proizvajalec	Nacionalna šifra	Nabava / sc 2022	Izdaja / sc 2022
Lagevrio (molnupiravir)	Merck	142496	5.760	1.200
Regkirona (regdanvimab)	Celltrion	142497		158
Ronapreve (casirivimab / imdevimab)	Roche	159076		225
Xevudy (sotrovimab)	GSK	159054	2.016	1.611
Evusheld (tiksagevimab / cilgavimab)	AstraZeneca	159000	1.728	1.683
Veklury (remdesivir)	Gilead	159309	17.280	12.412
Paxlovid (PF-07321332 / ritonavir)	Pfizer	159029	18.588	3.754

4.7.2.3 Izvajanje terciarne dejavnosti v letu 2022

Obrazec 6: Poročilo o terciarni dejavnosti 2022

PROGRAM USPOSABLJANJA ZA POSEBNA ZNANJA

V okviru usposabljanj za posebna znanja je bilo v letu 2022 za izvajalce cepljenja v Sloveniji na temo varnega cepljenja in dobre skladiščne/distribucijske prakse cepiv organiziranih sedem delavnic v sodelovanju Centra za nalezljive bolezni in Službe za preskrbo s cepivi. Delavnice so bile organizirane preko spleta. Delavnic se je udeležilo 323 udeležencev.

PROGRAM RAZVOJA IN RAZISKOVANJA

V okviru programa razvoja in raziskovanja financiramo določene interne projekte s posebnimi cilji in si zagotovimo lastno udeležbo pri slovenskih in evropskih razvojnih projektih.

V letu 2022 smo terciarna sredstva porabili za lastno udeležbo pri naslednjih projektih:

- Epidemiološko spremljanje okužb s SARS-CoV-2 v priložnostnih skupinah
- Dober tek, študent!
- Šolski lonec
- SiNCP
- niCE-life
- Make the difference
- PARIPRE
- HERA
- SCHOOLS4HEALTH

4.7.2.4 Druge storitve javne službe

PROGRAM UKREPOV ZA IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI OKOLJA V ZGORNJI MEŽIŠKI DOLINI

Zmanjšanje škode za zdravje pri ljudeh v Zgornji Mežiški dolini zaradi obremenjenosti s težkimi kovinami (OE Ravne na Koroškem)

NIJZ OE Ravne je skladno z *Odlokom o območjih največje obremenjenosti okolja in o programu ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja v Zgornji Mežiški dolini* (Uradni list RS, št. 119/07) izvajal posebne naloge na področju zdravstvene ekologije. V programu ukrepov smo bili nosilec zdravstvenega dela programa, na okoljskem delu pa smo izvajali naslednji nalogi:

- obveščanje in ozaveščanje prebivalcev o možnih virih strupenih kovin in načinih zmanjšanja njihovega vnosa v telo ter o varni in varovalni prehrani; koordinacija priprave letnih programov ukrepov in poročil o izvajanju programa, ter
- strokovni nadzor nad izvajanjem ukrepov na operativni ravni.

V letu 2022 se je v *Odloku* načrtovani program zaključil. Podobno kot v prejšnjih letih je bila prva naloga koordinacija priprave letnega programa ukrepov, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 366. dopisni seji, dne 21. 4. 2022.

Najpomembnejša naloga je bila izvedba monitoringa svınca v krvi triletnikov iz Zgornje Mežiške doline. Na odvzem smo povabili vse triletnike (24 do 48 mesecev starosti) in ob tem pridobili rezultate analiz 67 vzorcev. Ob tem smo izvedli tudi anketiranje družin o možnih virih izpostavljenosti otroka svincu. Odziv je bil, podobno kot leto prej, slabši od zelenega, rezultati pa na ravni zadnjih štirih let. Ciljna vrednost programa (<100 µg/l) je bila presežena pri treh (4,5 %) otrocih. Rezultati potrjujejo, da je bil cilj programa (<5 % otrok z 100 ali več µg Pb/l krvi) dosežen. Pri otrocih z visokimi vrednostmi svınca v krvi smo izvedli terensko usmerjeno svetovanje ter zagotovili nadaljnjo obravnavo – kontrolni odvzem krvi, posvetovanje z osebnim zdravnikom in specialistom nevrologom.

V letu 2022, po ukinitvi večine koronskih omejitev, smo oživili številne aktivnosti. Več smo sodelovali z vrtci in izvedli delavnice v vseh vrtcih Zgornje Mežiške doline, pa tudi dve delavnici za otroke, ki niso vključeni v vrtce. Sodelovali smo v mednarodnem tednu preprečevanja zastrupitev s svincem (<https://www.who.int/campaigns/international-lead-poisoning-prevention-week>), ki poteka pod okriljem Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Pripravili smo sporočilo za medije, vrtce pa sta obiskali maskoti programa Mici in Bica. Dne 25. 10. 2022 smo se udeležili webinarja *Advancing work on lead: lessons learned from the work on lead in gasoline, lead in paint and used lead-acid batteries*. Tudi v letu 2022 smo izvajali vse redne aktivnosti: priprava nabora živil/hrane in sodelovanje pri izbiri dobaviteljev v programu varovalne prehrane, kontinuirano zagotavljanje informacij za medije in občane, obrazložitve in pojasnila za mlade družine ...

Kljub temu, da je bil zastavljen cilj programa dosežen, predlagamo nadaljnje sledenje vrednosti svınca v krvi pri otrocih iz Zgornje Mežiške doline. Od začetka izvajanja programa je prišlo do precejšnega napredka na področju stroke, povprečne koncentracije svınca v krvi otrok v večini razvitega sveta so se bistveno znižale. Sedaj vemo, da za svinec ni varnega vnosa v telo in je vsaka prisotnost v telesu zdravju škodljiva. CDC je že pred leti znižal referenčno vrednost svınca v krvi otrok na 50 µg/l, v letu 2021 nadalje na 35 µg/l; SZO je postavila globalno mejno vrednost, pri kateri je potrebno ukrepati, na 50 µg/l. V Zgornji Mežiški dolini je še vedno precej otrok, katerih vrednost svınca v krvi to vrednost presega (22 % v letu 2022). Še vedno je tudi nekaj otrok, ki močno presegajo referenčne vrednosti (maksimum 223 µg/l v letu 2022). Te otroke je potrebno posebej spremljati in skrbeti, da bodo v prihodnosti svincu izpostavljeni v najmanjši možni meri.

OCENA TVEGANJA BIOCIDNIH PROIZVODOV IN AKTIVNIH SNOVI ZA ZDRAVJE LJUDI – URSK

Na področju biocidnih sredstev (pogodba z Urdom Republike Slovenije za kemikalije, URSK) smo pripravili osnutek ocene nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi za aktivno snov KMPS (pentakalijev bis(peroksimonosulfat)bis(sulfat)), vrste proizvodov 2, 3, 4, 5. Za aktivni snovi N-MIT-HCl (2-metil-2H-izotiazol-3-on hidroklorid) in KMPS smo izdelali dokumentacijo za usklajeno razvrstitev in označitev. Vso navedeno dokumentacijo smo oddali na Evropsko agencijo za kemikalije (ECHA), ki je začela postopke za uskladitev ocene/dokumentacije z drugimi državami članicami. Za aktivni snovi aktivni klor, pridobljen iz natrijevega N-klorosulfamata, vrste proizvodov 4, 11, 12, in aktivni klor, pridobljen iz natrijevega klorida in KMPS, vrste proizvodov 2, 3, 4, 5, smo naredili analizo podatkovnih vrzeli in pozvali vlagatelja k dopolnitvi dokumentacije.

Uspešno smo zaključili dva postopka avtorizacije Unije (ena družina biocidnih proizvodov in en biocidni proizvod) in en postopek nacionalne avtorizacije za biocidni proizvod. Sodelovali smo tudi pri pripravi dokumentacije za biocidni proizvod, ki je bil avtoriziran po poenostavljenem postopku. Za dve družini biocidnih proizvodov v postopku nacionalne avtorizacije smo pripravljali osnutka ocene nevarnosti in tveganja za zdravje ljudi, vendar ju še nismo zaključili. Naredili smo sedem pregledov popolnosti dokumentacije za biocidne proizvode (pet v postopku avtorizacije Unije in dva v postopku nacionalne avtorizacije).

Aktivno smo sodelovali na dveh sestankih delovne skupine za zdravje ljudi Odbora za biocidne proizvode (*angl.* Working Group - Human Health), ECHA ter enem sestanku koordinacijske skupine (*angl.* Biocides Coordination Group), ECHA. V okviru pregleda kakovosti delovanja ECHA je stalna članica delovne skupine za zdravje ljudi sodelovala v dveh intervjujih s predstavniki ECHA.

URSK smo nudili strokovno podporo. Pripravili smo dve strokovni mnenji (pregled in priprava popravkov za prevode stavkov, vezanih na zdravje ljudi za antikoagulantne rodenticide, ki se vključijo v povzetek značilnosti biocidnega proizvoda; mnenje v povezavi s predstavitvijo avtoriziranih uporab v novi predlogi za pripravo ocene biocidnega proizvoda).

Udeležili smo se številnih izobraževanj: *CompTox Chemicals Dashboard Virtual Training* (EPA), *Interact Portal User's Event* (ECHA), *Receptor-mediated early molecular events in chemical carcinogenesis* (Carcinogenesis Specialty Section of EUROTOX), *Genotoxicity: Assessment, Regulation, Testing, Modelling and Prediction* (Die Akademie Fresenius), *OECD webinar on recent improvements and future challenges for the Adverse Outcome Pathway framework and the AOP-Wiki* (OECD) ter 14. posvet *Kemijska varnost za vse: snovi, ki vzbujajo zaskrbljenost* (ZRSŠ, MZ: URSK, NIJZ), na katerem smo sodelovali s predavanjem.

OCENE NEVARNOSTI IN TVEGANJA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV (FFS) – UVHVVR

V letu 2022 smo za naročnika, Upravo Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, v skladu s pogodbo št. 2337-20-000025 izvedli naslednje naloge s področja fitofarmaceutskih sredstev (FFS). V zvezi z vključitvijo in obnovitvijo vključitve aktivne snovi na seznam odobrenih aktivnih snovi, ki imajo dovoljenje za uporabo v Evropski uniji (EU) smo nadaljevali z ocenjevanjem aktivnih snovi napropamid in *Candida oleophila* strain O na ravni EU in s pripravo osnutka poročila o oceni aktivne snovi. Na NIJZ smo izvajali tudi koordinacijske aktivnosti za postopek ocenjevanja obeh snovi med EFSA, vlagateljem, državami članicami in ocenjevalci. Začeli smo s projektom skupnega ocenjevanja aktivne snovi fluroksipir s švedsko agencijo za kemikalije (KEMI). Za srednjo cono EU smo izdelali tri ocene nevarnosti in tveganja za FFS. V zvezi z vzajemnim priznavanjem registracije FFS v Republiki Sloveniji smo pripravili nacionalne povzetke ocen za 49 pripravkov ter tri ocene za registracijo nujnih sredstev. Pregledali in komentirali smo 67 ocen FFS, ki so jih izdelale druge države poročevalke. V okviru strokovne podpore UVHVVR smo sodelovali na treh sestankih skupine strokovnjakov s področja toksikologije,

Pesticide Peer Review, na EFSA. Udeležili smo se številnih izobraževanj *OPEX Calculator for non-dietary exposure to plant protection products* (EFSA), *Poletna šola ocene tveganja* (IUTOX in Turško toksikološko društvo), delavnica *How to report, use and interpret historical control data in (eco)toxicity studies* (EFSA) in *Evaluation and Authorization Procedures for Plant Protection Products - Toxicological risk assessment* (BTSF), *GeneTox Conference Assessment, Regulation, Testing, Modelling and Prediction* (Institute Fresenius), *CompTox Chemicals Dashboard Virtual Training* (US EPA). Nudili smo strokovno podporo UVHVVR s pripravo mnenj za glasovanje na *Stalnem odboru evropske komisije in organizacijskem odboru centralne cone*. Vključeni smo bili v pripravo pravilnika o varnostnih pasovih za uporabo FFS. Udeležili smo se tudi 15. posveta o varstvu rastlin, kjer smo predstavili toksikovigilanco glifosata v severovzhodni Sloveniji in to tudi objavili v zborniku posveta. V odziv na problematiko hmeljarstva v slovenjgraški kotlini smo sodelovali na medresorskem sestanku in pri pripravi odgovorov za Ministrstvo za zdravje in odvetniško družbo, ki zastopa zaskrbljene prebivalce Slovenj Gradca. Sodelovali smo tudi pri pripravi seznama aktivnih snovi FFS in njihovih metabolitov, ki bi jih bilo smiselno dodati v nabor pesticidov za monitoring podtalnice, ter podali komentarje na program monitoringa pitne vode za 2023 s področja pesticidov.

IZVAJANJE PROGRAMA HUMANI BIOMONITORING (HBM 2018–2022)

Skladno s pogodbo C2715-19-634802 o izvajanju nalog iz programa humanega biomonitoringa HBM 2018–2022 je NIJZ v letu 2022 opravil naslednje naloge:

- sodelovanje pri izvedbi druge polovice vzorčenja do skupnega števila preiskovancev;
- sodelovanje pri pripravi individualnih poročil o ugotovitvah v okviru humanega biološkega monitoringa (urin) ter posredovanje končne informacije posameznim sodelujočim preiskovancem;
- urejanje spletne strani in komuniciranje ter priprava ustreznih poročil.

Naloge, dogovorjene s to pogodbo, so potekale v sodelovanju z drugim soizvajalcem programa humanega biomonitoringa HBM 2018–2022, Inštitutom Jožef Stefan, in so bile opravljene. Podrobno strokovno poročilo je bilo posredovano naročniku.

PROGRAM CENTRA ZA PREPREČEVANJE ODVISNOSTI (OE MARIBOR)

Program *Center za preprečevanje odvisnosti* je visokopražen program s ciljem doseganja stabilne abstinence od vseh prepovedanih drog in drugih kemičnih substanc, izobraževanja ali zaposlitve v skladu s sposobnostmi in motivi posameznika, oblikovanje nove socialne mreže in kakovosti izrabe prostega časa. Vključuje neposredno svetovalno delo z zasvojenimi osebami, eksperimentatorji, njihovimi ožjimi svojci in z vsemi bližnjimi, ki poosebljajo za posameznika pomembno in neogrožujočo socialno mrežo. Uporabniki programa skozi celoten čas ostajajo integrirani v domačem okolju in ohranjajo pomembne socialne stike, kot so bivanje v družini, nadaljevanje rednega ali drugih oblik izobraževanja, iskanje zaposlitve ali zaposlitev.

Z uporabniki programa delajo izvajalci programa posamezno v obliki individualnih razgovorov in v skupinah.

Program redno sodeluje s strokovnimi službami za uporabnika (CSD-ji, šole, zdravstveni domovi, UKC Maribor, policija, sodišče, Univerza v Mariboru, dijaški domovi, študentski domovi, Mladinski dom Maribor, vzgojni zavodi ...). V dogovoru s posameznimi šolami iz regije smo izvedli krajše intervencije zgodnjega posredovanja ob prvih pojavih uživanja prepovedanih drog in alkohola.

Skupaj število različnih uporabnikov	263
Število uporabnikov v t. i. GLAVNEM programu	263
Predvideno število uporabnikov, kapaciteta programa	240-300
Opreделите oz. pojasnite predvideno število v primerjavi z dejanskim številom uporabnikov:	Predvideno število uporabnikov je v skladu z dejanskim številom

Mesec	Število uporabnikov	Povprečno število ur aktivne vključenosti enega uporabnika na mesec
januar	87	7,00
februar	90	7,00
marec	101	7,00
april	101	7,00
maj	103	7,00
junij	103	7,00
julij	99	7,00
avgust	96	7,00
september	85	7,00
oktober	90	7,00
november	81	7,00
december	84	7,00
Povprečno število na mesec	93,33	7

Starostna skupina		Število moških	Število žensk
MLADOLETNI	do vključno 15 let	2	2
	nad 15 let do 18 let	50	15
POLNOLETNI	nad 18 let do 35 let	33	18
	nad 35 let do 50 let	43	52
	nad 50 let do 65 let	20	28
	nad 65 let	0	0
Skupaj uporabnikov		148	115

ZAGOTAVLJANJE PODPORE DELOVANJU ZASTOPNIKOV PACIENTOVIH PRAVIC

NIJZ je tudi v letu 2020 zagotavljal podporo delovanju zastopnikov pacientovih pravic, in sicer tako v smislu zagotavljanja delovnega prostora, opreme in materialnih pogojev kot tudi v smislu administrativne podpore pri njihovem delu, skladno s pogodbo o financiranju dejavnosti Nacionalnega inštituta za javno zdravje za leto 2020, saj prepoznavamo inštitut Zastopnika pacientovih pravic kot pomemben element delovanja zdravstvenega sistema na način, ki je za uporabnika prijazen.

4.7.2.5 Izvajanje storitev na trgu

VAROVANJE ZDRAVJA PREBIVALSTVA S CEPLJENJEM

V ambulantah smo izvajali tudi zaščito posameznikov s cepljenjem proti KME, pnevmokoknim okužbam, hepatitisom, meningitisom, rumeni mrzlici, tifusu, tetanusu, davici, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, noricam, HPV, ošpicam, mumpsu, rdečkam in rotavirusom. Skupno smo opravili 6.336 samoplačniških cepljenj.

V ambulantah za potnike, ki delujejo v okviru OE NIJZ, smo obravnavali potnike pred odhodom na potovanje, jim po potrebi predpisali antimalarično zaščito in izvedli potrebna cepljenja. Potnikom smo nudili obsežne informacije za zaščito zdravja na potovanju. Obravnavali smo 1.295 potnikov, izdali smo 257 receptov antimalarične zaščite.

Na OE Kranj smo do 31. 12. 2021 opravili 735 odvzemov (glive, garje, borelija, revma, spolno prenosljive okužbe ...) in 25 SARS-CoV-2 brisov.

MOBILNA ENOTA - testiranje: PCR: 64 in HAGT: 115.

V okviru te naloge smo zagotavljali samoplačniška cepiva v skladu s *Programom cepljenja za leto 2022*.

Tabela 4.7.2.5 Preskrba s samoplačniškimi cepivi in specifičnimi imunoglobulini

Vrsta zdravila	Plan nabave 2022	Nabava 2022	Nabava/Plan 2022	Distrib. 2021	Distrib. 2022	Indeks 22/21
Humani imunoglobulin proti tetanusu					3	
Cepivo proti hemofilusu influence tipa B, konjugirano	50			9	7	0,778
Štirivalentno cepivo proti meningokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (skupine A, C, W ₁₃₅ in Y)	900	615	0,683	387	624	1,612
Cepivo proti meningokokom tipa B	1.500	1.670	1,113	1.618	1.553	0,960
Mešano cepivo proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju (acelularno), adsorbirano	600	720	1,200	472	866	1,835
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	2.000	1.200	0,600	1.895	1.150	0,607
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (13-valentno)	1.000	600	0,600	874	742	0,849
Cepivo proti pnevmokokom s prečiščenimi in vezanimi polisaharidnimi antigeni (20-valentno)		10			2	

Vrsta zdravila	Plan nabave 2022	Nabava 2022	Nabava/Plan 2022	Distrib. 2021	Distrib. 2022	Indeks 22/21
Cepivo proti tetanusu, adsorbirano	100	184	1,840	71	247	3,479
Mešano cepivo proti davici in tetanusu, adsorbirano	500			280	410	1,464
Cepivo proti tuberkulozi z oslajljenimi bakterijami	1.000			100	100	1,000
Cepivo proti tifusu s prečiščenimi polisaharidnimi antigeni	1.200	1.700	1,417	917	2.023	2,206
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za otroke)	30.000	12.699	0,423	26.433	13.953	0,528
Cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu z inaktiviranimi virusi (za odrasle)	70.000	66.709	0,953	69.779	66.431	0,952
Cepivo proti gripi – prečiščen antigen virusa influence (za otroke in za odrasle)	60.000	1.190	0,020	510	290	0,569
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za otroke)	50	10	0,200	20		
Cepivo proti hepatitisu tipa B, rekombinantno (za odrasle)	3.500	3.609	1,031	3.175	3.667	1,155
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za otroke)	400	366	0,915	155	290	1,871
Cepivo proti hepatitisu tipa A z inaktiviranimi virusi, adsorbirano (za odrasle)	3.500	1.910	0,546	1.203	2.387	1,984
Cepivo proti hepatitisu tipa A (inaktivirano) in hepatitisu tipa B (rekombinantno), adsorbirano	3.100	1.904	0,614	1.271	1.661	1,307
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu in rdečkam z oslajljenimi virusi	1.000	1.910	1,910	580	830	1,431
Mešano cepivo proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam z oslajljenimi virusi	500	500	1,000	365	517	1,416
Trovalentno cepivo proti otroški ohromelosti z inaktiviranimi virusi	150	120	0,800	76	102	1,342
Cepivo proti steklini z inaktiviranimi virusi	400	450	1,125	263	364	1,384
Cepivo proti rotavirusom z oslajljenimi virusi	13.000	12.760	0,982	12.525	12.814	1,023
Cepivo proti rotavirusom, petvalentno, z oslajljenimi virusi	1.200	1.050	0,875	989	1.166	1,179
Cepivo proti noricam z oslajljenimi virusi	1.300	1.940	1,492	1.102	1.830	1,661
Cepivo proti pasavcu z oslajljenimi virusi	50	30	0,600	25	24	0,960
Cepivo proti rumeni mrzlici z oslajljenimi virusi	1.300	1.800	1,385	848	1.258	1,483
Cepivo proti humanim papiloma virusom (devetvalentno)	2.000	2.000	1,000	2.311	2.253	0,975
Mešano cepivo proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju (acelularno), otroški ohromelosti (inaktivirano), hepatitisu tipa B (rekombinantno) in hemofilusu influence tipa B (konjugirano), adsorbirano		30		7	20	2,857

PREVENTIVNE AKTIVNOSTI V ZVEZI Z ZDRAVJEM DELAVCEV

Ambulantno delo medicine dela se je v letu 2022 izvajalo v prostorih ambulante NIJZ OE Kranj, tako kot vsa leta doslej. Ambulanta je ustrezno opremljena za opravljanje dejavnosti na področju medicine dela.

Poleg enega zdravnika specialista medicine dela, prometa in športa, sta opravljali delo dve diplomirani medicinski sestri (ena kot pomoč za čas dela ambulante od 7.00 do 12.00 ure).

Delo ambulante je bilo, kljub še vedno povečanemu številu primerov covid, prilagojeno, vendar smo delo skušali vseeno opravljati nemoteno z vsemi epidemiološkimi ukrepi. Na željo nekaterih zaposlenih NIJZ in v obdobju, ko nujen termin z naše strani ni bil mogoč, so bili s strani kadrovske službe nekateri zaposleni napoteni v ambulanto medicine dela Clarus, zato le teh pregledov ni zajetih v poročilu. Prav tako ni zajetih pregledov, kjer so bili zaposleni napoteni v ambulanto medicine dela v Celju. O teh pregledih smo bili obveščeni šele v začetku leta 2023.

Delo je potekalo od 1-2 krat na mesec. V juliju in avgustu pregledov nismo izvajali, ker za to ni bilo potrebe. Vsa dokumentacija je bila vodena tudi računalniško (program Hipokrat). V letu 2022 smo vzpostavili sistem direktnega naročanja laboratorijskih preiskav z laboratorijem v ZD Kranj, s katerim smo izredno zadovoljni, saj vključuje tudi prejemanje vseh laboratorijskih izvidov direktno v program Hipokrat in s tem olajšanje ambulantnemu delu. Vsa medicinska oprema, ki se uporablja pri delu v ambulanti je redno vzdrževana in kalibrirana.

Opravili smo 15 delovnih dni. Zaradi upoštevanja zahtevanih protokolov smo dnevno lahko opravili do največ 14 pregledov, skupaj 136 preventivnih zdravstvenih pregledov, od tega 67 predhodnih in 69 obdobjnih zdravstvenih pregledov. Vsi pregledi so bili opravljeni za zaposlene NIJZ. Zdravstvene preglede za druga podjetja v letu 2022 nismo izvajali. Vse preglede je opravil zdravnik Boris Kopilović.

Obseg pregleda smo prilagodili delovnim obremenitvam posameznega delavca, njegovemu zdravstvenemu stanju in željam delodajalca. Vsak pregledani je ob prihodu v ambulanto izpolnil vprašalnik o svojem zdravstvenem stanju ali ga izpolnjenega prinesel s seboj. Nekateri delavci so na zahtevo delovne organizacije poskrbeli, da smo ob pregledu imeli na vpogled tudi zdravstveno dokumentacijo izbranega osebnega zdravnika splošne oz. družinske medicine.

Po opravljenem kliničnem pregledu z opravljeno antropometrijo, testu sluha in pregledu ostrine vida, EKG posnetku in spirometriji, odvzemu krvi in urina, je bil narejen izpis izvidov in preiskav ter podano mnenje za delavca in izdano zdravniško spričevalo za delodajalca o izpolnjevanju posebnih zdravstvenih zahtev za določeno delovno mesto. Delavec je poleg izvidov in priporočil dobil tudi obvestilo za izbranega osebnega zdravnika. Nekateri delavci so opravili tudi pregled pri specialistu ORL, kjer so opravili pregled sluha in ravnotežja ali opravili psihološko testiranje.

V ambulanti smo opravili 6.387,92 točk. Storitve opravljene pri zunanjih specialistih (ORL spec., psiholog,...) niso vštete v opravljeno delo.

Zdravniški pregledi za zaposlene NIJZ, ki smo jih izvedli v lastni delovni organizaciji, bi tako, v kolikor bi jih pošiljali v drugo zdravstveno organizacijo, znašali v letu 2022 16.209,93 €. Strošek pregleda v naši ambulanti predstavlja le strošek laboratorijskih preiskav, ki znašajo na osebo cca. 18 €.

V ambulanti medicine dela je bilo tako v letu 2022 v FRS posredovano za 16.209,93 € (evidenca ambulante medicine dela) nalogov za izdajo računov. Ker delo v ambulanti medicine dela izvaja isto osebje kot delo v ambulanti za cepljenje, je naša želja, kot že vsa leta do sedaj tudi ta, da se delo medicine dela prikaže tudi pod Realizacijo ambulant NIJZ. Do sedaj le to še ni bilo izvedeno.

Statistika opravljenih ur:

- Dr. Boris Kopilović - 120 ur (15 x 8 ur)
- Barbara Tič - DMS 75 ur (15 x 5ur)
- Veronika Meglič - DMS 200 ur (15 x 8 ur + po 8 ur na mesec-poročila, statistika, naročila, ostala administrativna dela)

4.7.2.6 Raziskovalni in razvojni projekti

Projektne prijave

V letu 2022 je Služba za upravljanje projektov in raziskovalno dejavnost (SUPRD) skupaj z raziskovalci na NIJZ oddala skupno **82** projektnih prijav. Na NIJZ se lahko pohvalimo, da je bilo **sprejetih kar okoli dve tretjini oddanih prijav**. V povprečju je SUPRD tako oddala skoraj 7 prijav na mesec. Tako veliko število oddanih prijav predstavlja obremenitev ne samo za podporni kader temveč za strokovnjake, ki prijave pripravljajo ob svojih rednih obveznostih.

Od 27 neuspešnih prijav sta bili samo dve prijavi taki, kjer je bil NIJZ glavni prijavitelj. Večina neuspešnih prijav je bila na področju Horizon Europe (11), kjer je visoko število oddanih vlog zaradi ugodnega financiranja in ARRS (8).

Poleg številnih uspešnih sprejetih prijav na projekte tipa Joint Action, je NIJZ pridobil tudi številne projekte na kompetitivnih razpisih EU4Health in Horizon Europe, kot so EUROHELICAN, TOGAS, CoDiet, ECHOS, THCS in PARC.

Aktivni projekti

Skupno je NIJZ v letu 2022 sodeloval pri **87** projektih, večino teh delno ali v celoti financira Evropska unija preko različnih skladov in mehanizmov.

V obdobju 2020–2022 ostaja število aktivnih projektov na NIJZ zelo stabilno (leto 2020: 87, leto 2021: 90, leto 2022: 87). Stabilno število aktivnih projektov je pomembno zaradi:

- zagotavljanja zadostnih razvojnih kapacitet za strokovnjake na ključnih področjih dela,
- priložnost za zaposlitve mlajših sodelavcev, ki prve priložnosti pogosto prejmejo ob zagotovitvi svežih projektnih sredstev,
- dobrega poslovanja NIJZ in dotok zunanjih projektnih sredstev, ki jih znamo ustrezno načrtovati tekom leta.

V letu 2022 lahko izpostavimo začetek štirih večjih in strateško pomembnih projektov:

- **Integracija geriatrične oskrbe starejših**, eden izmed največjih projektov na NIJZ iz sredstev EU Sklada za okrevanje in odpornost, katerega namen je analiza stanja za prepoznavo in geriatrično

Zaključeni projekti

V letu 2022 smo uspešno zaključili z nekaterimi večjimi projekti in razpisi. Projekt skupnega ukrepa **iPAAC** se je uspešno zaključil in dostavil ključni interaktivni izdelek za politične odločevalce na področju raka, *Roadmap on Implementation and Sustainability of Cancer Control Actions* (<https://www.ipaac.eu/roadmap>). Izdelki, nastali iz projekta iPAAC, so povod za nadaljevanje dela na novem projektu CraNE in oddani prijavi OriON. Končal se je štiriletni Horizon 2020 projekt, **HBM4EU** na področju humanega biomonitoringa, kjer smo sodelovali pri pripravi nekaterih pomembnih ocen tveganja za zdravje prebivalstva. Končalo se je vseh 12 projektov iz **MZ razpisov** – *Program na področju prehrane in telesne dejavnosti za zdravje do 2022* in *Program varovanja in krepitve zdravja do 2022*. Ključna projekta na področju šolske prehrane in prehrane študentov se nadaljujeta naprej, prav tako bo NIJZ še naprej sodeloval z NVO na številnih projektih v prihodnjem razpisu.

4.7.2.7 Druge dejavnosti

DEJAVNOST KNJIŽNICE

V letu 2022 smo v bazo Cobiss na novo vnesli 1.022 bibliografskih zapisov. Gre za 145 monografskih publikacij (55 tiskanih knjig in 90 e-knjig), 9 serijskih publikacij, 489 sestavnih delov, 26 video posnetkov in 353 izvedenih del. Vsem znanstvenim delom smo priskrbeli ureditev verifikacije tipologije dokumentov za bibliografije raziskovalcev na IBMI. V PRILOGE

Priloga 1 poročila je seznam objavljenih znanstvenih del v letu 2022.

Podatkovne zbirke, ki so dostopne našim strokovnjakom, so PubMed in WoS. Geselski dostop do IZUM baz je v letu 2022 dodeljen ca. 120 sodelavcem.

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

V letu 2022 smo redno objavljali številke dveh znanstvenih in strokovnih revij in 81 strokovnih in znanstvenih monografij, priročnikov, analiz zdravja in zdravstvenega varstva, učnih gradiv, zbornikov in raziskovalnih poročil. Seznam je Priloga 2.

KOMUNICIRANJE V LETU 2022

V letu 2022 smo se na področju komuniciranja srečali s številnimi nalogami in izzivi, ki so prinesla nova znanja in izkušnje na področju zdravstvenega komuniciranja. Zaradi kriznih razmer, ki smo jim priča zadnjih nekaj let, je komuniciranje kompleksnejše in zahtevnejše, še posebej nekaterih javnozdravstvenih tem, kot npr. covid-19 in cepljenje. Čeprav se je osredotočenost javnosti na epidemiološke razmere nekoliko zmanjšala, je bilo tej temi vseeno posvečeno veliko pozornosti, kljub temu pa smo komunicirali tudi druge teme s področja javnega zdravja.

Delokrog in obseg dela se je v primerjavi z letom 2022 še intenziviral in povečal. V preteklem letu se je fokus javnozdravstvenih vsebin počasi premaknil tudi na druga javnozdravstvena področja, pri čemer smo zabeležili porast zanimanja za teme, kot so raba tobaka in tobačnih izdelkov, ohranjanje in krepitev duševnega zdravja, raba alkohola in njegove posledice, spremljanje čakalnih dob, prehranske politike, zdravje v občinah, rak, sladkorna bolezen in druga področja javnega zdravja, ki segajo izven področja nalezljivih bolezní.

NIJZ je tako ostal eden od osrednjih virov informacij za različne javnosti – tako za splošno javnost kot tudi za številne druge javnosti, kot so novinarji, ministrstva, fakultete, politiki, gospodarstveniki itd., kjer so prav tako (za)beležili povečan interes za pridobivanje informacij. Za številne deležnike je NIJZ (p)ostal ključna institucija za posredovanje informacij. Za posredovanje kredibilnih informacij javnosti glede podatkov in priporočil je bilo nujno vsakodnevno sprotno usklajevanje tako znotraj NIJZ kot tudi z drugimi pomembnimi akterji, kot npr. Ministrstvo za zdravje RS, Urad za komuniciranje RS in drugimi institucijami in deležniki, ki so najbolj vpeti v upravljanje pandemije. Okrepilo se je tudi mednarodno sodelovanje, saj smo zaposleni v Centru za komuniciranje v vedno večji meri vpeti v projekte na mednarodni ravni, prek katerih krepimo sodelovanje s tujimi partnerji na področju zdravstvenega komuniciranja in s tem bogatimo svoje znanje ter izkušnje.

V Centru za komuniciranje smo se z mnogimi komunikacijskimi aktivnostmi trudili predstavljati v javnosti tako teme, ki jih NIJZ vsakoletno izpostavlja, kot tudi ažurno informirati prebivalce o epidemioloških razmerah in priporočilih NIJZ.

KRIZNO KOMUNICIRANJE – PANDEMIJA COVIDA-19

Infodemija tudi v letu 2022 ni pojenjala, ne zgolj v luči pandemije covid-19, temveč se je zaradi nezaupanja javnosti v uradne institucije, pričela pojavljati tudi pri drugih temah. Zaradi polarizacije javnega mnenja, ki slovensko družbo-politično sfero še vedno deli zaradi preteklih izkušenj z upravljanjem pandemije covid-19, je javno mnenje pri določenih skupinah v javnosti izrazilo nenaklonjeno vsem vsebinam, ki jih uradne institucije naslavljamo z uporabo različnih komunikacijskih kanalov. Tako na primer prihaja do negativnih odzivov v javnosti, četudi je tematika povezana z zdravim življenjskim slogom ali na primer s pomenom cepljenja. Prav zaradi tega bomo zmanjševanju infodemije namenili tudi v prihodnjem letu več pozornosti, saj je navkljub ugodnim epidemiološkim razmeram in potencialnemu koncu pandemije tveganje za njen razmah še vedno dokaj veliko, kar je sicer globalni izziv.

V Centru za komuniciranje smo skušali izpostavljeti večplastnost javnozdravstvene krize, ki smo ji priča in v javnostih predstaviti tudi prej omenjene preventivne zdravstvene teme, ki so bile v letu 2022 poleg epidemije bolj v ospredju. Rezultati so bili pozitivni, saj je večina medijev tudi sama izrazila interes za naslavljanje tem, ki niso neposredno vezane na pandemijo, a so zelo pomembne v luči ohranjanja in zagotavljanja javnega zdravja. Izpostavimo lahko povečan interes za komuniciranje tematik, povezanih z duševnim zdravjem in zdravim življenjskim slogom, zasvojenostmi s kemičnimi in nekemičnimi substancami, zdravjem prebivalstva v lokalnih okoljih itd.

V letu 2022 smo se srečali tudi z nekaj izrednimi dogodki s področja zdravstvene ekologije, pri čemer sta v jeseni izstopala predvsem dva, in sicer s področja onesnaženosti pitne vode na Savinjskem in izpust kromovega trioksida v Zrečah. Pri obeh kriznih dogodkih smo v Centru za komuniciranje intenzivno sodelovali s strokovnjaki NIJZ za področje zdravstvene ekologije, na primeru Savinjske pa tudi s pristojno območno enoto in Centrom za nalezljive bolezni ter drugimi deležniki na lokalni (občine, upravljalci vodnega vira, predstavniki tovarne) in nacionalni ravni (ministrstva, inšpektorati). Prav tako smo se v jesenskem obdobju srečali tudi z večjim izbruhom okužb s salmonelami, ki jih je obravnaval Center za nalezljive bolezni NIJZ. V vseh primerih nenadnih kriznih dogodkov se je izkazalo, da je ključno usklajeno in pravočasno krizno komuniciranje vseh vpletenih deležnikov, kar rezultira v učinkovitejšem upravljanju kriznega dogodka in zmanjševanju tveganja za širjenje napačnih, lažnih, netočnih in nepopolnih informacij, ki se lahko razplamtijo v razmerah, ko je percepcija tveganja med prebivalstvom visoka.

KOMUNIKACIJSKE KAMPANJE

Spletne ankete:

- Anketo o pismenosti potrošnikov v povezavi s pitjem alkohola smo na družbenih omrežjih objavili v mesecu aprilu 2022.
- Prek družbenih omrežij smo maja 2022 povabili k sodelovanju v raziskavi *Ostani zdrav*, kjer smo pridobivali mnenja o uporabnosti in učinkovitosti aplikacije.
- V avgustu 2022 smo posameznike prek družbenih omrežij povabili k sodelovanju v raziskavi o pozitivnih in negativnih izkušnjah ukrajinskih beguncev, povezanih z zdravstveno oskrbo v Sloveniji.
- V septembru 2022 smo prek družbenih omrežij uporabnike povabili k sodelovanju v anketi o preventivnih aktivnostih za nosečnice in mamice z dojenčki.

Kampanji covid-19 – Nalezimo se dobrih navad / Zdravje je skrb za vse

Skupaj z Ministrstvom za zdravje smo v septembru 2020 pričeli s kampanjo covid-19 s sloganom *Nalezimo se dobrih navad*, ki se je končala jeseni 2022. Njen namen je bil opozoriti javnosti, da lahko z enostavnimi in vsem razumljivimi ukrepi veliko pripomoremo k zavezitvi širjenja virusa, predvsem pa, da je koronavirus hitro nalezljiv in da z osnovnimi ukrepi lahko pred obolevnostjo zaščitimo sebe in s tem naše najbližje. Kampanja se je razširila v komuniciranje preventivnih ukrepov, cepljenja proti covidu-19, posledic, ki jih prinaša bolezen, in posredovanja pomembnih informacij v povezavi s covidom-19. Kampanja je potekala pod ključnikom *#CepimoSe*. Glede na spremembo epidemiološke situacije in razvoj same epidemije ter spremembe v naslavljanju javnosti, se je z začetkom oktobra 2022 temu primerno spremenila in prilagodila tudi kampanja. Spremenil se je krovni slogan kampanje v *Zdravje je skrb za vse* in z njim celostna grafična podoba kampanje. Slogan izhaja iz ideje solidarnosti in dejstva, ki smo ga skozi epidemijo covid-19 ponovno morali sprejeti, in sicer da ima vsako dejanje posameznika vpliv na celotno družbo. Slogan deluje dvosmerno – iz stališča NIJZ kot skrb za zdravje vseh in iz posameznikovega odnosa do družbe. To še posebej velja za covid-19, saj vsak posameznik s svojimi odločitvami za preventivo vpliva na ostale. S spremembami stila smo na družbenih omrežjih predvsem izpostavljali pomen sledenja zaščitnim ukrepom pri preprečevanju širjenja covid-19, pomen prejema pozitivnega odmerka za zaščito pred hujšim potekom bolezni, dvigu solidarnosti in pomena zaščite ter cepljenja proti gripi. Prav tako odgovarjamo na zasebna sporočila javnosti na vseh profilih in nudimo še ostale informacije, dostopne prek strani www.cepimose.si in www.nijz.si. V ta namen redno ustvarjamo nove grafične vsebine. Prav tako smo v okviru kampanje pripravili radijske oglase, ki se od novembra 2022 do marca 2023 vrstijo po lokalnih radijskih postajah, v tem času poteka tudi oglaševanje v tiskanih medijih, ciljanih predvsem na starejšo populacijo. V decembru 2022 pa je potekalo tudi oglaševanje prek City light-ov v nekaterih večjih slovenskih mestih.

Nalepke za priporočeno ali obvezno uporabo mask

Eno od pomembnih strokovnih priporočil Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 pri NIJZ je dosledna uporaba zaščitne maske. V ta namen smo pripravili podporno komunikacijsko orodje v obliki nalepk, s katerimi smo želeli spodbuditi uporabo mask v zaprtih prostorih. Pripravljene so bile tri vrste nalepk, in sicer:

- a) obvezna uporaba maske (DSO, zdravstvene inštitucije),

b) priporočena uporaba maske (javni prevoz, nakupovalna središča, dvorane za športne in kulturne prireditve itd.),

c) pozitivno motiviranje v obliki zahvale za uporabo maske.

V prvi fazi so bile nalepke posredovane številnim deležnikom – Trgovinski zbornici Slovenije, v vse občine (zainteresirane občine so prejele večjo količino nalepk, ki jih bodo distribuirali subjektom v lokalni skupnosti), vsem zdravstvenim domovom, lekarnam, bolnišnicam, DSO-jem, vsem ministrstvom, vladnim službam, sodiščem, kulturnim ustanovam, ustanovam visokošolskega izobraževanja in drugim. Skupaj je bilo razdeljenih prek 37.000 nalepk.

Promocija cepljenja proti covidu-19 pri skupinah z večjim tveganjem za hujši potek bolezni

V okviru spodbujanja cepljenja s pozitivnim odmerkom cepiva proti covidu-19, ki je priporočeno predvsem skupinam z večjim tveganjem za hujši potek bolezni, je potekala realizacija komunikacijskih aktivnosti za starejše od 60 let in kronične bolnike. Pripravili smo letak in plakat (v elektronski različici in različici, primerni za tisk) ter besedila za novičnike oziroma objavo na spletnih straneh organizacij in v društvenih glasilih. Gradiva so bila skupaj s spremnim dopisom diseminirana Zvezi društev upokojencev Slovenije s prošnjo za pomoč in sodelovanje pri promociji cepljenja s pozitivnim odmerkom med njihovimi člani, društvom kroničnih bolnikov s prošnjo/pozivom za sodelovanje, seniorskim organizacijam in seniorskim glasilom s prošnjo za objavo v njihovem mediju. S spremnim dopisom so bila poslana tudi na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti s prošnjo za posredovanje domovom starejših občanov.

Tedenski novičnik informacije s področja covid-19

Kot izhodiščno orodje za jasno in konsistentno komuniciranje deležnikov glede aktualnih informacij na področju covid-19 smo zasnovali tedenski novičnik *Informacije s področja covid-19*, ki je objavljen na spletni strani NIJZ-ja. Tedenski novičnik zajema zadnja ključna sporočila in novosti na področju covid-19: informacije s strani pristojnih evropskih inštitucij, pregled epidemiološke situacije v Sloveniji in EU, epidemiološko modeliranje in projekcije oziroma napovedi podatkov o gibanju okužb s SARS-CoV-2, podatke o presežni umrljivosti po metodologiji EuroMOMO, ključna sporočila Posvetovalne skupine za cepljenje in Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 ter ključna sporočila za splošno javnost.

CEPLJENJE PROTI GRIPU

V sezoni 2022/2023 se respiratorne virusne okužbe širijo bistveno prej kot običajno oziroma leto prej. V Centru za komuniciranje smo tako prilagodili vsa gradiva za cepljenje proti gripi (v elektronskih različicah in različicah, pripravljenih za tisk) ter splošni in strokovni javnosti, skupaj s Centrom za nalezljive bolezni NIJZ, diseminirali ključne informacije za cepljenje proti gripi. Ob začetku cepljenja proti gripi v sezoni 2022/23 smo pripravili dopis, ki je bil skupaj s povezavo do uporabnih gradiv za promocijo cepljenja (v slovenskem, italijanskem in madžarskem jeziku; tako v elektronski različici kot tudi v različici, pripravljeni za tisk) poslan vsem zdravstvenim domovom v Sloveniji.

Cepljenje proti gripi so strokovnjaki NIJZ naslavljali na novinarskih konferencah ter izjavah za medije na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Vsebine cepljenja proti gripi so bile sestavni del komunikacijske kampanje za promocijo cepljenja proti covidu-19, saj je prebivalstvu Slovenije omogočeno sočasno cepljenje proti covidu-19 in sezonski gripi.

Na spletnih straneh NIJZ in www.cepimose.si smo objavili vsebine, ki so namenjene komuniciranju in promociji cepljenja proti sezonski gripi. Prav tako smo v jesensko-zimskem času intenzivirali

komuniciranje na družbenih omrežjih NIJZ, tudi s plačljivimi oglasi. Hkrati smo komunicirali ukrepe, ki pomagajo zmanjševati tveganje za okužbo z virusom gripe ter covid-19 ter spodbujajo k cepljenju proti covidu-19 in gripi. Kampanja je potekala na Instagramu in Facebooku od 12. decembra 2022 in se nadaljuje v prvih tednih leta 2023. Aktivnih je bilo šest oglasov. V decembru 2022 je kampanja dosegla 134.080 uporabnikov in imela 353.393 prikazov.

REDNO DNEVNO KOMUNICIRANJE

V letu 2022 smo skrbeli tudi za komuniciranje vsebin in programov, ki jih NIJZ izvaja na področju ohranjanja zdravja celotne populacije, preventivnih programov za ohranjanje zdravja, področja nenalezljivih bolezni ter sodelujemo v razvojno raziskovalnih programih in projektih tudi v mednarodnem okolju.

Pomembna naloga Centra za komuniciranje je proaktivno in reaktivno komuniciranje z novinarji. Pripravili in skomunicirali smo tudi 50 sporočil za medije (in 25 izjav oziroma novinarskih konferenc, prvenstveno s področja nalezljivih bolezni), ki so bili vezani na delo NIJZ. Lahko rečemo, da se še bolj krepi naš dober odnos in učinkovito sodelovanje z vedno več novinarji in medijskimi hišami. Eden od pomembnih komunikacijskih orodij, ki nam omogoča poglobljeno sodelovanje z mediji je kakovostna analiza medijskega poročanja.

Komuniciranje NIJZ poteka na različnih ravneh – tako na nacionalni kot regionalni/lokalni ravni, saj v sodelovanju z območnimi enotami NIJZ krepimo povezovanje z deležniki na regijski/lokalni ravni in na ta način skrbimo za večjo vidnost ključnih sporočil v lokalnih okoljih. Sporočila in kanale komuniciranja usklajujemo z različnimi deležniki v zdravstvu in nevladnimi organizacijami, prizadevamo pa si tudi za krepitev sodelovanja z drugimi sektorji in drugimi ustanovami na lokalnem in nacionalnem nivoju ter tudi v mednarodnem prostoru.

Krepimo tudi sodelovanje z nevladnimi organizacijami, ki predstavljajo pomembne multiplikatorje naših sporočil v različnih okoljih.

Pri komuniciranju z javnostmi uporabljamo številne komunikacijske kanale in orodja – poleg tradicionalnih komunikacijskih kanalov tudi digitalne medije, in sicer družbena omrežja – Twitter, YouTube, Instagram, TikTok, Facebook in Bilten NIJZ ter spletno stran NIJZ.

V letu 2022 smo pričeli s prenovo spletne strani, ki bo nudila izboljšano uporabniško izkušnjo ter naše javnozdravstvene vsebine še bolj približala različnim uporabnikom.

NOVINARSKÉ KONFERENCE IN SPOROČILA ZA MEDIJE

Na tej podlagi smo sami ali v sodelovanju s partnerji na nacionalnem in regionalnem nivoju medijem posredovali 50 sporočil za javnost ter sodelovali ali organizirali več novinarskih konferenc oziroma izjav za medije. Obeleževali smo že tradicionalne in planirane svetovne dneve, posvečene javnozdravstvenim temam in dogodkom, ki smo jih organizirali v okviru NIJZ, ter še nekatere druge tematike.

SPOROČILA ZA JAVNOST

1	4. 1. 2022	Porodi v letu 2021
2	7. 1. 2022	Med udeleženci silvestrovanja v Beogradu zaznali večje število potrjenih okužb
3	13. 1. 2022	Obravnava izbruha noroviroze v Ilirski Bistrici
4	21. 1. 2022	Nova znanstvena monografija Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe

alkohola v Sloveniji v obdobju 2013–2018, trendi

5	21. 1. 2022	Objava nove aplikacije za preverjanje EU digitalnih COVID potrdil za mobilne naprave
6	28. 1. 2022	31. januar – Dan brez cigarete: Dan brez kajenja naj postane življenje brez kajenja
7	9. 2. 2022	Nadgrajena različica mobilne aplikacije #OstaniZdrav
8	15. 2. 2022	Monografija o samomoru – Samomor v Sloveniji in svetu
9	1. 3. 2022	Školjka skriva dragocenost, ki vam lahko reši življenje
10	17. 3. 2022	Svetovni dan spanja 2022 - Dober spanec, bister um, vse dobro
11	17. 3. 2022	Občina Logatec je prejela naziv Občina zdravja 2022
12	17. 3. 2022	20. marec 2022: Svetovni dan ustnega zdravja – Pamet v roké – za usta in zobé
13	29. 3. 2022	Šolanje od doma po mnenju šolskih delavcev vplivalo na kognitivne sposobnosti in duševno zdravje šolarjev in dijakov
14	1. 4. 2022	"Deep fakes" in druge oblike spletnih neresnic
15	6. 4. 2022	Babištvo nominirano za vpis na Unescov seznam nesnovne kulturne dediščine
16	6. 4. 2022	Gremo se špilat – igre za zabavo na prostem
17	7. 4. 2022	Svetovni dan zdravja 2022 – Naš planet, naše zdravje
18	7. 4. 2022	Svetovni dan zdravja 2022 – Podnebne spremembe: Vročinski valovi in zdravje ljudi
19	21. 4. 2022	24.–30. april 2022 – Evropski teden cepljenja: "Dolgo življenje za vse"
20	26. 4. 2022	Mednarodni dan ozaveščanja o hrupu 2022: S premišljenim načrtovanjem posegov v okolje lahko negativne vplive okoljskega hrupa preprečimo
21	6. 5. 2022	Sedeč način življenja – izziv za vse generacije
22	10. 5. 2022	Svetovni dan gibanja 2022 – Več gibanja prinaša več koristi za zdravje
23	30. 5. 2022	31. maj – Svetovni dan brez tobaka: Tobak ogroža tudi okolje
24	24. 6. 2022	26. junij – Mednarodni dan boja proti zlorabi drog in nezakonitemu trgovanju z drogami
25	28. 6. 2022	Aktualni izzivi spremljanja in obvladovanja nalezljivih bolezni v prihodnje
26	29. 6. 2022	Odnos staršev in drugih odraslih do pitja pijač, ki vsebujejo alkohol, pomembno vpliva na pitje pri mladostnikih
27	30. 6. 2022	Zamenjava na mestu direktorja NIJZ
28	8. 8. 2022	Prava izbira – prehransko ugodnejša ponudba obrokov
29	31. 8. 2022	Vabilo na novinarsko konferenco »ABC o HPV«
30	5. 9. 2022	S cepljenjem deklic in dečkov proti HPV je Slovenija na poti k eliminaciji rakov, ki jih povzročajo okužbe s HPV
31	7. 9. 2022	V skrbi za duševno zdravje ljudi – izmenjava izkušenj in dobrih praks pri skupnostni obravnavi
32	23. 9. 2022	Evropski teden športa je priložnost, da izboljšamo svoje gibalne navade
33	26. 9. 2022	Okužbe z virusom opičjih koz v Sloveniji

34	6. 10. 2022	NIJZ zagotavlja podatke glede covida-19
35	6. 10. 2022	Onesnaženje pitne vode v Spodnje Savinjski dolini

36	7. 10. 2022	10. oktober – Svetovni dan duševnega zdravja: V tvoji besedi je pomoč. Odkrit pogovor lahko reši življenje
37	9. 10. 2022	Vsakdo od nas lahko nudi psihološko prvo pomoč
38	9. 10. 2022	Svetovni dan duševnega zdravja: V tvoji besedi je pomoč. Odkrit pogovor lahko reši življenje
39	12. 10. 2022	16. oktober 2022 – Svetovni dan hrane: več bi morali storiti za večjo dostopnost in prepoznavnost zdravih prehranskih izbir
40	14. 10. 2022	Začetek cepljenja proti gripi v sezoni 2022/2023
41	17. 10. 2022	Investicija v preventivne programe je investicija v razvoj in napredek
42	21. 10. 2022	Izsledki 20. izvedbe raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA)
43	25. 10. 2022	Duševne težave zaposlenih so lahko posledica neurejenih delovnih pogojev
44	8. 11. 2022	Cepljenje proti gripi v sezoni 2022/2023
45	11. 11. 2022	14. november 2022 – Svetovni dan sladkorne bolezni: Življenje s sladkorno boleznijo
46	15. 11. 2022	Tradicionalni slovenski zajtrk 2022 – Letos v ospredju mleko in mlečni izdelki
47	21. 11. 2022	Kaj naj stori nosečnica, če spozna, da po rojstvu otroka ne želi ali ne more skrbeti zanj?
48	21. 11. 2022	Uvodno srečanje partnerjev novega evropskega projekta EUROHELICAN
49	23. 11. 2022	Izsledki 21. izvedbe raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA)
50	1. 12. 2022	Ob svetovnem dnevu aidsa – V Sloveniji okužbo s HIV dobro obvladujemo

IZJAVE ZA MEDIJE, NOVINARSKÉ KONFERENCE

- 6. 1. – izjava za medije – okužbe s SARS-CoV-2 med udeleženci organiziranega potovanja v Beograd – CNB
- 7. 1. – ZOOM novinarska konferenca o aktualnem stanju glede bolezni COVID19 – Nuška Čakš Jager
- 24. 1. – ZOOM novinarska konferenca o aktualnem stanju glede bolezni COVID-19 – Nuška Čakš Jager
- 4. 2. – ZOOM novinarska konferenca o aktualnem stanju glede bolezni COVID-19 – Nuška Čakš Jager
- 15. 2. – novinarska konferenca na Brdu pri Kranju – ukinitvev karanten – Mario Fafangel
- 31. 5. – izjava za medije – Svetovni dan brez tobaka – Milan Stojanović
- 28. 6. – izjava za medije – Aktualni izzivi spremljanja in obvladovanja nalezljivih bolezni v prihodnje – Ivan Eržen, Mario Fafangel, Danijel Bešič Loredan
- 30. 6. – izjava za medije – izredna seja Sveta
- 6. 7. – izjava za medije – aktualna epi slika – Mario Fafangel
- 14. 7. – izjava za medije – aktualne info o epi sliki – Nuška Čakš Jager
- 22. 7. – izjava za medije – priporočila in zaščitni ukrepi, nošenje mask – Mario Fafangel
- 10. 8. – izjava za medije – prihod prilagojenih cepiv na različico omikron – Marta Grgič Vitek

- 18. 8. – izjava za medije – priporočila za preprečevanje okužb s SARS-Cov-2 v šolskem okolju, samotestiranje – Mario Fafangel
- 5. 9. – novinarska konferenca na OI – HPV – Nadja Šinkovec
- 9. 9. – izjava za medije – prihod prilagojenih cepiv, poživitveni odmerki, priporočila za cepljenje, DCP potrdila – izpis opravljenih cepljenj na potrdilo – Marta Grgič Vitek
- 15. 9. – izjava za medije – poziv k cepljenju proti covidu-19 – Mario Fafangel
- 15. 9. – izjava za medije – seja Sveta zavoda
- 30. 9. – izjava za medije – priporočila in ukrepi za preprečevanje okužb v jesensko zimskem času – Mario Fafangel
- 10. 10. – občinska seja odprta za javnost – fekalije v vodi – Alenka Skaza
- 11. 10. – izjava za medije – Savinjska dolina, noroviroze v vodi – Ivan Eržen
- 21. 11. – novinarski zajtrk – uporaba novih tobačnih izdelkov in elektronskih izdelkov z nikotinom – Helena Koprivnikar
- 22. 11. – izjava za medije – duševne stiske ob smrti novorojenčka – Zalka Drglin
- 23. 11. – novinarska konferenca – izbruh salmoneloze, tatarski biftek Fingušt – Sanja Vuzem
- 2. 12. – izjava za medije – začetek sezone gripe in cepljenje proti gripi – Maja Sočan
- 14. 12. – Izjava za medije o poteku sezone respiratornih okužb – Nuška Čakš Jager, Marta Grgič Vitek

ODGOVORI NA NOVINARSKA VPRAŠANJA

V letu 2022 smo prejeli in odgovorili na **1.916 novinarskih vprašanj**, ki smo jih uspeli uradno zabeležiti. Kot je razvidno tudi iz spodnjega grafa, smo največ novinarskih prošenj prejeli v mesecu marcu, najmanj pa v mesecu decembru. Po mesecih smo sicer prejeli naslednje število novinarskih prošenj:

januarja 381, februarja 131, marca 120, aprila 103, maja 165, junija 176, julija 132, avgusta 158, septembra 150, oktobra 153, novembra 148 in decembra 99 novinarskih vprašanj oziroma prošenj.

Tabela: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prošenj za obdobje 2014–2022.

Leto	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Število novinarskih prošenj/vprašanj	1.916	3.993	3.827	1.859	1.703	1.630	1.731	1.542	1.596

SPLETNA STRAN NIJZ

Na spletni strani se redno objavljajo *Aktualni podatki o covidu-19*, priporočila za prebivalce in zapisniki Posvetovalne skupine ter ostale pomembne informacije, kar vodi v večji obisk spletne strani. Zaradi dostopnih informacij v povezavi s covidom-19, je bil obisk še posebej povečan v letu 2020, ki izrazito odstopa od povprečja zadnjih let.

PRENOVA OSREDNJEGA SPLETNEGA MESTA NIJZ

Konec decembra 2022 pa smo na NIJZ končali več kot enoletni projekt prenove spletne strani NIJZ, saj smo po sedmih letih prenovili osrednje spletno mesto. Nova spletna stran v ospredje postavlja uporabniško izkušnjo in daje večji poudarek multimedijskim vsebinam, kar je trenutno sodoben trend spletnega komuniciranja. V pripravo nove spletne strani so bili poleg zaposlenih v CK vključeni vsi centri in številni sodelavci. Pripravljene in prenešene so bile številne vsebine, kar je prikazano v spodnjem povzetku.

Ključni podatki glede nove spletne strani NIJZ

- 74** predstavitev strani posameznih področij
- 13** predstavitev strani programov
- 59** predstavitev strani projektov
- 1500** prispevkov
- 830** publikacij in drugih gradiv
- 200** avdio in video vsebin

Za potrebe spletnega komuniciranja smo načrtovali prenovo obstoječe spletne strani, ki obsega ustrezno tehnično nadgradnjo sistema ter prilagoditev trenutnim trendom spletnega komuniciranja. Predvideli smo grafično osvežitev podobe spletne strani, izboljšanje uporabniške izkušnje, poenostavljeno navigacijo po spletni strani za lažjo preglednost vsebine, izpostavitev multimedijskih vsebin, ki jih ustvarjamo na NIJZ, povezavo s kanali na družbenih omrežjih ter izboljšan dostop za uporabnike mobilnih naprav. S tehničnega vidika pa je bilo potrebno izboljšati odpornost spletne strani na povečan obisk, čemur smo bili priča v času epidemije covid-19, izboljšati varnostne protokole, dodatno pa smo predvideli še uvedbo večjezičnega modula v samem jedru strani, da bo v bodoče možno zagotavljati vsebine v angleščini, italijanščini in madžarščini.

V načrtu za leto 2023 bo prenova angleške strani ter vzpostavitev strani v italijanščini in madžarščini.

- SPLETNA STRAN WWW.CEPIMOSE.SI

V okviru kampanje *Nalezimo se dobrih navad – cepimo se* je bila kot osrednja digitalna informacijska platforma vzpostavljena samostojna spletna stran www.cepimose.si, namenjena tako splošni kot tudi strokovni javnosti. Spletna stran pokriva aktualne novice, predstavlja načrt cepljenja ter podaja ažurne informacije o cepilnih centrih in neželenih učinkih. Z odgovori strokovnjakov so naslovljena najpogostejša vprašanja, posebni segmenti so namenjeni informacijam o cepivih, delovanju cepiv, zdravstvenim nasvetom in uporabnim gradivom ter objavi izsledkov raziskave pandemske izčrpanosti. Stran vključuje tudi interaktivni prikaz podatkov o cepljenju proti covidu-19 v Sloveniji in povezavo do prijave na cepljenje, podstrani s ključnimi informacijami pa so prilagojene tudi slepim in slabovidnim.

Spletna stran se sproti posodablja, skladno z aktualnimi informacijami in priporočili. V oktobru 2022 je bila skladno z novo kampanjo *Zdravje je skrb za vse* prilagojena tudi vizualna podoba spletne strani in gradiv na strani.

Spletna stran www.cepimose.si je v mesecu januarju 2022 zabeležila 207.489 ogledov, februarja 87.217, marca 36.678, aprila 24.933, maja 13.216, junija 9.486, julija 15.255, avgusta 10.758, septembra 17.619, oktobra 16.137, novembra 8.206 in decembra 9.060 ogledov.

Skupno spletna stran www.cepimose.si v letu 2022 beleži 456.057 ogledov. Uporabniki so se na spletni strani zadržali povprečno eni minuto.

KOMUNICIRANJE NA DRUŽBENIH OMREŽJIH

Facebook 'Zdravje je skrb za vse':

V letu 2022 je profil prišel do 1.371 všečkov in 1.582 sledilcev.

V letu 2022 smo dosegli 257.220 oseb. V tem letu je bilo objavljenih 154 posameznih objav.

Z objavami smo na tem profilu dosegli 177.792 dejavnosti, 10.658 klikov na povezave, 952 komentarjev, 150 delitev, 1.699 odzivov in 2.027 ogledov fotografij. V tem letu smo pridobili tudi 220 novih sledilcev.

Z oglasnimi kampanjami smo dosegli 615.262 oseb, 6.245.594 prikazov. Z oglasi smo dosegli 22.080 klikov na povezavo, ki je vodila na spletno stran cepimose.si.

Največji (organski) doseg so imele naslednje objave:

1. Ste bili pozitivni na SARS-CoV-2? – 51.715.
2. Veljavnost EU digitalnih covid potrdil – 39.553.
3. Kdaj gre za visokorizični stik? – 23.015.

Dostop do *Cepimo se* profila je na [naslednji povezavi](#).

Facebook NIJZ:

Facebook profil NIJZ je imel na zadnji dan leta 2022 že 83.152 všečkov in 91.705 sledilcev. Na strani je bilo v letu 2022 objavljenih 268 objav, s katerimi smo dosegli 917.256 oseb.

Z objavami smo dosegli 431.831 dejavnosti, 74.595 klikov na povezave, 11.312 komentarjev, 4.504 delitev, 29.360 odzivov, 18.936 ogledov fotografij in pridobili 1.349 novih sledilcev.

S plačanimi objavami (oglas) smo v letu 2022 dosegli 633.588 oseb in 6.245.594 prikazov.

Največji neplačan (organski) doseg so imele naslednje objave:

1. Zaradi morebitne prisotnosti salmonelle je izdano razširjeno opozorilo o odpoklicu Kinder izdelkov – 207.984
2. Svetovni teden dojenja – 128.454
3. Zaposleni na NIJZ smo danes zavihali rokave in se cepili proti gripi – 126.348

Neplačana objava, ki je dosegla največ všečkov in odzivov, je dosegla objava ob svetovnem tednu dojenja (2.066 odzivov).

Dostop do profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Twitter NIJZ:

V letu 2022 smo pripravili in objavili 641 različnih tvitov. V tvitih drugih smo bili v tem letu omenjeni 11.606-krat.

Pridobivali smo tudi nove sledilce in jih do konca leta zabeležili 12.000. Dostop do Twitter profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Youtube:

V letu 2022 smo na YouTube profilu NIJZ zabeležili 801.912 ogledov. 149 različnih video posnetkov z različnimi temami. Nekatere vsebine so namenjene zgolj za uporabo direktne povezave do video posnetka (za točno določene ciljne skupine), večina le-teh pa je javno dostopnih.

Dostop do Youtube profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

Youtube Zdravje je skrb za vse (Cepimo se):

V letu 2022 smo skupno naložili 45 posnetkov. Zabeležili smo 10.813 ogledov. Dostop do kanala na [naslednji povezavi](#).

Instagram:

Na Instagramu NIJZ je 7.819 sledilcev. V letu 2022 smo z objavami dosegli 196.508 ljudi in imeli 9.783 obiskov profila.

V tem letu smo odprli tudi dodatni profil *Psihološka prva pomoč*. Stran je statična, kjer so objavljene smernice za nudenje prve psihološke pomoči. Konec leta je imela stran 1.369 sledilcev.

Še vedno je aktivna stran kampanje *Nisi okej, povej naprej*, kjer objavljamo vsebine s področja duševnega zdravja in je namenjena predvsem študentom. Stran je imela konec leta 3.379 sledilcev.

Dostop do profila NIJZ je [na naslednji povezavi](#).

TikTok:

Na družbenem omrežju TikTok smo v letu 2022 objavili 70 posnetkov. Največji doseg beleži video z več kot 8.579 ogledi. Gre za videoposnetek z naslovom *Poiščimo senco*. Na omrežju imamo trenutno 1.046 sledilcev in 8.908 všečkov.

Za objave na družbenih omrežjih izdelujemo infografike, ki pomenijo vizualno prezentacijo ključnih sporočil in podatkov, in različne videe, ki pomembno vplivajo na ogleda. V letu 2022 smo začeli objavljati tudi t. i. reels-e, kot nov način komuniciranja na družbenih omrežjih. Gre za kratke, strnjene in dinamične video posnetke (kolute).

Podkast:

V septembru 2022 smo objavili prvo epizodo podkasta. Do konca leta smo objavili tri epizode:

1. Cepljenje proti HPV
2. Razbijanje stigme o duševnem zdravju
3. Zakaj je dobro, da se cepimo proti gripi

Podkaste objavljamo na Youtube kanalu in aplikacijah za podkaste. Povezave objavimo na spletni strani in jih delimo na družbenih omrežjih.

Dostopno na [naslednji povezavi](#).

LinkedIn:

V letu 2022 smo odprli tudi LinkedIn stran. Na tem družbenem omrežju smo do konca leta 2022 dosegli 327 sledilcev, 895 ogledov strani ter 346 obiskovalcev.

ODGOVORI NA VPRAŠANJA DRŽAVLJANOV

V celotnem letu 2022 smo na Centru za komuniciranje odgovorili na:

- 6.885 sprejetih telefonskih klicev (od 13. marca 2022) in
- 16.550 odgovorjenih elektronskih sporočil.

V Centru za komuniciranje ne beležimo podrobne statistike (število klicev na posamezno temo), beležimo pa skupno število **odgovorjenih klicev** in najpomembnejše teme dneva. Na telefonske klice se odgovarja samo v obdobju, ko vladni klicni center ni več deloval, torej **od 11. marca 2022 naprej**. V približno 10 mesecih smo tako odgovorili na 6.885 telefonskih klicev.

Na elektronski naslov korona@nijz.si smo prejeli okoli 16.550 e-sporočil in na njih odgovorili.

E-sporočila prejemamo predvsem iz treh virov:

- e-sporočila, ki so prejeta neposredno na korona@nijz.si,
- sporočila, poslana preko kontaktnega obrazca na spletni strani nijz.si in
- e-sporočila, ki so posredovana z info@nijz.si.

Najpogostejše teme (okoli 90 % vseh e-sporočil) zajemajo področja:

- izolacija,
- higienska priporočila in preprečevanje okužbe,
- simptomi in znaki bolezni,
- cepljenje,
- EU DCP,
- epidemiološka karantena, stik z okuženim, epidemiološka raziskava.

STATISTIČNA PISARNA

V okviru Centra za komuniciranje skrbimo tudi za posredovanje podatkov prek statistične pisarne. V obdobju od januarja do decembra 2022 smo v statistično pisarno prejeli 257 povpraševanj oziroma zahtevkov za pripravo podatkov. Do konca leta 2022 smo izvedli oziroma zaključili 248 zahtevkov. Ostali zahtevki (9) so še v izvedbi (7) ali pa podatki niso bili naročeni (2). Odgovorili smo tudi na 82 vprašanj, ki so zahtevala usmeritev ali kratka pojasnila.

OBJAVE V MEDIJIH (KLIPING)

V letu 2022 smo zabeležili kar 9.659 novinarskih prispevkov z omembo NIJZ.

Tabela: Podatki o številu zabeleženih novinarskih prispevkov na temo NIJZ 2014–2022.

Leto	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Število novinarskih prispevkov z omembo NIJZ	9.659	9.947	11.283	2.494	2.170	2.111	2.080	1.679	1.519

Teme, ki jih na NIJZ spremljamo preko klipinga, so se pojavile v 12.512 objavah. Največkrat obravnavana tema je bil NIJZ (4.416), sledile pa so naslednje teme: cepljenje (3.448), prehrana (1.409), alkohol (1.036), depresija (757), kajenje (549), samomor (475), Presejalni program Svit (304) in E-zdravje (118).

TEME	
4.416	NIJZ
3.448	Cepljenje
1.409	Prehrana
1.036	Alkohol
757	Depresija
549	Kajenje
475	Samomor
304	Presejalni programi SVIT
118	e-zdravje
SKUPNO	12.512 OBJAV

Največ prispevkov na temo NIJZ je bilo objavljenih na nacionalnem radiu Radio Slovenija 1 (587), po številu prispevkov mu je sledil časopis Delo (488). Na tretjem mestu je po številu prispevkov pristala nacionalna televizija, in sicer program TV Slovenija 1 (460), potem komercialna postaja POP TV (369). Ostali mediji, ki so še objavljali so:

MEDIJ	
587	Radio Slovenija 1
488	Delo
460	TV Slovenija 1
369	POP TV
356	Slovenske novice 356
356	Dnevnik
344	Radio City
230	Primorske novice
225	Svet 24
206	Radio Ognjišče
177	Nedeljski dnevnik
172	Kanal A
171	Primorski dnevnik
149	Planet TV
144	Gorenjski glas
122	ABC zdravja
122	Jana
118	Štajerski tednik

Mediji, ki so imeli manj kot 100 letnih objav, so: Novi tednik Celje (93), Radio Capris (91), Naš čas (88), Radio 1 (85), Radio Maribor (84), Koroški radio (81), Viva (79), Radio Center (77), Murski val (76), Nedeljski dnevnik (70), Mladina (69), Delo-Ona (68), Dolenjski list (67), Novice – Slovenske Konjice (67), Večer – V soboto (66), Zdrave novice (62), Demokracija (62), Radio Kranj (62), Delo – Sobotna priloga (60), Celjan (58), TV Koper (58), Vestnik Murska Sobota (58), Reporter (56), Nedeljske novice (54), Liza Maja (52), Vzajemnost (52), Radio Koper (52), Domovina (52), Radio Štajerski val (51), Za srce (51), Savinjske novice (48), Večer v nedeljo (47), Rogaške novice (44). Bogastvo zdravja (43), Bodi Eko (43), **in še več kot 300 drugih medijskih izdajah.**

PARTNERJI

Tudi v letu 2022 smo okrepili sodelovanje s številnimi partnerji in ga razširili na različne nivoje in na področja (lokalno, regionalno, nacionalno in mednarodno). Tako smo poleg pandemije komunicirali tudi druge pomembne javnozdravstvene vsebine. Najpogosteje smo sodelovali s službami za odnose z javnostmi različnih organizacij, kot so Ministrstvo za zdravje, Urad Vlade za komuniciranje, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Zdravstveni inšpektorat RS, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Združenje zdravstvenih zavodov Slovenije, Zdravniška zbornica Slovenije, UKC Ljubljana in UKC Maribor, Sekcija za primarno pediatrijo, druga ministrstva in njihove strokovne službe, diplomatska predstavništva tujih držav v Sloveniji, Agencija RS za okolje, Civilna zaščita, Policija ter druge zdravstvene in nezdravstvene organizacije (združenja, društva, nevladne organizacije, gospodarske družbe, študentske, dijaške organizacije, verske organizacije). Pri načrtovanju kriznega komuniciranja smo podrobno spremljali usmeritve Svetovne zdravstvene organizacije in Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC), pri katerem smo del mreže komunikatorjev. Prav tako smo vpeti v druge mednarodne povezave: včlanjeni smo v Communications Experts Network pri Evropski agenciji za varnost hrane (EFSA), mrežo nacionalnih komunikatorjev pri Evropski komisiji (Health Security Communicators' network), mrežo komunikatorjev pri EuroHealthNet in druge.

KOMUNICIRANJE Z DRUGIMI JAVNOSTMI

Kot vsako leto smo deležnike vabili na različne dogodke in konference, ki jih organizira inštitut sam ali v sodelovanju z različnimi partnerji. Tako smo javnosti med drugim informirali o naslednjih dogodkih: strokovnih srečanjih na teme o preprečevanju zasvojenosti, duševnega zdravja, preprečevanja samomora, sladkorne bolezni, demence, zdravega življenjskega sloga, cepljenje proti različnim boleznim, neenakosti v zdravju, raziskave na področju javnega zdravja, nove informacijske rešitve na področju javnega zdravja, telesno in duševno zdravje ranljivih skupin ipd. Ob vseh dogodkih smo pripravili različna gradiva, ki so jih objavljali na spletni strani in družbenih medijih.

ŠOLA JAVNEGA ZDRAVJA

V letu 2022 smo poseben poudarek namenili vseživljenjskemu izobraževanju in usposabljanju. Posebej je potrebno izpostaviti izobraževanje, ki je namenjeno pripravnikom, in je bilo organizirano trikrat. Poleg tega so bila izvedena številna izobraževanja za potrebe različnih strokovnih skupin, kot so zaposleni v DSO, v bolnišnicah, v zdravstvenih domovih kot tudi zaposleni v posameznih gospodarskih dejavnostih ter upravi. Za potrebe izobraževanja so bili pripravljene tudi različni video pripomočki, ki so objavljeni na youtube portalu.

Veliko aktivnosti je bilo izvedenih tudi v okviru organizacije različnih strokovnih dogodkov, namenjenih tako zaposlenim na NIJZ kot tudi širši strokovni javnosti.

V letu 2022 smo pripravili tudi izobraževalni program za pridobitev specialnih znanj za diplomirane medicinske sestre.

4.7.3 POSLOVNI IZID

Tabela 4.7.3: Poslovni izid po letih v EUR, brez centov.

	LETO 2021	RFN 2022	LETO 2022	INDEKS	INDEKS
				Real. 2022 / Real. 2021	Real. 2022 / RFN 2022
CELOTNI PRIHODKI	65.229.344	76.141.470	81.010.988	124,19	106,40
CELOTNI ODHODKI	63.775.265	75.778.484	79.866.027	125,23	105,39
POSLOVNI IZID	1.454.079	0	1.144.961		
Davek od dohodka pravnih oseb	6.214	4.656	4.250	68,39	91,28
POSLOVNI IZID Z UPOŠTEVANJEM DAVKA OD DOHODKA	1.447.865	358.330	1.140.711		

4.7.4 NASTANEK MOREBITNIH NEDOPUSTNIH ALI NEPRIČAKOVANIH POSLEDIC PRI IZVAJANJU PROGRAMA DELA

V trenutnih razmerah in ob številnih vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z bolj dolgoročnimi usmeritvami in cilji na področju digitalizacije slovenskega zdravstva, je bila v letu 2022 največja težava pomanjkanje ustreznih virov (človeških in finančnih), ki bi omogočali izvedbo vseh načrtovanih aktivnosti na področju digitalizacije slovenskega zdravstva in nadaljnega razvoja rešitev eZdravja. Trenuten obseg finančnih sredstev, ki se namenjuje digitalizaciji slovenskega zdravstva, ne zadostuje niti za tekoče potrebe, kaj šele za izvajanje dolgoročnejših razvojnih investicij. Primanjkljaj finančnih virov na področju eZdravja je znatno okrnil in spodkopal razvojne aktivnosti in načrtovane naloge v letu 2022. V letu 2023 bo potrebno prioritarno nasloviti primanjkljaj finančnih sredstev, če se želi eZdravje izogniti razvojni stagnaciji, v določenih scenarijih pa tudi morebitnim daljšim izpadom delovanja.

Pri upravljanju preventivnih programov in programov krepitve zdravja NIJZ trenutno ne zagotavlja enotnega standarda. Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni pri odraslih vključuje vse elemente upravljanja takega programa, kot so razvoj in načrtovanje, usposabljanje, usmerjanje in koordiniranje izvajalcev zdravstvenega varstva, spremljanje in evalvacijo.

Po drugi strani programi *Priprava na porod in starševstvo*, *Preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov*, *Vzgoja za zdravje otrok in mladostnikov*, ki vključuje tudi zobozdravstveno vzgojo, *Program prvih 1000 dni* (namenjen obravnavi ranljivih družin) in program preventivnega patronažnega varstva niso upravljeni celovito; pri teh programih je predvsem potrebno vzpostaviti sistematično usposabljanje, usmerjanje in koordiniranje izvajalcev zdravstvenega varstva ter spremljanje in evalvacijo, saj so usmerjeni v specifično populacijo otrok in mladostnikov, ki zahteva posebna znanja za delo v različnih fazah telesne, duševne in socialne rasti in razvoja. Brez trajnega financiranja upravljanja teh programov na NIJZ bodo dosežki projektov *Skupaj za zdravje* in *Krepitev zdravja za vse/MoST* v segmentu, ki je bil razvit za obporodno varstvo, otroke in mladostnike ter patronažno varstvo, ugasnili, ves potencial večletnega projektnega razvojnega dela pa se bo izgubil.

Minister za zdravje je v letu 2021 objavil *Pravilnik o spremembah Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni* (Ul. št. 57/2021), ki na novo opredeljuje preventivni program za otroke, mladostnike in študente – Program ZDAJ – in NIJZ nalaga številne naloge na področju koordinacije in upravljanja programa. Koordinacijski tim programa ZDAJ na NIJZ naj bi zagotavljal pripravo in razvoj programa, izobraževanje in usposabljanje izvajalcev, sodeloval bo z izvajalci vseh profilov, ki izvajajo in sodelujejo pri izvajanju programa v multidisciplinarnih timih, spremljal izvajanje in pripravljaj posodobitve spremljanja in strokovno podpiral ter evalviraj program. Koordinacijski tim naj bi pripravljaj in zagotavljal tudi strokovna gradiva za izvajalce in gradiva za uporabnike programa ZDAJ v elektronski in tiskani obliki. Zunanji sodelavci naj bi sodelovali v upravljavskih telesih programa in v delovnih skupinah, katerih poglobljena naloga pri implementaciji novele pravilnika je priprava posodobljenih smernic za izvajanje posameznih elementov programa.

S takimi pristopi bi se preventivni program za otroke, mladostnike in študente približaj standardom, ki so uveljavljeni v Sloveniji za preventivne in presejalne programe za odrasle, ter zagotovil učinkovito upravljanje pomembnega dela primarnega zdravstvenega varstva.

Še posebej, glede na sedanje epidemiološke okoliščine in posledice pandemije, bo izvajanje preventivnih programov pomemben del izhodne strategije za zmanjševanje posledic pandemije za zdravje otrok in mladostnikov.

Vzpostavitev in izvajanje aktivnosti v skladu z določili novele pravilnika je bilo onemogočeno, ker sredstva za upravljanje niso bila zagotovljena. Na NIJZ so bila pripravljena vsa potrebna gradiva za vključitev v financiranje upravljanja v *Splošni dogovor* oz. aneks k splošnemu dogovoru po vzoru ureditve za preventivne in presejalne programe za odrasle.

V letu 2019 je NIJZ prevzel upravljanje *Nacionalnega programa duševnega zdravja*. Ob odsotnosti ustrezne podpore nosilnih resorjev in nezadostnem financiranju tega programa se povečuje tveganje, da cilji ne bodo doseženi. Izpostavljamo zagotavljanje nadaljnjega delovanja interdisciplinarnih delovnih skupin, vzpostavitev medresorskih delovnih teles in nujne reformne ukrepe na področju služb za duševno zdravje, kot ključne ukrepe za uspešno izvajanje celovitega upravljanja NPDZ, za kar je potrebno zagotoviti tudi zadostna finančna sredstva.

V letu 2020 je bila načrtovana nacionalna raziskava o izkušnjah pacientov pri bolnišničnih obravnavah. Zaradi drugega vala epidemije raziskave nismo izvedli, kljub temu, da so bila vsa gradiva ter metodologija pripravljena. Odločitev o zamiku raziskave na leto 2021 smo sprejeli skupaj z izvajalci zdravstvene dejavnosti.

NIJZ je na področju epidemiologije umrljivosti, ki je ena od ključnih nalog javnega zdravja, v nekaj letih izgubil dve strokovnjakinji (odhod v pokoj in odhod iz NIJZ), v letu 2021 se je upokojil en sodelavec, v letu 2022 pričakujemo upokojitev drugega sodelavca, ki se ukvarja s kodiranjem vzrokov smrti. Ker je analiza umrljivosti spričo epidemije covid-19 postala še bolj pomembna kot prej, nujno potrebujemo kader, ki bo delal na epidemiologiji umrljivosti, tako s stališča kodiranja in vodenja zbirk podatkov kot metodologije ter vsebinske analitike in interpretacije podatkov ter javnozdravstvenega umeščanja podatkov in informacij v najustreznejši obliki za strokovno in odločevalsko javnost.

Zato je v dveh centrih NIJZ (CPRZ in ZPC) nujno potrebna krepitev javnozdravstvenih kapacitet (kadrovskih, finančnih in kapacitet znanja) za spremljanje in prikazovanje epidemiološkega stanja na morbiditeti zaradi kroničnih bolezni in epidemiološkega stanja, povezanega z mortaliteto nasploh. Potrebna je okrepitev epidemiologije nenalezljivih bolezni in njihovih socialnih, ekonomskih, okoljskih in komercialnih determinant oziroma proučevanje zdravja (od obolevnosti in umrljivosti do evalvacije ukrepov).

V Centru za nalezljive bolezni, zaradi obsežnosti dela na področju obvladovanja pandemije, nismo uspeli pripraviti in na simulacijski vaji testirati načrta za otroško paralizo, kot nam nalaga WHO. Določen kader smo prerazporedili na naloge v zvezi z epidemiološkim spremljanjem covid-19 v okviru naloge *Spremljanje, preprečevanje in obvladovanje okužb povezanih z zdravstveno oskrbo (OPZ), predvsem bolnišničnih okužb (BO)* v letu 2021, vzročno nismo pripravili: *Protokola za epidemiološko spremljanje BO v enotah intenzivnega zdravljenja, Poročila o epidemiološkem spremljanju okužb kirurške rane 2020 ter Poročila o epidemiološkem spremljanju okužb s Clostridium difficile.*

4.8 OCENA USPEŠNOSTI S POMOČJO KAZALNIKOV, VKLJUČNO Z OCENO GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Zastavljene cilje smo v veliki meri dosegli.

4.8.1 OCENA GOSPODARNOSTI IN UČINKOVITOSTI POSLOVANJA

Zavod je v prvi polovici leta imel slabšo likvidnostno situacijo, vendar smo vseeno poskušali iskati rešitve in poslovati relativno stabilno. Zaradi velikih projektov smo morali finančna sredstva za plačilo računov ves čas zalagati. Kljub temu smo uspeli plačevati svoje obveznosti in zagotavljati dokaj stabilno poslovanje. Prav tako smo učinkovito izpolnjevali tudi vse svoje pogodbene obveznosti tako do zunanjih uporabnikov kot tudi notranjih. Zavod je na več področjih izboljšal način poslovanja, kljub skromnim sredstvom upošteval razvojne usmeritve in se trudil po svojih najboljših močeh zadovoljiti potrebe javnosti, prav tako pa tudi potrebe financerjev in ostalih uporabnikov naših storitev.

4.8.2 FINANČNI KAZALNIKI POSLOVANJA

Tabela 4.8.2 Finančni kazalniki poslovanja.

KAZALNIK	LETO 2021	LETO 2022
1. Kazalnik gospodarnosti	1,02	1,01
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku	0,02	0,03
3. Stopnja odpisanosti opreme	0,71	0,82
4. Dnevi vezave zalog materiala	34,97	26,89
5. Delež terjatev v celotnem prihodku	0,16	0,11
6. Koeficient zapadlih obveznosti	0,28	0,0
7. Kazalnik zadolženosti	0,7	0,53
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi	0,84	0,93
9. Prihodkovnost sredstev	1,71	2,08

1. Kazalnik gospodarnosti = (celotni prihodki AOP 870/celotni odhodki AOP 887)
Kazalnik gospodarnosti, ki prikazuje razmerje med celotnimi prihodki in celotnimi odhodki iz izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov, za leto 2022 znaša 1,01, kar pomeni, da so celotni prihodki zadostovali za pokrivanje celotnih odhodkov. V letu 2022 smo zabeležili presežek prihodkov nad odhodki.
2. Delež amortizacije v celotnem prihodku = (amortizacija AOP 879/celotni prihodki AOP 870)
Delež amortizacije v celotnih prihodkih v letu 2022 znaša 3 %. Delež je podoben kot v predhodnih letih.
3. Stopnja odpisanosti opreme = (popravek vrednosti opreme AOP 007/oprema in druga opredmetena osnovna sredstva AOP 006)
Stopnja odpisanosti opreme v letu 2022 znaša 82 % in se slabša. Gre za dejstvo, da smo v preteklih letih prejeli premalo sredstev za nakup opreme (amortizacije, transferjev), zaradi česar nismo mogli vlagati v osnovna sredstva.
4. Dnevi vezave zalog materiala = (stanje zalog AOP 023/stroški materiala AOP 873 x 365)
Dnevi vezave zalog materiala v letu 2022 znašajo 26,89 dni. Glede na navedeno metodologijo izračuna kazalnika znašajo zaloge za nekoliko več kot 26 dni (cepiva).
5. Delež terjatev v celotnem prihodku = (stanje terjatev AOP 012 minus (AOP 013 in 014)/celotni prihodki AOP 870)
Delež terjatev v celotnem prihodku za leto 2022 znaša 11 %.
6. Koeficient zapadlih obveznosti = (zapadle neplačane obvez. na dan 31. 12./((mesečni promet do dobavit. AOP 871 / 12))
Koeficient zapadlih obveznosti je v letu 2022 idealen. V letu 2022 smo prejeli še več sredstev za delovanje, vendar tudi več obveznosti za plačila. Pokrili smo vse zapadle obveznosti, zaradi česar je tudi rezultat po denarnem toku negativen. Likvidnostna situacija je veliko boljše kot v preteklih letih.
7. Kazalnik zadolženosti = (Tuji viri AOP 034+047+048+054+055)/Obveznosti do virov sredstev AOP 060)
Kazalnik zadolženosti prikazuje razmerje med tujimi viri in celotnimi obveznostmi do virov sredstev in znaša 0,53 v letu 2022, kar je nekoliko bolje kot v predhodnem letu.
8. Pokrivanje kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi = (AOP 012+AOP 023)/AOP 034)
Kazalnik pokrivanja kratkoročnih obveznosti z gibljivimi sredstvi v letu 2022 znaša 0,93 in kaže na to, da bi s svojimi gibljivimi sredstvi pokrili 93 % obveznosti. Gibljiva sredstva še ne zadostujejo za pokrivanje celotnih kratkoročnih obveznosti. Ustrezna vrednost kazalnika je 1,00, kar pomeni, da gibljiva sredstva zadostujejo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti.
9. Prihodkovnost sredstev = (prihodek iz poslovne dejavnosti (AOP 860/osnovna sredstva po neodpisani vrednosti AOP 002+004+006)
Kazalnik prihodkovnosti sredstev nam pove, koliko osnovnih sredstev imamo vloženi na enoto prihodka in predstavlja zasedenost obstoječih kapacitet. Kazalnik prihodkovnosti sredstev se je, v primerjavi s predhodnim letom, nekoliko zvišal in znaša 2,08.

4.9 OCENA NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

Pravna podlaga za notranje revidiranje pri posrednih proračunskih uporabnikih sta 100. in 100a. člen Zakona o javnih financah Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 - uradno prečiščeno besedilo, 14/13, 110/11 - ZDIU12, 46/13 - ZIPRS1314-A, 101/13, 101/13 - ZIPRS1415, 38/14 - ZIPRS1415-A, 14/15 - ZIPRS1415-D, 55/15 - ZFisP, 96/15 - ZIPRS1617, 80/16 - ZIPRS1718, 71/17 - ZIPRS1819, 13/18, 75/19 - ZIPRS2021, 36/20 - ZIUJP, 61/20 - ZDLGPE, 89/20, 195/20 - odl. US, 203/20 - ZIUPOPĐVE, 174/20 - ZIPRS2122, 15/21 - ZDUOP, 187/21 - ZIPRS2223), po katerem je za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega poslovanja in kontrol ter notranjega revidiranja odgovoren predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika. Notranje revidiranje zagotavlja neodvisno preverjanje sistemov finančnega poslovanja (menedžmenta) in kontrol ter svetovanje poslovodstvu za izboljšanje njihove učinkovitosti. Nosilec notranjega revidiranja na NIJZ je zunanja revizorska hiša.

Notranja revizija poslovanja je bila izvedena na podlagi Predloga letnega načrta notranje revizije za leto 2022 in je obsegala pregled delovanja kontrolnega sistema na naslednjih področjih:

- Notranja revizija je obsegala pregled delovanja kontrolnega sistema na področju računovodskega poročanja

Ključne ugotovitve, ki jih je v poročilu podal državni notranji revizor, so:

Na podlagi naših izsledkov menimo, da je sistem notranjih kontrol na revidiranem področju *vzpostavljen*, področja za izboljšanje so razvidna iz spodnje tabele:

Z. št.	Točka ugotovitve in priporočila	Priporočilo/ukrep	Tveganje Visoka/Srednja / nizka	Nosilec	Sodelujoči	Sprejemam odgovornost za tveganje	Rok izvedbe oz. poročanja	Izvedeno oz. v izvajanju
1.	2.1.	Predlagamo, da se interni pravilnik sprejme.	Nizka					
2.	2.2.1.	Predlagamo, da se vzpostavi dodatna notranja kontrola na področju razporeditve obračunane amortizacije, v smislu, da se izdela ustrezen dokument z natančnim opisom načina in podlag za razporeditev amortizacije. Dodatno menimo, da se vzpostavi vodstvena notranja kontrola, ki bo preverila pravilnost razporeditve. Obstoječe navodilo bi bilo smiselno dopolniti tudi z normiranostjo poročila in vodstvene notranje kontrole	Visoka					
3.	2.2.5.1.	Predlagamo, da oblikujete ustrezne računovodske usmeritve za oblikovanje popravkov vrednosti terjatev.	Nizka					
4.	2.2.5.4.	Predlagamo, da se terjatve preverijo, v primeru zastaranja pa tudi odpišejo.	Nizka					

Z. št.	Točka ugotovitve in priporočila	Priporočilo/ukrep	Tveganje Visoka/Srednja / Nizka	Nosilec	Sodelujoči	Sprejemam odgovornost za tveganje	Rok izvedbe oz. poročanja	Izvedeno oz. v izvajanju
5.	2.2.6.	Predlagamo, da se vzpostavi dodatna notranja kontrola, na način izdelave finančnega poročila projekta, pregleda in potrditve s strani vodstvene notranje kontrole.	Visoka					
6.	2.2.9.	Predlagamo, da se vzpostavi dodatna notranja kontrola na področju vzpostavitve pasivnih časovnih razmejitev, v smislu, da se za vse pasivne časovne razmejitve, ob sestavi računovodskih izkazov, sestavi finančna poročila in potrditve s strani vodstvene notranje kontrole.	Visoka					
7.	2.2.10.	Predlagamo, da se preveri način pripoznave leasinga.	nizka					
8.	2.2.11.	Predlagamo, da se prouči ustreznost financiranja nakupa osnovnih sredstev.	Visoka					
9.	2.12.12.	Predlagamo, da se tudi v glavni knjigi (bruto bilanci) ustrezno zapre konto presežka prihodkov nad odhodki.	Nizka					
10.	2.2.13.	Predlagamo, da se preveri možnost ločitve kontov prihodkov glede na pridobitno in nepridobitno dejavnost.	Nizka					
11.	2.3.	Predlagamo, da se vzpostavi dodatna notranja kontrola in da se za vse večje pogodbe o financiranju ob sestavi letnih računovodskih izkazov sestavi ustrezna poročila, ki ji vodstvena notranja kontrola tudi pregleda in potrdi.	Visoka					
12.	2.3.2.	Predlagamo, da se stroške in prihodke dosledno pripozna v obdobja, na katere se nanašajo.	Visoka					
13.	2.4.	Predlagamo, da se v letnem poročilu zavoda dosledno sledi določilom Pravidnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.	Nizka					

NIJZ je v postopku revidiranja že pristopil k odpravi nekaterih ugotovitev. Priporočila smo, kjer je bilo mogoče, upoštevali pri izdelavi računovodskih izkazov za leto 2022.

4.10 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER ZASTAVLJENI CILJI NISO BILI DOSEŽENI

Tabela 4.10 Nedoseženi cilji, ukrepi ter terminski načrt za ukrepanje.

NEDOSEŽENI CILJI	UKREPI	TERMINSKI NAČRT ZA DOSEGANJE
Izvedba nacionalne raziskave o izkušnjah pacientov v bolnišnicah.	Raziskava se prestavi na leto 2022 oziroma obdobje, ko bodo izvajalci zdravstvene dejavnosti v večji meri lahko normalizirali svoje poslovanje.	Gradiva in metodologija za izvedbo raziskave je pripravljena, tako da k izvedbi lahko pristopimo takoj po izboljšanju epidemičnih razmer.
Odložene naloge na proučevnju in razvoju zdravja zaradi dela na prednostnih temah, povezanih s sindemijo covid-19.	Na vseh področjih dela je prišlo do odzivnosti na spremenjeno epidemiološko situacijo in naloge so se dopolnile z aktivnostmi za obvladovanje sindemije covid-19; nujne naloge so bile izvedene; naloge, ki zaradi organizacije dogodkov ali terenskega dela niso bile izvedljive, pa so bile po presoji prenešene v digitalno okolje ali zamaknjene na čas po epidemiji.	Obeležitve in dogodki, ki so bili aktualni v letu 2021, so bili nadomeščeni s spletnimi aktivnostmi; aktivnosti, ki so prenosljive (dogodki in predstavitve ...) pa bodo izvedeni, ko bodo to omogočale razmere; enako velja za aktivnosti, ki zahtevajo delo s terenom in so navedene v podrobnem tabelaričnem poročilu.
Zaradi prerazporeditve na naloge v zvezi z epidemiološkim spremljanjem covid-19 v okviru naloge <i>Spremljanje, preprečevanje in obvladovanje okužb povezanih z zdravstveno oskrbo (OPZ), predvsem bolnišničnih okužb (BO)</i> v letu 2021 nismo pripravili: Protokola za epidemiološko spremljanje BO v enotah intenzivnega zdravljenja, Poročila o epidemiološkem spremljanju okužb kirurške rane 2020, Poročila o epidemiološkem spremljanju okužb s <i>Clostridium difficile</i> .	Načrtovati bi morali dodatne kadre za delo na področju epidemiološkega spremljanja OPZ.	V letu 2022 se bomo pogajali za dodatne kadre za delo na področju epidemiološkega spremljanja OPZ.
Izdelava načrta ukrepanja ob pojavu otroške paralize in testiranje na simulacijski vaji.	Naloga zaradi vpetosti članov skupine v obvladovanje pandemije ni bila izvedena.	Načrt in vaja bosta pripravljena in izvedena takoj, ko se bodo umirile aktivnosti, vezane na pandemijo.

4.11 OCENA UČINKOV POSLOVANJA NA DRUGA PODROČJA

Program Svit s populacijskim odkrivanjem predrakavih sprememb in zgodnjih oblik raka debelega črevesa in danke vpliva na izboljšanje zdravja prebivalcev Slovenije, kar ima pozitiven vpliv na stroške zdravstvene blagajne in produktivnost gospodarstva zaradi manjšega števila novih primerov raka, krajšega obdobja bolniške odsotnosti in možnosti uporabe cenejših tehnik zdravljenja.

Program integrirane preventive kroničnih nenalezljivih bolezni (Program *Skupaj za zdravje*) vključuje preventivne preglede v ambulantah družinske medicine ter obravnave za spremembo življenjskega sloga in krepitev duševnega zdravja v centrih za krepitev zdravja. Program prispeva k zgodnjemu odkrivanju dejavnikov tveganja in znakov kroničnih bolezni ter pomembno prispeva k zmanjševanju bremena bolezni srca in ožilja, bolezni dihal, bolezni prebavil, mišičnoskeletnih bolezni in duševnih motenj. Preprečevanje bolezni in pravočasno zdravljenje zmanjšujeta bolniške odsotnosti in znižujeta stroške zdravljenja.

Ministrstvo za javno upravo je v letu 2019 izvedlo evalvacijo projekta eZdravje. V dokumentu z nazivom *Vrednotenje učinkov implementacije projekta eZdravje: eRecept in eNaročanje* so prikazane glavne ugotovitve, in sicer z vidika ustreznosti, skladnosti in potencialnih učinkov, kot so bili predvideni v okviru zasnove projekta (https://www.stopbirokraciji.gov.si/fileadmin/user_upload/mju/templates/pdf/POROCILO_eZdravje.pdf). Ključni pristop vrednotenja je bila kvantitativna metoda za ocenjevanje in prikaz stroškovnega ter ekonomskega vidika vrednotenja. Delno je zajeta tudi kvalitativna metoda vrednotenja, ki se navezuje na kvantitativno metodo vrednotenja v povezavi s prikazom poenostavitev in razbremenitev deležnikov v samem procesu obeh podprojektov. Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da se z uvedbo informacijskih rešitev eRecepta in eNaročanja ocenjeni prihranki na letni ravni povečujejo iz leta v leto in segajo do 20,7 mio EUR prihrankov na letni ravni, tako časovnih kot finančnih za različne deležnike.

Eno zdravje je koncept, ki so ga mednarodne organizacije uradno sprejele leta 1984 in poudarja, da na človeško zdravje vplivajo številni dejavniki, od katerih imata glavni vpliv zdravje živali in stanje okolja. Cilj enega zdravja je zagotoviti, ohranjati in izboljševati zdravje ljudi in živali ob hkratni zaščiti okolja.

Družbene in okoljske spremembe, povezane tudi z urbanizacijo, mobilnostjo populacije, ustvarjajo nove priložnosti za nove izbruhe. Podnebne spremembe bodo tudi v prihodnje vplivale na tveganja zaradi nalezljivih bolezni. Nekatere nalezljive bolezni bodo te spremembe omejevale, za druge pa ustvarjale nove priložnosti. Tudi hitro prilagajanje mikroorganizmov je olajšalo vrnitev starih nalezljivih bolezni in pojav novih. S hitrim razvojem odpornosti proti protimikrobnim zdravilom za veliko vrsto parazitarnih, bakterijskih in virusnih okužb je postalo njihovo zdravljenje manj učinkovito.

Vse naštetje spremembe, s katerimi se v današnji dobi soočamo, vodijo k razmišljanju, da »pojav nalezljive bolezni ali izbruha v enem kraju, eni državi lahko predstavlja svetovni problem«.

Z vidika javnega zdravja je pomembno, da dogajanje skrbno spremljamo in na podlagi z dokazi podprtih dejstev sprejemamo ustrezne javnozdravstvene ukrepe.

Pomembna naloga NIJZ je pregled dokumentov, v katerih je načrtovano umeščanje posegov v prostor (npr. občinski prostorski načrti, državni prostorski načrti, načrtovani posamezni posegi v prostor ...). Namen pregleda teh dokumentov je ugotoviti ali bodo načrtovani posegi imeli vpliv na okoljsko determinanto zdravja (kakovost zraka, nivo hrupa, EMS ...). Pri tem pregledujemo tako vplive posegov na že obstoječa bivalna območja, kakor tudi vplive na načrtovana bivalna območja obstoječih

dejavnosti v obravnavanem prostoru. V kolikor ugotovimo, da bodo načrtovani posegi ali obstoječe dejavnosti vplivale na zdravje ljudi (okoljski dejavniki tveganja), podamo predloge in zahteve za spremembo le-teh. Namen je zagotoviti zdravo bivalno okolje, ki ne bo imelo negativnih vplivov na zdravje ljudi.

4.12 DRUGA POJASNILA, KI VSEBUJEJO ANALIZO KADROVANJA IN KADROVSKE POLITIKE IN POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH

4.12.1 PREDSTAVITEV ZAPOSLENIH PO POKLICIH IN PODROČJIH DELA

4.12.1.1 Analiza kadrovanja in kadrovske politike

Obrazec 3: Spremljanje kadrov 2022

Priloga_Excel datoteka »Obrazec 3 - Spremljanje kadrov 2022.xls«.

V letu 2022 smo zaposlovali na različnih področjih dela (delo na projektih, povečan obseg dela, nadomeščanje odhodov zaposlenih ter nadomeščanje zaposlenih na porodniških odsotnostih).

Na NIJZ je bilo na dan 31. 12. 2022 v rednem delovnem razmerju 602 zaposlenih, od tega je bilo 123 zaposlenih za določen čas.

Od vseh navedenih zaposlenih je bilo na dan 31. 12. 2022 zaposlenih 8 pripravnikov, 17 zdravnikov specializantov, od tega 2 v kategoriji VII (preostali zaposleni – porodniška ali daljša bolniška odsotnost od 30 dni). 55 zaposlenih je bilo zaposlenih s krajšim delovnim časom od polnega (od tega 12 v skladu s predpisi s področja starševskega varstva in 14 v skladu s predpisi s področja invalidskega zavarovanja). 15 je bilo zaposlenih za dopolnilno delo (skladno s 147. členom *Zakona o delovnih razmerjih*). Za nadomeščanje odsotnih zaposlenih (porodniška in bolniške odsotnosti več kot 30 dni) je bilo na dan 31. 12. 2022 v delovnem razmerju 13 zaposlenih.

Tabela 4.12.1.1 Pregled števila zaposlenih na dan 31. 12. 2022.

	Št. zap. za ned. čas	Št. zap. za dol. čas	Skupaj
Število zaposlenih na dan 31. 12. 2022	479	123	602

Glede na realizirano skupno število zaposlenih v letu 2022, planiranega števila zaposlenih nismo presegli.

Prilivi in odlivi kadrov

Do 31. 12. 2022 se je na NIJZ na novo zaposlilo 80 zaposlenih (projekti 6, nadomeščanje porodniške odsotnosti 9, pripravniki 17, specializanti 6, sekundariji 3, DDR – dopolnilno delovno razmerje 6, zaposlitev za določen čas 25 in zaposlitev za nedoločen čas 8).

Zaposlitev je prenehala 82 zaposlenim (upokojitev 11, dopolnilno delovno razmerje 4, pripravništvo 16, pri preostalih 51 pa je šlo za prenehanje pogodb za določen čas, neuspešno poskusno delo ali za sporazumno odpoved delovnega razmerja).

4. 12. 1.2 Ostale oblike dela

V letu 2022 smo sklenili skupaj 355 pogodb, od tega 184 avtorskih, 58 podjetnih ter 113 pogodb o sodelovanju.

Vse pogodbe so bile v skladu z veljavnimi predpisi. Sklenili smo jih iz razlogov priprave in izvedbe projektov, storitev izobraževanj in usposabljanj, predavanj ter za izvajanje programa Svit. Gre za področja, kjer je bilo zahtevano sodelovanje strokovnjakov, ki jih NIJZ ne zaposluje.

Glavna področja, za katera smo sklenili podjeme pogodbe, so:

- Administrativna pomoč pri pripravi multidisciplinarnega konzilija programa SVIT za leto 2022;
- Delo v sklopu aktivnosti svetovalnega telefona za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Informacijska podpora zaposlenim na OE Koper, strokovna pomoč na področju javnih naročil ter pomoč pri poročilu ZUBSTAT;
- Izvajanje nemedikamentoznih obravnav na področju zdravega življenjskega sloga in bioloških dejavnikov tveganja – Temeljno usposabljanje za izvajalce standardnih timov v zdravstveno-vzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravje (izvedba različnih modulov);
- Izvajanje supervizij v centrih za duševno zdravje otrok in mladostnikov in v centrih za duševno zdravje odraslih;
- Izvedba pregledov ladij v Kopru v skladu z mednarodnim zdravstvenim pravilnikom;
- Koordinacija in pomoč pri logistični organizaciji in izvedbi cepljenja proti covidu-19, analiza dela profesionalnega klicnega centra in priprava zaključnega poročila;
- Koordinacija komuniciranja z državljani – koordinacija študentov višjih letnikov MF za odgovarjanje na e-maile in tel. klice državljanov v zvezi s covidom-19 in opičjimi kozami;
- Nacionalno koordiniranje na področju primarne preventive bolezni srca in žilja;
- Obravnava in analiza primerov maternalnih smrti v Sloveniji za leti 2021 in 2022;
- Praktično usposabljanje in individualne konzultacije in regijske supervizije v okviru *Programa za krepitev zdravja iz centrov za krepitev zdravja/zdravstveno vzgojne centre*;
- Pregled toksikoloških izvidov umrlih zaradi drog;
- Sodelovanje na multidisciplinarnem konziliju programa Svit v letu 2022;
- Sodelovanje pri pripravi strokovnih smernic in priporočil izvajanja programa SVIT, načrtovanja programa in informacijskega sistema, izobraževanje, zagotavljanje kakovosti in evalvacija;
- Sodelovanje pri tekočih nalogah na področju humanega biološkega monitoringa;
- Strokovna pomoč delavni skupini za vzpostavitev centra za krizno upravljanje (*angl.* Emergency operations centre);

- Svetovanje pri koordiniranju osnovnih vzrokov smrti, pomoč pri pripravi zahtevkov in kodiranje bolj kompleksnih vzrokov smrti;
- Ukrepi na področju obvladovanja širitve covid-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva;
- Vodenje IDS (priprava in vodenje sestankov IDS), priprava letnega plana dela, prenova *Protokolov sodelovanja CDZOM s službami na različnih ravneh zdravstvenega varstva*, izdelava programa usposabljanja zaposlenih v CDZOM;
- Vodenje in regijska koordinacija *Nacionalnega programa primarne preventive KNB za odraslo populacijo*.

Glavna področja, za katera smo sklenili avtorske pogodbe, so:

- Dela v sklopu Interdisciplinarnih delovnih skupin za implementacijo *Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja za obdobje 2018–2028* (delovna skupina Alkohol in duševno zdravje);
- Izvedba 3-dnevne delavnice: *Akcijski program SZO za premostitev vrzeli na področju duševnega zdravja - mhGAP*;
- Izvedba delavnice za postvincijo po samomoru za koordinatorje duševnega zdravja;
- Izvedba predavanj in delavnic na 14. letnem strokovnem srečanju preventive za odraslo populacijo (Portorož 10.–12.10.2022);
- Izvedba predavanj na *Uvodnem usposabljanju strokovnega kadra centrov za duševno zdravje*;
- Izvedba predavanja in sodelovanja na strokovnem srečanju izvajalcev patronažnega varstva *Izbrane vsebine s področja preventive in promocije zdravja*;
- Izvedba predavanja na *Nacionalni konferenci obvladovanja nekemičnih zasvojenosti*;
- Izvedba predavanja o delu z osebami z oviranostmi na usposabljanju za komunikatorje Programa SVIT;
- Izvedbe izobraževanj za delo na Svetovalnem telefonu za pomoč pri opuščanju kajenja;
- Pomoč pri izobraževanju agentov profesionalnega klicnega centra COVID, pri analizi njihovega dela ter ad hoc nalogah;
- Praktično usposabljanje in individualne konzultacije za izvajalce psihoedukativnih delavnic v okviru *Programa za krepitev zdravja iz centrov za krepitev zdravja/zdravstveno vzgojne centre*;
- Predavanje in delavnica *Dislipidemije – motnje v presnovi krvnih maščob in Predstavitev postopka presejanja za področje visokega tveganja za sladkorno bolezen tipa 2*;
- Predavanje in delavnica *Izvajanje kratkega (individualnega) svetovanja za opuščanje kajenja in Svetovanje za spremembo posameznikovih gibalnih navad*;
- Predavanje na strokovnem srečanju *Perinatalno duševno zdravje 2022*;
- Predavanje *Presejanje in zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb materničnega vratu - Program ZORA*;
- Pregled in posodobitev vsebine o samopodobi v rubriki *Verjamem vase (10 korakov do boljše samopodobe)* ter člankov na temo o odraščanju;
- Priprava osnutka priročnika za meritve telesne sestave za izvajalce centrov za krepitev zdravja/zdravstveno vzgojne centre;
- Priprava *Protokola organizacije dela služb na področju duševnega zdravja v primeru kriznih razmer* v sklopu projekta *Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva*;
- Priprava recenzije priročnika *SOPA Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola – SOPA*;

- Sodelovanje pri usposabljanju *Družinska obravnava za zdrav življenjski slog*;
- Sodelovanje pri usposabljanju strokovnega kadra v CDZO;
- Temeljno usposabljanje za izvajalce standardnih timov v zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja (Izvedba različnih modulov)

Tabela 4.12.1.2 Realizacija stroškov avtorskih pogodb v letu 2022.

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2022	Število izvajalcev
Lastni zaposleni	/	/
Zunanji izvajalci	60.491,72	113

Tabela 4.12.1.2 Realizacija stroškov podjemnih pogodb v letu 2022.

Vrste zdravstvenih storitev	Strošek v letu 2022	Število izvajalcev
Lastni zaposleni	/	/
Zunanji izvajalci	148.592,66	69

4.12.1.3 Izobraževanje, specializacije in pripravništva

Na področju strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih so prevladovale aktivne udeležbe na strokovnih posvetih, konferencah in kongresih.

V letu 2022 se je 54 zaposlenih udeležilo izobraževanja v tujini, v Sloveniji se je udeležilo izobraževanj 216 zaposlenih.

Zaposleni so se udeležili: EUPHC konference, European Socila Marketing, Evropski suicidološki kongres, Konferenca Q2024, Interbantuonale Congres of Toxicology, Delovno srečanje Euro net mreže, World Federation for Colleges and Polytechnics, Evropska konferenca duševnega zdravja, Okužbe pri potnikih, Observatory Venice Summer School, Dnevi preventivne medicine, World Federation for Colleges and Polytechnics, ECDC Fellowship Module Management, ESCAIDE 2022, IUTOX Risk Assessment Summer School, Mednarodni kongres prehrane, Analiza kakovosti podatkov umrljivosti, International Burden of Disease Conference, Sekcije preventiven medicine, Tečaja TPO, Obrazi nasilja v življenju otrok in mladostnikov, Nacionalni simpozij ob svetovnem dnevu brez tobaka, Odzivanje na psihosocialne stiske mladih, Covid-19 in vse njegove značilnosti, Kakovost in varnost v zdravstvu, Poklicna etika v praksi zdravstvene in babiške nege, Preventiva izgorelosti med zdravstvenimi delavci, Varovanje in krepitev delovnih odnosov zaposlenih v zdravstveni negi, Oskrba ploda med porodom in novorojenčka v porodnišnici, Šola klinične prehrane, Spodbujanje in vzdrževanje dojenja, Mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti, Izobraževanje dvig in sprememba cen javnih naročil, Šola javnega naročanja, Kongres javnega naročanja, Vodenje in motivacija sodelavcem, Učinkovita poslovna komunikacija, Kreativni pristop h kakovostnim rešitvam, Kako povečati zavzetost zaposlenih in s tem ustvariti konkurenčno prednost, Nacionalna konferenca ob mesecu preprečevanja zasvojenosti, Forum o preventivi bolezni srca in žilja, Strokovni seminar dr. Dušana Reje, Strokovno srečanje ob svetovnem dnevu zdravja, Nacionalna konferenca obvladovanja sladkorne bolezni, Stres povzroča stiske, okrepite

svojo moč, Svitov dan, Dober spanec, bister um, vse dobro, Mladi in kriminal, Zdravje otrok in mladostnikov.

Na dan 31. 12. 2022 se je izobraževalo oziroma dodatno šolalo 18 zaposlenih. V dodiplomske programe 1. stopnje je bil vpisan 1 zaposlen, v dodiplomske programe 2. stopnje so bili vpisani 3 zaposleni, v podiplomske programe 3. stopnje 14 zaposlenih (od tega 1 zaposlen na podiplomskem tečaju Javno zdravje). 11 podiplomskih študijev je na dan 31. 12. 2022 potekalo v breme NIJZ ter 1 dodiplomski študij. 6 zaposlenih ima sklenjeno pogodbo o omogočanju odsotnosti zaradi izobraževanja.

V letu 2022 sta izobraževanje zaključila 2 zaposlena, in sicer podiplomski program 2. stopnje.

Na dan 31. 12. 2022 smo zaposlovali tudi 16 zdravnikov specializantov. Do 31. 12. 2022 je 1 specializant uspešno opravil specialistični izpit in zaključil specializacijo iz javnega zdravja in smo ga po končani specializaciji zaposlili kot specialista javnega zdravja. Stroške specializacij krije ZZS. V letu 2022 smo zaposlili 3 zdravnike sekundarije.

Tudi v letu 2022 smo kot učna ustanova omogočali usposabljanje pripravnikom. Na dan 31. 12. 2022 je na NIJZ opravljalo pripravništvo 8 pripravnikov (6 sanitarnih inženirjev, 1 dietetik, 1 magister psihologije). Za vse je NIJZ dobil povrnjene stroške dela s strani ZZS.

Prav tako smo kot učna ustanova v letu 2022 izvedli 3 *Seminarje iz kakovosti in varnosti v zdravstvu, socialne medicine, higijene, epidemiologije in zdravstvene ekonomike* za pripravnike zdravnikov in zobo-zdravnikov. Skupno se je seminarja udeležilo 318 pripravnikov zdravnikov in zobo-zdravnikov.

Izpeljanih je bilo tudi 7 *Učnih delavnic Varno cepljenje – dobra skladiščna/distribucijska praksa cepiv*, udeležilo se jih je skupno 325 slušateljev - odgovornih oseb in namestnikov odgovornih oseb za cepiva v zdravstvenih zavodih (zdravstveni dom, bolnišnica, socialnovarstveni zavod) in pri zasebnih zdravnikih.

Organizirali smo 108 strokovnih srečanj v obliki konferenc ali izobraževanj za zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce ter zaposlene v vzgojno-izobraževalnih procesih. Strokovnih srečanj se je skupno udeležilo 10.310 udeležencev.

Izvedli smo 23 CINDI implementacijskih delavnic.

Vsi dogodki so bili izvedeni v živo ali preko avdio video konferenčnega sistema.

4.12.1.4 Dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem

Zunanjim izvajalcem smo oddali storitve, razvidne iz spodnjega pregleda. Za izvajanje teh storitev nimamo lastnih zaposlenih, zato najemamo zunanjega izvajalca. Največja postavka je vzdrževanje programa eZdravje, kjer gre za osnovno in dopolnilno vzdrževanje infrastrukturnih ter uporabniških informacijskih rešitev (eRecept, eNaročanje, Referenčne ambulante, eKomunikacije, eRCO, Centralni register podatkov o pacientu, zVEM, Telekap, eTriaža, Teleradiološki portal, zNET, Varnostna shema ipd.), ki so bile razvite na Ministrstvu za zdravje v sklopu projekta eZdravje in se danes uporabljajo na nacionalni ravni.

Tabela 4.12.1.4 Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve.

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2022 v EUR	Število zunanjih izvajalcev
Poštna storitve	1.853.873,14	1 (javni razpis) + 2 pogodba
Tiskarske storitve	1.234.016,79	2 (javni razpis) + 6 naročilnica
Čiščenje	359.221,99	1 (javni razpis) + 13x pogodbe + 2x naročilnice
Prevoz cepiv	178.542,66	1 (javni razpis)
Laboratorijske storitve	707.506,63	9
Vzdrževanje računalniških programov	4.588.946,24	58
Varovanje	241.635,11	14
Vzdrževanje poslovnih objektov	195.167,56	26
Študentski servis	293.987,60	6
Prevajanje in lektoriranje	72.719,11	5
Zunanji izvajalci na projektih	490.480,30	56

4.12.2 POROČILO O INVESTICIJSKIH VLAGANJIH V LETU 2022

Obrazec 4: Poročilo o investicijskih vlaganjih 2022

V letu 2022 smo kupili licence v zvezi s covidom-19 vrednosti 128.946,39 EUR, dograditve e-Vem 720.134,28 EUR, licence Ostani zdrav v vrednosti 77.942,64 EUR, dograditve v e-NPD 111.526,55 EUR, e-Smrti 165.371,00 EUR, licence za delovanje eZdravje in ostalih programov 1.972.078,80 EUR. Odpisane so bile mrežne licence v skupni vrednosti 2.458.953,83 EUR zaradi neuporabnosti in dotrajanosti.

Prav tako smo v letu 2022 nabavili hladilne omare za shranjevanje cepiv 40.142,71EUR, v računalniško opremo mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov 94.662,15 EUR, 16.322,02 EUR za TV aparate (videokonfer. v sejnih sobah), klimatske naprave v vrednosti 27.775,32 EUR, pisarniško pohištvo 78.235,79EUR, druga oprema in drobni inventar 6.283,45 EUR.

V uporabo smo predali modularne pisarne v vrednosti 385.236,66 EUR, obnovili tla na Trubarjevi 2 v vrednosti 6.369,37 EUR. Poteka energetska sanacija Trubarjeve 2 in OE Koper (investicije v teku) v vrednosti 39.061,07 EUR.

4.12.3 POROČILO O OPRAVLJENIH VZDRŽEVALNIH DELIH V LETU 2022

Obrazec 5: Poročilo o vzdrževalnih delih 2022

Načrtovani stroški vzdrževanja za leto 2022 so znašali 5.394.163 EUR. NIJZ je realiziral 90,47 % načrtovanih stroškov storitev na področju vzdrževanja oziroma 4.879.879 EUR. Stroški vzdrževanja so nižji zaradi dejstva, ker je NIJZ načrtoval večino EU DCP stroške med vzdrževanji, kar se je kasneje izkazalo, da je šlo za nadgradnjo (neopredmetena sredstva). Najvišji strošek vzdrževanja predstavlja vzdrževanje računalniških programov v višini 4.588.946 EUR. Večina vzdrževanja računalniških programov (3.616.125 EUR) gre za potrebe eZdravja, medtem ko so ostala vzdrževanja za potrebe vzdrževanj zbirk (RIZDDZ), enoletna vzdrževanja licenc MS, enoletno vzdrževanje Novell licenc, in vzdrževanja podjetja Unistar in Pronet, vzdrževanje omrežja HKOM ...

Med stroški, ki jih vodimo, so ostala vzdrževanja, kot so: redna vzdrževanja poslovnih objektov in opreme v njih. Sem spadajo redni mesečni servisni in letni inšpekcijski pregledi dvigal po zakonsko predpisani periodiki z nujnimi popravili, redni letni preventivni pregledi dimnikov in naprav za detekcijo CO, redno letno dezinfekcijsko čiščenje in servisiranje klimatskih naprav z zakonsko predpisanimi preizkusi plinotesnosti naprav in instalacij zaradi ozonu škodljivih plinov ..., redni periodični pregledi in servisi aktivne požarne zaščite, kot so protipožarni senzorji, sistem zasilne razsvetljave in strelovodov, redno letno periodično pregledovanje hidrantov in ročnih gasilnih aparatov z rednim posodabljanjem zastarele in neuporabne opreme, redno letno servisiranje službenih vozil z dvakratnim letnim menjavanjem pnevmatik ter rednimi letnimi tehničnimi pregledi za podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja, redno pred- in posezonsko ter interventno servisiranje sistemov centralnega ogrevanja in prezračevanja, ter intervencijsko vzdrževanje vodovodnih instalacij ter kanalizacij in posledic meteornih izlivov, poplav ali poškodb na stenah, tleh in stropih; redno predsezonsko vzdrževanje streh in ostrešij z nujnimi intervencijskimi servisi (odstranjevanje snega s streh, pobiranje ledenih sveč, odstranjevanje posledic poplav, viharjev in neurij ter potresa in drugih nesreč ...), redno interventno vzdrževanje in servisiranje električnih in UTP (internetnih) instalacij in opreme, periodično testiranje, umerjanje in validiranje laboratorijske opreme, kot so hladilne komore, hladilne skrinje in hladilniki, defibrilatorji, termometri, merilni instrumenti in sistemi za nadzor temperatur.

5. RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2022

Oseba, odgovorna za pripravo računovodskega poročila:
Kristina Kuhanec Tratar,
vodja finančno-računovodske službe

Odgovorna oseba:
doc. dr. Branko Gabrovec,
generalni direktor

5.1 RAČUNOVODSKO POROČILO - PRILOGE

- Priloge iz *Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava* (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04 in 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11,86/16 in 80/19):
 - a) Bilanca stanja (Priloga 1);
 - b) Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A);
 - c) Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (Priloga 1/B);
 - d) Izkaz prihodkov in odhodkov – določenih uporabnikov (Priloga 3);
 - e) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A);
 - f) Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1);
 - g) Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2);
 - h) Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B).Priložite kopijo obrazcev oddanih na AJ PES s kopijo potrdila o oddaji.
- Dodatne priloge ministrstva brez bilančnih izkazov:
 - **Obrazec 1a:** Poročanje o programu javnega zdravja 2022;
 - **Obrazec 1b:** Poročanje po pogodbi z ZZZS 2022;
 - **Obrazec 2:** Izkaz prihodkov in odhodkov 2022;
 - **Obrazec 3:** Spremljanje kadrov 2022;
 - **Obrazec 4:** Poročilo o investicijskih vlaganjih 2022;
 - **Obrazec 5:** Poročilo o vzdrževalnih delih 2022;
 - **Obrazec 6:** Terciarna dejavnost 2022;
 - **Obrazec 7:** Soglasja in podjemne pogodbe 2022.

5.2 POJASNILA RAČUNOVODSKEGA POROČILA

1. Pojasnila k postavkam bilance stanja in prilogam k bilanci stanja
2. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov
 - 2.1. Analiza prihodkov (konti skupine 76)
 - 2.2. Analiza odhodkov (konti skupine 46)
 - 2.3. Analiza poslovnega izida
 - 2.3.1. Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
 - 2.3.2. Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov
 - 2.3.3. Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov
 - 2.3.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
3. Poročilo o porabi sredstev poslovnega izida iz leta 2021 in preteklih let
4. Predlog razporeditve ugotovljenega poslovnega izida za leto 2022.

5.2.1 POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA IN PRILOGAM K BILANCI STANJA

Na izvenbilančnih kontih skupine 990 in 999 vodi NIJZ stanja zalog cepiva, ki ni v lasti NIJZ, garancije in menice od dobaviteljev. Stanje zalog (blagovne rezerve in cepivo) znaša skupaj 3.263.735 EUR. Evidentiranih imamo 3.300.832 EUR bančnih garancij in 2.767.121 EUR menic.

Skupaj izvenbilančna evidenca znaša 9.331.688,54 EUR in je usklajena (990 in 999).

Za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti prejmemo garancije in menice.

Na primer: garancija za distribucijo cepiva proti covidu-19, menice za dobavo zaščitniške opreme, za medijsko kampanjo *Za zdravo prihodnost - ker nam ni vseeno*, za sterilne materiale za varno injiciranje, za prenovo sekundarne lokacije za infrastrukturo eZdravje v Mariboru, za poštno storitve itd.

5.2.1.1 SREDSTVA

Opremo, ki je v celoti odpisana, še vedno uporabljamo za izvajanje dejavnosti. Gre za računalnike, strežnike, pisarniško pohištvo in stole, klime, osebne avtomobile in licence. Licence tudi nadgrajujemo po potrebi. Že amortizirana oprema z najvišjo nabavno vrednostjo predstavlja v večini premoženjske pravice kot npr. Tiani IHE programska oprema z nabavno vrednostjo 1.789.025 EUR, eReceipt (1.148.358EUR). Ostala oprema, ki je že amortizirana, pa predstavlja npr. diskovna polja (128.970 EUR, 115.584 EUR), strežnik HPE Priliant (125.236 EUR) in ostalo računalniško in pisarniško opremo.

Nabavo osnovnih sredstev oz. vlaganja v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva vršimo iz prejete amortizacije. To amortizacijo dobi NIJZ plačano v ceni. V kolikor se z ustanoviteljem dogovorimo, nabavimo osnovna sredstva tudi iz transferjev (eZdravje ...). Enako nam omogočajo tudi določeni projekti, kjer dobimo v celoti financirano nabavno vrednost osnovnih sredstev.

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00 in 01 – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve (AOP 002 in 003)

V bilanci stanja izkazujemo naslednja stanja:

		v EUR, brez centov		
konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
001	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve			
002	Dolgoročno odloženi stroški razvijanja			
003	Dolgoročne premoženjske pravice	19.326.874	20.425.125	105,68
005	Druga neopredmetena sredstva			
006	Terjatve za predujme iz naslova vlaganj			
007	Neopredmetena sredstva v gradnji ali izdelavi	428.559	397.850	92,83
00	Skupaj AOP 002	19.755.433	20.822.975	105,4
01	Popravek vrednosti AOP 003	13.327.534	13.231.706	99,28
00-01	Sedanja vrednost neopredmetenih sredstev	6.427.899	7.591.269	118,1

V letu 2022 smo kupili licence v zvezi s covidom-19 vrednosti 128.946,39 EUR, dograditve e-Vem 720.134,28 EUR, licence Ostani zdrav v vrednosti 77.942,64 EUR, dograditve v e-NPD 111.526,55 EUR, e-Smrti 165.371,00 EUR, licence za delovanje eZdravje in ostalih programov 1.972.078,80 EUR.

Zaradi neuporabnosti in dotrajanosti so bile odpisane mrežne licence v skupni vrednosti 2.458.953,83 EUR.

V letu 2022 smo kupili in nadgradili sledeče licence:

- DOPOLNILNO VZDRŽ. PORTALA-5784-2022
- DOPOLNILNO VZDRŽEVANJE zVEM-5707-2022
- DOPOLNILNO VZRŽ. - ZVEM-5731-2022
- DOGRADITEV PROGR.PROZIV.-40 22-00331
- LICENCE ZA BAZO INTERAKCIJ IN KONTRAINDI
- DOPOLNILNO VZDRŽ.-zVEM-5705-2022
- PRENOVA IN DOGR.DATA CENTER, LICENCA-R22
- POG.ŠT.C2711-22Y000007
- PREKLOP DELOVANJE TELERADIOLOGIJE (LJ V
- DOPOLNILNO VZDRŽEVANJE - zVEM-5770-2022
- NADGRADNJA SISTEMA eNaročanje-50IRA-2100
- MICROSOFT PROGRAMSKA OPREMA, M
- DOPOLNILNO VZDRŽEVANJE-5673-2022
- RAZVOJ IN DOGRADITEV-220201628
- OBNOVA ČAJNE KUHINJE - OE CE-RAC-139
- Nadgradnja inf.sist.različica V3 rešitve
- NADGRADNJA eNaročanja-3302612
- NADGRADNJA na različico V3 rešitve eNaro
- OSN.VZDRŽ IN NADGRADNJE- OSTANI ZDRAV-00
- DOGRADITEV PROGR.PROZIV.-40 22-00331
- PRENOVA zVEM-5769-2022
- CR73-Analiza in dizajn e-DN, C
- ...

Vrednost izrednega odpisa (2.458.954 EUR) je usklajena z inventurnim poročilom za leto 2022.

Konti skupine 02 in 03 – Nepremičnine (AOP 004 in 005)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
020	Zemljišča	464.105	464.105	100
021	Zgradbe	7.247.783	7.639.389	105,40
022	Terjatve za predujme za nepremičnine			
023	Nepremičnine v gradnji ali izdelavi	159.742	181.431	113,57
029	Nepremičnine trajno zunaj uporabe			
02	Skupaj AOP 004	7.871.630	8.284.925	105,25
03	Popravek vrednosti nepremičnin AOP 005	4.343.174	4.538.961	104,51
02-03	Sedanja vrednost nepremičnin	3.528.456	3.745.964	106,16

V uporabo smo predali modularne pisarne v vrednosti 385.236,66 EUR, obnovili tla na Trubarjevi 2 v vrednosti 6.369,37 EUR. Poteka energetska sanacija Trubarjeve 2 in OE Koper (investicije v teku) v vrednosti 39.061,07 EUR.

V poslovnih knjigah so knjižene naslednje nepremičnine:

- zgradba Trubarjeva 2,
- zgradba Zaloška 29,
- zgradba Glonarjeva,
- zemljišče Trubarjeva, Obrežna, Prešernov trg
- stavba in garaža Ob Suhu 5b,
- zemljišče (Zaloška 29),
- zemljišče (Ipavčeva 18),
- zemljišče (Vipavska cesta 13),
- zemljišče (Ulica Arhitekta Novaka 2B),
- zgradba Zaloška 29 (nova stavba),
- zgradba OE Koper,
- del zgradbe (OE Celje),
- del zgradbe (OE Nova Gorica),
- zgradba (OE Novo Mesto- Muzejska 5),
- del zgradbe (OE Koper),
- del zgradbe (OE Murska Sobota).

Za nepremičnine imamo in urejamo zemljiškoknjižno dokumentacijo, ki je/bo kot kopija odložena v računovodski dokumentaciji in original v dokumentaciji ustanovitve pravne osebe-zavoda.

Konti skupine 04 in 05 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (AOP 006 in 007)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
040	Oprema	9.130.440	8.930.092	97,81
041	Drobni inventar	883.556	872.228	98,72
042	Biološka sredstva			
043	Vlaganja v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
045	Druga opredmetena osnovna sredstva	73.367	73.367	100
046	Terjatve za predujme za opremo in dr. o. os			
047	Oprema in druga opr. os. s., ki se pridobivajo	350.518	6.244	1,78
049	Oprema in druga opr. os. s. trajno zunaj uporabe			
04	Skupaj AOP 006	10.437.881	9.881.931	94,67
05	Popravek vrednosti opreme AOP 007	7.385.237	8.063.151	109,18
053	Popravek vrednosti vlaganj v opredmetena osnovna sredstva v tuji lasti			
04-05	Sedanja vrednost opreme	3.052.644	1.818.780	59,58

V letu 2022 smo nabavili hladilne omare za shranjevanje cepiv 40.142,71 EUR, v računalniško opremo mrežna stikala in usmerjevalnike informacijskih podatkov 94.662,15 EUR, 16.322,02 EUR za TV aparate (videokonfer. v sejnih sobah), klimatske naprave v vrednosti 27.775,32 EUR, pisarniško pohištvo 78.235,79 EUR, druga oprema in drobn inventar 6.283,45 EUR. Prav tako smo odpisali del navedene opreme zaradi dotrajanosti, uničenih naprav in nedelujoče opreme (hladilna oprema v vrednosti 14.178,73 EUR, računalniška oprema 401.640,24 EUR, klimatske naprave in aparat za telegraf. v vrednosti 11.887,42 EUR, oprema za transport in zvete 9.837,90 EUR, pohištvo 7.460,22 EUR, druga oprema in drobn inventar 32.984,29 EUR).

Vrednost izrednega odpisa (477.989 EUR) je usklajena z inventurnim poročilom za leto 2022.

Konti skupine 08 – Dolgoročne terjatve iz poslovanja (AOP 010)

v EUR, brez centov

konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
084	Dolgoročne terjatve za vnovčena poročstva			
085	Dolgoročne terjatve iz poslovanja	19.085	6.265	32,83
	- do uporabnikov državnega proračuna			
	- do uporabnikov občinskih proračunov			
	- ostale dolgoročne terjatve iz poslovanja	19.085	6.265	32,83
086	Dolgoročne terjatve iz naslova finančnega najema			
089	Oslabitev vrednosti dolgoročnih terjatev iz poslovanja			
08	SKUPAJ	19.085	6.265	32,83

Dolgoročne terjatve iz poslovanja so v letu 2022 nižje kot predhodno leto. Že v letu 2016 smo po pogodbi plačali varščino za najem poslovnih prostorov z ID oznako 2682-669-5 v izmeri 103,28 m² na Tehnološkem parku 24 (objekt E) v višini 2.065 EUR. Varščina je za obdobje 10 let. Višina terjatev iz poslovanja je opredeljena v višini dveh mesečnih najemnin. V letu 2020 smo dodatno plačali, v skladu s pozivom vodilnega partnerja Marand d.o.o., rezervni sklad za projekt *Ekosmart* v višini 4.894 EUR (v letu 2017 že plačali 1.194 EUR). Rezervni sklad je nakazan na depozitni račun, odprt pri notarki. Narejen je notarski zapis o hrambi denarja.

V letu 2020 smo dodatno plačali varščino za najem poslovnih prostorov Tabor 9 v višini 2.500 EUR, 4.484 EUR za rezervni sklad projekta *Ekosmart* in 2.247 EUR, kar predstavlja 10 % prejetega zneska za 5. potrjeno poročilo projekta *EkoSmart*. Nakazilo je skladno z notarskim zapisnikom o hrambi denarja in je deponirano pri notarki.

Dolgoročne terjatve vključujejo tudi 1.700 EUR varščine za najem prostorov na Taboru. Ta varščina je bila za prostore, ki služijo za klicni center oziroma za potrebe epidemije (covid-19).

Rezervni sklad za projekt *Ekosmart*, ki se je že zaključil, smo 13. 1. 2022, dobili vrnjenega v celoti (12.820 EUR) in posledično znižali dolgoročne terjatve iz poslovanja.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj vnovčljive vrednotnice (AOP 013)

Denarna sredstva v blagajni in takoj vnovčljive vrednotnice znašajo na dan 31. 12. 2022 4.263 EUR in so usklajena z inventurnim poročilom na dan 31. 12. 2022.

Konti skupine 11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (AOP 014)

Denarna sredstva na računih znašajo na dan 31. 12. 2022 skupaj 3.418.370 EUR, od tega po posameznih bankah in drugih finančnih ustanovah:

- UJP BANKA SLOVENIJE = 3.418.370 EUR

Konti skupine 12 – Kratkoročne terjatve do kupcev (AOP 015)

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 43.729 EUR. Stanje terjatev predstavlja zanemarljiv delež celotnega prihodka, kar pomeni, da se le-te poravnava v skladu s pogodbenimi roki, oziroma v skladu s plačilnimi pogoji zavoda. V spodnji tabeli je prikazana starostna porazdelitev terjatev. Terjatve starejše od 1 leta so prevrednotene oz. oslabljene.

			v EUR
Terjatve 120 (v EUR)	Leto fakture	Zapadlost terjatve	
43.029	2022	16.560 EUR v 2023, ostalo 2022	
700	2021	2021	
0	2020 in predhodno	/	

Neplačane terjatve v letu 2022 ne ogrožajo likvidnosti zavoda.

v EUR		
NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
ZVEZA BREZ IZGOVORA SLOVENIJA	12.776,66	ne
PIN, IGOR FUJS S.P.	3.626,46	ne
ZASEBNA OTROŠKA IN ŠOLSKA AMBULANTA	8.168,46	1.508,1
NOVA KBM D.D.	5.687,65	1.624
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA BLAGOVNE	6.366,13	1.342,18

Konti skupine 13 – Dani predujmi in varščine (AOP 016)

Dani predujmi in varščine na dan 31. 12. 2022 znašajo 1.602 EUR. Nanašajo se na vnaprejšnja plačila za službene poti. Plačali smo hotelsko nastanitev za 20. 1. 2023 za usposabljanje – Terme Resort. Med predujmi beležimo tudi razliko za DDV 271,87 EUR, ki je bila vrnjena v leto 2023 in pa 17,61, plačano s plačilno kartico za leto 2023.

Predujmi so nižji kot v predhodnem letu in predstavljajo zanemarljiv % v poslovanju.

Konti skupine 14 – Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 017)

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2022 znašajo 8.264.402 EUR.

v EUR		
NAZIV	ZNESEK TERJATVE	PLAČANO
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE, Štefanova ulica 005, 1000 LJUBLJANA	6.717.728,40	DA (6.705.350 nezapadlo)
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE, Miklošičeva cesta 024, 1000 LJUBLJANA	1.281.975,96	DA (1.256.429 nezapadlo)
OI LJUBLJANA, Zaloška cesta 002, 1000 LJUBLJANA	62.544,92	DA (62.462 nezapadlo)
ARRS, Bleiweisova cesta 030, 1000 Ljubljana	31.171,83	NE
NLZOH, PRVOMAJSKA ULICA 001, 2000 MARIBOR	28.747,83	DA (13.177 nezapadlo)

V spodnji tabeli je prikazana starostna porazdelitev terjatev. Terjatve izhajajo iz poslovnega leta 2022.

Terjatve 120 (v EUR)	Leto fakture	Zapadlost terjatve
8.264.402	2022	2.927.671 EUR v 2023, ostalo 2022
0	2021	/
0	2020 in predhodno	/

Konti skupine 17 – Druge kratkoročne terjatve (AOP 020)

Druge kratkoročne terjatve na dan 31. 12. 2022 znašajo 94.163 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov				
konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
170	Kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij	128.957	84.851	65,80
174	Terjatve za vstopni davek na dodano vrednost	3.587	4.118	114,80
175	Ostale kratkoročne terjatve	18.984	5.194	27,36
179	Oslabitev vrednosti ostalih kratkoročnih terjatev			
17	SKUPAJ	151.528	94.163	62,14

Terjatve so, v primerjavi s predhodnim letom, nižje. Terjatve so za vračila sredstev za davek za odbitni DDV (tržna dejavnost), vračila iz naslova vojaških vaj, boleznin, nege, invalidnine in ostale terjatve katere prilive pričakujemo v letu 2023.

Konti skupine 19 – Aktivne časovne razmejitve (AOP 022)

Aktivne časovne razmejitve na dan 31. 12. 2022 znašajo 593.848 EUR in so naslednje:

v EUR, brez centov				
konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
190	Kratkoročno odloženi odhodki	9.032	0	0
191	Prehodno nezaračunani prihodki	919.565	593.848	64,58
192	Vrednotnice			
199	Druge aktivne časovne razmejitve			
19	SKUPAJ	928.597	593.848	63,95

Na kontu 191 izkazujemo prihodke od projektov. Stroški zanje so že nastali, vendar prihodki še niso mogli biti zaračunani, saj obračuni oz. zahtevki še niso bili oddani. Pri oblikovanju aktivnih časovnih razmejitev smo sledili, da se prihodki knjižijo v isto obdobje, v katerem so knjiženi stroški, ki jih ti prihodki pokrivajo. Odpravijo se, kadar ni več potrebe po njih ali takrat, ko se oblikuje ustrezna terjatev ali se prejme plačilo. Pri vzpostavitvi je projektna pisarna pregledala stroške na projektih, ki so usklajeni na karticah. Pregledali smo knjižene prihodke in glede na odstotek sofinanciranja in stroške projekta oblikovali aktivne časovne razmejitve. Časovne razmejitve na projektih znašajo 591.853 EUR in na ARRS 1.994 EUR.

Po posameznih projektih izkazujemo sledeče stanje:

PROJEKT	Znesek v EUR
ALHAMBRA CAPACITY - RAH v.p. S.R.Krnel 1.9.2020-31.3.2023	30.066,59
AWARE-COVID-19, Mario Fafangel, 20.5.2021 - 19.5.2022	1.717,72
CoMix vodja M. Fafangel od 29.5.2020 do 12.4.2023	550,71
DG Justice- Make the difference v.p. K.O.Kokotovič 1.12.20-30.11.22	3.613,04
EMCDDA - nov skrbnik Mateja Jandl (Ada Hočvar Grom do 31.08.20)	30.584,97

PROJEKT	Znesek v EUR
EU-JAV M.GRGIČ VITEK OD 1.8.2018 DO 31.7.2021(CHAFEA)	12.640,20
EU-TOPIA-EAST - Dominika Novak Mlakar, 1.5.2021 - 30.4.2026.	18.406,76
HEROJI, vp Maja Roškar, 1.11.2019-15.11.2022	51,33
InnoRenew CoE P.Otorepec 6/2015-31.5.2016 nadalj.od 3/2017do 3/2022	27.561,71
Integr. geriatrične oskrbe starejših; B. Gabrovec, 15.9.22-15.9.26	60.455,52
INTEGRATE I.KLAVS OD 1.9.2017 DO 31.8.2020	5.252,80
JA Health4EUKids; I. Krotec, 1.12.2022-30.11.2025	2.466,53
JA Healthy GateWays P.OTOREPEC OD 1.5.2018 DO 30.4.2021	4.884,97
JAHEE T.LESNIK OD 1.6.2018 DO 31.5.2021(CHAFEA)	11.647,14
niCE-life O.STANOJEVIĆ JERKOVIĆ OD 1.1.2019 DO 31.12.21	31.667,96
PARIPRE MATEJA ROK SIMON 01.01.2021 - 31.12.2023	692,71
PERCH (PartnERship to Contrast HPV); N. Jemec, 1.11.2022-30.4.2025	6.611,09
PHArA-ON, 1.12.2019 do 30.11.2023, nosilec P.OTOREPEC	18.549,67
PHIRI v.p. M.Zaletel 01.11.2020-31.10.2023	5.340,42
PREHRANA.SI vp KATJA TURK, 1.11.2019-15.11.2022	1.255,86
Projekt HERA - 3.9.2021-3.10.2022 Mario Fafangel	22.090,71
Psih.svetov.posam.,parom in druž.,v.p.N.K.Juričič,1.11.19 do 15.11.22	10,30
SINCP ALEN VREČKO OD 1.7.2018 30.6.2022	74.868,28
Sonar Global v.p.Ivanka Huber 1.7.2020 -31.12.2021	17.549,01
STAR-VITAL SIMONA PERČIČ - OD OD 1.9.2017 DO 31.10.2022	1.159,30
STOP M.GABRIJELČIČ OD 1.6.2018 DO 31.5.2022	12.762,90
TO-REACH TIT ALBREHT OD 1.1.17 DO 31.12.19	7.917,64
Ukrepi na področju obvladovanja COVID 19 V.P. B.Gabrovec	155.878,16
x-eHealth ; 2020-2024 vodja p. Lucija Tepej Jočič	4.977,59
ZaPiS vodja projekta Sanja Vrbovšek 1.10.2019-30.06.2023	20.622,23
SKUPAJ	591.853,82

CJ ZALOGE

Zaloge NIJZ predstavljajo zdravila (kupljeni proizvodi), ki so namenjena tako veleprodaji kot cepljenju v ambulantah NIJZ. Minimalne zaloge predstavlja publikacija ETIB.

Stanje zalog cepiv na dan 31. 12. 2022 znaša 236.213 EUR. Zaloge zadoščajo za redno poslovanje na področju prodaje zdravil in cepljenja. Material v zalogi vrednotimo po nabavni vrednosti, njegovo porabo oziroma strošek materiala na kontih podskupine 460 in 466 pa izkažemo v skladu s FIFO metodo. Metoda FIFO predpostavlja, da prodamo najprej tisto zalogo, ki je bila najprej nabavljena. Zato imamo vrednostno na zalogi vedno tiste zaloge, ki smo jih nabavili nazadnje.

Stanje zalog publikacije ETIB znaša 750,66 EUR.

Zaloge cepiv so odvisne od epidemiološke situacije, kako pogosto so pripravljene posamezni dobavitelji dobavljati cepivo (npr. tedensko, mesečno, letno), minimalnih količin, ki jih moramo naročiti za posamezno cepivo in od razmer na EU trgu (npr. ob pomanjkanju določenega cepiva na EU trgu se zaloge cepiva v skladišču NIJZ nekoliko povečajo, da ne pride do pomanjkanja cepiv). Pri zalogah zdravil se upoštevajo tudi potek cepljenja preko posamezne sezone.

Potrebne letne količine cepiv za obvezna cepljenja se določijo na podlagi velikosti posamezne kohorte, za katero je cepivo namenjeno. Potrebne letne količine cepiv za neobvezna cepljenja se določijo na podlagi izdaj cepiv v preteklih letih in na podlagi strokovne ocene Posvetovalne skupine za cepljenje (npr. cepivo proti gripi, cepivo proti pnevmokoknim infekcijam).

Zaloge samoplačniških cepiv zadoščajo povprečno za 14 dni. Zaloge cepiv, ki se financirajo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, pa zadoščajo za 3–4 mesece.

v EUR, brez centov

Konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
30	Obračun nabave materiala			
31	Zaloge materiala			
32	Zaloge drobnega inventarja in embalaže			
34–36	Proizvodi-obračun nabave blaga-zaloge blaga	255.823	236.964	92,63
37	Druge zaloge namenjene prodaji			

5.2.1.2 OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Konti skupine 20 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 035)

Na dan 31. 12. 2022 beležimo 3 EUR kratkoročnih obveznosti zaradi napačnih nakazil. Znesek bomo vrnili v 2023.

Konti skupine 21 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (AOP 036)

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2022 znašajo 1.715.712 EUR in se nanašajo na obveznost za izplačilo decembrskih plač in polletne redne delovne uspešnosti.

Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana januarja 2022 pri plači za december, medtem ko RDU v mesecu februarju, ko je bil izplačan pri plači za mesec januar.

Konti skupine 22 – Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (AOP 037)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2022 znašajo 8.536.710 EUR.

Obveznosti do dobaviteljev smo v 2022, zaradi izboljšane likvidnostne situacije v drugem polletju, redno poravnali in tako konec leta nismo beležili zapadle obveznosti. V kolikor je med letom prišlo do zamude pri plačilih smo reševali dogovorno z dobavitelji, pri čemer smo se podaljšanih dogovorjenih rokov vedno držali, tako da dobave niso ustavljali in preskrba na trgu ni bila motena. V tabeli prikazujemo 5 največjih obveznosti. Iz tabele je razvidno, da smo vsem dobaviteljem poravnali zapadle obveznosti. Kar še ni zapadlo v 2022, smo poravnali v prihodnjem letu.

NAZIV	v EUR	
	ZNESEK OBVEZNOSTI	PLAČANO
PFIZER EXPORT B.V. RANDSTAD 2211 1316 BN ALMERE, NETHE	-5.635.877,73	5.608.897 (ostalo ni zapadlo)
GSK D.O.O., LJUBLJANA AMERIŠKA ULICA 008 1000 LJUBLJAN	-298.164,86	da
SRC D.O.O. TRŽAŠKA CESTA 116 1000 LJUBLJANA	-186.659,32	da
UNISTAR LC D.O.O., LJUBLJANA LITOSTROJSKA CESTA 056 10	-158.820,58	da
MERCK SHARP & DOHME B.V. WAARDERWAG 39 - P.O. BOX 581	-462.700,00	206.500 (ostalo ni zapadlo)

Na spodnji obrazec smo v letu 2022 zelo ponosni, ker nam, od reorganizacije dalje, še ni uspelo poplačati vseh zapadlih obveznosti, tako dobaviteljem kot uporabnikom enotnega kontnega načrta. V drugi polovici leta 2022 je bila likvidnostna situacija drugačna zaradi česar smo, po odločitvi vodstva, poplačali vse zapadle obveznosti. Upamo, da se trend ustreznega financiranja ohrani.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2022 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	Konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	Konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31. 12. 2022
Zapadle do 30 dni	0	0	
Zapadle od 30 do 60 dni	0	0	
Zapadle od 60 do 120 dni	0	0	
Zapadle nad 120 dni	0		
Skupaj			0

Konti skupine 23 – Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (AOP 038)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2022 znašajo 412.305 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

		v EUR, brez centov		
konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
230	Kratkoročne obveznosti za dajatve	257.693	254.729	98,85
231	Obveznosti za DDV	426.523	77.102	18,08
231	Kratkoročne obveznosti na podlagi izdanih menic in drugih plačilnih instrumentov			
234	Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	69.037	61.788	89,5
235	Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	28.485	18.870	66,25
23	SKUPAJ	552.478	781.738	141,50

Kratkoročne obveznosti predstavljajo dajatve iz plač, obveznost za plačilo DDV in ostale obveznosti za avtorske, podjemne, sejnine, prispevke za vzpodbujanje zaposl. invalidov...

Konti skupine 24 – Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta (AOP 039)

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta na dan 31. 12. 2022 znašajo 418.305 EUR in se nanašajo na naslednje obveznosti:

v EUR, brez centov				
Konto	Naziv konta	2021	2022	Indeks
240	Kratkoročne obveznosti do države	146.383	320.666	219,06
241	Kratkoročne obveznosti do proračunov občin	1.174	403	34,33
242	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	294.781	91.497	31,04
243	Kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračunov občin	47.594	5.739	12,06
244	Kratkoročne obveznosti do ZZS in ZPIZ/ prejeti avansi	11.923	0	0
	- ZZS	11.923	0	0
	- ZPIZ			
24	SKUPAJ	501.855	418.305	83,35

Iz spodnje tabele je razvidno, da smo vsem dobaviteljem poravnali zapadle obveznosti. Kar še ni zapadlo v 2022, smo poravnali v prihodnjem letu.

DOBAVITELJI	OBVEZNOST	PLAČANO
NLZOH, PRVOMAJSKA ULICA 001 2000 MARIBOR	78.429,22	Da
LEKARNA LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 011 1000 LJUB	7.212,92	Da (zapadlo v 2023)
UKC LJUBLJANA, ZALOŠKA CESTA 002 1000 LJUBLJANA	4.514,00	Da (zapadlo v 2023)
MJU, TRŽAŠKA CESTA 021 1000 LJUBLJANA	4.061,30	Da (zapadlo v 2023)
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA TRANSFUZIJSKO MEDICIN	2.770,95	Da (zapadlo v 2023)

Konti skupine 26 – Kratkoročne obveznosti iz financiranja (AOP 041)

Kratkoročne obveznosti iz financiranja se nanašajo na najeto kratkoročno leasing financiranje (kratkoročni del Porsche leasing). Leasing smo sklenili zaradi potreb po službenih avtomobilih.

Stanje kratkoročnih obveznosti iz financiranja je na dan 31. 12. 2022 4.070 EUR. IOP z leasing hišo imamo usklajen.

Konti skupine 29 – Pasivne časovne razmejitve (AOP 043)

Na kontih podskupine 291 - kratkoročno odloženi prihodki

- za programe/projekte

Izkazujemo naslednja sredstva za izvajanje programov, katerih financiranje ne sovпада s koledarskim letom (vnaprej plačani prihodki za stroške v 2023):

Naziv programa	Znesek
Vir za stroške v letu 2023	90.648
Razni EU projekti	1.891.993
ARRS	40.888
Sofinanciranje TP Elena	78.075
Vračilo MZ	400.000
SKUPAJ	2.501.604

Skupno stanje na kontu 29 je tako 2.501.604 EUR.

Na programu duševno zdravje, smo imeli oblikovanih 783.915 EUR odloženih prihodkov, ki smo jih v letošnjem letu prenesli med prihodek.

Ostale pasivne časovne razmejitve so posledica vnaprej plačanih prihodkov za potrebe projektov in ARRS in delno MZ. Dodatno smo, glede na dogovor z MF, oblikovali vnaprej plačane prihodke za energetska sanacija – TP Elena (investicija še ni zaključena). Ker v letu 2022 nismo izvedli storitev za psihološko svetovanje v tiski za mladostnike in mlajše odrasle (14–29 let) v post covidnem obdobju v višini 400.000 EUR, smo zmanjšali prihodke na programu MZ in jih bomo vrnil v 2023.

LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 97 – Druge dolgoročne obveznosti

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek
Stanje na dan 31. 12. 2021	9.072
+ povečanja dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)	
- zmanjšanje dolgoročnih obveznosti za finančni najem (avtomobil)	
+ odplačila glavnice z obrestmi	
- odplačila glavnice z obrestmi	6.354
stanje na dan 31. 12. 2022	5.026 EUR

Izkazujemo stanje na kontu podskupine 970 - dolgoročne finančne obveznosti, 10.057,31 EUR (obresti 961,88 eur) (del dolgoročnih obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2023 znašajo 4.069,80 EUR, so izkazane v bilanci stanja na kontih podskupine 260, kot kratkoročne obveznosti do financierjev).

Na skupini 97 izkazujemo dolgoročne obveznosti do Porsche leasing za dva službena avtomobila v višini 5.025,63 EUR. Kratkoročni del leasinga, ki zapade v letu 2023 izkazujemo na skupini konta 260 v višini 4.069,80 EUR.

Konti podskupine 980 – Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva

Stanje obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2022 znaša 11.403.693 EUR.

Povečanja in zmanjšanja stanja so bila med letom naslednja:

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	Znesek EUR
Stanje na dan 31. 12. 2021	9.825.872
Stanje na dan 31. 12. 2022	11.403.693

Stanja na kontih skupine 980, zaradi kasnejših knjižb na projektih (vzpostavitev AČR, viri za nabave osnovnih sredstev, amortizacija v ceni, poslovni izid ...), kakor v preteklih letih, z ustanoviteljem usklajujemo od januarja do marca. Ministrstvu za finance je bil v začetku februarja že posredovan obrazec za uskladitev. Dogovorili smo se, da zaradi kasnejšega knjiženja in zaključevanja, marca ponovno posredujemo uskladitveni obrazec, tako da bodo stanja ponovno usklajena.

Konti skupine 985 presežek prihodkov nad odhodki

v EUR, brez centov

STANJE OZ. SPREMEMBA	ZNESEK
Stanje na dan 31. 12. 2021	-318.704
+ presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (iz priloge 3 – AOP 891)	+ 1.140.711
Stanje na dan 31. 12. 2022	822.007

Kumulativno NIJZ (985) beleži presežek prihodkov nad odhodki v višini 822.007 EUR.

5.2.2 POJASNILA K POSTAVKAM IZKAZA PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2022 (I. del – IPO)

5.2.2.1. ANALIZA PRIHODKOV

Celotni prihodki, doseženi v letu 2022 so znašali 81.010.988 EUR in so bili za 24,19 % višji od doseženih v letu 2021 ter za 6,40 % višji od načrtovanih.

V primerjavi z letom 2021 so se prihodki povečali iz naslova distribucije zdravil covid, ostalih covid programov, več je tudi prihodkov iz naslova programa javnega zdravja (sklop 1). Glede na finančni načrt so odstopanja v dodatnih sredstvih, ki smo jih prejeli h krovni pogodbi, zaradi distribucije zdravil. Iz tega naslova je 10.252.971 EUR več prihodkov (tudi odhodkov) kot načrtovano. Pogodbe so se sklepale glede na potrebe in situacijo v letu 2022. Prihodki iz naslova distribucije se nanašajo na sredstva za zdravila (Paxlovid, Veklury, Sotrovimab, Xevudy, Lagevrio, Gilead ...). Prihodki *Programa javnega zdravja* (sklop 1), so višji od načrtovanih zaradi kasnejših sklenjenih aneksov za financiranje (dodatna financirana amortizacija, duševno zdravje). Pri ZZS programu prihaja do odstopanj zaradi višje načrtovanih ZZS cepiv. V načrtu, tako na prihodkovni kot odhodkovni strani, načrtujemo podatek iz *Splošnega dogovora*. Cepiva ostalim zavodom so se tako distribuirala v nižjem obsegu kot opredeljeno v SD. Realizirali smo za 6.718.142 EUR (načrtovano 9.608.782 EUR).

Prihodki od poslovanja predstavljajo 99,99 %, finančni in drugi prihodki so v deležu prihodkov od poslovanja zanemarljivi.

Finančni prihodki so znašali 7.999 EUR (večinoma za obresti od sredstev na vpogled), drugi pa 458 EUR (parske izravnave in drugi prihodki).

Neplačani prihodki znašajo 8.901.979 EUR (stanje terjatev, ki so izkazane kot prihodek tekočega leta). V celotnem prihodku predstavljajo 10,98 %. Postopke izterjave dosledno izvajamo.

v EUR, brez centov

PRIHODKI	Realizacija 2021	RFN 2022	Realizacija 2022	IND real. 2022 / RFN 2022	STRUKTURA 2022
Prihodki iz sredstev javnih financ (PROGRAM JAVNEGA ZDRAVJA)	8.115.760	10.740.000	11.356.544	105,74	14 %
Prihodki iz sredstev javnih financ (ZZS)	18.029.807	21.400.041	17.585.526	82,18	22 %
Prihodki iz sredstev javnih financ (specializanti, pripravniki, projekti)	5.360.337	6.102.742	4.445.109	72,84	5 %

PRIHODKI	Realizacija 2021	RFN 2022	Realizacija 2022	IND real. 2022 / RFN 2022	STRUKTURA 2022
Drugi prihodki iz sredstev javnih financ iz naslova javnih storitev	30.458.310	34.197.964	44.395.207	129,82	55 %
Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	3.257.486	3.688.027	3.220.145	87,31	4 %
Finančni prihodki	50	50	7.999		
Drugi prihodki	7.594	12.646	458	3,62	
SKUPAJ PRIHODKI	65.229.344	76.141.470	81.010.988	106,4	100 %

V spodnji tabeli prilagamo pregled prihodkov po sklopih in njihovo strukturo v celotnih prihodkih.

	v EUR, brez centov	
Program javnega zdravja	11.356.544	14 %
eZdravje	4.658.538	6 %
Naloge v povezavi s covidom-19	2.540.917	3 %
Distribucija covid-19	33.127.589	41 %
PKP duševno zdravje *	2.233.915	3 %
Profesionalni klicni center covid-19	1.032.090	1 %
Dodatki covid-19	0	0 %
PRIHODKI - ostala ministrstva in ostali plačniki	802.885	1 %
ZZZS	10.867.384	13 %
ZZZS cepiva	6.718.142	8 %
Storitve samoplačniških ambulant	1.063.408	1 %
Prodaja samoplačniških cepiv	1.865.057	2 %
Ostali prihodki trg	290.952	0 %
Refundacija pripravniki	227.746	0 %
Refundacija specializanti	470.756	1 %
Sofinanciranja EU (samo sofinanciranja iz EU)	3.746.607	5 %
Ostali prihodki	8.456	0 %
SKUPAJ	81.010.988	100 %

* razmejitev (zmanjšanje) prihodkov v letu 2021 in prenos v prihodke 2022.

5.2.2.2 ANALIZA ODHODKOV

Celotni odhodki, doseženi v letu 2022, so znašali 79.866.027 EUR in so bili za 25,23 % višji od odhodkov, doseženih v letu 2021 ter 5,39 % višji od načrtovanih.

Po glavnih postavkah so bili odhodki poslovanja naslednji:

1.) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (AOP 871) so v letu 2022 znašali 55.439.779 EUR in so bili za 45,61 % višji od doseženih v letu 2021.

Stroški materiala AOP 873 (konto 460) so v celotnem zavodu v letu 2022 znašali 3.216.367 EUR in so bili za 20,45 % višji od doseženih v letu 2021 ter za 35,15 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 4,03 %. Stroški materiala so nižji zaradi nižje nabave testerjev Svit, cepiv za tržno dejavnost (ambulante).

Stroški storitev AOP 874 (konto 461) so v celotnem zavodu v letu 2022 znašali 13.775.408 EUR in so bili za 11,70 % nižji od doseženih v letu 2021 ter za 12,71 % nižji od načrtovanih. Delež glede na celotne odhodke zavoda znaša 17,25 %. Stroški storitev so nižji od planiranih predvsem zaradi nižje realizacije prihodkov od EU projektov (tudi nižja realizacija na prihodkovni strani).

Najvišje povišanje stroškov (AOP 872) se nanaša na covid zdravila, ki znašajo 18.647.306 EUR in niso bila načrtovana v takšni višini. Stroški so bili pokriti, financiralo jih je Ministrstvo za zdravje.

Strošek za izplačila po avtorskih honorarjih znaša 83.157,07 EUR z vsemi prispevki in dajatvami. Strošek za izplačila po podjemnih pogodbah pa znaša 170.660,15 EUR z vsemi prispevki in dajatvami.

Vrste storitev, ki se opravljajo preko zunanjih izvajalcev za nezdravstvene storitve	Strošek v letu 2022 v EUR	Število zunanjih izvajalcev
Poštne storitve	1.853.873,14	1 (javni razpis) + 2 pogodba
Tiskarske storitve	1.234.016,79	2 (javni razpis) + 6 naročilnica
Čiščenje	359.221,99	1 (javni razpis) + 13x pogodbe + 2x naročilnice
Prevoz cepiv	178.542,66	1 (javni razpis)
Laboratorijske storitve	707.506,63	9
Vzdrževanje računalniških programov	4.588.946,24	58
Varovanje	241.635,11	14
Vzdrževanje poslovnih objektov	195.167,56	26
Študentski servis	293.987,60	6
Prevajanje in lektoriranje	72.719,11	5
Zunanji izvajalci na projektih	490.480,30	56

2.) STROŠKI DELA so v letu 2022 znašali 21.358.296 EUR in so bili za 10,65 % nižji od doseženih v letu 2021 ter za 2,76 % nižji od načrtovanih. Delež v celotnih odhodkih znaša 26,74 %. Stroški dela so nižji zaradi nižjega števila zaposlenih kot načrtovano kot kasnejšega zaposlovanja (13).

Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v letu 2022 je znašalo 530,58 zaposlenih, in se je v primerjavi z letom 2021 zmanjšalo za 22,53 zaposlenih oz. za 4,25 %.

Povprečna bruto plača je znašala 2.605,61 EUR in se je zmanjšala v primerjavi s preteklim letom za 11,03 %.

V preteklem letu je bil izplačan povprečni regres v znesku 1.398,63 EUR na delavca.

Nadomestila plač za boleznine v breme JZZ so bila izplačana za 34.984,67 delovnih ur, v breme ZZS 51.991,49 delovnih ur ter v breme ZPIZ-a 1.392,00 delovnih ur. Boleznine skupaj predstavljajo 7,84 % vseh obračunanih delovnih ur.

3.) STROŠKI AMORTIZACIJE (ki so zajeti med odhodki – AOP 879), so v letu 2022 znašali 2.723.010 EUR in so bili za 174,39 % višji od doseženih v letu 2021 ter 240,23 % višji od načrtovanih. Razlog je v tem, da smo prejeli dodatna sredstva za stroške amortizacije, ki jih nismo načrtovali. Le tako bomo lahko obnovili nekaj opreme, ki je že dotrajana. Stroški se glede na finančni načrt razlikujejo v delu amortizacije v ceni. Zaradi slednjega smo jo obračunali skladno s *Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev*.

Delež stroškov amortizacije v celotnih odhodkih znaša 3,41 %.

Amortizacija je obračunana po predpisanih stopnjah v znesku 3.329.040 EUR:

- del amortizacije, ki je bil vračunan v ceno, znaša 2.723.010 EUR (končni rezultat skupine 462),
- del amortizacije, ki je bil knjižen v breme obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje, znaša 606.030 EUR (podskupina 980).

Obračunana amortizacija po predpisanih amortizacijskih stopnjah znaša 3.329.040 EUR. Obračunani amortizaciji smo zmanjšali stroške amortizacije v breme vira za tista osnovna sredstva, ki so imela zagotovljen vir na kontu 98 (namenska sredstva za nakup osnovnih sredstev). Glede na 10. člen *Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev* smo preverili, koliko amortizacije dobimo plačane v ceni (po pogodbi) oz. v prihodku. Pri obračunu amortizacije smo ravnali v skladu s sprejetim pravilnikom, z navodili Združenja zdravstvenih zavodov kot tudi revizijskimi navodili. Amortizacije v ceni je priznane v višini 2.723.010 EUR, kar mora bremeniti rezultat, ostalo pa se prenese v breme vira oz. skladno z 10. členom *Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev*.

4.) REZERVACIJE v letu 2022 niso bile obračunane.

5.) DRUGI STROŠKI so bili v letu 2022 obračunani v znesku 252.875 EUR. Od tega je 22.965 EUR za nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, 14.537 EUR za prispevke in članarine zbornicam in združenjem, 62.132 EUR stroškov odvozov smeti drugih izdatkov za varstvo okolja, 2.354 EUR nagrad dijakom in študentom, 132.370 EUR za plačilo kvot invalidnin in še ostali drugi stroški.

6.) FINANČNI ODHODKI so v letu 2022 znašali 6.795 EUR in predstavljajo odhodke za obresti poslovnih bank (473 EUR), stroške obresti od nepravočasno plačanih obveznosti (5.130 EUR), odhodki financiranja leasinga (785 EUR) in ostali manjši finančni odhodki (tečajne razlike).

7.) IZREDNI ODHODKI v letu 2022 niso nastali.

8.) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI so v letu 2022 znašali 14.619 EUR, posledično zaradi izrednega odpisa osnovnih sredstev (sedanja vrednost), ter oslabitve terjatev AČR (projekt).

5.2.2.3 POSLOVNI IZID

Razlika med prihodki in odhodki brez upoštevanja davka od dohodka pravnih oseb izkazuje pozitiven poslovni izid - presežek prihodkov nad odhodki v višini 1.144.961 EUR.

Davek od dohodkov pravnih oseb je bil v letu 2022 obračunan v znesku 4.250 EUR, kar pomeni, da je poslovni izid obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka 1.140.711 EUR.

Poslovni izid v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov je enak izkazanemu poslovnemu izidu v bilanci stanja na podskupini kontov 985.

Pojasnila k postavkam izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka služi spremljanju gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov.

Presežek odhodkov nad prihodki v tem izkazu (denarni tok) znaša 4.283.205 EUR in se od ugotovljenega presežka prihodkov nad odhodki določenih uporabnikov (Priloga 3 – obračunski tok) razlikuje za 5.423.915 EUR. Razliko predstavlja amortizacija, dane oz. prejete predujme, neplačane terjatve in neplačane obveznosti ...

V letu 2022 smo zaradi ugodne likvidnostne situacije poplačali vse zapadle obveznosti. Tako smo leto končali brez zapadlih obveznosti. Glede na sprejet rebalans proračuna smo v letu 2022 najeli tudi posojilo v višini 1.000.000 EUR, ki smo ga črpali, ko je bilo to potrebno. Posojilo smo konec leta tudi vrnili.

Likvidnostno stanje NIJZ se je konec leta 2022 močno izboljšalo. Konec leta smo prejeli prilive za amortizacijo, anekse h krovni pogodbi za zdravila, covid sredstva ... Z dodatnimi prilivi smo močno izboljšali likvidnost in poplačali zapadle terjatve, kar je razvidno tudi iz spodnje tabele.

Zamude pri plačilih smo reševali dogovorno z dobavitelji, pri čemer smo se podaljšanih dogovorjenih rokov vedno držali, tako da dobav niso ustavljali in preskrba na trgu ni bila motena.

Na spodnji obrazec smo v letu 2022 zelo ponosni, ker nam, od reorganizacije dalje, še ni uspelo poplačati vse zapadle obveznosti v roku, saj je bila likvidnostna situacija drugačna. Upamo, da se trend financiranja ohrani.

Obrazec 2: Izkaz prihodkov in odhodkov 2022 (II. del – Zapadle obv.)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	Konto 22 – kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	Konto 24 – kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31. 12. 2022
Zapadle do 30 dni			
Zapadle od 30 do 60 dni			
Zapadle od 60 do 120 dni			
Zapadle nad 120 dni			
Skupaj			0

Pojasnila k izkazu računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

V letu 2022 ne izkazujemo stanj v postavkah.

Pojasnila k izkazu računa financiranja določenih uporabnikov

V začetku leta 2022 mesečni prilivi NIJZ niso zadoščali za izpolnjevanje tekočih mesečnih obveznosti, ker je s strani ustanovitelja MZ podpisana samo začasna trimesečna pogodba glede financiranja nacionalnega programa. Zato se je NIJZ v okviru leta za plačilo obveznosti likvidnostno zadolževal. Glede na sprejet finančni načrt (rebalans) smo najeli likvidnostno posojilo v višini 1 milijona evrov in ga ob ugodnejši likvidnostni situaciji vrnili konec leta 2022.

Likvidnostno stanje NIJZ se je v drugi polovici leta 2022 močno izboljšalo. Prejeli smo prilive za amortizacijo in sredstva za delo na področju covida-19 (duševno zdravje, redno delo, klicni center, distribucija ...).

Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

v EUR, brez centov

	LETO 2021				LETO 2022			
	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid	Prihodki	Odhodki	Davek od dohodka	Poslovni izid
Javna služba	61.969.741	60.881.070	0	1.088.671	77.790.518	76.823.731	0	966.787
Tržna dejavnost	3.259.602	2.894.195	6.214	359.194	3.220.470	3.042.297	4.250	173.923
Skupaj zavod	65.229.344	63.775.265	6.214	1.447.865	81.010.988	79.866.027	4.250	1.140.711

Poslovni izid, dosežen pri izvajanju javne službe, znaša 966.787 EUR, iz naslova izvajanja tržne dejavnosti pa 173.923 EUR.

Delitev stroškov na dejavnost javne službe in tržne dejavnosti je bila izvedena na podlagi navodil in dopoljenih navodil (februar 2021) Ministrstva za zdravje. Direktne stroške oz. neposredne stroške smo pripisali na dejavnost za tiste, kjer je to mogoče. Za to imamo na NIJZ oblikovane stroškovne nosilce. Določene splošne stroške s ključi že med letom prenesemo na dejavnosti oz. nosilce. Ostale, ki jih ne razporedimo, zbiramo na posebnih stroškovnih nosilcih t.i. podporne dejavnosti (SN 995–999). Le-te razporedimo s sodili. Splošne ali posredne stroške smo razdelili na dejavnost na podlagi kriterija oz. sodila, ki ga v svojih navodilih predlaga Ministrstvo za zdravje (S2) – delež neposrednih stroškov, doseženih pri opravljanju posamezne dejavnosti. Glede na navodila Ministrstva za zdravje smo sprejeli tudi interni pravilnik za razmejevanje dejavnosti na javno službo in tržno dejavnost.

Razmejevanje odhodkov na dejavnost javne službe in na tržno dejavnost iz splošnih nosilcev (vodeni na SN 995–999) je bilo izvedeno v skladu z naslednjimi sodili:

- razmerje med neposrednimi stroški na posameznem programu.

Prihodki in odhodki tržne dejavnosti so nastali z opravljanjem naslednjih tržnih dejavnosti (storitev):

- a) cepljenje v ambulantah,
- b) prodaja cepiva samoplačniškimi ambulantami,
- c) ambulanta za medicino dela,
- d) delna naročnina na revijo zdravstveno varstvo.

Druge in finančne prihodke (8.457 EUR) smo razmejili, po dejavnosti, kjer lahko, ostale pa glede na razmerje med poslovnimi prihodki iz dejavnosti.

5.2.3 POROČILO O PORABI SREDSTEV POSLOVNEGA IZIDA V SKLADU S SKLEPI SVETA ZAVODA

Po denarnem toku ne ugotavljamo presežka, saj smo beležili negativno poslovanje, posledično zaradi plačila celotnih zapadlih obveznosti.

5.2.3.1 UGOTAVLJANJE POSLOVNEGA IZIDA PO OBRAČUNSKEM NAČELU

Po obračunskem načelu za poslovno leto 2022 ugotavljamo presežek prihodkov nad odhodki oz. pozitiven poslovni izid za leto 2022 v višini 1.140.711 EUR.

V skladu z aktom o ustanovitvi in statutom zavoda se presežek iz prejšnje točke nameni za:

- pokrivanje presežka odhodkov nad prihodki v višini 318.704 EUR,
- nabavo opredmetenih sredstev v višini 822.007 EUR.

Ostala sredstva, v višini 822.007 EUR se namenijo kot vir za nakup investicij, kot na primer elektronskega dokumentnega sistema zaposlovanje z dokumentarnim gradivom, ki ga NIJZ nujno potrebuje za doseganje skladnosti tovrstnega poslovanja z zakonodajo.

Navedite datum sprejetega sklepa sveta zavoda o razporeditvi ugotovljenega poslovnega izida.

22. 2. 2023

Datum: 20. 2. 2023

Podpis pooblaščenega računovodja
Kristina Kuhanec Tratar

Podpis odgovorne osebe

6. PRILOGE

Priloga 1

NIJZ ZNANSTVENE OBJAVE V LETU 2022

ČLANKI IN DRUGI SESTAVNI DELI

1.01 Izvirni znanstveni članek

1. MADERA-GARCIA, Valerie, COALSON, Jenna, ŠUBELJ, Maja, BELL, Melanie, HAYDEN, Mary, AGAWO, Maurice, MUNGA, Stephen, ERNST, Kacey. Self-reported symptoms at last febrile illness as a predictor of treatment-seeking in Western Kenya : a cross-sectional study. *The American journal of tropical medicine and hygiene*. 2022, vol. , iss. , str. ISSN 0002-9637. <https://www.ajtmh.org/view/journals/tpmd/aop/article-10.4269-ajtmh.21-0447/article-10.4269-ajtmh.21-0447.xml?rskey=xC6J9O&result=75>, DOI: [10.4269/ajtmh.21-0447](https://doi.org/10.4269/ajtmh.21-0447). [COBISS.SI-ID [134448643](https://www.cobiss.si/record/134448643)].
2. MAGGINI, Marina, CAFFARI, Bruno, BAHČ, Dejan, GIUSTI, Angela, NINOV, Lyudmil, OPREŠNIK, Denis, PRICCI, Flavia, SALVI, Emanuela, SOMEKH, David, STRAMMIELLO, Valentina, VILLA, Marika, ZALETEL, Jelka. Improving the quality of care for people with chronic diseases : translating recommendations to practice. *Annali dell'Istituto superiore di sanità*. 2022, vol. 58, no. 1, str. 67-72, ilustr. ISSN 0021-2571. <https://annali.iss.it/index.php/anna/article/view/1430/807>, DOI: [10.4415/ANN_22_01_09](https://doi.org/10.4415/ANN_22_01_09). [COBISS.SI-ID [114630147](https://www.cobiss.si/record/114630147)].
3. ZAGER KOCJAN, Gaja, LAVTAR, Darja, SOČAN, Gregor. The effects of survey mode on self-reported psychological functioning : measurement invariance and latent mean comparison across face-to-face and web modes. *Behavior research methods*. 2022, vol. 54, str. 1-18, ilustr. ISSN 1554-3528. <https://link.springer.com/article/10.3758/s13428-022-01867-8>, DOI: [10.3758/s13428-022-01867-8](https://doi.org/10.3758/s13428-022-01867-8). [COBISS.SI-ID [109979907](https://www.cobiss.si/record/109979907)]
financer: European Commission, Eurostat, 07154.2017.002-2017.500, Pre-testing of new variables for future European Health Interview Survey waves; ARRS, P5-0062, Uporabna razvojna psihologija; ARRS, P5-0110, Psihološki in nevroznanstveni vidiki kognicije.
4. DOLENC, Eva (avtor, korespondenčni avtor), SLABE, Damjan, ERŽEN, Ivan, KOVAČIČ, Uroš. The importance of elderly people knowing basic first-aid measures. *BMC emergency medicine*. 2022, vol. 22, iss. 1, str. 1-8. ISSN 1471-227X. <https://bmcemergmed.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s12873-022-00675-9.pdf>, DOI: [10.1186/s12873-022-00675-9](https://doi.org/10.1186/s12873-022-00675-9). [COBISS.SI-ID [115487747](https://www.cobiss.si/record/115487747)].
5. PAGOLA UGARTE, Maider, KLEPAC, Petra, ERŽEN, Ivan, et al. Premature mortality attributable to COVID-19 : potential years of life lost in 17 countries around the world, January-August 2020. *BMC public health*. 2022, [vol.] 22, [iss.] 54, str. 1-13, ilustr. ISSN 1471-2458. <https://bmcpublihealth.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s12889-021-12377-1.pdf>, DOI: [10.1186/s12889-021-12377-1](https://doi.org/10.1186/s12889-021-12377-1). [COBISS.SI-ID [93286915](https://www.cobiss.si/record/93286915)].
6. KALENDER SMAJLOVIĆ, Sedina, KUKEC, Andreja, DOVJAK, Mateja. The problem of indoor environmental quality at a general Slovenian hospital and its contribution to sick building syndrome. *Building and Environment*. [Online ed.]. Apr. 2022, vol. 214, str. 1-13, ilustr. ISSN

- 1873-684X. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360132322001536>, DOI: [10.1016/j.buildenv.2022.108908](https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2022.108908). [COBISS.SI-ID [98591747](https://www.cobiss.si/id/98591747)]
financer: Slovenian Research Agency, P2-0158, P3-0429.
7. SZABADOS, Máté, KAKUCS, Réka, PALDY, Anna, KOTLÍK, Bohumil, KAZMAROVÁ, Helena, DONGIOVANNI, Arianna, DI MAGGIO, Andrea, KOZAJDA, Anna, JUTRAŽ, Anja, KUKEC, Andreja, OTOREPEC, Peter, SZIGETI, Tamás. Association of parent-reported health symptoms with indoor air quality in primary school buildings – The InAirQ study. *Building and Environment*. [Online ed.]. 2022, vol. 221, str. 1-11, ilustr. ISSN 1873-684X. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360132322005728>, DOI: [10.1016/j.buildenv.2022.109339](https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2022.109339). [COBISS.SI-ID [113873155](https://www.cobiss.si/id/113873155)].
 8. BIZJAK, Maša, EMERŠIČ, N., ZAJC AVRAMOVIČ, Mojca, VESEL, Tina, MLAKAR, G., BERCE, Vojko, MARKELJ, Gašper, PLANKAR SROVIN, Tina, GOLLI, Tanja, OSREDKAR, Damjan, KOREN, Anja, TOPLAK, Nataša, POKORN, Marko, AVŠIČ-ŽUPANC, Tatjana, IHAN, Alojz, FAFANGEL, Mario, AVČIN, Tadej, et al. High incidence of multisystem inflammatory syndrome and other autoimmune diseases after SARS-CoV-2 infection compared to COVID-19 vaccination in children and adolescents in south central Europe. *Clinical and experimental rheumatology*. 2022, vol., iss., str. ISSN 0392-856X. <https://www.clinexprheumatol.org/abstract.asp?a=18478>, DOI: [10.55563/clinexprheumatol/i1l2xn](https://doi.org/10.55563/clinexprheumatol/i1l2xn). [COBISS.SI-ID [129653763](https://www.cobiss.si/id/129653763)].
 9. VUJKOVAC, Bojan, SREBOTNIK-KIRBIŠ, Irena, KEBER, Tajda, COKAN VUJKOVAC, Andreja, TRETJAK, Martin, RADOŠ KRNEL, Sandra, et al. Podocyturia in Fabry disease: a 10-year follow-up. *Clinical kidney journal*. feb. 2022, vol. 15, no. 2, p. 269-277, ilustr. ISSN 2048-8513. <https://academic.oup.com/ckj/article/15/2/269/6371194?login=false>, DOI: [10.1093/ckj/sfab172](https://doi.org/10.1093/ckj/sfab172). [COBISS.SI-ID [107220483](https://www.cobiss.si/id/107220483)].
 10. TEPEŠ, Bojan, STEFANOVIČ, Milan, ŠTABUC, Borut, NOVAK-MLAKAR, Dominika, FRKOVIĆ-GRAZIO, Snježana, MAUČEC ZAKOTNIK, Jožica. Quality control in the Slovenian National Colorectal Cancer Screening Program. *Digestive diseases*. Feb. 2022, no. 2, vol. 40, str. 187-197. ISSN 1421-9875. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33965953/>, DOI: [10.1159/000516978](https://doi.org/10.1159/000516978). [COBISS.SI-ID [94589443](https://www.cobiss.si/id/94589443)].
 11. PIRKIS, Jane, DE LEO, Diego, ROŠKAR, Saška, et al. Suicide numbers during the first 9-15 months of the COVID-19 pandemic compared with pre-existing trends : an interrupted time series analysis in 33 countries. *EClinicalMedicine*. 2022, vol. 51, str. 1-19. ISSN 2589-5370. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9344880/>, DOI: [10.1016/j.eclinm.2022.101573](https://doi.org/10.1016/j.eclinm.2022.101573). [COBISS.SI-ID [118215171](https://www.cobiss.si/id/118215171)].
 12. VAN KAMP, Irene, PERSSON WAYE, Kerstin, JERAM, Sonja, et al. Early environmental quality and life-course mental health effects : the Equal-Life project. *Environmental epidemiology*. Feb. 2022, iss. 1, vol. 6, str. 1-10. ISSN 2474-7882. https://journals.lww.com/environepidem/Fulltext/2022/02000/Early_environmental_quality_and_life_course_mental.2.aspx, DOI: [10.1097/EE9.000000000000183](https://doi.org/10.1097/EE9.000000000000183). [COBISS.SI-ID [91153411](https://www.cobiss.si/id/91153411)].
 13. YOU, Li, WANG, Xin, BROBERG, Eeva, CAMPBELL, Harry, NAIR, Harish, SOČAN, Maja (927), PROSENC, Katarina (927), et al., European RSV Surveillance Network. Seasonality of respiratory syncytial virus and its association with meteorological factors in 13 European countries, week 40 2010 to week 39 2019. *Eurosurveillance*. [Online ed.]. 2022, vol. 27, iss. 16, str. 1-8. ISSN 1560-7917. <https://www.eurosurveillance.org/docserver/fulltext/eurosurveillance/27/16/eurosurv-27-16->

- [6.pdf?expires=1663861123&id=id&accname=guest&checksum=B35E2EF706A541E444548B7383E26084](#), DOI: [10.2807/1560-7917](#). [COBISS.SI-ID [122569731](#)].
14. MAKIVIĆ, Irena, KLEMENC-KETIŠ, Zalika. Development and validation of the scale for measuring biopsychosocial approach of family physicians to their patients. *Family medicine and community health*. 2022, vol. 10, iss. 2, str. 1-6. ISSN 2009-8774. <https://fmch.bmj.com/content/fmch/10/2/e001407.full.pdf>, DOI: [10.1136/fmch-2021-001407](#). [COBISS.SI-ID [108889347](#)].
 15. SULJIČ, Alen, SOČAN, Maja, MRZEL, Maja, LUNAR, Maja M., KORVA, Miša, ŠTORMAN, Alenka, PROSENC, Katarina, JANEŽIČ, Sandra, ŽOHAR ČRETNIK, Tjaša, ZUPANIČ, Tina, POLJAK, Mario, AVŠIČ-ŽUPANC, Tatjana. Milder outcomes of SARS-CoV-2 genetically confirmed reinfections compared to primary infections with the delta variant : a retrospective case-control study. *Frontiers in medicine*. 2022, vol. 9, str. 1-12, ilustr. ISSN 2296-858X. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fmed.2022.962653/full>, DOI: [10.3389/fmed.2022.962653](#). [COBISS.SI-ID [124639747](#)] financier: Slovenian Research Agency European Union's Horizon 2020, P3-0083, V3-2034, V3-2036, European Virus Archive GLOBAL.
 16. ROŠKAR, Saška, KRALJ, Domen, ANDRIESEN, Karl, KRYSINSKA, Karolina, VINKO, Matej, PODLESEK, Anja. Anticipated self and public stigma in suicide prevention professionals. *Frontiers in psychiatry*. 28 June 2022, str. 1-8, ilustr. ISSN 1664-0640. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2022.931245/full>, DOI: [10.3389/fpsy.2022.931245](#). [COBISS.SI-ID [113524227](#)].
 17. VINKO, Matej, MIKOLIČ, Petra, ROŠKAR, Saška, JERIČEK KLANŠČEK, Helena. Positive mental health in Slovenia before and during the COVID-19 pandemic. *Frontiers in public health*. 2022, vol. [10], article 963545, str. 1-13, ilustr. ISSN 2296-2565. <https://fjfsdata01prod.blob.core.windows.net/articles/files/963545/pubmed-zip/.versions/1/.package-entries/fpubh-10-963545/fpubh-10-963545.pdf?sv=2018-03-28&sr=b&sig=YbbqHJ9zDe2TlcFvqL1dRuvLS7W0SUVe0xGIYxefrd0%3D&se=2022-10-17T08%3A07%3A21Z&sp=r&rscd=attachment%3B%20filename%2A%3DUTF-8%27%27fpubh-10-963545.pdf>, [https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpubh.2022.963545/full?field=&journalName=Frontiers in Public Health&id=963545](https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpubh.2022.963545/full?field=&journalName=Frontiers%20in%20Public%20Health&id=963545), DOI: [10.3389/fpubh.2022.963545](#). [COBISS.SI-ID [125842691](#)].
 18. TEPEŠ, Bojan, STEFANOVIČ, Milan, ŠTABUC, Borut, FRKOVIČ-GRAZIO, Snježana, NOVAK-MLAKAR, Dominika. Rezultati nacionalnega programa presejanja za raka debelega črevesa in danke, programa SVIT in rednih zunanjih kontrol kakovosti = Results of the National colorectal cancer screening program SVIT and external quality control. *Gastroenterolog : revija Slovenskega združenja za gastroenterologijo in hepatologijo*. mar. 2022, letn. 26, št. 1, str. 45-60. ISSN 1408-2756. [COBISS.SI-ID [107142403](#)].
 19. MURPHY, Adrianna, ŠUBELJ, Maja, BABARCZY, Balázs, KÖHLER, Kristina, CHAPMAN, Evelina, TRUDEN-DOBRIN, Polonca, OLIVER, Kathryn, NAHRGANG, Saskia, REINAP, Marge, KUCHENMÜLLER, Tanja. An evaluation of the evidence brief for policy development process in WHO EVIPNet Europe countries. *Health research policy and systems*. 2022, vol. 20, str. 1-12. ISSN 1478-4505. <https://health-policy-systems.biomedcentral.com/track/pdf/10.1186/s12961-022-00852-z.pdf>, DOI: [10.1186/s12961-022-00852-z](#). [COBISS.SI-ID [108544515](#)].

20. KOSTNAPFEL, Tatja, JANDL, Mateja, HOČEVAR-GROM, Ada, KOROŠEC, Aleš, KASTELIC, Andrej. Prescription opioids use and opioid-related mortality monitoring in Slovenia. *Heroin addiction and related clinical problems*. 2022, vol. 24, no. 1, str. 1-7, graf. prikazi. ISSN 1592-1638. <https://www.heroinaddictionrelatedclinicalproblems.org/harcp-archives-doi-articles.php>. [COBISS.SI-ID [91858947](#)].
21. GILLES, Liese, ERŽEN, Ivan, HORVAT, Milena, JANEV HOLCER, Natasa, MAZEJ, Darja, SNOJ TRATNIK, Janja, VOGEL, Nina, et al. Harmonization of human biomonitoring studies in Europe : characteristics of the HBM4EU-aligned studies participants. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, no. 11, str. 6787-1-6787-23. ISSN 1660-4601. DOI: [10.3390/ijerph19116787](https://doi.org/10.3390/ijerph19116787). [COBISS.SI-ID [110184451](#)].
22. GABROVEC, Branko, SELAK, Špela, CRNKOVIČ, Nuša, CESAR, Katarina, ŠORGO, Andrej. Perceived satisfaction with online study during COVID-19 lockdown correlates positively with resilience and negatively with anxiety, depression, and stress among Slovenian postsecondary students. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, iss. 12, str. 1-11, graf. prikazi. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/12/7024>, DOI: [10.3390/ijerph19127024](https://doi.org/10.3390/ijerph19127024). [COBISS.SI-ID [111889155](#)].
23. OSTERC-KOKOTOVIČ, Karmen, PŠUNDER, Mateja, KIRBIŠ, Andrej. Cannabis use and parenting practices among young people : the impact of parenting styles, parental cannabis-specific rules, and parental cannabis use. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, iss. 13, str. 1-14. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/13/8080>, DOI: [10.3390/ijerph19138080](https://doi.org/10.3390/ijerph19138080). [COBISS.SI-ID [114011907](#)] financer: ARRS, Programi, P6-0372, SI, Slovenska identiteta in kulturna zavest v jezikovno in etnično stičnih prostorih v preteklosti in sedanjosti.
24. KOSEC, Zinka, SEKULIĆ, Stella, WILSON-GAHAN, Susan, ROSTOHAR, Katja, TUŠAK, Matej, BON, Marta. Correlation between employee performance, well-being, job satisfaction, and life satisfaction in sedentary jobs in Slovenian enterprises. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, iss. 16, art. 10427, str. 1-14, ilustr. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/16/10427>, DOI: [10.3390/ijerph191610427](https://doi.org/10.3390/ijerph191610427). [COBISS.SI-ID [119333379](#)].
25. STANIMIROVIĆ, Dalibor, TEPEJ JOČIĆ, Lucija. Accelerated digitalization of the epidemiological measures : overcoming the technological and process complexities of establishing the EU digital COVID certificate in Slovenia. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, no. 21, str. 1-16. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/21/14322>, https://mdpi-res.com/d_attachment/ijerph/ijerph-19-14322/article_deploy/ijerph-19-14322.pdf?version=1667382825, DOI: [10.3390/ijerph192114322](https://doi.org/10.3390/ijerph192114322). [COBISS.SI-ID [128169475](#)].
26. SOČAN, Maja, ERČULJ, Vanja. Confronting SARS-CoV-2 infection : patients' experience in the first pandemic wave - cross-sectional study. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, iss. 19, 11 str., tabele. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/19/12743>, DOI: [10.3390/ijerph191912743](https://doi.org/10.3390/ijerph191912743). [COBISS.SI-ID [124559363](#)].
27. ŽMAVC, Mark, ŠORGO, Andrej, GABROVEC, Branko, CRNKOVIČ, Nuša, CESAR, Katarina, SELAK, Špela. The protective role of resilience in the development of social media addiction in tertiary students and psychometric properties of the Slovenian Bergen Social Media Addiction Scale (BSMAS). *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022,

- vol. 19, article 13178, str. 1-15. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/20/13178>, DOI: [10.3390/ijerph192013178](https://doi.org/10.3390/ijerph192013178). [COBISS.SI-ID [125831683](https://www.cobiss.si/record/125831683)].
28. GRIESE, Lennert, FINBRÅTEN, Hanne S., FRANCISCO, Rita, VRDELJA, Mitja, et al. HLS19-NAV— validation of a new instrument measuring navigational health literacy in eight European countries. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, article 13863, str. 1-20. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/21/13863>, https://mdpi-res.com/d_attachment/ijerph/ijerph-19-13863/article_deploy/ijerph-19-13863.pdf?version=1666703695, DOI: [10.3390/ijerph192113863](https://doi.org/10.3390/ijerph192113863). [COBISS.SI-ID [127745283](https://www.cobiss.si/record/127745283)].
29. PELIKAN, Jürgen M., LINK, Thomas, STRASSMAYR, Christa, VRDELJA, Mitja, et al. Measuring comprehensive, general health literacy in the general adult population : the development and validation of the HLS19-Q12 instrument in seventeen countries. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, article 14129, str. 1-32. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/21/14129>, https://mdpi-res.com/d_attachment/ijerph/ijerph-19-14129/article_deploy/ijerph-19-14129.pdf?version=1667036745, DOI: [10.3390/ijerph192114129](https://doi.org/10.3390/ijerph192114129). [COBISS.SI-ID [127780099](https://www.cobiss.si/record/127780099)].
30. PERČIČ, Simona (avtor, korespondenčni avtor), BOJANIČ, Lidija, KOŠNIK, Mitja, KUKEC, Andreja. Natural history of the hymenoptera venom sensitivity reactions in adults : study design. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, art. 4319, 1-15 str., ilustr. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/7/4319/pdf>, DOI: [10.3390/ijerph19074319](https://doi.org/10.3390/ijerph19074319). [COBISS.SI-ID [103391747](https://www.cobiss.si/record/103391747)].
31. SØBERG FINBRÅTEN, Hanne, NOWAK, Peter, GRIEBLER, Robert, BÍRÓ, Éva, VRDELJA, Mitja, et al. The HLS19-COM-P, a new instrument for measuring communicative health literacy in Interaction with physicians : development and validation in nine European countries. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, 11592., str. 1-28. ISSN 1660-4601. https://mdpi-res.com/d_attachment/ijerph/ijerph-19-11592/article_deploy/ijerph-19-11592.pdf?version=1663168110, DOI: [10.3390/ijerph191811592](https://doi.org/10.3390/ijerph191811592). [COBISS.SI-ID [121578243](https://www.cobiss.si/record/121578243)].
32. GABROVEC, Branko, SELAK, Špela, CRNKOVIČ, Nuša, ŠORGO, Andrej, CESAR, Katarina, FAFANGEL, Mario, VRDELJA, Mitja, SKAZA, Alenka. Compliance with preventive measures and COVID-19 vaccination intention among medical and other healthcare students. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, 11656., str. 1-9. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/18/11656>, DOI: [10.3390/ijerph191811656](https://doi.org/10.3390/ijerph191811656). [COBISS.SI-ID [121623811](https://www.cobiss.si/record/121623811)].
33. RADOŠ KRNEL, Sandra, ROŠKAR, Maja, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, REHBERGER, Maruša, LEVIČNIK, Gorazd, HOČEVAR-GROM, Ada. Changes in alcohol consumption among different population groups during the SARS-CoV-2 pandemic : outcomes of the Slovenian Cross-Sectional National Survey (SI-PANDA). *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, 13576, str. 1-15. ISSN 1660-4601. <https://www.mdpi.com/1660-4601/19/20/13576/pdf>, DOI: [10.3390/ijerph192013576](https://doi.org/10.3390/ijerph192013576). [COBISS.SI-ID [126415619](https://www.cobiss.si/record/126415619)].
34. DEMETRIOU, Christiana A., ACHILLEOS, Souzana, QUATTROCCHI, Annalisa, ERŽEN, Ivan, et al. Impact of the COVID-19 pandemic on total, sex- and age-specific all-cause mortality in 20 countries worldwide during 2020 : results from the C-MOR project. *International journal of epidemiology*. [Online ed.]. 2022, 13 str., ilustr. ISSN 1464-3685. <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyac170/6678067>, DOI: [10.1093/ije/dyac170](https://doi.org/10.1093/ije/dyac170). [COBISS.SI-ID [119933955](https://www.cobiss.si/record/119933955)].

35. MIANI, Céline, DRGLIN, Zalka, MIHEVC PONIKVAR, Barbara, BOHINEC, Anja, ČERIMAGIĆ, Amira, RADETIĆ, Jelena, RUŽIČIĆ, Jovana, KURBANOVIĆ, Magdalena, COVI, Benedetta, PESSA VALENTE, Emanuelle, LAZZERINI, Marzia, et al. Individual and country-level variables associated with the medicalization of birth : multilevel analyses of IMAGiNE EURO data from 15 countries in the WHO European region. *International journal of gynaecology and obstetrics*. [Online ed.]. dec. 2022, issue s1, vol. 159, str. 9-21, graf. prikazi. ISSN 1879-3479. DOI: [10.1002/ijgo.14459](https://doi.org/10.1002/ijgo.14459). [COBISS.SI-ID [138407427](https://www.cobiss.si/id/138407427)].
36. LOPES COSTA, Raquel, DRGLIN, Zalka, BOHINEC, Anja, MIHEVC PONIKVAR, Barbara, ČERIMAGIĆ, Amira, RADETIĆ, Jelena, RUŽIČIĆ, Jovana, KURBANOVIĆ, Magdalena, COVI, Benedetta, PESSA VALENTE, Emanuelle, LAZZERINI, Marzia, et al. Quality of maternal and newborn care around the time of childbirth for migrant versus nonmigrant women during the COVID-19 pandemic : results of the IMAGiNE EURO study in 11 countries of the WHO European region. *International journal of gynaecology and obstetrics*. [Online ed.]. dec. 2022, iss. s1, vol. 159, str. 39-53, graf. prikazi. ISSN 1879-3479. DOI: [10.1002/ijgo.14472](https://doi.org/10.1002/ijgo.14472). [COBISS.SI-ID [138401283](https://www.cobiss.si/id/138401283)].
37. DRANDIĆ, Daniela, DRGLIN, Zalka, MIHEVC PONIKVAR, Barbara, BOHINEC, Anja, ČERIMAGIĆ, Amira, RADETIĆ, Jelena, RUŽIČIĆ, Jovana, KURBANOVIĆ, Magdalena, COVI, Benedetta, PESSA VALENTE, Emanuelle, LAZZERINI, Marzia, et al. Women's perspectives on the quality of hospital maternal and newborn care around the time of childbirth during the COVID-19 pandemic : results from the IMAGiNE EURO study in Slovenia, Croatia, Serbia, and Bosnia-Herzegovina. *International journal of gynaecology and obstetrics*. [Online ed.]. dec. 2022, issue s1, vol. 159, str. 54-69, graf. prikazi. ISSN 1879-3479. DOI: [10.1002/ijgo.14457](https://doi.org/10.1002/ijgo.14457). [COBISS.SI-ID [137763331](https://www.cobiss.si/id/137763331)].
38. ŠÖMEN JOKSIĆ, Agnes, SNOJ TRATNIK, Janja, MAZEJ, Darja, KOCMAN, David, STAJNKO, Anja, ERŽEN, Ivan, HORVAT, Milena. Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) in men and lactating women in Slovenia Results of the first national human biomonitoring : results of the first national human biomonitoring. *International journal of hygiene and environmental health*. 2022, vol. 241, str. 113943-113943-14. ISSN 1438-4639. DOI: [10.1016/j.ijheh.2022.113943](https://doi.org/10.1016/j.ijheh.2022.113943). [COBISS.SI-ID [96619267](https://www.cobiss.si/id/96619267)].
39. SOČAN, Maja, PROSENC, Katarina, KUKEC, Andreja, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, REMEC-ZAFRED, Tatjana, GRMEK-KOŠNIK, Irena. Determinants of seropositivity for SARS-CoV-2 in hospital staff in the second wave of the pandemic in Slovenia. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health*. 2022, vol. 35, issue 5, str. 1-14, ilustr. ISSN 1896-494X. <http://ijomeh.eu/pdf-147839-77088?filename=Determinants%20of.pdf>, DOI: [10.13075/ijomeh.1896.01932](https://doi.org/10.13075/ijomeh.1896.01932). [COBISS.SI-ID [115753475](https://www.cobiss.si/id/115753475)].
40. PUCELJ, Vesna, DREV, Andreja, ŠIVEC, Nastja, BELŠČAK ČOLAKOVIĆ, Andreja. Vplivi na namero za cepljenje proti covidu-19 in zdravstveni strokovnjaki kot vir informacij = Influences on the intention to vaccinate against covid-19 and health professionals as a source of information. *Javno zdravje*. 2022, [št.] 3, str. 1-9. ISSN 2591-0906. https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/11/pucelj_et_al._jz_2022_3.pdf. [COBISS.SI-ID [137755139](https://www.cobiss.si/id/137755139)].
41. JUTRAŽ, Anja, MALOVRH REBEC, Katja, OOSTWEGEL, Laurens Jozef Nicolaas, MARISSA, Michael Nicolas, KUKEC, Andreja. Zagotavljanje zdravega bivalnega okolja z informacijskim modeliranjem stavb – BIM : metodološki pristop = Assuring a healthy living environment with building information modeling – BIM : a methodological approach. *Javno zdravje*. 2022, [št.] 7, str. 1-11. ISSN 2591-0906. https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/11/jutraz_et_al._jz_2022_7.pdf. [COBISS.SI-ID [137754371](https://www.cobiss.si/id/137754371)].

42. ŠORGO, Andrej, CRNKOVIČ, Nuša, GABROVEC, Branko, CESAR, Katarina, SELAK, Špela. Influence of forced online distance education during the COVID-19 pandemic on the perceived stress of post-secondary students : cross-sectional study. *Journal of medical internet research*. 2022, vol. 24, iss. 3 (art. 30778), str. 1-18, ilustr. ISSN 1438-8871. <https://www.jmir.org/2022/3/e30778>, DOI: [10.2196/30778](https://doi.org/10.2196/30778). [COBISS.SI-ID [97854979](https://www.cobiss.si/record/97854979)]
43. RAMÍREZ VARELA, Hazel Andrea, HALLAL, Pedro C., GRUESO, Juliana Mejía, PEDIŠIĆ, Željko, SALVO, Deborah, NGUYEN, Anita, KLEPAC, Bojana, BAUMAN, Adrian Ernest, SIEFKEN, Katja, HINCKSON, Erica, BACKOVIĆ JURičAN, Andrea, DAKSKOBLER, Maja, et al. Status and trends of physical activity surveillance, policy, and research in 164 countries : Findings from the global observatory for physical activity—GoPA! 2015 and 2020 surveys. *Journal of physical activity & health*. [in press] 2023, str. 1-17, graf. prikazi. ISSN 1543-5474. DOI: [10.1123/jpah.2022-0464](https://doi.org/10.1123/jpah.2022-0464). [COBISS.SI-ID [137465859](https://www.cobiss.si/record/137465859)].
44. JEREB, Gregor, ERŽEN, Ivan, ODER, Martina, POLIŠAK, Borut (avtor, korespondenčni avtor). Phosphate drinking water softeners promote Legionella growth. *Journal of water and health*. 2022, vol. 20, no. 7, str. 1084–1090, ilustr. ISSN 1996-7829. <https://iwaponline.com/jwh/article/20/7/1084/89592/Phosphate-drinking-water-softeners-promote>, DOI: [10.2166/wh.2022.055](https://doi.org/10.2166/wh.2022.055). [COBISS.SI-ID [118381059](https://www.cobiss.si/record/118381059)].
45. LAZZERINI, Marzia, COVI, Benedetta, MARIANI, Ilaria, DRGLIN, Zalka, MIHEVC PONIKVAR, Barbara, BOHINEC, Anja, et al. Quality of facility-based maternal and newborn care around the time of childbirth during the COVID-19 pandemic : online survey investigating maternal perspectives in 12 countries of the WHO European Region. *The Lancet regional health. Europe*. Feb. 2022, vol. 13, str. 1-18. ISSN 2666-7762. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666776221002544>, DOI: [10.1016/j.lanepe.2021.100268](https://doi.org/10.1016/j.lanepe.2021.100268). [COBISS.SI-ID [91128323](https://www.cobiss.si/record/91128323)].
46. ARMOCIDA, Benedetta, MONASTA, Lorenzo, SAWYER, Susan, et al., VINKO, Matej (927), ZADNIK, Vesna (927), et al. Burden of non-communicable diseases among adolescents aged 10–24 years in the EU, 1990–2019 : a systematic analysis of the Global Burden of Diseases Study 2019. *The Lancet. Child & adolescent health*. 2022, vol. 6, iss. 3, str. 1-17, ilustr. ISSN 2352-4642. [https://www.thelancet.com/journals/lanchi/article/PIIS2352-4642\(22\)00073-6/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanchi/article/PIIS2352-4642(22)00073-6/fulltext), DOI: [10.1016/S2352-4642\(22\)00073-6](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(22)00073-6). [COBISS.SI-ID [104065795](https://www.cobiss.si/record/104065795)].
47. STANIMIROVIĆ, Dalibor, DREV, Matjaž, RANT, Živa. Digital transformation as one of the instruments for overcoming the public health crisis : the role and use of ehealth solutions during the covid-19 pandemic in slovenia. *Medicine, law & society*. [Print ed.]. April 2022, vol. 15, no. 1, str. 169–192. ISSN 2463-7955. <https://journals.um.si/index.php/medicine/article/download/1889/1626>, DOI: [10.18690/mls.15.1.169-192.2022](https://doi.org/10.18690/mls.15.1.169-192.2022). [COBISS.SI-ID [106227971](https://www.cobiss.si/record/106227971)].
48. GRAŠIČ, Maša, PERČIČ, Simona. Število umrlih v času vročinskih valov po diagnozah, spolu, starostnih skupinah ter mestnem in podeželskem okolju, za Slovenijo, primerjava med letoma 2014 in 2018 = Number of heatwave deaths in Slovenia according to diagnosis, sex, age group and urban or rural area, a comparison between 2014 and 2018. *Medicinski razgledi : [medicinski pregledni, strokovni in raziskovalni članki]*. [Tiskana izd.]. dec. 2022, letn. 61, št. 4, str. 437-456. ISSN 0025-8121. [COBISS.SI-ID [137283587](https://www.cobiss.si/record/137283587)].
49. TORKAR, Tanja, HOMAR, Vesna, ŠVAB, Vesna. Triangulation study of needs assessment of people with severe mental illness in “follow-up” day hospital settings. *Nursing open*. 2022, vol. , iss. , str.

- 1-10. ISSN 2054-1058. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/nop2.1527>, DOI: [10.1002/nop2.1527](https://doi.org/10.1002/nop2.1527). [COBISS.SI-ID [131985411](https://www.cobiss.si/record/131985411)].
50. LAVRIŠA, Živa, HRISTOV, Hristo, HRIBAR, Maša, ŽMITEK, Katja, KUŠAR, Anita, KOROUŠIČ-SELJAK, Barbara, GREGORIČ, Matej, BLAZNIK, Urška, GREGORIČ, Nadan, ZALETEL, Katja, OBLAK, Adrijana, OSREDKAR, Joško, PRAVST, Igor. Dietary intake and status of vitamin B12 in Slovenian population. *Nutrients*. 2022, vol. 14, iss. 2, str. 1-22, ilustr. ISSN 2072-6643. <https://www.mdpi.com/2072-6643/14/2/334>, DOI: [10.3390/nu14020334](https://doi.org/10.3390/nu14020334). [COBISS.SI-ID [93577219](https://www.cobiss.si/record/93577219)].
financer: ARRS, P3-0395; ARRS, P2-0098; ARRS, Z3-3213.
51. LAVRIŠA, Živa, HRISTOV, Hristo, HRIBAR, Maša, KOROUŠIČ-SELJAK, Barbara, GREGORIČ, Matej, BLAZNIK, Urška, ZALETEL, Katja, OBLAK, Adrijana, OSREDKAR, Joško, KUŠAR, Anita, ŽMITEK, Katja, LAINŠČAK, Mitja, PRAVST, Igor. Dietary iron intake and biomarkers of iron status in Slovenian population : results of SI.Menu/nutrihealth study. *Nutrients*. 2022, vol. 14, iss. 23, art. 5144, 26 str., ilustr. ISSN 2072-6643. <https://www.mdpi.com/2072-6643/14/23/5144>, DOI: [10.3390/nu14235144](https://doi.org/10.3390/nu14235144). [COBISS.SI-ID [132231939](https://www.cobiss.si/record/132231939)]
financer: European Food Safety Authority, OC/EFSA/DATA/2014/02-LOT2-CT03; ARRS, L3-8213; ARRS, P3-0395; ARRS, P2-0098; ARRS, Z3-3213; ARRS, IO-0054.
52. VIČIČ, Vid, KUKEC, Andreja, KUGLER, Saša, GERŠAK, Ksenija, OSREDKAR, Joško, PANDEL MIKUŠ, Ruža. Assessment of Vitamin D status in Slovenian premenopausal and postmenopausal women, using total, free, and bioavailable 25-hydroxyvitamin D (25(OH)D). *Nutrients*. 2022, vol. 14, iss. 24, art. 5349, 12 str., ilustr. ISSN 2072-6643. <https://www.mdpi.com/2072-6643/14/24/5349>. [COBISS.SI-ID [134262787](https://www.cobiss.si/record/134262787)]
financer: ARRS, P3-0360; ARRS, P3-0124.
53. GREGORIČ, Matej, HRISTOV, Hristo, BLAZNIK, Urška, KOROUŠIČ-SELJAK, Barbara, DELFAR, Nataša, PRAVST, Igor. Dietary intakes of Slovenian adults and elderly : design and results of the national dietary study SI.Menu 2017/18. *Nutrients*. 2022, vol. 14, str. 1-23, ilustr. ISSN 2072-6643. <https://www.mdpi.com/2072-6643/14/17/3618/pdf>, DOI: [10.3390/nu14173618](https://doi.org/10.3390/nu14173618). [COBISS.SI-ID [119938563](https://www.cobiss.si/record/119938563)].
54. PREVODNIK, Katja, HVALIČ TOUZERY, Simona, DOLNIČAR, Vesna, ZALETEL, Jelka, LAZNIK, Jerneja, PETROVČIČ, Andraž. Experience of patients with chronic conditions with telemedicine in primary care : a focus group analysis = Izkušnje kronično obolelih pacientov s telemedicinsko obravnavo v ambulantah družinske medicine : analiza fokusnih skupin. *Obzornik zdravstvene nege : strokovno glasilo Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije*. 2022, letn. 56, št. 4, str. 246-263, ilustr. ISSN 1318-2951. <https://obzornik.zbornica-zveza.si/index.php/ObzorZdravNeg/article/view/3150>, DOI: [10.14528/snr.2022.56.4.3150](https://doi.org/10.14528/snr.2022.56.4.3150). [COBISS.SI-ID [134377219](https://www.cobiss.si/record/134377219)].
55. VIŠIČ, Uroš, STOPAR PINTARIČ, Tatjana, BLAJIČ, Iva, ALBREHT, Tit, LUČOVNIK, Miha. Vpliv multimodalne analgezije na samostojnost otročnic pri osebni higieni, skrbi za novorojenčka in dojenja po carskem rezu : retrospektivna kohortna raziskava = Influence of multimodal analgesia on maternal independent personal hygiene, newborn care and breastfeeding after cesarean delivery : a retrospective cohort study. *Obzornik zdravstvene nege : strokovno glasilo Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije*. 2022, letn. 56, št. 3, str. 194-199, tabele. ISSN 1318-2951. <https://obzornik.zbornica-zveza.si/index.php/ObzorZdravNeg/article/view/3137>,

- <https://doi.org/10.14528/snr.2022.56.3.3137>, DOI: [10.14528/snr.2022.56.3.3137](https://doi.org/10.14528/snr.2022.56.3.3137). [COBISS.SI-ID [121756419](https://doi.org/10.14528/snr.2022.56.3.3137)].
56. DREV, Matjaž, STANIMIROVIĆ, Dalibor, DELAK, Boštjan. Implementation of privacy by design model to an eHealth information system. *The Online journal of applied knowledge management*. 2022, vol. 10, iss. 1, str. 77-87, ilustr. ISSN 2325-4688. https://www.iiakm.org/ojakm/articles/2022/volume10_1/OJAKM_Volume10_1pp77-87.pdf. [COBISS.SI-ID [122605571](https://www.iiakm.org/ojakm/articles/2022/volume10_1/OJAKM_Volume10_1pp77-87.pdf)].
57. SHARROCK, Katherine C., NOORI, Teymur, AXELSSON, M., BUTI, Maria, DIAZ, Asuncion, FURSA, Olga, HENDRICKX, Greet, JAMES, Cary, KLAVS, Irena, KORENJAK, Marko, MATIČIČ, Mojca, et al. Monitoring progress towards elimination of hepatitis B and C in the EU/EEA. *PLOS global public health*. 2022, vol. 2, iss. 8, str. 1-18. ISSN 2767-3375. DOI: [10.1371/journal.pgph.0000841](https://doi.org/10.1371/journal.pgph.0000841). [COBISS.SI-ID [133767427](https://doi.org/10.1371/journal.pgph.0000841)].
58. ŽMAVC, Mark, PONTES, Halley M., GRIFFITHS, Mark, SELAK, Špela. Psychometric properties of the Slovenian version of Internet Disorder Scale–IDS-15. *PLoS one*. 2022, vol. 17, no. 10, str. 1-15. ISSN 1932-6203. <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0276663>, <https://journals.plos.org/plosone/article/file?id=10.1371/journal.pone.0276663&type=printable>, DOI: [10.1371/journal.pone.0276663](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0276663). [COBISS.SI-ID [126839811](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0276663)].
59. GALIČIČ, An, KRANJEC, Natalija, ROŽANEC, Jan, OBID, Ivana, GRILC, Eva, GABROVEC, Branko, FAFANGEL, Mario. Spread of SARS-CoV-2 infections in educational settings by level of education, taking into account the predominant virus variant. *Processes*. [Online ed.]. 2022, vol. 10, iss. 10, 10 str., ilustr. ISSN 2227-9717. https://mdpi-res.com/d_attachment/processes/processes-10-01947/article_deploy/processes-10-01947.pdf?version=1664270336, <https://www.mdpi.com/2227-9717/10/10/1947>, DOI: [10.3390/pr10101947](https://doi.org/10.3390/pr10101947). [COBISS.SI-ID [123471619](https://doi.org/10.3390/pr10101947)].
60. JELENC, Marjetka, SEDLAK, Sabina, SIMONOVIĆ, Sandra. Vpliv pandemije covid-19 na porabo zdravil za zdravljenje bolezní mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva v Sloveniji. *Revija za zdravstvene vede*. [Tiskana izd.]. 2022, vol. 9, no. 2, str. 19-30, tabele, graf. prikazi. ISSN 2350-3610. <https://www.jhs.si/index.php/JHS/article/view/134/133>, DOI: [10.55707/jhs.v9i2.134](https://doi.org/10.55707/jhs.v9i2.134). [COBISS.SI-ID [135254275](https://doi.org/10.55707/jhs.v9i2.134)].
61. ŽAGAR, Janina, REHBERGER, Maruša, VRDELJA, Mitja. Povezanost med pogostostjo uporabe virov informacij o covidu-19 in nagnjenostjo k teorijam zarot. *Revija za zdravstvene vede*. [Tiskana izd.]. 2022, vol. 9, no. 2, str. 31-50, tabele. ISSN 2350-3610. <https://www.jhs.si/index.php/JHS/article/view/128/135>, DOI: [10.55707/jhs.v9i2.128](https://doi.org/10.55707/jhs.v9i2.128). [COBISS.SI-ID [135263747](https://doi.org/10.55707/jhs.v9i2.128)].
62. ŠORGO, Andrej, CRNKOVIČ, Nuša, CESAR, Katarina, SELAK, Špela, VRDELJA, Mitja, GABROVEC, Branko. The influence of anxiety and fear of COVID-19 on vaccination hesitancy among postsecondary students. *Scientific reports*. 2022, vol. 12, str. 1-10. ISSN 2045-2322. DOI: [10.1038/s41598-022-25221-2](https://doi.org/10.1038/s41598-022-25221-2). [COBISS.SI-ID [132002563](https://doi.org/10.1038/s41598-022-25221-2)].
63. KRAGELJ, Anja, PAHOR, Majda, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, MAKIVIČ, Irena. Learning needs assessment among professional workers in community mental health centres in Slovenia : study protocol. *South Eastern European journal of public health*. 2022, vol. 9, str. 1-11. ISSN 2197-5248. <https://www.seejph.com/index.php/seejph/article/view/5478/4965>, DOI: [10.11576/seejph-5478](https://doi.org/10.11576/seejph-5478). [COBISS.SI-ID [108897795](https://doi.org/10.11576/seejph-5478)].

64. ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, BATISTA, Kaja, BERTONCELJ, Maruša, BRLEK, Aljaž, CARLI, Tanja (avtor snemalne knjige), GRAŠEK, Manja, HORVAT, Martina, KEBLER, Ines, MAVRIČ, Ana, MOZETIČ, Matija, OPREŠNIK, Denis, ROŽIČ, Mirjam, STRMŠEK, Anja, ŠIVEC, Nastja, ŠMARČAN, Vesna, VURZER, Blaž, ZADRAVEC, Kristina, ZALETEL, Rok, KUKEC, Andreja, ERŽEN, Ivan. Health of the Slovenian population : where do we stand?. *South Eastern European journal of public health*. 2022, vol. 9, str. 1-20. ISSN 2197-5248. <https://www.seejph.com/index.php/seejph/article/view/5476/4963>, DOI: [10.11576/seejph-5476](https://doi.org/10.11576/seejph-5476). [COBISS.SI-ID [109186819](https://www.cobiss.si/record/109186819)].
65. RADOŠ KRNEL, Sandra, KILIAN, Carolin, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ROŠKAR, Maja, KOPRIVNIKAR, Helena. Changes in the use of alcohol and tobacco in Slovenia during the first wave of the SARS-COV-2 pandemic = Spremembe v rabi alkohola in tobaka v Sloveniji med 1. valom pandemije SARS-COV-2. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 1, str. 6-13. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/issue/SJPH/61/1>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0003](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0003). [COBISS.SI-ID [91943683](https://www.cobiss.si/record/91943683)].
66. KREJČI, Milada, HILL, Martin, KAJZAR, Jiří, TICHÝ, Miroslav, HOŠEK, Vaclav. Yoga exercise intervention improves balance control and prevents falls in seniors aged 65+ = Ukrep z vajami joge izboljša nadzor ravnotežja in preprečuje padce pri starejših od 65 let. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 2, str. 85-92. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/issue/SJPH/61/2>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0012](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0012). [COBISS.SI-ID [104649475](https://www.cobiss.si/record/104649475)].
67. TOMAŠEVIĆ, Tanja, UKROPINA, Snežana, MIJATOVIĆ JOVANOVIĆ, Vesna, ČANKOVIĆ, Sonja, MILIJAŠEVIĆ, Dragana. Self-efficacy and unwanted sexual intercourse: 'Reproductive health education programme for high-school students in Vojvodina'. = Samoučinkovitost in neželjeni spolni odnosi: »Program zdravstvene vzgoje na področju reproduktivnega zdravja srednješolcev v Vojvodini«. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 2, str. 93-100. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/issue/SJPH/61/2>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0013](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0013). [COBISS.SI-ID [104656643](https://www.cobiss.si/record/104656643)].
68. BÁRTLOVÁ, Sylva, ŠEDOVÁ, Lenka, HAVIERNIKOVÁ, Lucie, HUDÁČKOVÁ, Andrea, DOLÁK, František, SADÍLEK, Petr. Quality of life of post-stroke patients = Kakovost življenja bolnikov po možganski kapi. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 2, str. 101-108. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/issue/SJPH/61/2>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0014](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0014). [COBISS.SI-ID [104642819](https://www.cobiss.si/record/104642819)].
69. KMET LUNAČEK, Nina, POLJAK, Mario, ZAKOTNIK, Breda, MATIČIČ, Mojca. Hepatitis B elimination in children of Slovenian origin born in Slovenia after the introduction of preventive strategies : the results of a national study = Eliminacija hepatitisa B pri otrocih slovenskega izvora, rojenih v Sloveniji, po uvedbi preventivnih ukrepov. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 2, str. 109-114. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/issue/SJPH/61/2>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0015](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0015). [COBISS.SI-ID [104662275](https://www.cobiss.si/record/104662275)].
70. DRNOVŠEK, Rok (avtor, korespondenčni avtor), MILAVEC KAPUN, Marija, RAJKOVIČ, Vladislav, RAJKOVIČ, Uroš. Analysis of two diverse nursing records applications : mixed methods approach = Analiza dveh aplikacij za dokumentiranje zdravstvene nege : mešani metodološki pristop. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 3, str. 137-144. ISSN 0351-0026. <https://www.sciendo.com/article/10.2478/sjph-2022-0019>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0019](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0019). [COBISS.SI-ID [114980099](https://www.cobiss.si/record/114980099)].
71. VUKSANOVIĆ, Nikola Darko, DEMIROVIĆ BAJRAMI, Dunja, PETROVIĆ, Marko D., JOTANOVIĆ, Saša, RADIVOJEVIĆ, Goran. Knowledge about food safety and handling practices – lessons from

- the Serbian public universities = Poznavanje varne hrane in ravnanje z njo – izkušnje srbskih javnih univerz. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 3, str. 145 - 154. ISSN 0351-0026. <https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0020>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0020](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0020). [COBISS.SI-ID [114980355](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0020)].
72. SMREKAR, Martina, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana, FRANKO, Alenka. Impact of sense of coherence on work ability : a cross-sectional study among Croatian nurses = Vpliv občutka koherence na delovno zmožnost : presečna študija med hrvaškimi medicinskimi sestrami. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 3, str. 163 - 170. ISSN 0351-0026. <https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0022>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0022](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0022). [COBISS.SI-ID [114979075](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0022)].
73. HORVAT, Marina, STARC, Gregor, KUKEC, Andreja. Work-related musculoskeletal disorders among physiotherapists and physiotherapy students in Croatia and their association with physical fitness = Z delom povezane mišično-skeletne motnje fizioterapevtov in študentov fizioterapije na hrvaškem in njihova povezanost s telesno pripravljenostjo. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 3, str. 171-180. ISSN 0351-0026. <https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0023>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0023](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0023). [COBISS.SI-ID [114979331](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0023)].
74. RANFL, Martin, VURZER, Blaž, ZALETEL-KRAGELJ, Lijana. Body mass index as a proxy indicator for poor oral hygiene habits in adult diabetic patients = Indeks telesne mase kot nadomestni kazalnik slabih navad ustne higijene med odraslimi diabetiki. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 4, str. 209 - 215, ilustr. ISSN 0351-0026. <https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0028>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0028](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0028). [COBISS.SI-ID [126000643](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0028)].

1.02 Pregledni znanstveni članek

1. JAUŠOVEC, Marko, KORPNIK, Nande, GABROVEC, Branko, SKALICKY KLEMENČIČ, Vanja. Siting of healthcare care facilities based on the purpose of their operation, demographic changes, environmental characteristics, and the impact on public health. *Applied sciences*. 2022, vol. 12, iss. 1, art. 379, 16 str., ilustr. ISSN 2076-3417. <https://www.mdpi.com/2076-3417/12/1/379>, DOI: [0.3390/app12010379](https://doi.org/10.3390/app12010379). [COBISS.SI-ID [91931651](https://doi.org/10.3390/app12010379)].
2. CARLI, Tanja (avtor, korespondenčni avtor), LOCATELLI, Igor, KOŠNIK, Mitja, KUKEC, Andreja. Epidemiology and risk factors of self-reported systemic allergic reactions to a Hymenoptera venom in beekeepers worldwide : a protocol for a systematic review of observational studies. *BMJ open*. 2022, vol. 12, iss. 7, str. 1-5. ISSN 2044-6055. <https://bmjopen.bmj.com/content/bmjopen/12/7/e058130.full.pdf>, DOI: [10.1136/bmjopen-2021-058130](https://doi.org/10.1136/bmjopen-2021-058130). [COBISS.SI-ID [114751235](https://doi.org/10.1136/bmjopen-2021-058130)].
3. JELENC, Marjetka, VIDOVIČ, Maruška, SAMBT, Jože, SEDLAK, Sabina. Absenteeism due to dementia and its growing economic consequences in Slovenia in the period 2015-2019. *Collegium antropologicum*. 2022, vol. 46, no. 1, str. 63-67, ilustr. ISSN 0350-6134. <https://www.collantropol.hr/antropo/article/view/1821/1861>, DOI: [10.5671/ca.46.1.9](https://doi.org/10.5671/ca.46.1.9). [COBISS.SI-ID [110009347](https://doi.org/10.5671/ca.46.1.9)].
4. GRKMAN, Lucija, LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. The effects of Covid-19 lockdown on persons with dementia. *Collegium antropologicum*. 2022, vol. 46, no. 4, str. 301–309, tabele. ISSN 0350-6134. <https://collantropol.hr/antropo/article/view/1929>, DOI: [10.5671/ca.46.4.6](https://doi.org/10.5671/ca.46.4.6). [COBISS.SI-ID [136048643](https://doi.org/10.5671/ca.46.4.6)].

5. RACOVITA, Monica, WHEELER, Eleanor, WAIT, Suzanne, ALBREHT, Tit, et al. The need for a comprehensive and integrated approach to lung cancer policy in Europe : a systematic review. *European journal of cancer*. [Online ed.]. Nov. 2022, vol. 175, str. 54-59, tabele, graf. prikazi. ISSN 1879-0852. [https://www.ejancer.com/article/S0959-8049\(22\)00466-X/fulltext](https://www.ejancer.com/article/S0959-8049(22)00466-X/fulltext), DOI: [10.1016/j.ejca.2022.08.001](https://doi.org/10.1016/j.ejca.2022.08.001). [COBISS.SI-ID [121059587](https://www.cobiss.si/record/121059587)].
6. VAN POPPEL, Hendrik, ALBREHT, Tit, BASU, Partha, HOGENHOUT, Renée, COLLEN, Sarah, ROOBOL, Monique J. Serum PSA-based early detection of prostate cancer in Europe and globally : past, present and future. *Nature reviews. Urology*. 2022, vol. 19, str. 1-11, ilustr. ISSN 1759-4820. https://www.nature.com/articles/s41585-022-00638-6.epdf?sharing_token=J7sRR1liPacSRACE_vuAmNRgN0jAjWel9jnR3ZoTv0OcSerZPwEOSBv14pqpL6GyiHNKLAuNpaAcXDHkU4baXFPmF2I68VmmV15EfmeOg-k77RAG_9jD5LyNYKGWICyHMfrWELOFAKRvj35IBRyWWvRdvCrWnlvS9No0CD1gCGs%3D, DOI: [10.1038/s41585-022-00638-6](https://doi.org/10.1038/s41585-022-00638-6). [COBISS.SI-ID [118403843](https://www.cobiss.si/record/118403843)].
7. VIŠIČ, Uroš, SOČAN, Maja. The impact of the covid-19 pandemic on nurses' and physicians' mental health : a literature review = Pomen pandemije covida-19 za duševno zdravje medicinskih sester in zdravnikov : pregled literature. *Obzornik zdravstvene nege : strokovno glasilo Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije*. 2022, letn. 56, št. 4, str. 301-310, ilustr. ISSN 1318-2951. <https://obzornik.zbornica-zveza.si/index.php/ObzorZdravNeg/article/view/3113>, <https://doi.org/10.14528/snr.2022.56.4.3113>, DOI: [10.14528/snr.2022.56.4.3113](https://doi.org/10.14528/snr.2022.56.4.3113). [COBISS.SI-ID [134378243](https://www.cobiss.si/record/134378243)].
8. HRIBAR, Maša, BENEDIK, Evgen, GREGORIČ, Matej, BLAZNIK, Urška, KUKEC, Andreja, HRISTOV, Hristo, ŽMITEK, Katja, PRAVST, Igor. A systematic review of vitamin D status and dietary intake in various Slovenian populations = Sistematični pregled prehranskega vnosa in preskrbljenosti z vitaminom D v Sloveniji. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 1, str. 55-72. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/issue/SJPH/61/1>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0009](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0009). [COBISS.SI-ID [91964419](https://www.cobiss.si/record/91964419)].
9. SCARSINI, Sara, NARDUZZI, Barbara, CADORIN, Lucia, PALESE, Alvisa. Perceived barriers and enablers of nursing research in the Italian context : findings from a systematic review = Zaznani dejavniki, ki ovirajo in omogočajo raziskave na področju zdravstvene nege v Italiji : ugotovitve iz sistematičnega pregleda. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 3, str. 181 - 190. ISSN 0351-0026. <https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0024>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0024](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0024). [COBISS.SI-ID [114979843](https://www.cobiss.si/record/114979843)].
10. MLAKAR-MASTNAK, Denis, ROTOVNIK-KOZJEK, Nada, SKELA-SAVIČ, Brigita. Factors for effective identification of patients at nutritional risk in clinical practice : thematic analysis of qualitative research = Dejavniki učinkovitega prepoznavanja prehransko ogroženih pacientov v klinični praksi : tematska analiza kvalitativnih raziskav. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 3, str. 191 - 197. ISSN 0351-0026. <https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0025>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0025](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0025). [COBISS.SI-ID [114979587](https://www.cobiss.si/record/114979587)].
11. VODIČKA, Staša, ZELKO, Erika. Remote consultations in general practice – a systematic review = Posvet na daljavo v družinski medicini – pregled literature. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 4, str. 224-230, ilustr. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2022-0030>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0030](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0030). [COBISS.SI-ID [126190595](https://www.cobiss.si/record/126190595)].

1.03 Kratki znanstveni prispevek

1. GRGIČ-VITEK, Marta, KLAVS, Irena, UČAKAR, Veronika, SERDT, Mojca, MRZEL, Maja, VRH, Marjana, FAFANGEL, Mario. Vaccine effectiveness against severe acute respiratory infections (SARI) COVID-19 hospitalisations estimated from real-world surveillance data, Slovenia, October 2021. *Eurosurveillance*. [Online ed.]. 2022, vol. 27, iss. 1, str. 1-5, ilustr. ISSN 1560-7917. <https://www.eurosurveillance.org/docserver/fulltext/eurosurveillance/27/1/eurosurv-27-1-1.pdf?expires=1641843933&id=id&accname=guest&checksum=73C40DE3C8ACF0E15871D90A003417FA>, DOI: [10.2807/1560-7917.ES.2022.27.1.2101110](https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2022.27.1.2101110). [COBISS.SI-ID [92793603](https://www.cobiss.si/record/92793603)].
2. GRGIČ-VITEK, Marta, KLAVS, Irena, UČAKAR, Veronika, VRH, Marjana, MRZEL, Maja, SERDT, Mojca, FAFANGEL, Mario. mRNA vaccine effectiveness against hospitalisation due to severe acute respiratory infection (SARI) COVID-19 during Omicron variant predominance estimated from real-world surveillance data, Slovenia, February to March 2022. *Eurosurveillance*. [Online ed.]. 2022, vol. 27, iss. 20, str. 1-5, ilustr. ISSN 1560-7917. <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2022.27.20.2200350>, <https://www.eurosurveillance.org/docserver/fulltext/eurosurveillance/27/20/eurosurv-27-20-3.pdf?expires=1666064083&id=id&accname=guest&checksum=DCE1A69B74AEF6FE9A571113D2749616>, DOI: [10.2807/1560-7917.ES.2022.27.20.2200350](https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2022.27.20.2200350). [COBISS.SI-ID [125992707](https://www.cobiss.si/record/125992707)].
3. OBLAK, Teja, VIDNAR, Nataša, PRIBAKOVIĆ BRINOVEC, Radivoje. Integrated primary care and public health : a case study of multidisciplinary rehabilitation and lifestyle intervention in persons with post-COVID-19 condition. *International journal of public health*. [Online ed.]. Oct. 2022, vol. 67, str. 1605287-1-1605287-3. ISSN 1661-8564. <https://www.ssph-journal.org/articles/10.3389/ijph.2022.1605287/full>, DOI: [10.3389/ijph.2022.1605287](https://doi.org/10.3389/ijph.2022.1605287). [COBISS.SI-ID [127504131](https://www.cobiss.si/record/127504131)].
4. KAMBIČ, Tim, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, LAINŠČAK, Mitja. Comment on “Effects of resistance training intensity on muscle quantity/quality in middle-aged and older people: a randomized controlled trial” by Otsuka et al. *Journal of cachexia, sarcopenia and muscle*. 2022, vol. 13, str. 1-2. ISSN 2190-6009. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/jcsm.13036>, DOI: [10.1002/jcsm.13036](https://doi.org/10.1002/jcsm.13036). [COBISS.SI-ID [118293251](https://www.cobiss.si/record/118293251)].
5. HOČEVAR, Alojzija, SIMONOVIČ, Zoran, ROTAR, Žiga, TOMŠIČ, Matija. Vasculitis as temporally associated with COVID-19 infection or vaccination. *Journal of rheumatology*. 2022, vol. 49, no. 2, str. 232-233. ISSN 0315-162X. <https://www.jrheum.org/content/early/2021/12/12/jrheum.210788.long>, DOI: [10.3899/jrheum.210788](https://doi.org/10.3899/jrheum.210788). [COBISS.SI-ID [92725763](https://www.cobiss.si/record/92725763)].
6. FRANZ, Christian, JAEGER, Laslo, ERKLAVEC, Urška, TOMSON, Goran, KICKBUSCH, Ilona, KERSTIN PETRIČ, Vesna, VRAČKO, Pia. The EU’s global action in support of universal health coverage in the time of the pandemic and beyond. *The Lancet regional health. Europe*. Mar. 2022, vol. 14, str. 1-2. ISSN 2666-7762. <https://www.thelancet.com/journals/lanep/article/PIIS2666-7762%2822%2900012-6/fulltext>, DOI: [10.1016/j.lanep.2022.100319](https://doi.org/10.1016/j.lanep.2022.100319). [COBISS.SI-ID [98842371](https://www.cobiss.si/record/98842371)].
7. LAZZERINI, Marzia, LOPES COSTA, Raquel, MARIANI, Ilaria, DRGLIN, Zalka, et al. Science and beyond science in the reporting of quality of facility-based maternal and newborn care during the COVID-19 pandemic—authors’ reply. *The Lancet regional health. Europe*. 2022, vol. 20, str. 1-2. ISSN 2666-7762. <https://www.thelancet.com/journals/lanep/article/PIIS2666-7762%2822%2900184-3/fulltext>, DOI: [10.1016/j.lanep.2022.100488](https://doi.org/10.1016/j.lanep.2022.100488). [COBISS.SI-ID [119955203](https://www.cobiss.si/record/119955203)].

8. KLEMENC-KETIŠ, Zalika, ROCHFORD, Andree. Sustainability for planetary health : a seventh domain of quality in primary care = Trajnost za planetarno zdravje : sedma domena kakovosti na primarni ravni. *Zdravstveno varstvo : Slovenian journal of public health*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 61, št. 4, str. 198 - 200, ilustr. ISSN 0351-0026. <https://sciendo.com/article/10.2478/sjph-2022-0026>, DOI: [10.2478/sjph-2022-0026](https://doi.org/10.2478/sjph-2022-0026). [COBISS.SI-ID [126191875](https://cobiss.si/126191875)].

1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci

1. RANT, Živa, STANIMIROVIĆ, Dalibor, JANET, Jure. Functionalities and use of the zVEM patient portal and the central registry of patient data. V: PUCIHAR, Andreja (ur.), et al. *35th Bled eConference Digital Restructuring and Human (Re)action : June 26 – 29, 2022, Bled, Slovenia : conference proceedings*. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2022. Str. 65-79. ISBN 978-961-286-616-7. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/691>, DOI: [10.18690/um.fov.4.2022.4](https://doi.org/10.18690/um.fov.4.2022.4). [COBISS.SI-ID [113481219](https://cobiss.si/113481219)].
2. JELENC, Marjetka, ALBREHT, Tit. Doprinos projekta IPAAC JA na področju obvladovanja raka. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *41th International Conference on Organizational Science Development = 41. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti : society's challenges for organizational opportunities = izzivi družbe za priložnosti organizacij : conference proceedings = konferenčni zbornik*. 41th International Conference on Organizational Science Development, March 23 - 25, 2022, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2022. Str. 349-357. ISBN 978-961-286-583-2. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/663/885/2035-1>, DOI: [10.18690/um.fov.3.2022.25](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.25). [COBISS.SI-ID [102716675](https://cobiss.si/102716675)].
3. GABROVEC, Branko, CRNKOVIČ, Nuša, ŠORGO, Andrej, CESAR, Katarina, SELAK, Špela, KRŠIČ, Ivana, TOVORNIK, Teja, PAVEO, Vesna, AJDIČ, Andraž, VRDELJA, Mitja. Doživljanje epidemije COVID-19 med študenti. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *41th International Conference on Organizational Science Development = 41. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti : society's challenges for organizational opportunities = izzivi družbe za priložnosti organizacij : conference proceedings = konferenčni zbornik*. 41th International Conference on Organizational Science Development, March 23 - 25, 2022, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2022. Str. 229-249. ISBN 978-961-286-583-2. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/663/885/2035-1>, DOI: [10.18690/um.fov.3.2022.17](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.17). [COBISS.SI-ID [102713091](https://cobiss.si/102713091)].
4. JELENC, Marjetka, ALBREHT, Tit. Nacionalni programi za obvladovanje raka v Evropi. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *41th International Conference on Organizational Science Development = 41. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti : society's challenges for organizational opportunities = izzivi družbe za priložnosti organizacij : conference proceedings = konferenčni zbornik*. 41th International Conference on Organizational Science Development, March 23 - 25, 2022, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2022. Str. 359-368. ISBN 978-961-286-583-2. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/663/885/2035-1>, DOI: [10.18690/um.fov.3.2022.26](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.26). [COBISS.SI-ID [102717955](https://cobiss.si/102717955)].
5. SEDLAK, Sabina, JELENC, Marjetka. Ocenjeno ekonomsko breme demence v obdobju 2015-2018 ter prilagoditev delovnega okolja v organizacijah. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *41th International Conference on Organizational Science Development = 41. mednarodna konferenca o razvoju*

- organizacijskih znanosti : society's challenges for organizational opportunities = izzivi družbe za priložnosti organizacij : conference proceedings = konferenčni zbornik. 41th International Conference on Organizational Science Development, March 23 - 25, 2022, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2022. Str. 907-915. ISBN 978-961-286-583-2. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/663/885/2035-1>, DOI: [10.18690/um.fov.3.2022.66](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.66). [COBISS.SI-ID [102720515](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.66)].*
6. RANT, Živa, STANIMIROVIĆ, Dalibor, JANET, Jure. Razvoj portala zVEM in Centralnega registra podatkov o pacientu. V: ŠPRAJC, Polona (ur.), et al. *41th International Conference on Organizational Science Development = 41. mednarodna konferenca o razvoju organizacijskih znanosti : society's challenges for organizational opportunities = izzivi družbe za priložnosti organizacij : conference proceedings = konferenčni zbornik. 41th International Conference on Organizational Science Development, March 23 - 25, 2022, Portorož. 1st ed. Maribor: University of Maribor, University Press, 2022. Str. 873-884. ISBN 978-961-286-583-2. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/663/886/2114-1>, DOI: [10.18690/um.fov.3.2022.63](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.63). [COBISS.SI-ID [102387203](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.63)].*
 7. SEDLAK, Sabina, JELENC, Marjetka. Absentizem in ekonomske posledice demence v Sloveniji v obdobju 2015-2018. V: KREGAR-VELIKONJA, Nevenka (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 11. mednarodna znanstvena konferenca = 11th international scientific conference : Novo mesto, 18. november 2021. 1. izd. Novo mesto: Fakulteta za zdravstvene vede: = Faculty of Health Sciences, 2022. Str. 351-356. ISBN 978-961-95655-0-6. https://fzv.uni-nm.si/uploads/custom/FZV_pripone/Simpozij/2021/Zbornik_2021_www.pdf. [COBISS.SI-ID [113507331](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.63)].*
 8. KOSTNAPFEL, Tatja, KOROŠEC, Aleš. Predpisovanje zdravil v času epidemije covid-19 v letu 2020. V: KREGAR-VELIKONJA, Nevenka (ur.). *Celostna obravnava pacienta = Holistic approach to the patient : zbornik prispevkov = conference proceedings : 11. mednarodna znanstvena konferenca = 11th international scientific conference : Novo mesto, 18. november 2021. 1. izd. Novo mesto: Fakulteta za zdravstvene vede: = Faculty of Health Sciences, 2022. Str. 199-207. ISBN 978-961-95655-0-6. https://fzv.uni-nm.si/uploads/custom/FZV_pripone/Simpozij/2021/Zbornik_2021_www.pdf. [COBISS.SI-ID [113507843](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.63)].*
 9. KASESNIK, Karin. Razlike v predpisovanju zdravil v obdobju pred in med pandemijo bolezni COVID-19 = Differences in prescribing of medicines before and during the COVID-19 pandemic. V: MALAČIČ, Janez (ur.), OSREDKAR, Mari Jože (ur.), GAMS, Matjaž (ur.). *Demografske in družinske analize = Demographic and Family Analyzes : Informacijska družba - IS 2022 = Information Society - IS 2022 : zbornik 25. mednarodne multikonference = proceedings of the 25th International Multiconference : zvezek F = volume F : 12. oktober 2022, 12 October 2022, Ljubljana, Slovenija. Ljubljana: Institut "Jožef Stefan", 2022. Str. 27-30. Informacijska družba. ISBN 978-961-264-245-7. ISSN 2630-371X. https://is.ijs.si/wp-content/uploads/2022/is2022zborniki/IS2022_Volume-F.pdf. [COBISS.SI-ID [128898819](https://doi.org/10.18690/um.fov.3.2022.63)].*
 10. ŠTRANCAR, Anita, KVAS, Andreja, VOGRINČIČ ČERNEZEL, Anita, RAJH, Blanka, BALAŽIČ-GJURA, Aleksandra, SEDLAR, Nataša, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja. Pridobitev dodatnih znanj o spremembi življenjskega sloga bolnikov po akutnem miokardnem infarktu vključenih v program ambulantne kardiološke rehabilitacije v splošni bolnišnici Murska Sobota = Acquisition of additional knowledge about the lifestyle change of patients after acute myocardial infarction included in

the outpatient cardiac rehabilitation program in General Hospital Murska Sobota. V: PIVAČ, Sanela (ur.), PESJAK, Katja (ur.). *Digitalizacija in edukacija v zdravstvenih vedah : 15. mednarodna znanstvena konferenca : zbornik predavanj z recenzijo : 9. junij 2022, Bled = Digitalization and education in health sciences : 15th international scientific conference : proceedings of lectures with peer review : June 9th, 2022, Bled*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. Str. 156-165. ISBN 978-961-6888-58-5. <https://www.fzab.si/index.php?mact=News,cntnt01,detail,0&cntnt01articleid=6563&cntnt01origid=15&cntnt01pagelimit=10&cntnt01returnid=23>. [COBISS.SI-ID [114820355](#)].

11. BERZELAK, Jernej, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, ZALETEL, Metka. Could timeliness be improved by using an online access panel? : case study of the pandemic fatigue survey. V: *European Conference on Quality in Official Statistics (Q2022), Vilnius, 8 - 10 June 2022*. Brussels: Eurostat, 2022. 10 str. https://lsvdy-my.sharepoint.com/personal/ingabal_stat_gov_lt/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fingabal%5Fstat%5Fgov%5F%2FDocuments%2FQ2022%20%2D%20Vilnius%2C%20Lithuania%2C%208%2D10%20June%2C%202022%20%2D%20PAPERS%20%26%20PRESENTATIONS%2FSession%2034%2Fnejc%2Eberzelak%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fingabal%5Fstat%5Fgov%5F%2FDocuments%2FQ2022%20%2D%20Vilnius%2C%20Lithuania%2C%208%2D10%20June%2C%202022%20%2D%20PAPERS%20%26%20PRESENTATIONS%2FSession%2034&ga=1, <https://q2022.stat.gov.lt/scientific-information/papers-presentations/session-34>. [COBISS.SI-ID [114821891](#)].
12. REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, ZALETEL, Metka, BERZELAK, Jernej. Increasing challenge of non-response during the pandemic crises –how non-respondents influence the results of nationwide survey. V: *European Conference on Quality in Official Statistics (Q2022), Vilnius, 8 - 10 June 2022*. Brussels: Eurostat, 2022. 10 str. https://lsvdy-my.sharepoint.com/personal/ingabal_stat_gov_lt/_layouts/15/onedrive.aspx?id=%2Fpersonal%2Fingabal%5Fstat%5Fgov%5F%2FDocuments%2FQ2022%20%2D%20Vilnius%2C%20Lithuania%2C%208%2D10%20June%2C%202022%20%2D%20PAPERS%20%26%20PRESENTATIONS%2FSpeed%20Talk%20Session%203%2FMaru%C5%A1a%5FRehberger%2Epdf&parent=%2Fpersonal%2Fingabal%5Fstat%5Fgov%5F%2FDocuments%2FQ2022%20%2D%20Vilnius%2C%20Lithuania%2C%208%2D10%20June%2C%202022%20%2D%20PAPERS%20%26%20PRESENTATIONS%2FSpeed%20Talk%20Session%203&ga=1, <https://q2022.stat.gov.lt/scientific-information/papers-presentations/speed-talk-session-3>. [COBISS.SI-ID [114822403](#)].
13. STANIMIROVIĆ, Dalibor, TEPEJ JOČIĆ, Lucija. Introduction of the EU Digital COVID Certificate in Slovenia : technological and process aspects. V: MANTAS, John (ur.). *Informatics and technology in clinical care and public health : 19th annual International Conference on Informatics, Management, and Technology in Healthcare (ICIMTH 2021), online 16 - 17 October 2021*. ICIMTH Conference. Amsterdam; Berlin; Washington: IOS Press, cop. 2022. Vol. 289, str. 118 - 122. Studies in health technology and informatics (Online), vol. 289. ISBN 978-1-64368-250-1, ISBN 978-1-64368-251-8. ISSN 1879-8365. <https://ebooks.iospress.nl/ISBN/978-1-64368-251-8>, DOI: [10.3233/SHTI210873](https://doi.org/10.3233/SHTI210873). [COBISS.SI-ID [93981955](#)].
14. JELENC, Marjetka. Predstavitev inovativnega orodja v obvladovanju raka v EU. V: STARC, Jasmina (ur.). *Izzivi globalizacije in družbeno-ekonomsko okolje EU = Globalisation challenges and the social-economic environment of the EU : zbornik prispevkov = conference proceedings : 11. mednarodna znanstvena konferenca = 11th international scientific conference : Novo mesto, 19. maj 2022*. Elektronska izd. Novo mesto: Založba Univerze: = University of Novo mesto Press,

2022. Str. 223-228, ilustr. ISBN 978-961-6770-56-9. <https://www.zalozba-unm.si/index.php/press/catalog/view/34/66/142>. [COBISS.SI-ID [137470467](#)].

15. DOLŠAK LAVRIČ, Petra, KUKEC, Andreja, IVANOVSKI, Maja. Onesnaženost zunanjega zraka z delci PM10 in PM2,5 v času pandemije COVID-19 v letu 2020 v Sloveniji = PM10 and PM2.5 emission trend in the atmosphere during the COVID-19 pandemic in year 2020 in the area of Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : 2. znanstvena in strokovna konferenca : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 167-174, ilustr. ISBN 978-961-6945-81-3. [COBISS.SI-ID [126725891](#)].
16. AŠENBERGER, Sebastjan, POTOČNIK, Federico Victor, CESAR, Katarina, GABROVEC, Branko. Analiza obravnave duševnega zdravja v tujini v času pandemije in predstavitev dobrih praks = Analysis of mental health organisation abroad during the pandemic and presentation of good practices. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 8-20. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123521027](#)].
17. JERIČEK KLANŠČEK, Helena, ROŠKAR, Maja, ROŠKAR, Saška, ZUPANIČ, Tina, DRAŠLER, Varineja, VINKO, Matej. Duševno zdravje otrok in mladostnikov pred in med pandemijo COVIDa-19 = Mental health of children and adolescents before and during the COVID-19 pandemic. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 29-40. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123525635](#)].
18. POLAJŽER, Alja, VRDELJA, Mitja. Medijska naracija cepljenja proti COVIDU-19 v slovenskih tiskanih medijih = Media narrative of vaccination against COVID-19 in Slovenian print media. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 127-139. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [125000963](#)].
19. ŽAGAR, Janina, VRDELJA, Mitja, REHBERGER, Maruša. Nagnjenost k teorijam zarot in zaupanje virom informacij o COVIDU-19 = Propensity for conspiracy theories and trust in COVID-19 information sources. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 111-126. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [125000451](#)].
20. STRMŠEK, Anja, PEPERKO, Marjeta, ZUPANČIČ TISOVEC, Brigita, KONEC JURIČIČ, Nuša, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja. Pomanjkanje spanja med odraslimi prebivalci Slovenije v času pandemije COVIDa-19 = Sleep deprivation among adult Slovenian population during the COVID-19 pandemic. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 21-28. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123523331](#)].
21. KRŠIĆ, Ivana, GABROVEC, Branko. Povezava med krhkostjo in COVIDom-19 = Association between frailty and COVID-19. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022*

- : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 103-110. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123538435](#)].
22. GRAŠEK, Manja, UČAKAR, Veronika. Precepljenost zdravstvenih delavcev proti COVIDu-19 v Sloveniji = COVID-19 vaccine coverage among healthcare workers in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 47-54. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123529987](#)].
23. SKAZA, Alenka, KEBLER, Ines, MIKUŽ, Anja, TOMINŠEK, Vesna. Prijavljeni primeri smrti zaradi COVID-19 pri predhodno cepljenih proti okužbi s SARS-COV-2 v celjski regiji = Reported cases of death due to COVID-19 in pre-vaccinated against SARS-COV-2 infection in the Celje region. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 41-46. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123527683](#)].
24. HORVAT, Marija, GABROVEC, Branko. Primerjava odziva žensk v presejalnih programih za raka dojke med pandemijo COVIDA-19 = Comparasion of the response of women in breast cancer screening programs during the COVID-19 pandemic. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 87-95. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123536899](#)].
25. GABROVEC, Branko. Slovenski sistem javnega zdravstva v času epidemije = Slovenian health care system in time of epidemic. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 79-86. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123534083](#)].
26. POLAJŽER, Alja, VRDELJA, Mitja. Vključenost uporabnikov na družbenem omrežju Facebook med pandemijo COVIDA-19 v Sloveniji = User engagement on Facebook during the COVID-19 pandemic in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 140-150. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [125001475](#)].
27. STANIMIROVIĆ, Dalibor, RANT, Živa. Vloga digitalizacije pri obvladovanju javnozdravstvenih groženj : skokovita rast uporabe rešitev e-zdravja v obdobju pandemije COVID-19 v Sloveniji = The role of digitalisation in the management of public health threats : rapid growth in the use of e-health solutions during the COVID-19 pandemic in Slovenia. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana, 5. oktober 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 151-158. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [124779779](#)].
28. SIMONOVIC, Sandra, SVETIČIČ MARINKO, Jana. Vpliv epidemije COVIDa-19 na pojavnost noric v ljubljanski zdravstveni regiji = COVID-19 epidemic impact on the incidence of chickenpox in the Ljubljana health region. V: GABROVEC, Branko (ur.), et al. *Javno zdravje in COVID-19 2022 : zbornik povzetkov in recenziranih prispevkov : 2. znanstvena in strokovna konferenca : Ljubljana,*

5. oktober 2022. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 72-78. ISBN 978-961-6945-79-0. [COBISS.SI-ID [123532547](#)].
29. BLATNIK, Jona, RANFL, Martin, ARTNIK, Barbara. Izzivi promocije ustnega zdravja otrok in mladostnikov = Challenges to the oral health promotion of children and adolescents. V: JURIČIČ, Mojca (ur.). *Mladostnik na prepihu časa : zbornik prispevkov in izvlečkov : VIII. kongres šolske, študentske in adolescentne medicine Slovenije : Medicinska fakulteta Maribor, 17. in 18. 6. 2022*. Ljubljana: Sekcija za šolsko, študentsko in adolescentno medicino pri SZD, 2022. Str. 137-163. ISBN 978-961-7092-32-5. [COBISS.SI-ID [115020547](#)].
30. STANIMIROVIĆ, Dalibor, PRIBAKOVIĆ BRINOVEC, Radivoje. Human resource planning in health care : outlining a basic model and related complexities. V: BLOBEL, Bernd (ur.), YANG, Bian (ur.), GIACOMINI, Mauro (ur.). *pHealth 2022 : proceedings of the 19th International Conference on Wearable Micro and Nano Technologies for Personalized Health : 8–10 November 2022 Oslo, Norway*. Amsterdam; Berlin; Washington: IOS Press, cop. 2022. Vol. 299, str. 279-282. Studies in health technology and informatics (Online), vol. 299. ISBN 978-1-64368-349-2. ISSN 1879-8365. <https://ebooks.iospress.nl/volumearticle/61408>, DOI: [10.3233/SHTI220999](https://doi.org/10.3233/SHTI220999). [COBISS.SI-ID [128371971](#)].
31. TOMAŽEVIČ, Simona, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, KADIVEC, Saša. Moralne stiske zaposlenih v zdravstveni negi pri delu v kliničnem okolju = Moral distress in nursing employees working in the clinical setting. V: JAKŠIČ, Edvard (ur.). *Prihodnost zdravstvene stroke je vstop študentov v raziskovalno delo : zbornik prispevkov*. 14. študentska konferenca s področja zdravstvenih ved. 1. izd. Maribor: AMEU - ECM, Alma Mater Press, 2022. Str. 132-140, ilustr. ISBN 978-961-6966-98-6. <https://press.almamater.si/index.php/amp/catalog/book/48>. [COBISS.SI-ID [117139715](#)].
32. MAGAJNA, Anja, ARTNIK, Barbara, RANFL, Martin. Factors related to oral health-related quality of life among children and adolescents in Slovenia. V: PETELIN, Ana (ur.). *Zdravje otrok in mladostnikov = Health of children and adolescents : [proceedings]*. Koper: University of Primorska Press, 2022. Str. 113-122. ISBN 978-961-293-182-7, ISBN 978-961-293-183-4. <http://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-182-7.pdf>, DOI: [10.26493/978-961-293-167-4.113-122](https://doi.org/10.26493/978-961-293-167-4.113-122). [COBISS.SI-ID [128438531](#)].

1.16 Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji

1. TOMŠIČ, Sonja, MIHEVC PONIKVAR, Barbara, DRGLIN, Zalka, KOTAR, Sara. Sodobni znanstveni izsledki : za prepoznavanje, podporo, pomoč in zdravljenje duševnih stisk v obporodnem obdobju. V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v obporodnem obdobju*. 2., posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 8-17. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124201731](#)].
2. MIHEVC PONIKVAR, Barbara, TOMŠIČ, Sonja, DRGLIN, Zalka. Javnozdravstveni vidiki duševnega zdravja v obporodnem obdobju. V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v obporodnem obdobju*. 2., posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 18-29. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124201475](#)].
3. DRGLIN, Zalka. Vpliv spolne zlorabe na doživljanje nosečnosti, poroda in zgodnjega materinstva : izziv za ženske in zdravstvene strokovnjake. V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v*

- obporodnem obdobju. 2.*, posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 60-75. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124199939](#)].
4. JELENKO-ROTH, Petra. Anksiozne motnje, posttravmatska stresna motnja in obsesivno-kompulzivna motnja v obporodnem obdobju. V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v obporodnem obdobju. 2.*, posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 88-103. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124200451](#)].
 5. JELENKO-ROTH, Petra. Bipolarna motnja v obporodnem obdobju. V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v obporodnem obdobju. 2.*, posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 128-141. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124200707](#)].
 6. JELENKO-ROTH, Petra. Shizofrenija v obporodnem obdobju. V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v obporodnem obdobju. 2.*, posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 142-153. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124200963](#)].
 7. LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. Nosečnost in prepovedane droge. V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v obporodnem obdobju. 2.*, posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 180-194. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124199427](#)].
 8. JELENKO-ROTH, Petra. Pandemija covid-19 in duševno zdravje (v obporodnem obdobju). V: JELENKO-ROTH, Petra (ur.). *Duševno zdravje v obporodnem obdobju. 2.*, posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 246-261. ISBN 978-961-6945-69-1. [COBISS.SI-ID [124201219](#)].
 9. ERŽEN, Ivan. Vplivi nizkofrekvenčnih EMP na zdravje. V: GAJŠEK, Peter (ur.), KOTNIK, Tadej (ur.). *Elektromagnetna polja - zdravje in okolje : odgovorno upravljanje problematike elektromagnetnih polj (EMP) pri umeščanju elektroenergetskih objektov v prostor : znanstvena monografija*. Elektronska izd. Ljubljana: Inštitut za neionizirna sevanja: Projekt FORUM EMS, 2022. Str. 65-79. ISBN 978-961-92727-8-7. <http://www.forum-ems.si/>, https://inis.si/wp-content/uploads/2022/09/2022_09_05_Monografija_web_pass.pdf. [COBISS.SI-ID [127729667](#)].
 10. ALBREHT, Tit, KUCHAR, Marjeta, PREVOLNIK RUPEL, Valentina. Complementary health insurance in Slovenia. V: TAVARES, Aida Isabel (ur.). *Health Insurance*. London: IntechOpen, cop. 2022. Str. 1-23. ISBN 978-1-80355-872-1. <https://www.intechopen.com/chapters/81988><https://www.intechopen.com/chapters/81988>, DOI: [10.5772/intechopen.105150](https://doi.org/10.5772/intechopen.105150). [COBISS.SI-ID [114795523](#)].
 11. LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. Epidemiološke ocene prevalece demence v Sloveniji. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Javnozdravstveni izzivi demence*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 13-22. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>, DOI: [10.3986/9789610506966_01](https://doi.org/10.3986/9789610506966_01). [COBISS.SI-ID [135924483](#)].
 12. MAVRIČ, Nina, LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. Poznavanje demence med splošno javnostjo. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Javnozdravstveni izzivi demence*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 23-50. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>, DOI: [10.3986/9789610506966_02](https://doi.org/10.3986/9789610506966_02). [COBISS.SI-ID [135926531](#)].
 13. LOVREČIČ, Barbara, GRKMAN, Lucija, LOVREČIČ, Mercedes. Dinamika nevropsihiatričnih simptomov pri osebah z demenco v povezavi s pandemijo in covidom-19. V: LOVREČIČ, Barbara

- (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Javnozdravstveni izzivi demence*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 69-97. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>, DOI: [10.3986/9789610506966_05](https://doi.org/10.3986/9789610506966_05). [COBISS.SI-ID [135930627](https://doi.org/10.3986/9789610506966_05)].
14. GRKMAN, Lucija, LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. Dolgotrajni covid-19/postcovidni sindrom in kognitivne motnje. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Javnozdravstveni izzivi demence*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 98-119. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>, DOI: [10.3986/9789610506966_06](https://doi.org/10.3986/9789610506966_06). [COBISS.SI-ID [135939331](https://doi.org/10.3986/9789610506966_06)].
 15. LOVREČIČ, Barbara, CIZL, Maruša, LOVREČIČ, Mercedes. Duševno zdravje neformalnih družinskih oskrbovalcev oseb z demenco : stres, strategije soočanja s stresom, duševno zdravje in intervencije. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Javnozdravstveni izzivi demence*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 120-147. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>, DOI: [10.3986/9789610506966_07](https://doi.org/10.3986/9789610506966_07). [COBISS.SI-ID [135942915](https://doi.org/10.3986/9789610506966_07)].
 16. LOVREČIČ, Barbara, MAVRIČ, Nina, LOVREČIČ, Mercedes. Breme neformalnih oskrbovalcev oseb z demenco v času covida-19. V: LOVREČIČ, Barbara (ur.), LOVREČIČ, Mercedes (ur.). *Javnozdravstveni izzivi demence*. 1. e-izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2022. Str. 148-177. ISBN 978-961-05-0696-6. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2038/8363/1887>, DOI: [10.3986/9789610506966_08](https://doi.org/10.3986/9789610506966_08). [COBISS.SI-ID [135947011](https://doi.org/10.3986/9789610506966_08)].
 17. GRKMAN, Lucija, MAVRIČ, Nina, LOVREČIČ, Barbara, LOVREČIČ, Mercedes. Demenca in stigma = Dementia and stigma. V: ŠPRAH, Lilijana (ur.). *Od seznanjenosti s težavami v duševnem zdravju do učinkovitega odzivanja z manj stigme : zdaj je čas, da znanje prenesemo v prakso!* = *From mental health awareness to effective responses with less stigma : now is the time to put knowledge into practice!*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2022. Str. 195-208, ilustr. ISBN 978-961-05-0675-1. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2026/8318/1759-1>, DOI: [10.3986/9789610506768_14](https://doi.org/10.3986/9789610506768_14). [COBISS.SI-ID [123124995](https://doi.org/10.3986/9789610506768_14)].
 18. MAKIVIČ, Irena. Ocena potreb : izkušnje pacientov z obravnavo v Centru za duševno zdravje odraslih = Needs assessment : Patient reported experience measures within adult Mental Health Centre. V: ŠPRAH, Lilijana (ur.). *Od seznanjenosti s težavami v duševnem zdravju do učinkovitega odzivanja z manj stigme : zdaj je čas, da znanje prenesemo v prakso!* = *From mental health awareness to effective responses with less stigma : now is the time to put knowledge into practice!*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2022. Str. 221-232. ISBN 978-961-05-0675-1. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2026/8318/1761-1>, DOI: [10.3986/9789610506768_16](https://doi.org/10.3986/9789610506768_16). [COBISS.SI-ID [123253763](https://doi.org/10.3986/9789610506768_16)].
 19. DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana. Osebnostne motnje in komorbidnost = Personality disorders and comorbidity. V: ŠPRAH, Lilijana (ur.). *Od seznanjenosti s težavami v duševnem zdravju do učinkovitega odzivanja z manj stigme : zdaj je čas, da znanje prenesemo v prakso!* = *From mental health awareness to effective responses with less stigma : now is the time to put knowledge into practice!*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2022. Str. 51-56. ISBN 978-961-05-0675-1. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2026/8318/1749-1>, DOI: [10.3986/9789610506768_4](https://doi.org/10.3986/9789610506768_4). [COBISS.SI-ID [122474755](https://doi.org/10.3986/9789610506768_4)].
 20. DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana. Stara in nova klasifikacija osebnostnih motenj : pomen za klinično delo = Old and new classification of personality disorders = significance for clinical work. V:

- ŠPRAH, Lilijana (ur.). *Od seznanjenosti s težavami v duševnem zdravju do učinkovitega odzivanja z manj stigme : zdaj je čas, da znanje prenesemo v prakso! = From mental health awareness to effective responses with less stigma : now is the time to put knowledge into practice!*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2022. Str. 15-23. ISBN 978-961-05-0675-1. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2026/8318/1746-1>, DOI: [10.3986/9789610506768_1](https://doi.org/10.3986/9789610506768_1). [COBISS.SI-ID [122466051](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis-122466051)].
21. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ROŠKAR, Maja. Uvod. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 10-16. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID [95001859](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis-95001859)].
22. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, KRAVANJA, Miloš, METLIČAR, Tanja, ZUPANC, Irena, KOROŠEC, Aleš. Metodologija priprave podatkov o registrirani porabi alkohola in o zdravstvenih kazalnikih posledic rabe alkohola v Sloveniji. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 18-23. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID [95004675](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis-95004675)].
23. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, JANDL, Mateja, METLIČAR, Tanja. Registrirana poraba alkohola v Sloveniji v obdobju 2013 - 2018. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 25-34. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID [95006211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis-95006211)].
24. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, JANDL, Mateja. Primerjava porabe alkohola v Sloveniji in drugih državah. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 35-39. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID [95007747](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis-95007747)].
25. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, JANDL, Mateja, KRAVANJA, Miloš, KOROŠEC, Aleš. Umrljivost zaradi vzrokov, ki jih neposredno pripisujemo alkoholu, v Sloveniji v obdobju 2013 - 2018. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 40-52. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID [95009795](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis-95009795)].

26. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, JANDL, Mateja, KRAVANJA, Miloš, KOROŠEC, Aleš. Prezgodnja umrljivost zaradi smrti, ki jih neposredno pripisujemo alkoholu, v Sloveniji v obdobju 2013 - 2018. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 53-68. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013 - 2018 trendi 18.1.2022 v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95011075].
27. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, JANDL, Mateja, KRAVANJA, Miloš, KOROŠEC, Aleš. Umrljivost zaradi kroničnih bolezni jeter in ciroze v Sloveniji v obdobju 2013 - 2018. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 69-75. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013 - 2018 trendi 18.1.2022 v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95011843].
28. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, JANDL, Mateja, KRAVANJA, Miloš, KOROŠEC, Aleš. Prezgodnja umrljivost zaradi kroničnih bolezni jeter in ciroze v Sloveniji v obdobju 2013 - 2018. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 76-82. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013 - 2018 trendi 18.1.2022 v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95012355].
29. RADOŠ KRNEL, Sandra, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, JANDL, Mateja. Umrljivost : Slovenija v primerjavi z Evropsko unijo (EU) in evropsko regijo Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 83-87. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013 - 2018 trendi 18.1.2022 v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95014403].
30. HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, RADOŠ KRNEL, Sandra, ZUPANC, Irena, KOROŠEC, Aleš. Hospitalizacije zaradi vzrokov, ki jih neposredno pripisujemo alkoholu, v Sloveniji v obdobju 2013 - 2018. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 88-105. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013 - 2018 trendi 18.1.2022 v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95015683].
31. HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, RADOŠ KRNEL, Sandra, ZUPANC, Irena, KOROŠEC, Aleš. Hospitalizacije zaradi duševnih in vedenjskih motenj zaradi uživanja alkohola v Sloveniji v obdobju 2013 - 2018. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 106-112. ISBN 978-961-6945-56-1.

- [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95017219].
32. HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, RADOŠ KRNEL, Sandra, ZUPANC, Irena, KOROŠEC, Aleš. Hospitalizacije zaradi zastrupitve z alkoholom med otroki, mladostniki in mladimi odraslimi. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 113-116. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95018499].
33. HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, RADOŠ KRNEL, Sandra. Raba alkohola kot dejavnik tveganja za izgubljena zdrava leta življenja, 2017. V: RADOŠ KRNEL, Sandra (ur.), HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka (ur.). *Poraba alkohola in zdravstvene posledice rabe alkohola v obdobju 2013-2018, trendi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. Str. 117-126. ISBN 978-961-6945-56-1. [https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013 - 2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf](https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/poraba_alkohola_in_zdravstvene_posledice_rabe_alkohola_v_obdobju_2013_-_2018_trendi_18.1.2022_v3.pdf). [COBISS.SI-ID 95020291].

MONOGRAFIJE IN DRUGA ZAKLJUČENA DELA

2.01 Znanstvena monografija

1. JERIČEK KLANŠČEK, Helena, ZUPANIČ, Tina, PUCELJ, Vesna, DREV, Andreja, KOPRIVNIKAR, Helena, ROŠKAR, Maja, ŽLAUS, Katarina, PUCELJ, Vesna (urednik), JERIČEK KLANŠČEK, Helena (urednik), ZUPANIČ, Tina (urednik). *Mladi izven sistema : raziskava Z zdravjem povezana vedenja med udeleženci programa : projektno učenje mlajših odraslih*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (77 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6945-66-0. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/mladi_izven_sistema_koncna_2022.pdf. [COBISS.SI-ID 105265923].
2. ROK-SIMON, Mateja. *Poškodbe otrok v vrtcu in zagotavljanje varnosti*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (105 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6945-88-2. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/01/POSKODBE-OTROK-V-VRTCU-IN-ZAGOTAVLJANJE-VARNOSTI.pdf>. [COBISS.SI-ID 136858883].
3. HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ZUPAN, Darja, MARN, Zala, PŠENIČNIK, Marija, HAFNER, Alenka, STUDEN, Neža. *Umrljivost v gorenjski regiji v obdobju od 2010 do 2019*. Elektronska izd. Kranj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (96 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-64-6. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/umrljivost_gorenjska_2010_2019_koncna.pdf. [COBISS.SI-ID 98015747].

2.12 Končno poročilo o rezultatih raziskav

1. VRDELJA, Mitja, VRBOVŠEK, Sanja, KLOPČIČ, Vito, BERZELAK, Jernej, ŠTEMBERGER KOLNIK, Tamara. *Digitalna zdravstvena pismenost študentov v Sloveniji v času pandemije COVIDA-19 : poročilo o raziskavi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (51 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-63-9. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/digitalna_zdravstvena_pismenost_studenti_januar_2022.pdf. [COBISS.SI-ID [92409603](#)].
2. SEDLAK, Sabina, ZALETEL, Metka, ROŠKAR, Maja, SAMBT, Jože. *Ekonomske posledice tveganega in škodljivega pitja alkohola v Sloveniji v obdobju 2018-2019*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/ekonomske_posledice_pitja_alkohola_2018-2019.pdf. [COBISS.SI-ID [111353347](#)].
3. VRAČKO, Pia, et al. *EuroHealthNet country exchange visit: : promoting health in the community : social prescribing and other strategies*. Lisbon: National Institute of Health Doutor Ricardo Jorge, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (35 str.)), ilustr. https://eurohealthnet.eu/wp-content/uploads/220630_cev_finalreportcountryexchangevisitsocialprescribing.pdf, <https://eurohealthnet.eu/publication/promoting-health-in-the-community-social-prescribing-and-other-strategies-eurohealthnet-country-exchange-visit-portugal-members-only/>. [COBISS.SI-ID [114820099](#)].
4. VRDELJA, Mitja, VRBOVŠEK, Sanja, BERZELAK, Jernej. *Health literacy of Slovenian adults : results of the Slovenian health literacy survey (HLS-SI19)*. Electronic ed. Ljubljana: National Institute of Public Health, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (53 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-82-0. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/porocilo_hls-si19_en.pdf, <https://zdravstvena-pismenost.si/wp-content/uploads/2022/10/Porocilo-HLS-SI19-EN.pdf>. [COBISS.SI-ID [123429891](#)].
5. HOČEVAR-GROM, Ada, BELŠČAK ČOLAKOVIĆ, Andreja, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, VINKO, Matej, KOROŠEC, Aleš, IVANUŠ, Urška, JERMAN, Tine, KLEPAC, Petra, UČAKAR, Veronika, ROŠKAR, Maja, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka. *Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 19. val*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 53 str. <https://www.nijz.si/sl/raziskava-o-vplivu-pandemije-na-zivljenje-si-panda-20202021>. [COBISS.SI-ID [94988803](#)].
6. TRAJKOVIČ, Nastja, VUZEM, Sanja, PELICON, Kevin, GABROVEC, Branko. *Poročilo o delu profesionalnega klicnega centra : kvantitativna analiza in analiza storilnosti pri epidemiološkem anketiranju oseb okuženih s SARS-CoV-2 ter iskanjem visokorizičnih kontaktov*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (17 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/porocilo_o_delu_profesionalnega_klicnega_centra_kvantitativna_analiza_in_analiza_storilnosti.pdf. [COBISS.SI-ID [103399427](#)].
7. GASSOWSKI, Martyna, VUZEM, Sanja, PELICON, Kevin, FAFANGEL, Mario, GABROVEC, Branko. *Poročilo o izvedbi sledenja stikov Covid-19 v obdobju 20.10.2021-18.2.2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/porocilo_o_izvedbi_sledenja_stikov_covid-19.pdf. [COBISS.SI-ID [106227203](#)].

8. FAFANGEL, Mario, VRDELJA, Mitja, DŽANKOVIĆ-CIRAR, Nadja, BERTOLE, Tjaša, MOZETIČ, Matija, MRZEL, Maja, VRH, Marjana, KOZELJ, Bernarda, RAJIČ, Marina. *Poročilo o raziskavi #OstaniZdrav 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (51 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/porocilo_ostanizdrav.pdf. [COBISS.SI-ID [122572035](#)].
9. ŽABERL, Margita, LUKAN, Benjamin, BELŠAK ŠEL, Nataša, LEŠNIK, Uroš, LEVIČNIK, Niko. *Poročilo o vplivih na okolje za napravo za obdelavo odpadkov -Ecosteryl*. Maribor: Nacionalni laboratorij za zdravje, 2021. [115] f., ilustr. [COBISS.SI-ID [123616771](#)].
10. KUCHAR, Marjeta, GABROVEC, Branko, ALBREHT, Tit. *Pregled politik skrajševanja čakalnih dob v zdravstvu : primerjalna analiza : projekt »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva«*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (32 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/pregled_politik_skrajsevanja.pdf. [COBISS.SI-ID [103396355](#)].
11. SKELA-SAVIČ, Brigita, ALBREHT, Tit (927), SERMEUS, Walter (927), BAHUN, Mateja (927), SQUIRES, Allison (927), SIMON, Dello (927), LOBE, Bojana (927). *Spoznanja raziskave o delovni sili v zdravstveni negi (RN4CAST) v izbranih slovenskih bolnišnicah : poročilo raziskave*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. ISBN 978-961-6888-60-8. [COBISS.SI-ID [132839171](#)].
12. JAVRH, Petra (avtor, urednik), KOMPARE JAMPANI, Tina, MIRČEVA, Jasmina, BOGATAJ, Nevenka, BERZELAK, Jernej. *Spretnosti odraslih v slovenskih regijah : povzetki : študija podatkov raziskave Spretnosti odraslih – PIAAC*. 1. natis. Ljubljana: Andragoški center Slovenije, 2022. 22 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7116-30-4. [COBISS.SI-ID [120729603](#)].
13. JAVRH, Petra (avtor, urednik), KOMPARE JAMPANI, Tina, MIRČEVA, Jasmina, BOGATAJ, Nevenka, BERZELAK, Jernej. *Spretnosti odraslih v slovenskih regijah : povzetki : študija podatkov raziskave Spretnosti odraslih - PIAAC*. Elektronska izd. Ljubljana: Andragoški center Slovenije, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (22 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7116-29-8. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/spretnosti-odraslih-v-slovenskih-regijah-povzetki/>. [COBISS.SI-ID [120691715](#)].
14. VRDELJA, Mitja, VRBOVŠEK, Sanja, BERZELAK, Jernej. *Zdravstvena pismenost odraslih v Sloveniji : rezultati Nacionalne raziskave zdravstvene pismenosti v Sloveniji (HLS-SI19)*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (52 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-71-4. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/porocilo_hls-si19_si.pdf, <https://zdravstvena-pismenost.si/wp-content/uploads/2022/10/Porocilo-HLS-SI19-SI.pdf>. [COBISS.SI-ID [119471363](#)].

2.13 Elaborat, predštudija, študija

1. BAHUN, Mateja, PIVAČ, Sanela, PESJAK, Katja, KAVČIČ CENČEK, Nevenka, KALENDER SMAJLOVIČ, Sedina, SKELA-SAVIČ, Brigita, MACUR, Mirna, ZADNIKAR, Monika, RUSTJA, Nina, PERVIZ, Aida, MLAKAR, Saša, SMODIŠ, Marta, BACKOVIČ JURIČAN, Andrea, ROŽNIK KIRAR, Alenka, BENEDIK, Barbara, BABIČ, Maja, VINTAR, Barbara. *Evalvacijsko poročilo o kakovosti pedagoške, izobraževalne, raziskovalne, razvojne ter upravne dejavnosti za študijsko leto 2020/2021 in poslovno leto 2021*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 106 f., ilustr.

https://www.fzab.si/uploads/file/2020_2021/3_f_2_EP_2020_2021%20-%20za%20senat%20cistopis.pdf. [COBISS.SI-ID [105422083](#)].

2. BERZELAK, Jernej, HRVATIN, Peter, VEHOVAR, Vasja. *JavaScript scripts for capturing and Python scripts for processing client-based paradata in Web surveys*. Ljubljana: Faculty of Social Sciences, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (46 str.)). DOI: [10.5281/zenodo.6806131](https://doi.org/10.5281/zenodo.6806131). [COBISS.SI-ID [114255107](#)].
3. OIKONOMIDIS, Christos, RANFL, Martin. *Poročilo o kadrovski preskrbljenosti na področju ustnega zdravja : 2021*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 9 str., ilustr. [COBISS.SI-ID [101141251](#)].
4. KOVAČIČ, Polona, OIKONOMIDIS, Christos, MAGAJNA, Anja. *Poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva na širšem območju Maribora*. Maribor: Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Maribor, 2022. 48 str., ilustr. [COBISS.SI-ID [101606915](#)].
5. KMECL, Veronika, KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, LEŠER, Vladka, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product code: DIFOL : active substance: difenoconazole 10.7 g/L, folpet 400 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 61 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113809667](#)].
6. KMECL, Veronika, MURI, Petra, KRIŽAJ, Anita, BLAŽIČ, Mateja, LEŠER, Vladka, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product name: MILDICUT : active substance: disodium phosphonate 250 g/L, cyazofamid 25 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 53 str., tabele. [COBISS.SI-ID [127901955](#)].
7. VELIKONJA BOLTA, Špela, KRIŽAJ, Anita, MURI, Petra, LEŠER, Vladka, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product code: FBR-1 (FOSHIELD) : active substance: potassium phosphonates, 726 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 59 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113820419](#)].
8. KRIŽAJ, Anita, MURI, Petra, BLAŽIČ, Mateja, LEŠER, Vladka, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Pt. A, Product code: DPX-WBN66 250 g/L EC (Verben) : active substance: proquinazid, 50 g/L, prothioconazole, 200 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 130 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113830915](#)].
9. KMECL, Veronika, GROS, Katarina, KRIŽAJ, Anita, LEŠER, Vladka, BUKOVEC, Primož, LUSKAR, Simona. *Registration report. Pt. A, Product code 102000032772 (DELARO FORTE) : active substance: prothioconazole, 93.3 g/L, spiroxamine, 107 g/L, Trifloxystrobin, 80 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 115 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113807107](#)].
10. VELIKONJA BOLTA, Špela, MURI, Petra, KRIŽAJ, Anita, BLAŽIČ, Mateja, LEŠER, Vladka, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product code: BCP258H (Onyx) : active substance: pyridate, 600 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 67 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113825283](#)].
11. VEHOVAR, Vasja, ČHOVIN, Gregor, BERZELAK, Jernej. *Response quality indicators : Internet use and paradata questionnaire*. Ljubljana: Faculty of Social Sciences, Centre for Social Informatics, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (76 str.)), tabele. Centre for Social Informatics working paper series. [COBISS.SI-ID [127925763](#)].

12. FAFANGEL, Mario, IHAN, Alojz, GRGIČ-VITEK, Marta, KUKEC, Andreja, LEJKO-ZUPANC, Tatjana, PODJED, Dan, PRIBAKOVIĆ BRINOVEC, Radivoje, TOMIČ, Viktorija, SKAZA, Alenka, VRDELJA, Mitja, ŽIBERT, Janez. *Strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023 v Sloveniji*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (33 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strokovna_izhodišca_in_usmeritve_za_pripravljenost_in_odzivanje_na_okužbe_z_virusom_sars-cov-2.pdf. [COBISS.SI-ID [118701059](#)].
13. FAFANGEL, Mario, GALIČIČ, An, VUZEM, Sanja, UČAKAR, Veronika. *Strokovna izhodišča za prilagoditev sistema obravnave oseb, ki so bile v visoko tveganem stiku z osebo, okuženo z virusom SARS-CoV-2, vezano na virusno različico B.1.1.529 (omikron)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 17 str. [COBISS.SI-ID [98921731](#)].

Priloga 2

ZNANSTVENE IN STROKOVNE REVIJE, MONOGRAFIJE, PRIROČNIKI, ANALIZE ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA VARSTVA, UČNA GRADIVA, ZBORNIKI, RAZISKOVALNA POROČILA IN ŠTUDIJE, KI SO IZŠLE NA NIJZ V LETU 2022

Redno izdajamo dve znanstveni reviji:

1. Zdravstveno varstvo: Slovenian journal of public health, ISSN 0351-0026, 2022 4 številke, 30 znanstvenih člankov v angleškem jeziku. Revija izhaja v tiskani in e-izdaji. Revija ima IF že 11 let in IF nad 1 že zadnja štiri leta. Indeksirana je v WoS, Scopus, PubMed in številnih drugih bazah. IF(2021) = 1,603.
2. Javno zdravje, ISSN 2591-0906, 2022 6 znanstvenih in 11 strokovnih člankov.

Objavili smo 81 znanstvenih in strokovnih monografij, priročnikov, analiz zdravja in zdravstvenega varstva, učnih gradiv, zbornikov in raziskovalnih poročil. Seznam objavljenih knjig je pripravljen po tipologiji COBISS.

2.01 Znanstvena monografija

4. JERIČEK KLANŠČEK, Helena, ZUPANIČ, Tina, PUCELJ, Vesna, DREV, Andreja, KOPRIVNIKAR, Helena, ROŠKAR, Maja, ŽLAUS, Katarina, PUCELJ, Vesna (urednik), JERIČEK KLANŠČEK, Helena (urednik), ZUPANIČ, Tina (urednik). *Mladi izven sistema : raziskava Z zdravjem povezana vedenja med udeleženci programa : projektno učenje mlajših odraslih*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (77 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6945-66-0. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/mladi_izven_sistema_koncna_2022.pdf. [COBISS.SI-ID [105265923](#)].
5. ROK-SIMON, Mateja. *Poškodbe otrok v vrtcu in zagotavljanje varnosti*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (105 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6945-88-2. <https://nijz.si/wp-content/uploads/2023/01/POSKODBE-OTROK-V-VRTCU-IN-ZAGOTAVLJANJE-VARNOSTI.pdf>. [COBISS.SI-ID [136858883](#)].
6. HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka, ZUPAN, Darja, MARN, Zala, PŠENIČNIK, Marija, HAFNER, Alenka, STUDEN, Neža. *Umrljivost v gorenjski regiji v obdobju od 2010 do 2019*. Elektronska izd. Kranj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (96 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-64-6. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/umrljivost_gorenjska_2010_2019_koncna.pdf. [COBISS.SI-ID [98015747](#)].

2.02 Strokovna monografija

1. DREV, Andreja. *Konoplja in mladostniki : razširjenost in posledice uporabe, preventiva pred uporabo*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (54 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6945-80-6. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/konoplja_in_mladostniki.pdf. [COBISS.SI-ID [122974979](#)].

2. SELAK, Špela, ŽMAVC, Mark, VINKO, Matej, LAVTAR, Darja, REHBERGER, Maruša. *Nekemične zasvojenosti v Sloveniji : izbrani rezultati Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah 2018*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (49 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6945-83-7. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/publikacija_nekemicne_zasvojenosti_v_sloveniji.pdf. [COBISS.SI-ID [124372739](#)].
3. DRGLIN, Zalka, ŠIMNOVEC, Irena. *Ničelna toleranca do nasilja med porodom : za sočutno ter ženski in otroku naklonjeno strokovno utemeljeno obporodno skrb : preliminarna ocena stanja na področju institucionalnega nasilja nad ženskami in pari ter neprimernih praks : časovno obdobje preliminarne raziskave: od 28. marca do 31. decembra 2018*. Elektronska različica. Ljubljana: Naravni začetki, združenje za informiranje, svobodno izbiro in podporo na področju nosečnosti, poroda in starševstva, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (117 str.)), ilustr. ISBN 978-961-95882-0-8. <https://praviceporodnice.org/wp-content/uploads/2022/08/STUDIJA-Nicelna-toleranca-2022-07-25.pdf>. [COBISS.SI-ID [116081411](#)].
4. PAULIN, Sonja, NADRAG, Petra, KELŠIN, Nevenka, TRUDEN-DOBRIN, Polonca, KOROŠEC, Aleš, SIMONČIČ, Mojca, ZALETEL, Metka, ZUPANC, Irena, ERŽEN, Ivan, ZALETEL, Jelka, ZUPET, Marjeta, BRATINA, Nataša. *Ožji nabor kazalnikov za spremljanje obvladovanja sladkorne bolezni v Sloveniji - opis in definicije kazalnikov*. Elektronska, 2. dopolnjena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (67 str.)), tabele. ISBN 978-961-6945-84-4. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/opis_in_definicije_kazalnikov_sb_ii_dopolnjena_izdaja_0.pdf. [COBISS.SI-ID [125292291](#)].
5. CEGNAR, Tanja (avtor, član uredniškega odbora), BOLTE, Tanja (avtor, član uredniškega odbora), BERNARD VUKADIN, Barbara (avtor, član uredniškega odbora), ULAMEC, Petra, KARO BEŠTER, Petra, KOLEŠA DOBRAVC, Tanja, KOVAČ, Nataša (avtor, član uredniškega odbora), MEŽAN, Urša, PRISLAN, Urša, DOLINAR, Mojca, MEKINDA MAJARON, Tajda, DOBNIKAR-TEHOVNIK, Mojca, KOŽAR, Maja, VERBIČ, Jože, GUČEK, Matjaž, POLJANEC, Aleš, PISEK, Rok, NÈVE REPE, Andreja, BLAZNIK, Urška, GALE, Ivanka, HOJS, Ana, IVARTNIK, Matej, KIRINČIČ, Stanislava, OTOREPEC, Peter, PERČIČ, Simona, POHAR, Majda, PRAPROTNIK, Maja, SOČAN, Maja, et al. *Poročilo o okolju v Republiki Sloveniji 2022*. Ljubljana: Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (642 str.)), ilustr., zvd. ISBN 978-961-6024-93-8. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/porocilo_o_okolju_2022.pdf. [COBISS.SI-ID [123196419](#)].
6. ROK-SIMON, Mateja, GRILC, Eva, GROŠELJ-GRENC, Mojca, PLEVNIK-VODUŠEK, Vesna, FISCHINGER, Aleš, RAJAPAKSE, Renata, BRATINA, Nataša, VESEL, Tina, ŽNIDARŠIČ RELJIČ, Špela, JAGRIČ FRIŠKOVEC, Anita, VINTAR SPREITZER, Mateja, HOJS, Ana, BALANČ URŠIČ, Simona, KOSTNAPFEL, Tatja, TEKAVČIČ POMPE, Manca, OSREDKAR, Damjan, PERHARIČ, Lucija, RANFL, Martin, VIDMAR, Ivan, LUŽNIK-BUFON, Tatjana, BRCAR, Polona, ROK-SIMON, Mateja (urednik). *Priporočila za ukrepanje v vrtcu ob nujnih stanjih in nenadno nastalih bolezenskih znakih*. 3. dopolnjena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (119 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6945-68-4. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/priporocila_za_vrtce_2022_oblikovana_koncna.pdf. [COBISS.SI-ID [106692611](#)].

2.03 Univerzitetni, visokošolski ali višješolski učbenik z recenzijo

1. ŠOSTAR-TURK, Sonja, ROZMAN, Urška, BLAZNIK, Urška, HRŽENJAK, Vesna, GOLJA, Viviana, MUŠIČ, Ema, NAHTIGAL, Blaža, PERHARIČ, Lucija, PAJNKIHAR, Majda, VRBNJAK, Dominika. *Kemijski dejavniki tveganja v prehrani*. 1. izd. Maribor: Univerzitetna založba, 2022. III, 234 str., ilustr. ISBN 978-961-286-636-5. <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/book/711>, DOI: [10.18690/um.fzv.2.2022](https://doi.org/10.18690/um.fzv.2.2022). [COBISS.SI-ID [120961283](#)].
2. STANIMIROVIĆ, Dalibor. *Procesi digitalizacije, informacijski sistemi in podatki v zdravstvu : vloga, značilnosti in funkcije*. 1. izd. Ljubljana: Fakulteta za upravo, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (135 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-262-132-2. <https://www.fu.uni-lj.si/zalozba>. [COBISS.SI-ID [127076099](#)].

2.05 Drugo učno gradivo

1. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Dejavniki tveganja, ki determinirajo duševno zdravje : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 46 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96591363](#)].
2. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Duševne motnje in motnje v duševnem razvoju : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 43 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96592387](#)].
3. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Duševno javno zdravje - problematika odvisnosti in nove psihoaktivne snovi : Študijski program II. stopnje Magistrski študij Zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje, 2022*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 50 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96963331](#)].
4. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Duševno zdravje kot javnozdravstveni problem : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 48 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96591107](#)].
5. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Duševno zdravje otrok in mladostnikov in alkohol : Študijski program II. stopnje Magistrski študij Zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje, 2022*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 45 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96962307](#)].
6. GABROVEC, Branko. *Etika in zdravstvena obravnava : (zbrano učno gradivo)*. Maribor: Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede, 2022. 29 str., 15 str. pril. [COBISS.SI-ID [105502979](#)].
7. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Javno zdravje in javnozdravstveni pristopi : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika*

- in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 28 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96590595](#)].
8. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Javnozdravstveni vidiki duševnega zdravja in Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja (RNPDZ) 2018 – 2028 : Študijski program II. stopnje Magistrski študij Zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje, 2022*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 26 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96963075](#)].
 9. DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana, ŠPRAH, Lilijana. *Kako okrepiti odpornost na stres? : pet ključnih znanj in veščin za soočanje s stresom*. [Ljubljana: OMRA, 2022]. <https://www.omra.si/e-ucilnica/odpornost-na-stres2/kako-okrepiti-odpornost-na-stres/>. [COBISS.SI-ID [96975875](#)].
 10. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Nasilje v zdravstvu kot javnozdravstveni problem - definicija in vrste nasilja : Študijski program II. stopnje Magistrski študij Zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje, 2022*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 18 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96963843](#)].
 11. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Nasilni incidenti v zdravstvu - dejavniki tveganja in zmanjševanje tveganja : Študijski program II. stopnje Magistrski študij Zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje, 2022*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 16 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96964099](#)].
 12. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Ocenjevanje znakov duševnih motenj : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 15 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96591875](#)].
 13. DERNOVŠEK, Mojca Zvezdana, ŠPRAH, Lilijana, AGREŽ, Luka, IBRČIČ, Anja, VOGRINEC ŠVIGELJ, Barbara, KLEMENC BEŠO, Anela, MANZONI, Dino. *Osebnostne motnje*. [Ljubljana]: OMRA, cop. 2022. 1 spletni vir. <https://www.omra.si/e-ucilnica/osebnostne-motnje1/osebnostne-motnje/>. [COBISS.SI-ID [129110019](#)].
 14. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Pandemija in sindemija - vpliv na duševno zdravje prebivalstva - primer SARS CoV-2/Covid-19 : Študijski program II. stopnje Magistrski študij Zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje, 2022*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 55 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96962819](#)].
 15. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Pojem duševnega zdravja : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 18 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96590339](#)].
 16. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Psihična ranljivost populacij - primer Covid-19 : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 20 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96592899](#)].

17. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Simptomi in znaki duševnih motenj : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 17 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96592131](#)].
18. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Ukrepanje ob nasilnem incidentu - kaj je deeskalacija in kako jo izvajamo : Študijski program II. stopnje Magistrski študij Zdravstvene nege, 2. letnik, predmet Duševno zdravje, 2022*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 26 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96964611](#)].
19. LOVREČIČ, Mercedes, LOVREČIČ, Barbara. *Vpliv stresa na duševno zdravje : Študijski program druge stopnje Napredna zdravstvena nega, 1. letnik, Smer Napredna zdravstvena nega v duševnem zdravju in psihiatriji; predmet Programi krepitve duševnega zdravja na ravni posameznika in skupnosti – preventiva duševnih motenj*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF 18 str.), ilustr. <https://www.fzab.si/>. [COBISS.SI-ID [96592643](#)].
20. GABROVEC, Branko. *Zdravje, staranje in geriatrična medicina : (zbrano učno gradivo)*. Maribor: Univerza v Mariboru, Fakulteta za zdravstvene vede, 2022. 44 str., graf. prikazi. [COBISS.SI-ID [105510403](#)].

2.06 Slovar, enciklopedija, leksikon, priročnik, atlas, zemljevid

1. DRGLIN, Zalka, ŠIMNOVEC, Irena. *Human rights in childbirth in Slovenia : rights of the pregnant woman, woman giving birth, mother of the newborn in a medical institution*. Electronic version. Ljubljana: Natural beginnings – Society for education, free choice and support in pregnancy, childbirth and parenthood, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (21 str.)), ilustr. ISBN 978-961-95882-2-2. <http://praviceporodnice.org/wp-content/uploads/2022/08/ENG-Human-rights-in-F.pdf>. [COBISS.SI-ID [118985219](#)].
2. BATAGELJ, Tadeja, LEKIĆ, Ksenija, LEKIĆ, Ksenija (urednik), KONEC JURIČIČ, Nuša (urednik), KRALJ, Domen (urednik), PINTER, Klara (urednik), TRATNJEK, Petra (urednik). *Kaj lahko naredim, da mi bo lažje? : večšine za vsak dan in viri opore v stiski : priročnik za mladostnice in mladostnike*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir, ilustr. <https://www.nijz.si/sites/www.https://live.editiondigital.com/e/221cpgqsc/prirocnik-kaj-lahko-naredim-da-mi-bo-lazje>. [COBISS.SI-ID [94974467](#)].
3. ĐUKIĆ, Branka, KORDIŠ, Tea. *Kaj lahko naredimo, da bo naša prehrana v času draginje uravnotežena, pestra in kakovostna?*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 videodatotek (3 minut, 38 sek)), barve, zvok. <https://www.youtube.com/watch?v=Oav8t1qJsJg>. [COBISS.SI-ID [126384131](#)].
4. BALAŽIC-GJURA, Aleksandra, FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, LAINŠČAK, Mitja, RAJH, Blanka, SEDLAR, Nataša, ŠABJAN, Ana, VOGRINČIČ ČERNEZEL, Anita. *Kaj lahko sami naredite za svoje zdravje? : dnevnik za spremljanje srčnega popuščanja*. Murska Sobota: Splošna bolnišnica, 2022. 56 str., ilustr. [COBISS.SI-ID [104833539](#)].
5. FARKAŠ-LAINŠČAK, Jerneja, GRABAR, Daniel, KOBAL STRAUS, Klavdija, MARUŠIČ, Dorjan, POLDRUGOVAC, Mircha, SIMČIČ, Biserka (avtor, urednik). *Kakovost in varnost v zdravstvu : priročnik*

- za zdravstvene delavce in sodelavce. Različica 1.0. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje, 2022. 83 str., ilustr. ISBN 978-961-6523-74-5. [COBISS.SI-ID [93571331](#)].
6. ALBREHT, Tit, ANNE-MARIE, Baird, JASSEM, Jacek, et al. *Lung cancer in Europe : the way forward*. London: Health Policy Partnership, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (20 str.)). <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewj8-fvu4Yb2AhURwKQKHQeLACUQFnoECAsQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.healthpolicypartnership.com%2Fapp%2Fuploads%2FLung-cancer-in-Europe-the-way-forward.pdf&usq=AOvVaw0whFUTEnAb6uZay7r-Tyhs>. [COBISS.SI-ID [97878275](#)].
 7. DRGLIN, Zalka, ŠIMNOVEC, Irena. *Pravice porodnice : pravice nosečnice, porodnice, matere novorojenčka v porodnišnici*. Elektronska različica. Ljubljana: Združenje Naravni začetki, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (61 str.)), ilustr. ISBN 978-961-95882-1-5. <https://praviceporodnice.org/wp-content/uploads/2022/08/NOSECNICEinSTARSI-INTEGRALNO-Pravice-Pordnice-2022-07-25.pdf>. [COBISS.SI-ID [116706563](#)].
 8. DRGLIN, Zalka, ŠIMNOVEC, Irena. *Pravice porodnice v času izrednih razmer*. Elektronska različica. Ljubljana: Združenje Naravni začetki, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (16 str.)), ilustr. <https://praviceporodnice.org/wp-content/uploads/2022/09/ZDRAVSTVENI-STROKOVNJAKI-in-ODLOCEVALCI-Priporocila-za-cas-izrednih.pdf>. [COBISS.SI-ID [122596867](#)].
 9. BOLČEVIĆ, Slavko, FRELIH, Tatjana, GOLJA, Viviana, GRMEK-KOŠNIK, Irena, JURKOŠEK, Vesna, JUTRAŽ, Anja, KOBAL STRAUS, Klavdija, KOTNIK-KEVORKIJAN, Božena, KUKEC, Andreja, LIMONŠEK, Ivanka, MRVIČ, Tatjana, SMOLINGER GALUN, Marjetka, ŠTROMAJER, Draga, TOMIČ, Viktorija, SKAZA, Alenka, ŠTRAUS, Tanja, VINDIŠAR, Franci. *Priporočila za preprečevanje in zaježitev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialnovarstvenih zavodih z algoritmi testiranja na SARS-CoV-2*. Elektronska izd. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (27 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6523-84-4. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/O-MINISTRSTVU/Sektor-za-dolgotrajno-oskrbo/Priporocila-za-preprecevanje-in-zajezitev-okuzb-z-virusom-SARS-CoV-2.pdf>. [COBISS.SI-ID [116329219](#)].
 10. BOLČEVIĆ, Slavko, FRELIH, Tatjana, GOLJA, Viviana, GRMEK-KOŠNIK, Irena, JURKOŠEK, Vesna, JUTRAŽ, Anja, KOBAL STRAUS, Klavdija, KOTNIK-KEVORKIJAN, Božena, KUKEC, Andreja, LIMONŠEK, Ivanka, MRVIČ, Tatjana, SMOLINGER GALUN, Marjetka, ŠTROMAJER, Draga, TOMIČ, Viktorija, SKAZA, Alenka, ŠTRAUS, Tanja, VINDIŠAR, Franci. *Priporočila za preprečevanje in zaježitev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialnovarstvenih zavodih z algoritmi testiranja na SARS-CoV-2*. Različica 2.0. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (40 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6523-73-8. <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-zdravje/>. [COBISS.SI-ID [93191939](#)].
 11. BOLČEVIĆ, Slavko, SKAZA, Alenka. *Priporočila za preprečevanje in zaježitev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialnovarstvenih zavodih z algoritmi testiranja na SARS-CoV-2*. Elektronska izd. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (28 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6523-83-7. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/O-MINISTRSTVU/Sektor-za-dolgotrajno-oskrbo/18052022-Priporocila-za-preprecevanje-in-zajezitev-okuzb-z-virusom-SARS-CoV-2-16-v2.-maj-2022.pdf>. [COBISS.SI-ID [107972867](#)].
 12. BOLČEVIĆ, Slavko, SKAZA, Alenka. *Priporočila za preprečevanje in zaježitev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialnovarstvenih zavodih z algoritmi testiranja na SARS-CoV-2*. Elektronska izd. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (32 str.)), ilustr. ISBN

- 978-961-6523-82-0. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/O-MINISTRSTVU/Sektor-za-dolgotrajno-oskrbo/Priporocila-za-preprecevanje-in-zajezitev-okuzb-z-virusom-SARS-CoV-2-14.-april-2022.pdf>. [COBISS.SI-ID [105093891](#)].
13. BOLČEVIČ, Slavko, SKAZA, Alenka. *Priporočila za preprečevanje in zajezitev okužb z virusom SARS-CoV-2 v socialnovarstvenih zavodih z algoritmi testiranja na SARS-CoV-2*. Elektronska izd. Ljubljana: Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (34 str.)), ilustr. ISBN 978-961-6523-77-6. <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/O-MINISTRSTVU/Sektor-za-dolgotrajno-oskrbo/Priporocila-za-preprecevanje-in-zajezitev-okuzb-z-virusom-SARS-CoV-2-4.-marec-2022.pdf>. [COBISS.SI-ID [99980035](#)].
 14. KERŠIČ-SVETEL, Marjeta. *Priročnik za delo z napihljivim modelom debelega črevesa pri promociji Programa Svit*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir v pdf formatu (27 str.). <https://www.program-svit.si/wp-content/uploads/2022/10/Prirocnik-za-delo-z-modelom-crevesa.pdf>. [COBISS.SI-ID [126843651](#)].
 15. ŠINKOVEC ZORKO, Nadja, SOČAN, Maja, ČAKŠ JAGER, Nuška, OREHEK, Anja, DŽANKOVIČ-CIRAR, Nadja. *Putivnyk po slovens'kiy systemi okhorony zdorov"ya dlya bizhentsiv*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/health_literacy_booklet_-_slovenia_-_ukrainian_version_2022_za_splet_2_0.pdf. [COBISS.SI-ID [105456643](#)]
 16. ŠINKOVEC ZORKO, Nadja, SOČAN, Maja, ČAKŠ JAGER, Nuška, OREHEK, Anja, DŽANKOVIČ-CIRAR, Nadja. *Slovenian health system navigation guide for refugees*. 2nd updated ed. Ljubljana: National institute of public health, 2022. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/health_literacy_booklet_-_slovenia_-_english_version_2022_za_splet_2.pdf. [COBISS.SI-ID [105455875](#)].
 17. DOBNIKAR, Bernarda, FRAS, Darinka, KUNSTIČ, Nataša, MOLAN, Slavica, ŠUŠTARŠIČ, Olga, TROBEC, Katarina, ZAVRL DŽANANOVIČ, Darinka, DELFAR, Nataša, JANČIČ, Aleksandra, KALŠEK, Mojca, KASTELIC-SUHADOLC, Tatjana, KRAJNC, Andreja, KUNSTIČ, Nataša, HORVAT, Martina, KNIFIC, Tjaša, MIHEVC PONIKVAR, Barbara, NADRAG, Petra, PETROVIČ, Milena, PRIBAKOVIČ BRINOVEC, Radivoje, RENAR, Irma, ROK-SIMON, Mateja. *Spremljanje patronažnega zdravstvenega varstva (PATR) : definicije in metodološka navodila za sprejem podatkov v patronažnem zdravstvenem varstvu, 1.0*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/podatki/podatkovne_zbirke_raziskave/zubstat_szbo/mn_patr_v1.0_mar_2022_predloga_covid_19.pdf. [COBISS.SI-ID [113834755](#)].
 18. ŠINKOVEC ZORKO, Nadja, SOČAN, Maja, ČAKŠ JAGER, Nuška, OREHEK, Anja, DŽANKOVIČ-CIRAR, Nadja. *Vodnik po slovenskem zdravstvenem sistemu za begunce*. 2. posodobljena izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/health_literacy_booklet_-_slovenia_-_slovenska_verzija_za_splet_2022_2.pdf. [COBISS.SI-ID [105455107](#)].

2.12 Končno poročilo o rezultatih raziskav

15. VRDELJA, Mitja, VRBOVŠEK, Sanja, KLOPČIČ, Vito, BERZELAK, Jernej, ŠTEMBERGER KOLNIK, Tamara. *Digitalna zdravstvena pismenost študentov v Sloveniji v času pandemije COVIDA-19 : poročilo o raziskavi*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (51 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-63-9.

- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/digitalna_zdravstvena_pismenost_studenti_januar_2022.pdf. [COBISS.SI-ID 92409603].
16. SEDLAK, Sabina, ZALETEL, Metka, ROŠKAR, Maja, SAMBT, Jože. *Ekonomske posledice tveganega in škodljivega pitja alkohola v Sloveniji v obdobju 2018-2019*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/ekonomske_posledice_pitja_alkohola_2018-2019.pdf. [COBISS.SI-ID 111353347].
 17. VRAČKO, Pia, et al. *EuroHealthNet country exchange visit: : promoting health in the community : social prescribing and other strategies*. Lisbon: National Institute of Health Doutor Ricardo Jorge, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (35 str.)), ilustr. https://eurohealthnet.eu/wp-content/uploads/220630_cev_finalreportcountryexchangevisitsocialprescribing.pdf, <https://eurohealthnet.eu/publication/promoting-health-in-the-community-social-prescribing-and-other-strategies-eurohealthnet-country-exchange-visit-portugal-members-only/>. [COBISS.SI-ID 114820099].
 18. VRDELJA, Mitja, VRBOVŠEK, Sanja, BERZELAK, Jernej. *Health literacy of Slovenian adults : results of the Slovenian health literacy survey (HLS-SI19)*. Electronic ed. Ljubljana: National Institute of Public Health, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (53 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-82-0. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/porocilo_hls-si19_en.pdf, <https://zdravstvena-pismenost.si/wp-content/uploads/2022/10/Porocilo-HLS-SI19-EN.pdf>. [COBISS.SI-ID 123429891].
 19. HOČEVAR-GROM, Ada, BELŠČAK ČOLAKOVIĆ, Andreja, REHBERGER, Maruša, LAVTAR, Darja, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, JERIČEK KLANŠČEK, Helena, VINKO, Matej, KOROŠEC, Aleš, IVANUŠ, Urška, JERMAN, Tine, KLEPAC, Petra, UČAKAR, Veronika, ROŠKAR, Maja, HOVNIK-KERŠMANC, Marjetka. *Pandemija COVID-19 v Sloveniji : izsledki panelne spletne raziskave o vplivu pandemije na življenje (SI-PANDA), 19. val*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 53 str. <https://www.nijz.si/sl/raziskava-o-vplivu-pandemije-na-zivljenje-si-panda-20202021>. [COBISS.SI-ID 94988803].
 20. TRAJKOVIČ, Nastja, VUZEM, Sanja, PELICON, Kevin, GABROVEC, Branko. *Poročilo o delu profesionalnega klicnega centra : kvantitativna analiza in analiza storilnosti pri epidemiološkem anketiranju oseb okuženih s SARS-CoV-2 ter iskanjem visokorizičnih kontaktov*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (17 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/porocilo_o_delu_profesionalnega_klicnega_centra_kvantitativna_analiza_in_analiza_storilnosti.pdf. [COBISS.SI-ID 103399427].
 21. GASSOWSKI, Martyna, VUZEM, Sanja, PELICON, Kevin, FAFANGEL, Mario, GABROVEC, Branko. *Poročilo o izvedbi sledenja stikov Covid-19 v obdobju 20.10.2021-18.2.2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (23 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/porocilo_o_izvedbi_sledenja_stikov_covid-19.pdf. [COBISS.SI-ID 106227203].
 22. FAFANGEL, Mario, VRDELJA, Mitja, DŽANKOVIĆ-CIRAR, Nadja, BERTOLE, Tjaša, MOZETIČ, Matija, MRZEL, Maja, VRH, Marjana, KOZELJ, Bernarda, RAJIČ, Marina. *Poročilo o raziskavi #OstaniZdrav 2022*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (51 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/porocilo_ostanizdrav.pdf. [COBISS.SI-ID 122572035].

23. ŽABERL, Margita, LUKAN, Benjamin, BELŠAK ŠEL, Nataša, LEŠNIK, Uroš, LEVIČNIK, Niko. *Poročilo o vplivih na okolje za napravo za obdelavo odpadkov -Ecosteryl*. Maribor: Nacionalni laboratorij za zdravje, 2021. [115] f., ilustr. [COBISS.SI-ID [123616771](#)].
24. KUCHAR, Marjeta, GABROVEC, Branko, ALBREHT, Tit. *Pregled politik skrajševanja čakalnih dob v zdravstvu : primerjalna analiza : projekt »Ukrepi na področju obvladovanja širitve COVID-19 s poudarkom na ranljivih skupinah prebivalstva«*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (32 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/pregled_politik_skrajsevanja.pdf. [COBISS.SI-ID [103396355](#)].
25. SKELA-SAVIČ, Brigita, ALBREHT, Tit (927), SERMEUS, Walter (927), BAHUN, Mateja (927), SQUIRES, Allison (927), SIMON, Dello (927), LOBE, Bojana (927). *Spoznanja raziskave o delovni sili v zdravstveni negi (RN4CAST) v izbranih slovenskih bolnišnicah : poročilo raziskave*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. ISBN 978-961-6888-60-8. [COBISS.SI-ID [132839171](#)].
26. JAVRH, Petra (avtor, urednik), KOMPARE JAMPANI, Tina, MIRČEVA, Jasmina, BOGATAJ, Nevenka, BERZELAK, Jernej. *Spretnosti odraslih v slovenskih regijah : povzetki : študija podatkov raziskave Spretnosti odraslih – PIAAC*. 1. natis. Ljubljana: Andragoški center Slovenije, 2022. 22 str., graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-7116-30-4. [COBISS.SI-ID [120729603](#)].
27. JAVRH, Petra (avtor, urednik), KOMPARE JAMPANI, Tina, MIRČEVA, Jasmina, BOGATAJ, Nevenka, BERZELAK, Jernej. *Spretnosti odraslih v slovenskih regijah : povzetki : študija podatkov raziskave Spretnosti odraslih - PIAAC*. Elektronska izd. Ljubljana: Andragoški center Slovenije, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (22 str.)), ilustr. ISBN 978-961-7116-29-8. <https://www.acs.si/digitalna-bralnica/spretnosti-odraslih-v-slovenskih-regijah-povzetki/>. [COBISS.SI-ID [120691715](#)].
28. VRDELJA, Mitja, VRBOVŠEK, Sanja, BERZELAK, Jernej. *Zdravstvena pismenost odraslih v Sloveniji : rezultati Nacionalne raziskave zdravstvene pismenosti v Sloveniji (HLS-SI19)*. Elektronska izd. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (52 str.)), graf. prikazi, tabele. ISBN 978-961-6945-71-4. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/porocilo_hls-si19_si.pdf, <https://zdravstvena-pismenost.si/wp-content/uploads/2022/10/Porocilo-HLS-SI19-SI.pdf>. [COBISS.SI-ID [119471363](#)].

2.13 Elaborat, predštudija, študija

14. BAHUN, Mateja, PIVAČ, Sanela, PESJAK, Katja, KAVČIČ CENČEK, Nevenka, KALENDER SMAJLOVIČ, Sedina, SKELA-SAVIČ, Brigita, MACUR, Mirna, ZADNIKAR, Monika, RUSTJA, Nina, PERVIZ, Aida, MLAKAR, Saša, SMODIŠ, Marta, BACKOVIČ JURIČAN, Andrea, ROŽNIK KIRAR, Alenka, BENEDIK, Barbara, BABIČ, Maja, VINTAR, Barbara. *Evalvacijsko poročilo o kakovosti pedagoške, izobraževalne, raziskovalne, razvojne ter upravne dejavnosti za študijsko leto 2020/2021 in poslovno leto 2021*. Jesenice: Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin, 2022. 106 f., ilustr. https://www.fzab.si/uploads/file/2020_2021/3_f_2_EP_2020_2021%20-%20za%20senat%20cistopis.pdf. [COBISS.SI-ID [105422083](#)].
15. BERZELAK, Jernej, HRVATIN, Peter, VEHOVAR, Vasja. *JavaScript scripts for capturing and Python scripts for processing client-based paradata in Web surveys*. Ljubljana: Faculty of Social Sciences, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (46 str.)). DOI: [10.5281/zenodo.6806131](https://doi.org/10.5281/zenodo.6806131). [COBISS.SI-ID [114255107](#)].

16. OIKONOMIDIS, Christos, RANFL, Martin. *Poročilo o kadrovski preskrbljenosti na področju ustnega zdravja : 2021*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 9 str., ilustr. [COBISS.SI-ID [101141251](#)].
17. KOVAČIČ, Polona, OIKONOMIDIS, Christos, MAGAJNA, Anja. *Poročilo o zdravstvenem stanju prebivalstva na širšem območju Maribora*. Maribor: Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Maribor, 2022. 48 str., ilustr. [COBISS.SI-ID [101606915](#)].
18. KMECL, Veronika, KRIŽAJ, Anita, GROS, Katarina, LEŠER, Vladka, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product code: DIFOL : active substance: difenoconazole 10.7 g/L, folpet 400 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 61 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113809667](#)].
19. KMECL, Veronika, MURI, Petra, KRIŽAJ, Anita, BLAŽIČ, Mateja, LEŠER, Vladka, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product name: MILDICUT : active substance: disodium phosphonate 250 g/L, cyazofamid 25 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 53 str., tabele. [COBISS.SI-ID [127901955](#)].
20. VELIKONJA BOLTA, Špela, KRIŽAJ, Anita, MURI, Petra, LEŠER, Vladka, LUSKAR, Simona, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product code: FBR-1 (FOSHIELD) : active substance: potassium phosphonates, 726 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 59 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113820419](#)].
21. KRIŽAJ, Anita, MURI, Petra, BLAŽIČ, Mateja, LEŠER, Vladka, BUKOVEC, Primož. *Registration report. Pt. A, Product code: DPX-WBN66 250 g/L EC (Verben) : active substance: proquinazid, 50 g/L, prothioconazole, 200 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 130 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113830915](#)].
22. KMECL, Veronika, GROS, Katarina, KRIŽAJ, Anita, LEŠER, Vladka, BUKOVEC, Primož, LUSKAR, Simona. *Registration report. Pt. A, Product code 102000032772 (DELARO FORTE) : active substance: prothioconazole, 93.3 g/L, spiroxamine, 107 g/L, Trifloxystrobin, 80 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 115 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113807107](#)].
23. VELIKONJA BOLTA, Špela, MURI, Petra, KRIŽAJ, Anita, BLAŽIČ, Mateja, LEŠER, Vladka, OCVIRK, Miha. *Registration report. Pt. A, Product code: BCP258H (Onyx) : active substance: pyridate, 600 g/L : central zone, national assessment*. Ljubljana: UVHVVR, 2022. 67 str., tabele. [COBISS.SI-ID [113825283](#)].
24. VEHOVAR, Vasja, ČEHOVIN, Gregor, BERZELAK, Jernej. *Response quality indicators : Internet use and paradata questionnaire*. Ljubljana: Faculty of Social Sciences, Centre for Social Informatics, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (76 str.)), tabele. Centre for Social Informatics working paper series. [COBISS.SI-ID [127925763](#)].
25. FAFANGEL, Mario, IHAN, Alojz, GRGIČ-VITEK, Marta, KUKEC, Andreja, LEJKO-ZUPANC, Tatjana, PODJED, Dan, PRIBAKOVIĆ BRINOVEC, Radivoje, TOMIČ, Viktorija, SKAZA, Alenka, VRDELJA, Mitja, ŽIBERT, Janez. *Strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023 v Sloveniji*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 1 spletni vir (1 datoteka PDF (33 str.)). https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strokovna_izhodišca_in_usmeritve_za_pripravljenost_in_odzivanje_na_okužbe_z_virusom_sars-cov-2.pdf. [COBISS.SI-ID [118701059](#)].

26. FAFANGEL, Mario, GALIČIČ, An, VUZEM, Sanja, UČAKAR, Veronika. *Strokovna izhodišča za prilagoditev sistema obravnave oseb, ki so bile v visoko tveganem stiku z osebo, okuženo z virusom SARS-CoV-2, vezano na virusno različico B.1.1.529 (omikron)*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. 17 str. [COBISS.SI-ID [98921731](#)].

2.25 Druge monografije in druga zaključena dela

1. HAFNER, Alenka, ZUPAN, Darja. *Gorenjska in rak v letu 2018*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. <https://www.nijz.si/sl/gorenjska-in-rak-v-letu-2018>. [COBISS.SI-ID [101485059](#)].
2. RANFL, Martin, ARTNIK, Barbara, OIKONOMIDIS, Christos. *Koraki za ohranjanje in krepitev ustnega zdravja : svetovni dan ustnega zdravja 20. marec*. Ljubljana: Medicinska fakulteta: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. https://www.zdravniskazbornica.si/docs/default-source/sduz/1brošura_zobozdravnik_22_s_monikas-imac-local_feb-18-120942-2022_caseconflict.pdf?sfvrsn=e8903a36_2, <https://www.zdravniskazbornica.si/informacije-publikacije-in-analize/ustno-zdravje/ustno-in-splo%C5%A1no-zdravje>. [COBISS.SI-ID [101400835](#)].
3. HAFNER, Alenka, MARN, Zala. *Preprečevanje raka materničnega vratu na Gorenjskem*. Kranj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Kranj, 2022. <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-raka-maternicnega-vratu-na-gorenjskem>. [COBISS.SI-ID [97558531](#)].
4. HAFNER, Alenka, MARN, Zala, ZUPAN, Darja. *Presejalni programi na področju raka na Gorenjskem v letu 2021*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. <https://www.nijz.si/sl/gorenjska-in-rak-v-letu-2018>. [COBISS.SI-ID [101485827](#)].
5. RANFL, Martin, OIKONOMIDIS, Christos. *Ustno zdravje in ustne bolezni : 20. marec 2022 Svetovni dan ustnega zdravja - Pamet v roké – za usta in zobé*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2022. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/sduz_2022_letak.pdf, <https://www.nijz.si/sl/20-marec-2022-svetovni-dan-ustnega-zdravja-pamet-v-roke-za-usta-in-zobe>. [COBISS.SI-ID [101399811](#)].

Vse publikacije izdajamo v elektronski obliki in so na voljo na naši spletni strani ali na straneh naših partnerjev, v redkih primerih pa, še posebej, kadar gre za publikacije, ki imajo dolgoročnejši pomen, publikacije izidejo tudi v tiskani obliki.

Skupina kontov	PRIHODKI IN ODHODKI	REALIZACIJA prih. in odh. v kumulativnem obračunskem obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2021		POGODBENA sredstva za kumulativno obračunsko obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022		REALIZACIJA prih. in odh. v kumulativnem obračunskem obdobju od 1. 1. do 31. 12. 2022		INDEKS
		1	2	3	4 = 3 / 1	5 = 3 / 2		
1.	PRIHODKI proračunskih sredstev po pogodbi v obdobju	8.115.760	14.287.267	11.356.544	139,93	79,49		
2.	ODHODKI skupaj (2.1. + 2.2. + 2.3.), ki se nanašajo na nacionalni program po pogodbi	9.705.349	11.356.559	11.718.323	120,74	103,19		
2.1.	SKUPAJ STROŠKI DELA (2.1.1. + 2.1.2 + 2.1.3. + 2.1.4. + 2.1.5.)	7.649.639	7.806.640	7.495.009	97,98	96,01		
2.1.1.	Obračunane bruto plače z nadomestili	6.134.335	6.259.600	5.941.652	96,86	94,92		
2.1.2.	Dajatve delodajalca	950.888	1.007.796	920.127	96,77	91,30		
2.1.3.	Druge stroški dela (2.1.3.1. + 2.1.3.2)	266.252	275.412	309.878	116,39	112,51		
2.1.3.1	Stroški prevoza na delo in z dela	96.480	86.121	126.410	131,02	146,78		
2.1.3.2	Stroški prehrane	169.772	189.291	183.469	108,07	96,92		
2.1.4.	Regres za letni dopust	210.869	181.046	237.615	112,68	131,25		
2.1.5.	Premije za dodatno kolektivno pokojninsko zavarovanje	87.295	82.787	85.737	98,22	103,56		
2.2.	MATERIALNI STROŠKI IN STROŠKI STORITEV (2.2.1 + 2.2.2.)	2.055.710	1.983.220	2.656.616	129,23	133,95		
2.2.1.	Stroški materiala	212.248	1.983.220	1.319.071	621,48	66,51		
2.2.2.	Stroški storitev	1.843.462	0	1.337.545	72,56	#DEL/0!		
2.3.	AMORTIZACIJA	0	1.566.698	1.566.698	#DEL/0!	100,00		
3.	PRESEŽEK PRIHODKOV (+) / PRESEŽEK ODHODKOV (-) (1-2)	-1.589.589	2.930.708	-361.780				

Opombe

Na program so porazdeljeni splošni oz. podporni stroški (material, storitve, delo, amortizacija), ki jih beležimo na posebnem stroškovnem nosilcu (vključeni kumulativno pod storitve v višini 917.474,96 EUR). Porazdeljeni so, glede na sodila in navodila, ki jih je pripravilo ministrstvo za zdravje (S2 - delež neposrednih stroškov na program). V prihodke za leto 2022 je dodana začasna pogodba I-III v višini 2.028.939,97 €, začasna pogodba IV-VI v višini 2.209.985,59 €, krovna pogodba 4.261.074,43 € in dodatna sredstva k sklopu 1 (40.000 €, 2.000.000 €, 736.543,63 € in 80.000 €).

Izpolnil: J. VERČKOVNIK

Podpis odgovorne osebe: doc.dr. Branko Gabrovec

Tel. št.: 02 8705 606

Zap. št.	Konto	Besedilo	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2021	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Indeks Real. 2022 / Real. 2021	Indeks Real. 2022 / FN 2022
1	760	Prihodki od prodaje proizvodov iz storitev (2 + 3 + 4 + 5 + 6)	65.221.700	76.128.774	81.002.532	124,20	106,40
2		Prihodki iz sredstev javnih financ (PROGRAM JAVNEGA ZDRAVJA)	8.115.760	10.740.000	11.356.544	139,93	105,74
3		Prihodki iz sredstev javnih financ (ZZZS)	18.029.807	21.400.041	17.585.526	97,54	82,18
4		Drugi prihodki iz sredstev javnih financ	35.818.647	40.300.706	48.840.316	136,35	121,19
4a		Drugi prihodki iz sredstev javnih financ (specializanti, sekundariji, pripravniki, projekti)	5.360.337	6.102.742	4.445.109	82,93	72,84
4b		Drugi prihodki iz sredstev javnih financ iz naslova javnih storitev	30.458.310	34.197.964	44.395.207	145,76	129,82
5		Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	3.257.486	3.688.027	3.220.145	98,85	87,31
6		Drugi prihodki od prodaje proizvodov in storitev				#DEL/0!	#DEL/0!
7	762	Finančni prihodki	50	50	7.999	15.997,32	15.997,32
8	761, 763, 764	Prih. od prodaje blaga in materiala, drugi prih. in prevrednotovalni prihodki	7.594	12.646	458	6,03	3,62
9	76	PRIHODKI (1+ 7 + 8)	65.229.344	76.141.470	81.010.988	124,19	106,40
10	460	Stroški materiala (11 + 21)	2.670.374	4.959.856	3.216.366	120,45	64,85
11		PORABLJENA ZDRAVILA IN ZDRAVSTVENI MATERIAL (od 12 do 15)	2.147.791	3.640.880	2.489.001	115,89	68,36
12		Cepiva in zdravila	432.380	1.050.971	431.331	99,76	41,04
13		Razkužila				#DEL/0!	#DEL/0!
14		Medicinski potrošni material	449.320	450.000	220.192	49,01	48,93
15		OSTALI ZDRAVSTVENI MATERIAL (od 16 do 20)	1.266.091	2.139.909	1.837.478	145,13	85,87
16		Laboratorijski testi in reagenti	1.232.702	2.104.200	1.837.009	149,02	87,30
17		Laboratorijski material	249	0	469	188,33	#DEL/0!
18		Kemikalije				#DEL/0!	#DEL/0!
19		Material za DDD				#DEL/0!	#DEL/0!
20		Drug zdravstveni material	33.140	35.709	0	0,00	0,00
21		PORABLJENI NEZDRAVSTVENI MATERIAL (od 22 do 25)	522.583	1.318.976	727.366	139,19	55,15
22		Stroški porabljene energije (elektrika, ogrevanje, pogonska goriva)	258.111	723.233	405.704	157,18	56,10
23		Voda	16.616	20.000	15.607	93,93	78,04
24		Pisarniški material	54.186	92.623	49.397	91,16	53,33
25		Ostali nezdravstveni material	193.670	483.120	256.658	132,52	53,13
26	461	Stroški storitev (27 + 30)	15.601.323	15.780.358	13.775.408	88,30	87,29
27		ZDRAVSTVENE STORITVE (28 + 29)	691.558	691.558	708.990	102,52	102,52
28		Laboratorijske storitve	688.887	688.558	708.990	102,92	102,97
29		Ostale zdravstvene storitve	2.671	3.000	0	0,00	0,00
30		NEZDRAVSTVENE STORITVE (od 31 do 34)	14.909.765	15.088.800	13.066.418	87,64	86,60
31		Storitve vzdrževanja	4.528.082	5.394.163	4.879.879	107,77	90,47
32		Stroški najemnin	363.318	370.000	364.096	100,21	98,40
33		Strokovno izobraževanje delavcev, specializacije in strokovno izpopolnjevanje	67.068	298.470	125.442	187,04	42,03
34		Ostale nezdravstvene storitve	9.951.297	9.026.167	7.697.001	77,35	85,27
35	462	Amortizacija (36 - 37)	1.561.459	1.133.505	2.723.010	174,39	240,23
36		Obračunana amortizacija	2.850.758	3.500.000	3.329.040	116,78	95,12
37		Zmanjšanje amortizacije v breme virov	1.289.299	2.366.495	606.030	47,00	25,61
38	464	Stroški dela (od 39 do 41)	23.904.008	21.965.585	21.358.296	89,35	97,24
39		Plače zaposlenih	19.903.713	18.289.682	17.566.382	88,26	96,05
40		Dajatve na plače	3.007.229	2.985.720	2.887.712	96,03	96,72
41		Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja in drugi stroški dela	993.066	690.183	904.202	91,05	131,01
42	467	Finančni odhodki	6.330	13.360	6.795	107,35	50,86
43	465, 466, 468, 469	Drugi stroški, stroški prodanih zalog, drugi odhodki in prevrednotovalni poslovni odhodki	20.031.771	31.925.820	38.786.152	193,62	121,49
44	46	ODHODKI (10 + 26 + 35 + 38 + 42+ 43)	63.775.265	75.778.484	79.866.027	125,23	105,39
45		PRESEŽEK PRIHODKOV (+) all PRESEŽEK ODHODKOV (-) (9 - 44)	1.454.079	362.986	1.144.961		
46		Davek od dohodka pravnih oseb	6.214	4.656	4.250	68,39	91,28
47		Presežek prihodkov all odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (45 - 46)	1.447.865	358.330	1.140.711		

Opombe

Podpis odgovorne osebe: doc.
dr. Branko Gabrovce

Izpolnil: Jernej Verčkovnik

Tel. št.: 02 8705 606

(v EUR)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	konto 22 - kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	konto 24 - kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31.12.2021
zapadle do 30 dni	899.957	2.108	902.065
zapadle od 30 do 60 dni			0
zapadle od 60 do 120 dni			0
zapadle nad 120 dni			0
Skupaj	899.957	2.108	902.065

(v EUR)

Neporavnane obveznosti glede na zapadlost	konto 22 - kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	konto 24 - kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	Skupaj stanje na dan 31.12.2022
zapadle do 30 dni	0	0	0
zapadle od 30 do 60 dni	0	0	0
zapadle od 60 do 120 dni	0	0	0
zapadle nad 120 dni	0	0	0
Skupaj	0	0	0

Opombe:

Izpolnil: J. Verčkovnik

Podpis odgovorne osebe: doc.dr. Branko Gabrovec

Tel. št.: 02 8705 606

I.	Struktura zaposlenih	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2021	Načrtovano št. zaposlenih na dan 31. 12. 2022	Realizirano št. zaposlenih na dan 31. 12. 2022						Indeks	
		SKUPAJ	SKUPAJ	Polni d/č	Skraj. d/č	Dopoln. delo ¹	SKUPAJ	Od skupaj (stolpec 6) kader, ki je financiran iz drugih virov ²	Od skupaj (stolpec 6) nadomeščanja ³	Real. 2022 / Real. 2021	Real. 2022 / FN 2022
										1	2
I.	ZDRAVNIKI IN ZDRAVSTVENA NEGA (A+B)	145	159	122	13	9	144	0	0	99,31	90,57
A	E1 - Zdravniki in zobozdravniki (1+2+3)	111	118	86	12	9	107	0	0	96,40	90,68
1	Zdravniki (skupaj)	110	117	86	12	8	106	0	0	96,36	90,60
1.1.	Višji zdravnik specialist	78	76	57	11	4	72			92,31	94,74
1.2.	Specialist	15	21	14	1	4	19			126,67	90,48
1.3.	Višji zdravnik brez specializacije z licenco	0	2	2			2			#DEL/0!	100,00
1.4.	Zdravnik brez specializacije z licenco	1	0				0			0,00	#DEL/0!
1.5.	Zdravnik brez specializacije / zdravnik po opravljenem sekundariatu	16	0				0			0,00	#DEL/0!
1.6.	Specializant	0	18	13			13			#DEL/0!	72,22
1.7.	Pripravnik / sekundarij	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2	Zobozdravniki (skupaj)	1	1	0	0	1	1	0	0	100,00	100,00
2.1.	Višji zobozdravnik specialist	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.2.	Specialist	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.3.	Zobozdravnik	1	1			1	1			100,00	100,00
2.4.	Višji zobozdravnik brez specializacije z licenco	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.5.	Zobozdravnik brez specializacije z licenco	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.6.	Specializant	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2.7.	Pripravnik	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
3	Zdravniki svetovalci skupaj (višji svetnik, svetnik, primarij)						0			#DEL/0!	#DEL/0!
B	E3 - Zdravstvena nega (ZN) skupaj	34	41	36	1	0	37	0	0	108,82	90,24
1	Medicinska sestra -VII./2 TR	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2	Profesor zdravstvene vzgoje	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
3	Diplomirana medicinska sestra	31	38	34	1		35			112,90	92,11
4	Diplomirana babica / SMS babica v porodnem bloku IT III	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
5	Medicinska sestra - nacionalna poklicna kvalifikacija (VI. R.Z.D.)	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
6	Srednja medicinska sestra / babica	3	3	2			2			66,67	66,67
7	Bolničar	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
8	Pripravnik zdravstvene nege	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
II.	E2 - Farmacevtski delavci skupaj	13	17	13	1	0	14	0	0	107,69	82,35
1	Farmacevt specialist / Farmacevt specialist s specialnimi znanji	0	0	9	1		10			#DEL/0!	#DEL/0!
2	Farmacevt / Farmacev s specialnimi znanji	8	12	4			4			50,00	33,33
3	Inženir farmacije	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
4	Farmacevtski tehnik / Farmacevtski tehnik s specialnimi znanji	5	5				0			0,00	0,00
5	Pripravniki	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
6	Ostali / Farmacevt začetnik	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
III.	E4 - Zdravstveni delavci in sodelavci skupaj	259	270	224	16	4	244	0	0	94,21	90,37
1	Konzultant (različna področja)	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
2	Analitik (različna področja)	34	35	30	1	2	33			97,06	94,29
3	Medicinski biokemik specialist	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
4	Klinični psiholog specialist	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
5	Specializant (klinična psihologija, laboratorijska medicina)	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
6	Socialni delavec	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
7	Sanitarni inženir	73	62	55	3		58			79,45	93,55
8	Radiološki inženir	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
9	Psiholog	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
10	Pedagog / Specialni pedagog	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
11	Logoped	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
12	Fizioterapevt	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
13	Delovni terapevt	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
14	Analitik v laboratorijski medicini	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
15	Inženir laboratorijske biomedicine	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
16	Sanitarni tehnik	3	3	2	1		3			100,00	100,00
17	Zobotehnik	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
18	Laboratorijski tehnik	5	5	4	1		5			100,00	100,00
19	Voznik reševalec	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
20	Pripravnik	11	8	8			8			72,73	100,00
21	Ostali	133	157	125	10	2	137			103,01	87,26
IV.	Ostali delavci iz drugih plačnih skupin ⁴	21	22	20	2	1	23			109,52	104,55
V.	J - Nezdravstveni delavci po področjih dela skupaj ⁵	141	147	136	6	1	143	0	0	101,42	97,28
1	Administracija (J2)	24	25	24	1		25			104,17	100,00
2	Področje informatike	28	32	25	1	1	27			96,43	84,38
3	Ekonomsko področje	7	7	6			6			85,71	85,71
4	Kadrovsko-pravno in splošno področje	4	5	5			5			125,00	100,00
5	Področje nabave	4	3	3			3			75,00	100,00
6	Področje tehničnega vzdrževanja	4	4	4	1		5			125,00	125,00
7	Področje prehrane	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
8	Oskrbovalne službe	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
9	Ostalo	70	71	69	3		72			102,86	101,41
VI.	Skupaj (I. + II. + III. + IV. + V.)	579	615	515	38	15	568	0	0	98,10	92,36
VII.	Preostali zaposleni s sklenjeno pogodbo o zaposlitvi (tisti, ki so na porodniški in na bolniški odsotnosti daljši od 30 dni)	36		32	2		34			94,44	#DEL/0!
VIII.	Zaposleni preko javnih del ⁶	0	0				0			#DEL/0!	#DEL/0!
IX.	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI S SKLENJENO POGODBO O ZAPOSLOTVI (VI. + VII. + VIII.)	615	615	547	40	15	602	0	0	97,89	97,89

Opombe:

¹Od skupaj _____ zaposlenih preko javnih del, ima _____ zaposlenih ljudi sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas v breme JZZ

Izpolnil: Tanja Kokalj

Podpis odgovorne osebe:

Tel. št.: 01 / 2441 -513

Vir financiranja	Realizirano število zaposlenih na dan 1. 1. 2022	Dovoljeno število zaposlenih na dan 1. 1. 2023 - izdano soglasje MZ na FN 2022	Realizirano število zaposlenih na dan 1. 1. 2023	Real. 1. 1. 2023 / Real. 1. 1. 2022	Real. 1. 1. 2023 / Dovoljeno po FN 1. 1. 2023
1. Državni proračun	286,43	275,00	280,02	-2,24	1,83
2. Proračun občin	3,36	2,00	2,00	-40,48	0,00
3. ZZS in ZPZ	162,29	159,00	155,17	-4,39	-2,41
4. Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV- prispevek)	0,25	0,00	0,00	-100,00	#DEL/0!
5. Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	17,02	23,63	22,16	30,20	-6,22
6. Nejavna sredstva za opravljanje javne službe	0,00	0,00	0,00	#DEL/0!	#DEL/0!
7. Sredstva prejetih donacij	0,00	0,00	0,00	#DEL/0!	#DEL/0!
8. Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, skupaj s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna	83,69	101,65	86,90	3,84	-14,51
9. sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18 in 66/19) in iz tretjega odstavka 34. člena ZZDej;	33,50	25,00	30,00	-10,45	20,00
10. Sredstva iz sistema javnih del				#DEL/0!	#DEL/0!
11. sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstev za projekte in programe, namenjenih za internacionalizacijo in kakovost v izobraževanju in znanosti				#DEL/0!	#DEL/0!
12. Skupno število vseh zaposlenih (od 1. do 11. točke)	586,54	586,28	576,25	-1,75	-1,71
13. Skupno število zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	452,33	436,00	437,19	-3,35	0,27
14. Skupno število zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9, 10 in 11	134,21	150,28	139,06	3,61	-7,47

Opombe:

izpolnil: J. VERČKOVNIK

Tel. št.: 02 8705 606

Podpis odgovorne osebe: doc.dr. Branko Gabrovec

VRSTE INVESTICIJ ¹	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2021	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Indeks Real. 2022 / Real. 2021	Indeks Real. 2022 / FN 2022
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA	2.947.551	2.000.000	3.175.999	107,75	158,80
1. Programska oprema (licence, rač. programi)	2.947.551	2.000.000	3.175.999	107,75	158,80
2. Ostalo				#DEL/0!	#DEL/0!
II. NEPREMIČNINE	114.968	1.409.376	413.295	359,49	29,32
1. Zemljišča				#DEL/0!	#DEL/0!
2. Zgradbe	114.968	1.409.376	413.295	359,49	29,32
III. OPREMA (A+B)	1.925.091	507.505	266.312	13,83	52,47
A Medicinska oprema	79.853	50.000	40.143	50,27	80,29
1. Laboratorijska oprema			40.143	#DEL/0!	#DEL/0!
2. Drugo (vrednost nad 40.000 EUR)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Drugo (vrednost pod 40.000 EUR)	79.853	50.000		0,00	0,00
B Nemedicinska oprema	1.845.238	457.505	226.170	12,26	49,44
1. Informacijska tehnologija	1.752.796	222.900	95.359	5,44	42,78
2. Drugo	92.442	234.605	130.810	141,51	55,76
IV. SKUPAJ (I.+II.+III.)	4.987.610	3.916.881	3.855.606	77,30	98,44

VIRI FINANCIRANJA	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2021	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Indeks Real. 2022 / Real. 2021	Indeks Real. 2022 / FN 2022
I. NEOPREDMETENA SREDSTVA	2.947.551	2.000.000	3.175.999	107,75	158,80
1. Amortizacija	904.632	500.000	1.274.772	140,92	254,95
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja	203.720	1.399.198	1.901.227	933,25	135,88
4. Leasng				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo	1.839.199	100.802		0,00	0,00
II. NEPREMIČNINE	114.968	1.409.376	413.295	359,49	29,32
1. Amortizacija	0	126.000	133.284	#DEL/0!	105,78
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja	0	582.800	280.011	#DEL/0!	48,05
4. Leasng				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo	114.968	700.577		0,00	0,00
III. NABAVA OPREME (A+B)	1.925.091	507.505	266.313	13,83	52,47
A Medicinska oprema	79.853	50.000	40.143	50,27	80,29
1. Amortizacija	79.853	50.000	40.143	50,27	80,29
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja				#DEL/0!	#DEL/0!
4. Leasng				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo				#DEL/0!	#DEL/0!
B Nemedicinska oprema	1.845.238	457.505	226.170	12,26	49,44
1. Amortizacija	576.974	457.505	218.374	37,85	47,73
2. Lastni viri (del presežka)				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja			7.795	#DEL/0!	#DEL/0!
4. Leasng				#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo	1.268.264			0,00	#DEL/0!
IV. SKUPAJ (I.+II.+III.)	4.987.610	3.916.881	3.855.606	77,30	98,44
1. Amortizacija	1.561.459	1.133.505	1.666.573	106,73	147,03
2. Lastni viri (del presežka)	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
3. Sredstva ustanovitelja	203.720	1.981.997	2.189.033	1.074,53	110,45
4. Leasng	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
5. Posojila	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
6. Donacije	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
7. Drugo	3.222.431	801.379	0	0,00	0,00

AMORTIZACIJA	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2021	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Indeks Real. 2022 / Real. 2021	Indeks Real. 2022 / FN 2022
I. Priznana amortizacija v ceni storitev ²	1.561.459	1.133.505	2.723.010	174,39	240,23
II. Obračunana amortizacija	2.850.758	3.500.000	3.329.040	116,78	95,12
III. Razlika med priznano in obračunano amortizacijo	1.289.299	2.366.495	606.029	47,00	25,61
IV. Porabljena amortizacija	1.561.459	1.133.505	1.666.573	106,73	147,03

Opombe

Izpolnil: J. Verčkovnik

Podpis odgovorne osebe: doc.dr. Branko Gabrovec

Tel. št.: 02 8705 606

Namen		Celotna načrtovana vrednost vzdrževalnih del v letu 2022	Celotna vrednost vzdrževalnih del v letu 2022 ¹	Stroški tekočega vzdrževanja (konti 461)	Stroški investicijskega vzdrževanja (konti 461)	Indeks Real. 2022 / FN 2022
		1	2 = 3 + 4	3	4	5 = 2/1
SKUPAJ:		5.394.162	4.879.879	4.879.879	0	90,47
1	ODHODKI -vzdrževanje rač. in komunik. opreme	16.027	14.056	14.056		87,70
2	ODHODKI -vzdrževanje računalniških programov	5.049.564	4.588.946	4.588.946		90,88
3	ODHODKI -vzdrževanje objektov-stavb	214.853	195.168	195.168		90,84
4	ODHODKI -vzdrževanje vozil	6.341	7.879	7.879		124,25
5	ODHODKI -vzdrževanje OSTALO	107.377	73.633	73.633		68,57
6	odhodki za sprotno vzdrževanje laboratorijske opr	0	198	198		#DEL/0!
7			0			#DEL/0!
8			0			#DEL/0!
9			0			#DEL/0!
10			0			#DEL/0!
11			0			#DEL/0!
12			0			#DEL/0!
13			0			#DEL/0!
14			0			#DEL/0!
15			0			#DEL/0!
16			0			#DEL/0!
17			0			#DEL/0!
18			0			#DEL/0!
19			0			#DEL/0!
20			0			#DEL/0!
21			0			#DEL/0!
22			0			#DEL/0!
23			0			#DEL/0!
24			0			#DEL/0!
25			0			#DEL/0!
26			0			#DEL/0!
27			0			#DEL/0!
28			0			#DEL/0!
29			0			#DEL/0!
30			0			#DEL/0!
31			0			#DEL/0!
32			0			#DEL/0!
33			0			#DEL/0!
34			0			#DEL/0!
35			0			#DEL/0!
36			0			#DEL/0!
37			0			#DEL/0!
38			0			#DEL/0!
39			0			#DEL/0!
40			0			#DEL/0!
41			0			#DEL/0!
42			0			#DEL/0!
43			0			#DEL/0!
44			0			#DEL/0!
45			0			#DEL/0!
46			0			#DEL/0!
47			0			#DEL/0!
48			0			#DEL/0!
49			0			#DEL/0!
50			0			#DEL/0!

Opombe:

Izpolnil: Jernej Verčkovnik

Podpis odgovorne osebe: doc. dr. Branko Gabrovec

Tel. št.: 02 8705 606

Program	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2021	Finančni načrt za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Realizacija za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2022	Real. 2022 / Real. 2021	Real. 2022 / FN 2022
1. Prihodki Terciar I	596.407	594.000	629.840	105,61	106,03
2. Prihodki Terciar II				#DEL/0!	#DEL/0!
3. Prihodki skupaj (I in II)	596.407	594.000	629.840	105,61	106,03
4. Odhodki Terciar I	603.830	594.000	629.840	104,31	106,03
1. Učenje	0			#DEL/0!	#DEL/0!
2. Usposabljanje za posebna znanja	2.253	27.881	1.645	73,00	5,90
3. Razvoj in raziskave	222.231	280.244	212.173	95,47	75,71
4. Nacionalni register boleznih in nacionalna evidenca	379.346	285.875	416.022	109,67	145,53
Odhodki Terciar II	0	0	0	#DEL/0!	#DEL/0!
5. Ozko specializirani laboratoriji, diagnostične in terapevtske enote				#DEL/0!	#DEL/0!
6. Subspecialni tim				#DEL/0!	#DEL/0!
7. Interdisciplinarni ekspertni konzilij				#DEL/0!	#DEL/0!
Odhodki skupaj (I in II)	603.830	594.000	629.840	104,31	106,03

Opombe:

Izpolnil: J. Verčkovnik

Podpis odgovorne osebe: doc. dr. Branko Gabrovcec

Ime uporabnika

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika

27758

Sedež uporabnika

Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika

3.2.

Matična številka

6462642000

Bilanca stanja na dan 31.12.2022

v EUR (brez centov)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekečega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002-003+004-005+006-007+008+009+010+011)	001	13.162.278	13.028.084
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	20.822.975	19.755.433
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	13.231.706	13.327.534
02	NEPREMIČNINE	004	8.284.925	7.871.630
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	4.538.961	4.343.174
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	9.881.931	10.437.881
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	8.063.151	7.385.237
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	6.265	19.085
09	TERJATVE ZA SREDSTVA DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA, RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013+014+015+016+017+018+019+020+021+022)	012	12.420.378	17.987.948
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	4.263	2.308
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	3.418.370	7.609.176
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	43.729	27.612
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	1.602	8.796
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	8.264.402	9.259.931
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	94.163	151.528
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	593.848	928.597
	C) ZALOGE (024+025+026+027+028+029+030+031)	023	236.964	255.823

30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024		0
31	ZALOGE MATERIALA	025		0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026		0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027		0
34	PROIZVODI	028		0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029		0
36	ZALOGE BLAGA	030	236.964	255.823
37	DRUGE ZALOGE	031		0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001+012+023)	032	25.819.620	31.271.855
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	9.331.689	9.855.035
	D) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035+036+037+038+039+040+041+042+043)	034	13.588.894	21.755.615
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	3	0
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	1.715.712	1.701.676
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	8.536.711	16.555.500
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	412.490	781.738
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	418.305	501.855
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	4.070	6.354
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	2.501.604	2.208.492
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045+046+047+048+049+050+051+052-053+054+055+056+057+058-059)	044	12.230.726	9.516.240
90	SPLOŠNI SKLAD	045		0
91	REZERVNI SKLAD	046		0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047		0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048		0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049		0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050		0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051		0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052		0
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053		0

96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054		0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	5.026	9.072
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	11.403.693	9.825.872
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057		0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	822.007	0
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059		318.704
	I. PASIVA SKUPAJ (034+044)	060	25.819.620	31.271.855
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	9.331.689	9.855.035

Ime uporabnika

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika

27758

Sedež uporabnika

Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika

32

Matična številka

6462642000

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

v EUR (brez centov)

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1.1.)	Popravljenost vrednost (1.1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodprizana vrednost (3.1.12.)	Previdnostne zaradi okrepitve	Previdnostne zaradi oslabilve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3-4+5-6-7+8-9)	11	12
I Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	700	38 064 944	25 055 945	4 164 271	222	3 239 384	2 551 389	3 329 040	0	0	0
A Dolgoročno odloženi stroški	701								0		
B Dolgoročne premoženske pravice	702	19 755 433	13 327 534	3 175 999		2 108 456	2 073 830	1 978 003	7 591 269		
C Druga neopredmetena sredstva	703								0		
D Zemljišča	704	464 105	0					0	464 105		
E Zgradbe	705	7 407 525	4 343 174	430 667		17 372		195 788	3 261 859		
F Oprema	706	10 437 881	7 385 237	557 805	222	1 113 556	477 559	1 155 250	1 818 780		
G Druga opredmetena osnovna sredstva	707								0		
II Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	708	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A Dolgoročno odloženi stroški	709										
B Dolgoročne premoženske pravice	710										
C Druga neopredmetena sredstva	711										
D Zemljišča	712							0			
E Zgradbe	713										
F Oprema	714										
G Druga opredmetena osnovna sredstva	715										
III Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	716	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A Dolgoročno odloženi stroški	717										
B Dolgoročne premoženske pravice	718										
C Druga neopredmetena sredstva	719										
D Zemljišča	720							0			
E Zgradbe	721										
F Oprema	722										
G Druga opredmetena osnovna sredstva	723										

Ime uporabnika

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika+D59

27758

Sedež uporabnika

Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika

3.2.

Matična številka

6462642000

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1.1.2022 do 31.12.2022

v EUR (brez centov)

Členitev kontov 1	Naziv konta 2	Oznaka za AOP 3	Znesek	
			Tekočega leta 4	Prejšnjega leta 5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402+431)	401	84.763.214	61.664.952
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403+420)	402	81.547.858	58.673.025
	A. Prihodki iz sredstev javnih financ (404+407+410+413+418+419)	403	78.851.539	56.758.468
	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405+406)	404	58.047.442	33.523.451
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	58.047.442	33.523.451
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408+409)	407	253.355	80.868
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	253.355	80.868
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411+412)	410	18.437.602	19.382.181
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	18.437.602	19.382.181
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414+415+416+417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	2.113.139	3.771.968
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422+423+487+424+425+426+427+428+488+489+490+429+430)	420	2.696.320	1.914.557
del 7102	Prejete obresti	422	0	0
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	51.042	51.042
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	1.811	4.710
72	Kapitalski prihodki	425	55	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0

786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	2.643.412	1.858.805
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432+433)	431	3.215.356	2.991.927
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	3.211.167	2.991.927
del 7102	Prejete obresti	433	4.189	0
	II. SKUPAJ ODHODKI (438+481)	437	89.046.419	55.971.978
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439+447+453+464+465+466+467+468+469+470)	438	86.331.844	53.328.583
	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim (440+441+442+443+444+445+446)	439	18.171.877	21.226.703
del 4000	Plače in dodatki	440	15.482.904	18.450.517
del 4001	Regres za letni dopust	441	727.630	602.334
del 4002	Povračila in nadomestila	442	946.041	811.490
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	535.326	503.864
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	308.401	716.033
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	171.576	142.465
	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448+449+450+451+452)	447	2.840.524	3.340.767
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	1.388.233	1.668.499
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	1.171.089	1.398.007
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	14.264	17.588
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	16.519	19.717
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	250.419	236.956
	C. Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454+455+456+457+458+459+460+461+462+463)	453	61.193.140	23.372.813
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	3.145.663	1.760.694
del 4021	Posebni material in storitve	455	44.366.101	11.045.641
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	4.817.287	3.284.578
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	681.208	385.554
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	250.782	55.849
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	5.164.081	4.177.755
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	476.299	366.755
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	2.291.719	2.295.987
403	D. Plačila domačih obresti	464	994	1.568
404	E. Plačila tujih obresti	465	0	0
410	F. Subvencije	466	0	0
411	G. Transferi posameznikom in gospodinjstvom	467	0	0
412	H. Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	468	0	0
413	I. Drugi tekoči domači transferji	469	0	0
	J. Investicijski odhodki (471+472+473+474+475+476+477+ 478+479+480)	470	4.125.309	5.386.732
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	7.769	281.184
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	6.676	12.019
4202	Nakup opreme	473	739.384	1.343.107

4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	5.262	23.285
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	8.041
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	17.984	16.167
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	3.310.785	3.562.565
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	37.450	140.364
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483+ 484)	481	2.714.575	2.643.395
del 400	A. Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	482	316.152	211.984
del 401	B. Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	483	48.956	32.784
del 402	C. Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	484	2.349.468	2.398.627
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401-437)	485	0	5.692.974
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437-401)	486	4.283.205	0

Ime uporabnika

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika

27758

Sedež uporabnika

Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika

3.2.

Matična številka

6462642000

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov

od - 1.1.2022 do 31.12.2022

v EUR (brez centov)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekečega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501+502+503+504+505+506 +507+508+509+510+511)	500	0	0
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501		0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502		0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503		0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504		0
7504	Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij	505		0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506		0
7506	Prejeta vračila danih posojil-iz tujine	507		0
7507	Prejeta vračila danih posojil-državnemu proračunu	508		0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509		0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510		0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511		0
440	V. DANA POSOJILA (513+514+515+516+517+518+519+520+521+522+523)	512	0	0
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513		0
4401	Dana posojila javnim skladom	514		0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515		0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516		0
4404	Dana posojila privatnim podjetjem	517		0
4405	Dana posojila občinam	518		0
4406	Dana posojila v tujino	519		0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520		0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521		0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522		0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523		0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500-512)	524	0	0
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512-500)	525	0	0

Ime uporabnika

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika

27758

Sedež uporabnika

Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika

3.2.

Matična številka

6462642000

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov

od 1.1.2022 do 31.12.2022

v EUR (brez centov)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekečega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	VII. ZADOLŽEVANJE (551+559)	550	1.000.000	700.000
500	Domače zadolževanje (552+553+554+555+556+557+558)	551	1.000.000	700.000
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	1.000.000	700.000
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553		0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554		0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555		0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556		0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557		0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558		0
501	Zadolževanje v tujini	559		0
55	VIII. ODPLAČILA DOLGA (561+569)	560	1.000.000	700.000
550	Odplačila domačega dolga (562+563+564+565+566+567+568)	561	1.000.000	700.000
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	1.000.000	700.000
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563		0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564		0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565		0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566		0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567		0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568		0
551	Odplačila dolga v tujino	569		0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550-560)	570	0	0
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560-550)	571	0	0
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485+524+570)-(486+525+571)	572	0	5.692.974
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486+525+571)-(485+524+570)	573	4.283.205	0

Ime uporabnika

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika

27758

Sedež uporabnika

Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika

3.2.

Matična številka

6462642000

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti

od - 1.1.2022 do 31.12.2022

v EUR (brez centov)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			ZNESEK-Prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK-Prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661+662-663+664)	660	77.782.386	3.220.145
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	77.782.386	3.220.145
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662		
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663		
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664		
762	B) FINANČNI PRIHODKI	665	7.693	306
763	C) DRUGI PRIHODKI	666	438	19
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668+669)	667	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668		
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669		
	D) CELOTNI PRIHODKI (660+665+666+667)	670	77.790.518	3.220.470
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672+673+674)	671	52.866.413	2.573.366
del 468	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	36.566.776	1.881.229
460	STROŠKI MATERIALA	673	2.718.129	498.238
461	STROŠKI STORITEV	674	13.581.508	193.900
	F) STROŠKI DELA (676+677+678)	675	20.985.170	373.126
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	17.261.900	304.482
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	2.837.457	50.255
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	885.813	18.389
462	G) AMORTIZACIJA	679	2.703.779	19.231
463	H) REZERVACIJE	680	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	681	247.772	5.103
467	K) FINANČNI ODHODKI	682	6.795	0
468	L) DRUGI ODHODKI	683	90	71.329
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685+686)	684	13.713	140
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685		
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	13.713	140
	N) CELOTNI ODHODKI (671+675+679+680+681+682+683+684)	687	76.823.731	3.042.297
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670-687)	688	966.787	178.173
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687-670)	689	0	0

del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690		4.250
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688-690)	691	966.787	173.923
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689+690) oz. (690-688)	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693		

Ime uporabnika
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika
27758

Sedež uporabnika
Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika
32

Matična številka
6462642000

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil

v EUR (brez centov)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1.1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	povečanje popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (3.1.12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (3.1.12.)	Krakovodila vrednosti naložb in danih posojil (3.1.12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I Dolgoročne finančne naložbe (801-806-813-814)	800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A Naložbe v denice (802+803-804+805)	801	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 Naložbe v denice v javna podjetja	802										
2 Naložbe v denice v finančne institucije	803										
3 Naložbe v denice v pravnna podjetja	804										
4 Naložbe v denice v tujni	805										
B Naložbe v denize (807-808-809-810-811-812)	806	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 Naložbe v denize v javna podjetja	807										
2 Naložbe v denize v finančne institucije	808										
3 Naložbe v denize v pravnna podjetja	809										
4 Naložbe v denize državnih družb ki imajo obliko d.d.	810										
5 Naložbe v denize državnih družb ki imajo obliko d.o.o.	811										
6 Naložbe v denize v tujni	812										
C Naložbe v premenljive in druge stvari umetninska dela in podobno	813										
D Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815-816-817-818)	814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815										
2 Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam razen javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816										
3 Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817										
4 Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujni	818										
E Dolgoročna dana posojila in depoziti (820-829-832-835)	819	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A Dolgoročna dana posojila (821+822+823-824+825+826+827-828)	820	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 Dolgoročna dana posojila posameznikom	821										
2 Dolgoročna dana posojila javnim skladom	822										
3 Dolgoročna dana posojila javnim podjetjem	823										
4 Dolgoročna dana posojila finančnim institucijam	824										
5 Dolgoročna dana posojila pravnim podjetjem	825										
6 Dolgoročna dana posojila drugim pravnim osebam	826										
7 Dolgoročna dana posojila državnemu proračunu	827										
8 Druge dolgoročna dana posojila v tujni	828										
B Dolgoročna dana posojila z odpisom vrednostnih papirjev (830-831)	829	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 Domačin vrednostnih papirjev	830										
2 Tujni vrednostnih papirjev	831										
C Dolgoročna darj depoziti (833-834)	832	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1 Dolgoročna darj depoziti postavnim bankam	833										
2 Druge dolgoročna darj depoziti	834										
D Druge dolgoročna dana posojila	835										
E Druge dolgoročna dana posojila (836-837)	838	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Ime uporabnika

NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO ZDRAVJE

Šifra proračunskega uporabnika

27758

Sedež uporabnika

Trubarjeva cesta 2, 1000 LJUBLJANA

Podskupina prorač. uporabnika

3.2.

Matična številka

6462642000

Izkaz prihodkov in odhodkov - določenih uporabnikov

od - 1.1.2022 do 31.12.2022

v EUR (brez centov)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekečega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861+862-863+864)	860	81.002.531	65.221.699
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	81.002.531	65.221.699
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862		0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863		0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864		0
762	B) FINANČNI PRIHODKI	865	7.999	50
763	C) DRUGI PRIHODKI	866	458	7.594
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868+869)	867	0	0
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	0	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860+865+866+867)	870	81.010.988	65.229.343
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872+873+874)	871	55.439.779	38.072.396
del 466	NABAVNA VREDNOST PRÓDANÉGA MATERIALA IN BLAGA	872	38.448.005	19.800.699
460	STROŠKI MATERIALA	873	3.216.367	2.670.374
461	STROŠKI STORITEV	874	13.775.408	15.601.323
	F) STROŠKI DELA (876+877+878)	875	21.358.296	23.904.008
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	17.566.382	19.903.713
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	2.887.712	3.007.229
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	904.202	993.066
462	G) AMORTIZACIJA	879	2.723.010	1.561.459
463	H) REZERVACIJE	880	0	0
465	J) DRUGI STROŠKI	881	252.875	210.492
467	K) FINANČNI ODHODKI	882	6.795	6.330
468	L) DRUGI ODHODKI	883	71.419	19.587
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885+886)	884	13.853	995
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	13.853	995
	N) CELOTNI ODHODKI (871+875+879+880+881+882+883+884)	887	79.866.027	63.775.267
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870-887)	888	1.144.961	1.454.076
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887-870)	889	0	0
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	4.250	6.213

del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888-890)	891	1.140.711	1.447.863
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889+890) oz. (890-888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	531	553
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

